

आदिवासी
कलाक
कार्त्तुकी

ଆଦିବାସୀ ଭାଷା ଓ ସଂସ୍କୃତି ଏକାଡେମୀ,
ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଓଡ଼ିଶା

ଆଦିବାସୀ ଲୋକ କାହାଣୀ

ସଂକଳକ :

ଡଃ ପରମାନନ୍ଦ ପଟ୍ଟେଲ

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ :

ଖଗେଶ୍ୱର ମହାପାତ୍ର

ଆଦିବାସୀ ଭାଷା ଓ ସଂସ୍କୃତି ଏକାଡେମୀ

କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ

ଭୁବନେଶ୍ୱର

ADIVASI LOK KAHANI

Compilation :

Dr. Paramananda Patel

Supervisor :

Prof. Khageswar Mahapatra

**ACADEMY OF TRIBAL DIALECTS & CULTURE
WELFARE DEPARTMENT**

**ADIVASI EXHIBITION GROUND,
UNIT - 1, BHUBANESWAR - 751009
1996**

Cover :

Sri Prasanta Kumar Das

Price : Thirty five Rupees Only

Printed at : Bholanath Press, BBSR.-10

ମୁଖବନ୍ଧ

ଆଦିବାସୀ ଭାଷା ଗୁଡ଼ିକରେ ସାଧୁ ସାହିତ୍ୟର ବିକାଶ ଘଟି ନ ଥିବାରୁ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଚଳିତ ପୁରାଣିକା, ଗପ, ଗୀତ ଇତ୍ୟାଦି ଯଥାର୍ଥରେ ବିଶୁଦ୍ଧ ଲୋକ-ସାହିତ୍ୟ । ସେମାନଙ୍କର ମୌଖିକ ସାହିତ୍ୟିକ ପରମ୍ପରା ଅନାଦି କାଳରୁ ପ୍ରଚଳିତ ଏବଂ ଏଥିରେ ଆଦିବାସୀ ସଂପ୍ରଦାୟର ପ୍ରଜାତିଗତ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସଭାର ସନାତନା ସ୍ୱରୂପ ପ୍ରତିବିମ୍ବିତ । ଆଦିବାସୀ ସଂସ୍କୃତିର ଇତିହାସ ଏବଂ ତାଙ୍କର ଆନୁବଂଶିକ ଜୀବନ ଯାପନ ପ୍ରଣାଳୀର ବୈବିଧ୍ୟ ଆକଳନ କରିବା ଦିଗରେ ଏହି ସାହିତ୍ୟ ହେଉଛି ଏକ ନିର୍ଭରଯୋଗ୍ୟ ଉପାଦାନ ।

ଆଦିବାସୀ ଲୋକ ଗଲ୍ଲର କଥାବସ୍ତୁ ଓ ଚରିତ୍ର କିଛି ଅଂଶରେ ସାବଜମାନ, ମାଂସ ବହୁ ପରିମାଣରେ ପ୍ରକାଶିତ । ‘ମୋଟିଫ୍’ ଗୁଡ଼ିକ ସ୍ୱୟଂସିଦ୍ଧ । ସଂସ୍କୃତ ପ୍ରାକୃତ ତଥା ଆଧୁନିକ ଭାରତୀୟ ଭାଷାରେ ଲୋକ ସାହିତ୍ୟରେ ଏକ ପ୍ରକାର ଆଦିବାସୀ ପରମ୍ପରା ପ୍ରସ୍ତାବିତ ଅନୁସୂଚି ଅନୁମେୟ । ଆଦିବାସୀ କାହାଣୀର ଆତ୍ମିକ ବିଭବ ସହିତ ଆଜିକାଲି ସୌଷ୍ଟବ ମଧ୍ୟ ଆକର୍ଷଣୀୟ ।

ଆଦିବାସୀ ଭାଷାରେ କାହାଣୀ ବିଖାଣିବାର କିଛି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଶୈଳୀ ଦେଖାଯାଏ । ବାକ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକର ଗଠନ ଓ ବିନ୍ୟାସ ଝୁଡ଼ରେ ଏବଂ କହୁବାର ଭଙ୍ଗୀରେ କାହାଣୀର କଳା କୌଶଳ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୁଏ । ସାଧାରଣତଃ ଏଥିରେ ବର୍ଣ୍ଣନା ବା ବିବରଣୀ ଥାଏ ସ୍ୱଳ୍ପ । ସଂଳାପ ଥାଏ ଅଧିକ । କହୁବା ଲୋକ କାହାଣୀର ଚରିତ୍ରଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଉପସ୍ଥାପନ କରେ । ସେମାନେ ନିଜ ନିଜର ବକ୍ରବ୍ୟ କୁହନ୍ତି । ବକ୍ରା ସେଗୁଡ଼ିକୁ କେବଳ ସୂକ୍ଷ୍ମର ଭଳି ସଂଲଗ୍ନ ଓ ସଂକଳିତ କରି ଚାଲେ । ଫଳରେ ସମସ୍ତ ବର୍ଣ୍ଣନାରେ ନାଟକୀୟ ‘ଆକସନ’ ଅନୁଭୂତ ହୁଏ । ବକ୍ରାଙ୍କ ବଚନକାରେ ବାକ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକର ସମ-ବିନ୍ୟାସରେ ଏକ ପ୍ରକାର “ଶୃଙ୍ଖଳା” ଦେଖାଯାଏ । ଗୋଟିଏ ବାକ୍ୟ ଶେଷର ସମାପିକା ଟିପ୍ପଣୀ ପଦଟି ପ୍ରାୟ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳ୍ୟର ଆରମ୍ଭରେ ପୁନରାବୃତ୍ତ ହୁଏ । ଯଥା : ଦୁହେଁ ବଣକୁ ଗଲେ । ଗଲେ ଯେ ବାଟରେ ଶୋଷ ଲାଗିଲା । ଶୋଷ ଲାଗିଲା ଯେ ପାଣି ଖୋଜିଲେ । ପାଣି ଖୋଜିଲେ ଯେ ଗୋଟେ କୁଅ ଦେଖିଲେ ଇତ୍ୟାଦି । ଆଉ ଏକ ପ୍ରକାରର ଶୃଙ୍ଖଳା ହେଉଛି

ପ୍ରତ୍ୟେକ ବାକ୍ୟ ଆରମ୍ଭରେ । ‘ତାପରେ’ କମ୍ପା ‘ବୋଲଲୁ’ ଭଳି ସଂଯୋଜକ ପ୍ରକାରୀ-ଶବ୍ଦ ଦ୍ଵାରା ପୁସ୍ତକର୍ତ୍ତା ବାକ୍ୟକୁ ପ୍ରବହମାନ କରାଯାଏ । ଆଉ ଏକ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ, କାହାଣୀ କହିବାର ଡଙ୍ଗା ହେଉଛି ସ୍ଵରବୃତ୍ତି । ବକ୍ତବ୍ୟକୁ ଭାବ ଅନୁରୂପ ସ୍ଵରଲହର ଦେଇ ବିବୃତ କରାବା ଓ ଆନୁତାନିକ ପରିରେଖା ମଧ୍ୟରେ ବକ୍ତବ୍ୟରେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ ପୃଷ୍ଠି କରିବା-ଏ ଦ୍ଵିବିଧ ପଦ୍ଧତି ଆଦିବାସୀ କାହାଣୀ କଥକର ସ୍ଵରବୃତ୍ତି । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲାଗେ ଯେ, ଉପରୋକ୍ତ ସମସ୍ତ ସ୍ଵାଭାବ୍ୟ ପୃଥ୍ଵୀର ଯାବତୀୟ ଆଦିବାସୀ ଲୋକ କଥା ଶୈଳୀରେ ଉପଲବ୍ଧ ହୁଏ ।

ଆଦିବାସୀ ଭାଷା ଅଧ୍ୟୟନ ନିମନ୍ତେ ଉପାଦାନ ସଂଗ୍ରହ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଏକାଡେମୀର ବିଭିନ୍ନ ଗବେଷକ ପ୍ରଚୁର ଲୋକ-ସାହିତ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରିଯାଇଛନ୍ତି । ସେହି ଭଣ୍ଡାରରୁ ଚଉଦଟି ଭାଷାରେ ଦଶଶତକି କାହାଣୀ ଚୟନ କରାଯାଇଛି । ଆଦିବାସୀ ଭାଷାରେ ମୂଳ କାହାଣୀଟି ଉଦ୍ଧାର କରିବା ସଙ୍ଗେ ସମସ୍ତଙ୍କ ବୁଝିବା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଆରେ ତାର ରୂପାନ୍ତର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଡଃ ପରମାନନ୍ଦ ପଟେଲ କାହାଣୀ ଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରି ସଂକଳନର ଦାୟିତ୍ଵ ସଂପାଦନ କରିଛନ୍ତି । ସମସ୍ତ ସଂଗ୍ରାହକ ଏବଂ ଡଃ ପଟେଲଙ୍କୁ ଏକାଡେମୀପକ୍ଷରୁ ଧନ୍ୟବାଦ ।

ଶରଣେଶ୍ଵର ମହାପାତ୍ର
ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ

ତା ୨୭ । ୧ । ୯୭

ସୁବୀପଦ

(* କାହାଣୀର ଓଡ଼ିଆ ଅନୁବାଦ ଭାରତୀ ଚିହ୍ନିତ)

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ବିଷୟ	ଭାଷା	ପୃଷ୍ଠା
୧-	ଅନୁଷ୍ଠାନ ସାମ୍ବାଦ	(ଓଡ଼ିଆ)	୧-୩୩
* ୨-	ଗୋଟିଏ ସ୍ୱପ୍ନ		
୩-	ବେଲ୍ ତାଡ଼ିବା ଗାଥା ଶିର		୩୩-୫
* ୪-	ରାଜାଙ୍କ କାହାଣୀ		
୫-	ସେ ଲାମ୍ବା ଗାଟି କଳାସି ଓଡ଼ିଆ ଜିମ୍ବୁ (କୃଷ୍ଣ)		୬-୯
* ୬-	ଅନାଥ ବାଳକ ଓ ଲଜ୍ଜିତମ୍ଭା		
୭-	ସେକୋଡ଼ି ଗୋଡ଼ୁ କାତା	(କୃଷ୍ଣ)	୯-୧୨
* ୮-	ଗୋରୁ ଜଗୁଆଳି ଟୋକା କଥା		
୯-	ବାଞ୍ଛ ଗପ	(କୋୟା)	୧୨-୧୪
* ୧୦-	ବାଞ୍ଛ ଗପ		
୧୧-	ଭରକାଡ଼ି ମାମାନ ଓ ଭରକାଡ଼ି ଆନୁମାର୍ (କୋୟା)		୧୪-୧୮
* ୧୨-	ଚତୁର ମାୟୁର ଚତୁର ଭଣଜା		
୧୩-	ଲେଖକ ଅନ୍ତଃ ବେଢ଼ାଃ କାୟମ୍ (ଝଡ଼ିଆ)		୧୯-୨୦
* ୧୪-	ଚନ୍ଦ୍ର ଓ ସୂର୍ଯ୍ୟ କଥା		
୧୫-	ଇବ୍, ଶଙ୍ଖ ଅନ୍ତଃ କୁଜଲ ଗା କାୟମ୍ (ଝଡ଼ିଆ)		୨୦-୨୧
* ୧୬-	ଇବ୍, ଶଙ୍ଖ ଏବଂ କୁଜଲର କଥା		
୧୭-	ବେଲ ଆଉ ଲେଖକ ଗାତା	(କୃଷ୍ଣ)	୨୨-୨୩
* ୧୮-	ସୂର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଚନ୍ଦ୍ର କଥା		
୧୯-	କୃଷ୍ଣା ଗା କାନମ ଗାତା	(କୃଷ୍ଣ)	୨୪-୨୫
* ୨୦-	କୃଷ୍ଣା ମାନଙ୍କର ଜନ୍ମକଥା		
୨୧-	ଉତ୍ତର ଶ୍ରୀ ଗାତା	(କୃଷ୍ଣ)	୨୫-୨୬
* ୨୨-	ଅପୁରୁଷା କଥା		
୨୩-	କାର ଓ ଲୁଣ	(ଝଡ଼ିଆ)	୨୬-୩୧
* ୨୪-	କଲରା କାହାଣୀ		
୨୫-	ସେବ ଓ ଶ୍ରୀ-ସା		୩୨-୩୫
* ୨୬-	ଗୋଧ କାହାଣୀ		

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ବିଷୟ	ଭାଷା	ପୃଷ୍ଠା
୧୪-	ମାଈଜ ମୁନୁଷ କାତା	(ଦେଶିଆ)	୩୬-୩୭
୧୫-	ବୁଢ଼ା ଓ ତାର ଗୁରୁତ୍ବ	(ଦେଶିଆ)	୩୮-୪୧
୧୬-	ବୁର୍ ଉତ୍ସବମ	(ବଣ୍ଡା)	୪୧-୪୩
✱	ଅଳପୁଆ ସାପ		
୧୭-	ମାର ମୁଇ	(ବଣ୍ଡା)	୪୪-୪୭
✱	ସାବତ ମାଆ		
୧୮-	ଫିରିସତ୍ ଉତ୍ସବମ	(ବଣ୍ଡା)	୪୭-୫୧
✱	ପାଣ୍ଡକା ରାଣୀ		
୧୯-	ସିଆଲ କୁକୁଳା	(ବାଧୁଡ଼ା)	୫୧-୫୫
୨୦-	ଅଲପୁ ଆଉ ଖାଣ୍ଡିଆ ପଣ୍ଡା	(ବାଧୁଡ଼ା)	୫୫-୫୯
୨୧-	ଝେକ ଚଳେଇ	(ବାଧୁଡ଼ା)	୫୯-୬୧
୨୨-	ଦିନ୍ ସଙ୍ଗାତ୍ ଅଉ ଜେମାଦେଇ	(ବାଧୁଡ଼ା)	୬୨-୬୪
୨୩-	ଲଲରା ? ନାଲ	(ମୁଣ୍ଡାରୀ)	୬୪-୭୦
✱	ଲେଉର ଫଳ		
୨୪-	ବାର୍ ହତ୍ ଗାଡ଼ି	(ମୁଣ୍ଡାରୀ)	୭୦-୭୨
✱	ଦୁଇ ସଙ୍ଗାତ		
୨୫-	ଜନ୍ ସଜାନ୍ ଇତିନାସାନ୍ ପାଣ୍ଡେରାନ୍ ସ୍ବମତେ		୭୩-୭୬
✱	କୁକୁର କାହିଁକି ଠେକୁଆ ଧରିଲ (ଲଞ୍ଜିଆ ସଉର)		
୨୬-	ବୁଢ଼ାନ୍ ଇତିନାସାନ୍ କାଂସିଙ୍ଗମାନ୍ ପାଙ୍ଗ୍ ତେ		୭୭-୭୮
✱	ବିଲୁଆ କାହିଁକି କୁକୁଡ଼ା ନଏ (ଲଞ୍ଜିଆ ସଉର)		
୨୭-	ମୁସିଂ କାକ୍ଲା (ସାନ୍ତାଳୀ)		୭୯-୮୨
✱	ବାଘ ଏଣୁଅ		
୨୮-	ହଲଞ୍ଜ ହଲ୍ ଆ ଂମନ୍ କାଥା	(ସାନ୍ତାଳୀ)	୮୩-୮୫
✱	ଭୁଲମନ		
୨୯-	ସିତୁମ୍ ବୁଲାଃ କୁଇ ହନ୍	(ହୋ)	୮୫-୮୭
✱	ସିତୁମ୍ ବୁଡ଼ାର ହିଅ		
୩୦-	ବୋଇଦୁ ବୁଲା ଅଣୁଅ ଦୁସୁ	(ହୋ)	୮୮-୯୦
✱	ବୋଇଦୁ ବୁଡ଼ା ଏବଂ ଶିଆଲ		

ଗୌ-ଗୃସ୍ ଦାସ୍ ଉକ୍-କଥାସ୍, ଇରୁଗଥାସ୍ କେ ଆ ପୋଖିର ଗୁମାନ୍ ଅରୁକେ
 ଖାଦ୍ଦାସ୍ ଇକ୍ଜିକାସ୍ ରଃ ଦାସ୍ । ଖାନେ ରଜାସ୍, ସୋର୍-ଗୃସ୍ କେ
 ଇସ୍ ଦମ୍ ଆ କୁକ୍କେସ୍ ହିକ୍ଦାସ୍ । ସୋର୍ଗୁରୁକେ ଗୌଓ-ଗୃସ୍ ଦାସ୍
 ଆ କୁକ୍କୋସ୍ ଗୁମାନ୍ କେରାସ୍ ଆଉର୍ ଆ କୁକ୍କୋସିନ୍ ହୋଃ-ଆର୍କେ
 ତାନ୍-ଦାଏ ରକ୍ତି କିର୍-ଗିଆସ୍ । ରକ୍ତିନ୍ ତାନ୍-ଦାଏ ଆଲିନ୍ ବାଃ-ଗୃସ୍ ଇ
 କୁକ୍କସ୍ ଗେ ଏନ୍ ରକ୍ତିନ୍ ଚି-ଚିକ୍ଚିକାନ । ଆଉର୍ ଇନ୍ନାନନ୍ଦ ଇସ୍ ନାମ୍
 ହାଏ ରଜା ମାନ୍-ଜାସ୍ । ତାନ୍-ଦାଏ ସାପ୍ନାରୁକା କାଥାନ୍ ରାନ୍ନିନ୍
 ଚିଞ୍ଚିଆସ୍ । ଖାନେ ରକ୍ତି ଗୁକ୍ତି ମୋନାର୍କେ ବାଃ ଗୁ-“ଇ କୁକ୍କୋସ୍
 ଏହେର୍ ରକ୍ତି ଗୁକ୍ତି ବାଃ-ଓସ୍ ?” ଇ କାଥାନ୍ ମୋନାର୍କେ ଆ କୁକ୍କସ୍
 ବାଃ-ଗୃସ୍-ଏନ୍ ପୋଖିରନତା ଉର୍ବାସ୍ ଗାହି ତାଞ୍ଚ୍-ଦାନ ହିକ୍ଦାନ୍ ।
 ଏଜାନ୍ ନମ୍ ଏହେର୍ଗେ ଅନ୍-ଦୋର୍କା ରଃ ଦାସ୍ । ଏଜାନ୍ ହୋ-ଆର୍
 ଖୁନ୍ ପୋଖି-ରା ଗୁମାନ୍ ଆମ୍ବା-ଚିକ୍ଥା । ଖାନେ ରଜାସ୍ ବାଃ-ଗୃସ୍ ନିନ୍
 ଇନାନନ୍ଦ ଏଞ୍ଚ୍-ଦା ମାନର୍କେ ରଃ-ଅଏ । ଏନ୍-ଦାଏ ଅନ୍-ଚେହୁଁ ଖାଦ୍ଦାଏ
 ଖାର୍-ରା ମାଲାର୍ । ନିମ୍ ଏଞ୍ଚ୍-ଦାଏ ହିକ୍-ଦାଏ, ଆଉର୍ ଆଉଲନ୍-ଦମ୍
 ଆସିନ୍ ଉଇ-ଆର୍ ।

ଗୋଟିଏ ସ୍ବପ୍ନ

୧) ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟରେ ଜଣେ ରଜା ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଜଣେ ହେଲେ
 ପିଲାଟିଲ୍ ନଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ସେ ବହୁତ ଦୁଃଖରେ ରହୁଥିଲେ । ଥରେ
 ରଜା ଶିକାର କରିବା ପାଇଁ ବଣକୁ ଯାଇଥିଲେ । ଗୋଟେ ଜାଗାରେ ଗୋଟେ
 ପୋଖର ଥିଲା । ରଜା ସେ ପୋଖର ହିଡ଼ରେ ଗୋଟିଏ ଗଛ ଛାଇରେ ବସିଲେ
 ଏବଂ ବିଶ୍ରାମ କଲେ । ରଜା ହାଲିଆ ହୋଇଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ନିଦ
 ଲାଗିଲା । ସେଥିପାଇଁ ସେ ଗଛ ଛାଇ ଜାଗାରେ ଗୋଟିଏ ପାଖରେ ଘୋଡ଼ାଟା
 ବାନ୍ଧିଲେ ଏବଂ ସେ ନିଜେ ଗୋଟିଏ ପାଖରେ ଲୁଗା ବିଛାଇ ଶୋଇପଡ଼ିଲେ ।
 ତାଙ୍କୁ ନିଦ ଆସିଗଲା । ସେ ଶୋଇଲେ, ଶୋଇଲବେଳେ ଗୋଟିଏ ସ୍ବପ୍ନ
 ଦେଖିଲେ ଯେ, ସେ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ ଧାନ ପହୁରା କରୁଥିଲେ । ଦେଖିଲେ
 ଯେ, ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ଗୟଳ ତାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଆସୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ ରଜା ଭାବିଲେ
 ଗୟଳ ମାରିବି କି ନାହିଁ । ସେହି ସମୟରେ ଗୟଳ ପାଖକୁ ପହଞ୍ଚିଲା ।
 ସେତେବେଳେ ରଜା ବନ୍ଧୁକ ଦ୍ବାରା ଗୟଳକୁ ବନ୍ଧିଲେ । ତେଣୁ ଗୋଟିଏ
 ଗୟଳକୁ ଲାଗିଲା ଏବଂ ସେ ପଡ଼ିଗଲା । ବାକି ଗୟଳ ରଜାଙ୍କୁ ଭୁସିବାକୁ

ଗୋଡ଼େଇଲେ । ତେଣୁ ରାଜା ବହୁତ ଦୌଡ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଦୌଡ଼ୁ ଦୌଡ଼ୁ
ରାସ୍ତାରେ ଗୋଟିଏ ପିଲ ଠିଆ ହୋଇଥିଲା । ସେ କହିଲା, “କାହିଁକି ଦୌଡ଼ୁଛନ୍ତି
ଏସବୁ ଗୟାଳ ମୋର ଅଟେ । ଆପଣ କାହିଁକି ମାରଲେ ? ତେଣୁ ରାଜା ସେ
ପିଲକୁ କହିଲେ— ମୁଁ ବଞ୍ଚିମାନ କ’ଣ କରିବି ? ମୁଁ ତ ତୁମର ଗୟାଳକୁ ମାର
ଦେଇଛି । ତୁମେ ସେ ସବୁକୁ ମନା କରିଦିଅ ଏବଂ ମତେ ବନ୍ଧାଅ । ତୁମକୁ
ମୋର ରାଜ୍ୟ ଦେଇଦେବି କହିକି ତାଙ୍କ ମୁକୁଟକୁ ବାହାର କରି ତାର ଗୋଡ଼
ପାଖରେ ରଖିଦେଲା ପରେ ତାଙ୍କର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ରାଜା ଉଠିକରି ବସିଲେ,
ଦେଖିଲେ ଯେ, ସେ ପୋଖରୀ ଜାଗାରେ ଜଣେ ପିଲ ଠିଆ ହୋଇଛି ।
ସେଥିପାଇଁ ରାଜା ଭାବିଲେ ଯେ, ଏଇ ପିଲ ସେ ପିଲ ଅଟେ । ଭାବିକି ଉଠିକରି
ସେ ପିଲ ପାଖକୁ ଗଲେ ଏବଂ ସେ ପିଲକୁ ନେଇ ତାଙ୍କ ରାଜ୍ୟକୁ ଫେରିଗଲେ ।
ରାଜ୍ୟରେ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀକୁ କହିଲେ, ଏଇ ପିଲକୁ ମୁଁ ରାଜ୍ୟକୁ ଦେଇଦେଲି ।
ଏବଂ ଆଜିଠାରୁ ଏ ଆମର ରାଜା ହେଲେ । ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ଦେଖିଥିବା କଥା
ରାଣୀକୁ କହିଲେ । ତେଣୁ ରାଣୀ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇକି କହିଲେ, ଏ ପିଲ କଣ
ରାଜ୍ୟ ଚଳେଇବ ? ଏ କଥା ଶୁଣିକି ସେ ପିଲ କହିଲା— ମୁଁ ପୋଖରୀର
ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପୁଅ ଅଟେ । ମତେ ଆପଣମାନେ କାହିଁକି ଆଣିଛନ୍ତି ? ମତେ
ନେଇକରି ପୋଖରୀ ପାଖରେ ଛାଡ଼ି ଦିଅନ୍ତୁ । ତେଣୁ ରାଜା କହିଲେ, ତମେ
ଆଜିଠାରୁ ମୋର ପୁଅ ହେଇକରି ରହୁ । ମୋର ଜଣେ ହେଲେ ପିଲଟିଲ
ନାହିଁ । ତୁମେ ହିଁ ମୋର ପୁଅ ଅଟ ଏବଂ ସେଦିନଠାରୁ ତାକୁ ରଖିଲେ ।

— ୦ —

ବେଲ୍ ତାଙ୍ଗ୍ ଦା ଗାହ ଖିର

ଅନଟେ ରାଜିନ୍ ଅର୍ତ୍ତୋ ବେଲ୍‌ସ୍, ରାଃ-ରୁସ୍ । ଆସ୍ ଗାହ ଅନଟେ
ତାଙ୍ଗ୍ ଦା ରାଃ-ରୁ । ଆଦ୍ ପାରୁଦିଆ ଖାନେ ଆଦିନ୍ ବେନଜାଗେ ଅର୍ତ୍ତୋ
ଜାଉନଦ୍ କହାଦି ବେଦ୍‌ଦାଗେ ଦୁର୍ମି ରାଜି ତାବ୍ ନାଗ୍‌ରା ଚି-ତାଗ୍‌ସ୍ ।
ପାକ୍‌ହେକାନ୍ ଆଦିଗେ କାଉନଦ୍ ଖାଦି ମାଲ୍ କହାକର-ର । ଆଙ୍ଗ୍‌ଗେ
କୁକ୍‌କଏ ତାମ୍‌ବା ତାଙ୍ଗ୍‌ଗିଠି ଦୁଖେନ୍ ରାଃ-ହେଲ୍, ରା । ଅନ୍ଦ୍ ଉଲ୍‌ଲ୍
ଗାହ୍ ପାର୍‌ହେ ଉନ୍‌ଦୁଲ୍ ତାଙ୍ଗ୍‌ଗାଦା-ଗେ ଅନଟେ ସାପନା ଏଥ୍‌ବ୍‌-ନେ
ଆଦିନ୍ ତାମ୍‌ବାସ୍ ଅନଟେ କୁଗି ପର୍‌ଗିସ୍ ଗାନେ ବିନ୍‌ଲ୍-ଇଠିସ୍, ଚାଃ-ରୁସ୍ ।
ଆ ଉଲ୍‌ଲ୍‌ମୁଦି କୁକ୍‌କଏ ବହୁତ ଦୁଖେନ୍ ରାଃ-ହେଲ୍‌ର । ଆଦି ଗାହ ଦୁଖେନ୍

ଏସ୍ତୁ-କି ବେ-ଲସ୍ ଆଉର୍ ଆଞ୍ଚନ୍ ଲାଉନ୍ଦ୍ କହାଦି ବେଦ୍ଦାଗେ ସ୍ତୁ
 ନାନ୍-କୋନ୍ । ଖାନେ ତାଞ୍ଚ୍ ଦା ବେଲ୍ପିନ୍ ବା-ଗ୍ କା ଏଙ୍ଗାନ୍ ଗା ନିମ୍
 ବିନ୍-କାକାର୍ ଚିକାର୍ ଶ୍ଵା-ଦାର୍ । ଆଉର୍ ଏନ୍ଦେର୍ଗେ ଏଉଁଦା ନିମ୍
 ସୋର୍-ଆ ଲଗ୍ଦାର୍ । ଉନ୍ଦୁଲ୍ ବେଲ୍ପିନ୍ ଗାହ୍ ତାଞ୍ଚ୍ ଦା ତାଞ୍ଚ୍ ହାସ୍ ସାନଗେର୍
 ସାନଗେ ଟୋଡ଼ାଞ୍ଚ୍ ତାଗ୍ ଦାଗେ କେଗ୍ । କାଆ-ଲେ ବିରି ତାହ୍ ରେ-ନ୍
 ଅରତୋ ଜୁଗି ପଚରିସ୍ ଗାନେ ଖାକଉର୍-ଆର । ବେଲ୍ ତାଞ୍ଚ୍ ଦା-ସୋର୍-ଗ୍
 ସାକନ୍ଦି କ ପାଚ୍ରିସ୍ ଗୁଆନୁମ୍ ସାପନା-ନ୍ ଏଙ୍ଗାନ୍ ବିନ୍ଦିକାର୍
 ଶ୍ଵା-ନାର୍ । ଆଉର୍ ଆସ୍ ଗାହ୍ ହେଦ୍ଦେ କେଗ୍-ତାଲେ ପାଚ୍ରିସିନ୍
 ବା-ଗ୍ । ନିମ୍ ଏଙ୍ଗାହାସ୍ ଆଲ୍ପ-ହୁକ୍-ଦାସ୍ ନିନ୍ଦାଏ ଗାନେ ଏନ୍
 ବେନଜେର୍କାନ୍ ଶ୍ଵା-ଦାନ୍ । ପଚରିସ୍ ଗାହ୍ ଚୁଟ୍ଟି ହୁର୍ମି ପାନ୍ଦିକି କରକି
 ଶ୍ଵା-ଗ୍ । ଖାନେ ହୁଁ ବେସ୍ ମାଲ୍ ଏଡ୍-ଥେସ୍ ଲଗିଆ, କ୍ହେବଦାହୁଁ
 ମାଲ୍ ମେନନା ଲଗିଆ । ପଚରିସ୍ ବା-ଗ୍ ସ୍ତୁ ନିମ୍-ଗା ବେଲ୍ ତାଞ୍ଚ୍ ଦା
 ଲେଖେ-ଏଥେର୍-ଆ ଲଗ୍ଦି । ଏଙ୍ଗାନ୍ ଏନ୍ଦେର୍ଗେ ମେଟ୍ କାମ୍-ଆ
 ଲଗ୍-ଦି । ନିମ୍ ଏକାମ୍ ବେଲ୍ କୁକକୋସ୍-ଗାନେ ବେନଜେର୍କା-
 ଏଙ୍ଗାହାସ୍ ସାନଗେ ନିନ୍ଦାଏ ଜିଆନ୍ ସୁଖେ ମାଲ୍ ଖାଖୋର୍-ଓ । ଖାନେ
 କୁକକୋସ୍ ବା-ଗ୍ ଏନ୍ ବେଲ୍ ତାଞ୍ଚ୍ ଦାନ୍ ହୁକ୍-ଦାନ୍ । ଏଞ୍ଚ୍ ଦାଏ
 ହୁର୍ମି ଶ୍ଵା-କ । ନିମ୍ ଏନ୍ଦାସ୍ ସାନ ନେ ଗୁଗ୍ ନିଙ୍ଗାନେ ଏନ୍ଦେର୍ ହୁଁ
 ଦୁଖେ ମାଲ୍ ଚି-ଅନ୍ । ଆଉର୍ ଆନ୍ନେ ବାଆର୍-କେ ବେଲ୍ କୁକକୋସ୍
 ପିଚ୍ରିସିନ୍ ହୋ-ଆର୍କି ତାଙ୍ଗିୟୋ ତାମ୍ବା ଗୁଆନ୍ କେଗ୍ । ଆର୍ ପଚରିସିନ୍
 ଏସ୍ତୁ-କେ ମେନଲ୍-ଆର କା କ ପଚରିସିନେ ହୁକ୍-ଦାସ୍ । ଖାନେ
 କୁକକୋସ୍ ବା-ଗ୍ ଇସ୍ ଏଞ୍ଚ୍ ଦାସ୍ ମେ-ତାସ୍ ହୁକ୍-ଦାସ୍ । ଖାନେ
 କୁକକୋସ୍ ବା-ଗ୍ ଇସ୍ ଏଞ୍ଚ୍ ଦାସ୍ ମେ-ତାସ୍ ହୁକ୍-ଦାସ୍ । ଆ କାଆନ୍
 ମେନ-ଆର କେ ତାମ୍ବା ତାଙ୍ଗିଓଗେ ବହୁତ୍ ଦୁଖେ ଲଗ୍-ଗିଆ ଆଉର୍
 ଆର୍ କୁକକୋସ୍ ଗୁଗ୍ ବା-ଗ୍ । ପାହ୍ଲେକାନ୍ କୁକକୋସ୍
 ସାପନାଗାହ୍ କାଆନ୍ ତାଙ୍ଗିୟା ଆଉର୍ ବା-ଗ୍ ଜେ ଏନ୍ ଇସ୍ ଗାନେମ୍
 ଶ୍ଵା-ଓନ୍ । କୁକକୋସ୍ ଗାହ୍ କାଆନ୍ ମେନାର୍କେ ପଚରିସ୍ ଗେ ହୁଁ
 ମାୟା ଲଗ୍-ଗିୟା । ଖାନେ ପାଚ୍ରିସ୍ ଏନ୍ଦେର୍ ଦାଓ୍ଵାକାନ୍ ମୋକ୍ ହାସ୍
 ଚି ଗୁସ୍ । ଖାନେ ବହୁତ୍ ବେସ୍ ଜାଓ୍ଵାନ୍ ବେଲ୍ କୁକକୋସ୍ ମାନଜାସ୍
 କେଗ୍ସ । ଆସିନ୍ ଏର୍-ଆର୍କେ କୁକକୋସ୍ ଆଉର୍ ତାଞ୍ଚ୍ କି ତାମ୍ବା
 ବହୁତ୍ ଶ୍ଵା-ର-ଆର୍ । ଶ୍ଵା-ଗାନେ ଆସିନ୍ କୁକକୋସ୍ କହ୍ମମିଆ
 ଚି-ଗ୍ । ତାଲେକ୍ ଆଉଲମ୍-ଓମ୍ ଆର୍ ଆ ଏଞ୍ଚ୍ ପାନୁମ୍ ସୁଖେନ୍
 ଶ୍ଵା-ଗ୍ ।

ରାଜା ଝିଅ କାହାଣୀ

ଗୋଟି ଦେଶରେ ଜଣେ ରାଜା ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଝିଅ ଥିଲା । ସେ ବଡ଼ ହେଲା ପରେ ତାକୁ ବାହା କରିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଜୁଆଁ ଖୋଜିବା ପାଇଁ ସାରା ରାଜ୍ୟରେ ଡେଇଁବା ଦିଆଗଲା । ତଥାପି ତା' ପାଇଁ ଜୁଆଁ ମିଳିଲାନି । ଝିଅର ବାପା ମା' ଦୁଃଖରେ ରହଲେ । ତା' ପରେ ଦିନେ ସେ ଝିଅ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଲା ଯେ, ତା' ବାପା ଗୋଟିଏ ଯୋଗୀ ସହୃଦ ବାହା ଦେଲେ । ସେ ଦିନଠାରୁ ଝିଅ ବହୁତ ଦୁଃଖରେ ରହୁଲା । ତାକୁ ଦୁଃଖରେ ରହୁବା ଦେଖି ରାଜା ଆଉ ଥରେ ଜୁଆଁ ଖୋଜିବା ଆରମ୍ଭ କଲେ । ତା' ପରେ ସେ ଝିଅ ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲା ଯେ, ମୋତେ ତ ତୁମେ ବାହା କରିଦେଲ ଏବଂ କାହିଁକି ଏତେ ତୁମେ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଉଛ ? ଦିନେ ରାଜାଝିଅ ତା'ର ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ସହୃଦ ଜଙ୍ଗଲକୁ ବୁଲିବାକୁ ଗଲା । ଗଲବେଳେ ରାସ୍ତାରେ ଜଣେ ବୁଢ଼ା ଯୋଗୀ ସହୃଦ ଦେଖା ହେଲା । ରାଜାଝିଅ ଭାବିଲା, ବୋଧେ ଏଇ ବୁଢ଼ାକୁ ସ୍ୱପ୍ନରେ ମୁଁ ବାହା ହୋଇଥିଲି ଏବଂ ତା' ପାଖକୁ ଗଲ । ବୁଢ଼ାକୁ କହିଲା—

ତୁମେ ମୋର ସ୍ୱାମୀ, ତୁମ ସହୃଦ ମୋର ବାହାଘର ହୋଇଥିଲା । ବୁଢ଼ାର ସବୁ କେଶ ଧଳା ହୋଇ ଆସିଥିଲା । ଆଖିକୁ ମଧ୍ୟ ଭଲ ଦିଶୁ ନ ଥିଲା, କାନକୁ ଭଲ ଶୁଭ୍ର ନ ଥିଲା । ବୁଢ଼ା କହିଲା—ତୁମେତ ରାଜାଝିଅ ପରି ଦିଶୁଛ । ମତେ କାହିଁକି ତୁମେ ସ୍ୱାମୀ କରିଲ ? ତୁମେ କୌଣସି ରାଜା ପୁଅକୁ ବାହା ହୁଅ, ମୋ ସହୃଦ (ରହଲେ) ତୁମକୁ ହୃଦୟରେ ସୁଖ ମିଳିବନି । ତା'ପରେ ଝିଅ କହିଲା—ମୁଁ ରାଜା ଝିଅ । ମୋର ସବୁ ଅଛି । ତୁମେ ମୋ ସହୃଦ ଗୁଲି, ତୁମକୁ କିଛି ହିଁ ଦୁଃଖ ଦେବନି ଏବଂ ଏପରି କହିଲ ରାଜାଝିଅ ବୁଢ଼ାକୁ ନେଇ ନିଜ ବାପା ମା' ପାଖକୁ ଗଲା । ସେମାନେ ବୁଢ଼ାକୁ ଦେଖି ପଚାରିଲେ ଯେ, ବୁଢ଼ା କିଏ ? ହେଲେ ଝିଅ କହିଲା—ମୋର ସ୍ୱାମୀ । ଏ କଥା ଶୁଣିକି ତା' ବାପା ମା'ଙ୍କୁ ବହୁତ ଦୁଃଖ ଲାଗିଲା ଏବଂ ସେମାନେ ଝିଅକୁ ବହୁତ ବୁଝାଇ କହିଲେ । ତଥାପି ମଧ୍ୟ ଝିଅ ସ୍ୱପ୍ନ କଥା ବର୍ଣ୍ଣନା କଲା ଏବଂ କହିଲା—ମୁଁ ତାଙ୍କ ସହୃଦ ରହୁବି । ଝିଅ କଥା ଶୁଣିକି ବୁଢ଼ାର ମଧ୍ୟ ମାୟା ଲାଗିଗଲା । ତା' ପରେ ବୁଢ଼ା କଣ ଔଷଧ (କୁ) ଖାଇଦେଲା । ତା'ପରେ ବହୁତ ସୁନ୍ଦର ଯୁବକ ରାଜପୁତ୍ର ହୋଇଗଲା । ତାଙ୍କୁ ଦେଖିକି ଝିଅ ଏବଂ ତା'ର ବାପା ମା' ବହୁତ ଖୁସି ହେଲେ । ଖୁସି ହୋଇ ଝିଅ ତାଙ୍କୁ ଆଲିଙ୍ଗନ କଲା । ତା'ପରେ ସେଦିନ ଠାରୁ ସେମାନେ ସେ ଘରେ ସୁଖରେ ରହଲେ ।

(କୁଞ୍ଜ)

ରୋ କାର୍ମା ଗାଟି କକାସି ଓଡ଼େ ଜିମ୍ବୁ

ସଂଗ୍ରାହକ : ଡଃ ପରମାନନ୍ଦ ପଟ୍ଟେଲ

ରୋ କାର୍ମା ଗାଟି କକାସି ମାରେସି । ଏଠୁଠାକ ଆମ୍ଭାଣ ଜାକେଲ
ଜୁରୁସି କୁରୁସି । ହୁଆତେରି । ଏମ୍ବାଟିଏ ରୋ ଦନାଏ କକାସି କାହାଲି
ହାରେସି । ଅକପାଡ଼ା କାହୁ ମାରୁଟି ରଣ୍ଡାଆ ଜା-ରୁ ପେଡ଼େ-ନୁ ବେଟା
ଆ-ତେସି ଇଞ୍ଜାହାଁ ତାତେସି । ରୋ ଗଡ଼ାମୁ କାରୁହେସି ଇଞ୍ଜାଁ ଉହୁତେସି
ଓ-ଡ଼େ ଏ-ମୁ ଓ-କହେସି । ଏମ୍ବାଟିଏ ନେସିତେ, ନେସାଲିଏ ରାଞ୍ଜା
ମୁହତେସି । ରାଞ୍ଜାତା ବାରେ ମା-ଡ଼ାସି । ଆ-ରୁ ଇଞ୍ଜାହାଁ ବ-ଣା ଦା-ଲିତେ
ଇଞ୍ଜାଁ ରେଣ୍ଡିଏ ଡିମ୍ବୁ ଆ-ସିତେ । କକାସି ଡି-ମୁ ମେସାନା ବେସି ରାନ୍ଦି
ଆ-ତେସି । ଏଗେର ଦନାଟିଏ ମୁହତେ ଇଞ୍ଜାହାଁ ମା-ଡ଼ା ଓ-ସିତେ ।
ଓ-ସାଲିଏ ଏ କକାନାଃ ଇ ଡି-ମୁ ଓଡ଼େସେ, ଆଡ଼େସୁ କକାସି ଇଜ ଓ-ସାମୁ
ଇଚେ, ଏମ୍ବାଟି କକାସି ଡି-ମୁହ ଇଜ ଓ ତେସି । ଏସାହା ଇଟିତେସି ଆ-ଟୁ
ଲକ ଏମ୍ବାଟିଏ ଓ-ସିତେ । ଓ-ସାଲିଏ ତେରୁଲିତେସି ଇଞ୍ଜାଁ ଇଟା
ମାରେସି ।

ଏଗେର ଦନା ତାକି ଓଡ଼େ ଏ ଡି-ମୁ କକାନାଃ ଇ ହା-ଟିତେ ଓ-ସେ ।
ନା-ନାଃ ଏଆଁ ଇଟା ମାଞ୍ଜାଡି । ନନୁ ଏନାଆ ସଂଶାଓଡ଼ି । ରେସକା ଓ-ମୁ,
ଇଚେ । ଇଞ୍ଜାଲିଏ ଏ କକାସି ରେସକା ହାରେସି । ଡିମ୍ବୁ କଡ଼େରସୁ ।
ବିଗୁ ମାଣ୍ଡିସା ଇଟାଲି ପା-ଡ଼ା ଆ-ନେ ଇଚେସି । ଅରୁଲିସା ଜାକେଲ
ଦନାଃହ । ଇଞ୍ଜାଲିଏ ଏ କଡ଼ିରୁ ପା-ସା ମା-ଣା ମାଣ୍ଡିସା ହୁରୁ କକାଟାକି ।
ମାଣ୍ଡିସା ଆ-ସାନା ତାମି ଇଜ ଓ-ତେସି ।

ଡି-ମୁ କଡ଼ିରୁ ଲେବୁ ଏ ଡି-ମୁ ରୁ ନେଞ୍ଜେ ମାଣ୍ଡିସା ନେସାହା
ଇଚିରୁ । ପା-ସା ପୁଟି ଆସ୍ତେ ଏ ଡି-ମୁ । ବାରେ ଲେବୁ ଇଦା କସାଲିଏ
ଏ ଡି-ମୁ ମାଣ୍ଡିସା ତାଚି ଓ-ତେ କକାଣି ଇଜ ଲା ଆସା ଇଞ୍ଜାହାଁ ଦାସ
ଦେତାମୁ ଇଞ୍ଜି ହାଟିତେ । କକାସି ଦା-ରୁ ଦେତେସି ଇଞ୍ଜାଁ ମେହ୍ତେସି
ଇଞ୍ଜାଁ ବେସି ରାନ୍ଦି ଆତେସି ।

ଓଡ଼େ ଏବେ ଦିନା ମାଞ୍ଜୁ । ଓଡ଼େ ରେସ୍‌କା ଓଁମୁ ଇଚେ ଓଡ଼େ
ରେସ୍‌କା ହା ଚେସି ଓର ନାୟୁଁତା ଓଡ଼େସି । ଏ ନାୟୁଁତା କହଡ଼ା ହୁରୁ ।
କହଡ଼ା ତାସି ଓଁତେସି ତାନ ଇନ ଓଡ଼େ ଲେକୁ ବାରେ ଇନତା ଇନା
କହାଲି ଏ ଓଡ଼େ ପାସା ପୁଟି କହଡ଼ା ତାଚି ଓଁତେ କକାଣି ଇନ ଦାସ
ଦେତାମୁ ଇଚେ । ଦାସ ଦେତେସି ।

ଓଡ଼େ ସେ ନାୟୁଁତା ଓଡ଼େସି । ଏ ନାୟୁଁତା ଲେକୁ କୁଲିୟୁଁ ହୁରୁ ।
କୁଲି ଆସାନା ତାମି ଇନ ଓଁତେସି । ଓଡ଼େ ପାସା ପୁଟି କୁଲି ନେ ସାଁ
ଇଟା ମାରୁ । ପାସା ପୁଟି କୁଲି ଓଁହ କକାଣି ଇନ ଲାଆୟାଁ ହାଚେ । ଦାସ
ଦେତେସି ଇଟିତେସି ।

ଓଡ଼େ ରୋ ନାଟା ଓଡ଼େସି । ଏ ନାଟା ସେ ବୁଡ଼ା କି ସାତା ଜାଗା
ମାସ୍‌କା ମାରୁ । ଡମ୍ବୁ କ-ଡେଃରି ସା ପେନୟୁଁ ବେଲତା ଦୁଞ୍ଜାଲି ତିକେ ଏ
ମୁଡ଼େ ଇଚେତେସି । ବୁଡ଼ା ମାସା ମାର ଦୁଞ୍ଜିନ ଓଁ ଇଞ୍ଜି କଡ଼ିରୁ ଇଞ୍ଜାହା
ହୁଡ଼ା ଦୁଞ୍ଜା ମାରୁ । ଲାଆୟା କକାଣି ଇନ ଇଦା କହା ମାସ୍‌ଟି ପୋ
ଦାସାଁ ଓଡ଼େ ଓଁୟାଲି ଏ କକାସି ଇନ ପେର୍ ହାଁ-ଓହ ମାଗୁଟି ଡ-ମୁ
ଓଁଦିତେ । ଡିମ୍ବୁ ଓଁୟାଲି ଏ କକାସି ଡି-ଡେସି । ପୋଦାୟା ଏ କକାଶା କି
ଓଢିସା ଆରୁ ଇଞ୍ଜାଁ ଏମ୍ବେ ମାରୁ କକାଣି ତଲେ । ରାତେ ।

ଅନାଥ ବାଳକ ଓ ଲଭତୁମ୍ବା

ଏକଦା ଗୋଟିଏ ଅନାଥ ପିଲା ଥିଲା । ତାକୁ କେହି ତୋରାଣି କି ଗାଗ
ମନ୍ଦିଏ ଦେଉ ନ ଥିଲେ । ତିନେ ସେ ପିଲା ଖେଳିବାକୁ ଗଲା । ଘରର
ପଛଆଡ଼େ ଖେଳୁ-ଖେଳୁ ସେ ଗୋଟିଏ ଲଭତୁମ୍ବା ମଞ୍ଜି ପାଇଲା । ତାକୁ ନେଇ
ଆଣିଲା । ସେ ତାକୁ ଗାତ ଖୋଳି ପୋତି ପାଣି ଦେଲା । ତା'ପରେ ଗଜା
ବାହାରିଲା । ଲଭା ମାଡ଼ିଲା ବେଳକୁ ସେ ଅନାଥ ପିଲା ଗୋଟିଏ ରଞ୍ଜା ଭଡ଼ି
ଦେଲା । ଲଭାଟି ରଞ୍ଜା ଉପରେ ମାଡ଼ି ଫୁଲ ଧରିଲା । ଶେଷକୁ ଗୋଟିଏ ମାଝି
ଲଭ କଷି ଧରିଲା । ଲଭକୁ ଦେଖି ପିଲାଟି ଖୁବ୍ ଖୁସି ହେଲା । କିନ୍ତୁ ଦିନ ପରେ
ଲଭଟି ପରିପକ୍ବ ହେଲା ଲଭାଟି ଶୁଖିଗଲା । ତାପରେ ଶୁଖିଲା ଲଭଟି ପିଲାଟିକୁ
କହୁଛି “ଏ ପିଲା ମୋତେ ତୋ ଘରକୁ ନେଇଗଲା ।” ପିଲାଟି ତା କଥା ଶୁଣି
ତାକୁ ତୋଳି ଆଣି ଘରକୁ ନେଲା । ଯେତେବେଳେ ସେ ଲଭଟି ପୁର ଶୁଖିଗଲା
ପିଲାଟି ତା ଦେହରେ କୋଟିଏ କରି ରଖିଲା ।

କିନ୍ତୁ ଦିନ ଉତ୍ତରୁ ଲୁହଟି ପିଲକୁ ଡାକ କହୁଛି, ତୁ ମୋତେ ଚଳେ
ଥୋଇଛୁ କିନ୍ତୁ ପାଇବୁନି । ଯା ମତେ ନେଇ ବଳ ଦେଇ ଆସ । ପିଲଟି ଏହା
ଶୁଣି ଲୁହକୁ ବଳିବାକୁ ନେଲା । ପିଲଟି ବଜାରରେ କହୁଛି ହେ ମା'ମାନେ
ଏ ଲୁହକୁ ନିଅ । ଏହୁ ଲୁହରେ ମାଣ୍ଡିଆ ମଞ୍ଜି ରଖିବାକୁ ଭଲ ହେବ ।
ମୁଣା ମଧ୍ୟ ଖାଇ ପାରିବେ ନାହିଁ । ତା କହୁବା ମୁଲ୍ୟବଦ୍ଧ ଲୁହକୁ ଜଣେ କଣି
ନେଲା ଓ ବଦଳରେ ପାଞ୍ଚ ସେର ହେବ ମାଣ୍ଡିଆ ଦେଲା । ପିଲଟି ମାଣ୍ଡିଆ
ଧରି ଘରକୁ ଫେରିଲା ।

ଯେଉଁ ଲୋକଟି ଲୁହକୁ କଣିଥିଲା ସେଥରେ ମାଣ୍ଡିଆ ପୁରାଇ ରଖିଲା । ଲୁହ
ତୁମ୍ଭାରେ ପାଞ୍ଚ ଟୋକେଇ ମାଣ୍ଡିଆ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ସମସ୍ତେ
ନିଦରେ ଶୋଇଗଲେ । ଲୁହତୁମ୍ଭାଟି ମାଣ୍ଡିଆକୁ ଧରି ପିଲ ଘରେ ଆସି
ହାଜର । ଲୁହ ତୁମ୍ଭାଟି ପିଲକୁ ଉଠାଇ କହୁଲା କବାଟ ଖୋଲ । ପିଲଟି କବାଟ
ଖୋଲି ଦେଖେତ ତୁମ୍ଭା ଭର୍ତ୍ତି ମାଣ୍ଡିଆ ସହ ଲୁହ ରହୁଛି । ସେ ଖୁସିରେ ଫୁଲ
ଉଠି ତାକୁ ଘର ଭିତରେକୁ ନେଲା ।

କିନ୍ତୁ ଦିନ ଉତ୍ତରୁ ଲୁହଟି ପୁଣି ସେ ପିଲକୁ କହୁଛି ମୋତେ ବଳଦେ ।
ପିଲଟି ଆଉ ଗୋଟିଏ ଗାଁକୁ ଲୁହକୁ ବଳିବାକୁ ନେଲା । ସେ ଗାଁରେ ତାକୁ
କହୁଡ଼ା ମଞ୍ଜି ଦେଲେ । ପିଲଟି ଲୁହକୁ ନେଇ କହୁଡ଼ା ମଞ୍ଜି ଧରି ଘରକୁ
ଆସିଲା । ପୂର୍ବପରି ଘରଲୋକେ ଯେତେବେଳେ ଶୋଇଯାଇଛନ୍ତି ଲୁହଟି କହୁଡ଼ା
ମଞ୍ଜି ଭର୍ତ୍ତି କରି ପିଲ ପାଖକୁ ଫେରି ଆସି କହୁଛି “କବାଟ ଖୋଲ” ପିଲଟି
କବାଟ ଖୋଲିଲା ।

ପୁଣି ଦିନେ ସେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଗାଁକୁ ନେଲା । ଲୁହ ବଦଳରେ ସେ
ଗାଁରେ ସେ ପାଇଲା ଗୁଞ୍ଜଳ । ଗୁଞ୍ଜଳ ଧରି ଫେରି ଆସିଲା । ଲୋକମାନେ
ପାଞ୍ଚ ଟୋକେଇ ଗୁଞ୍ଜଳ ସେ ଲୁହରେ ଭର୍ତ୍ତି କଲେ । ରାତି ହେବାକୁ ପାଞ୍ଚ
ଟୋକେଇ ଗୁଞ୍ଜଳ ସହ ସେ ଲୁହ ପିଲ ଘରେ ହାଜର । ପିଲଟି ପୁଣି କବାଟ
ଖୋଲି ଘର ଭିତରେ ରଖିଲା ।

ଆଉ ଦିନକର କଥା । ଆଉ ଗୋଟିଏ ଗାଁକୁ ସେ ଲୁହତୁମ୍ଭାକୁ ବଳିବାକୁ
ନେଇଛି । ସେ ବୁଢ଼ା ଲୋକର ସାତଟି ଝିଅ । ତାକୁ ପିଲଟି କହୁଛି ସ୍ବାକୁ
ନିଅ । ଶୀତ ଦିନରେ ରାତିରେ ଶୋଇବା କାମକୁ ଆସିବ । ସେ ନେଲା ।
ବୁଢ଼ାର ଝିଅମାନେ କହୁଛନ୍ତି ଗୁଲ ଭିତରେ ଶୋଇବା । ସେମାନେ ତାକୁ ଘର

ଭିତରକୁ ଆଣି ଶୋଇଲେ । ରାତିରେ ଝିଅମାନେ ପୁରୁ ନଦରେ ଶୋଇ ଯାଇଛନ୍ତି । ଲୁହଟି ତାଙ୍କୁ ଧରି ପିଲା ଘରକୁ ନେଇ ଆଣିଲା । ପିଲାଟି ଲୁହକୁ ଭିତରକୁ ନେଉଛି ଏଇ ସମୟରେ ଲୁହଟି ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ଲୁହଟି ଭାଙ୍ଗିଯିବାରୁ ପିଲାଟି ଲୁହକୁ ଝୁର ହେଲା । ତାପରେ ସେ ସାତ ଝିଅମାନ ପିଲାକୁ ବାହା ହେଲେ । କଥାଟି ସରିଲା ।

ସେ କୋଡ଼ି ଗୋଡ଼ୁ କାତା

ସେ ନାୟୁଁତା ସେ ରଣେଣି ଲୟା ମାତେ କେ । ଏଦଣକ ସେ ମୁଁଏସି ମାତେସି । ଏ ମୁଁଏସି ନାୟୁଁତ କୋଡ଼ିୟୁଁ ମେରୁଲ ହାତେସି । କୋଡ଼ିୟା ମେରୁତ ଗାଡ଼ି ଦିନା ଆତେସି । କୋକାସି କୋଡ଼ିୟା ମେର ମେରହ କାତାତ ବାହାର ପୁରୁ ମେସ୍ତେସି ଇନଜାହାଁ କାଡ଼ା ବିସାଟି ପୁରୁତ ତାଫେସି ଇଞ୍ଜା ହାଁଇନୋ ତାତେସି ଇଞ୍ଜାହାଁ ତାମି ଇୟାଣକ ହତେମି । ହୟାଲଃଏ ତାମି ଲୟା ରଜା ଇଜ ପୁରୁ କଡ଼ାତୁ ଇଞ୍ଜିହ ଓତେ । ରଜା ତୋନ୍ ଇଗୁୟି ପୁରୁତ ମେସ୍ତେ ଇଞ୍ଜାହାଁ ହେତେକା ଟାକାୟାଁ ହତେ ଇଞ୍ଜାହାଁ ପୁରୁତ କଡ଼ିତେ । ଏ ପୁରୁତ ଓରେ ନେରୁଟିଏ ଏ ରଜା ତୋନ୍ ରାଣି ଲେତେ ।

ଏ ପୁରୁତ ମେସାହାଁ ରଜା ରାଣି ତୋନ୍ କୋପା ଆତେ । କୋପା ଅୟାଲଃଏ ରଜା ଏନାଆଁ ଇତେସି । ଇଚ ରାଣିନ ହାଟାହାଁ ନନ୍ ଏନାତ ପୁରୁ ପାଟି ଇତେସି । ଇଚ ରାଣି ରଜାଃଲ ନାଙ୍ଗେ କୋଡ଼ି ଗୋଡ଼ୁ ହୟାତେସି ଇତେ । ଏଲେ ଇଞ୍ଜାଲଃଏ କୋଡ଼ି ଗୋଡ଼ୁଃଲହାଟି କିତେସି । କୋଡ଼ି ଗୋଡ଼ୁ ରଜା ତାଣା ଓଡ଼ାତେସି । ଏଚେଟିଏ ରଜା କୋଡ଼ି ଗୋଡ଼ୁଃଲ ଏଲେ ଇତେସି । ମାଈଚ ରାଣି ଶାକ ତାଗୁ ହିତ ଲେହେଁତ ପୁରୁ ଅରଣ୍ଡାଣି ତାଗୁ ହ ପୁରୁ ଇତେସି । ଏ କୋଡ଼ି ଗୋଡ଼ୁ ଏଲେ ଇତେସି । ନାନ୍ ତାଗୁ ହୟାଲ ଆତୋଃଓଁ ଇତେସି । ରଜା ଏଲେ ଇତେସି, ନନ୍ ତାଗୁ ହୟାଃ ଆତହ ନଙ୍ଗେ ହେରୁକି ଜା-ରୁହା-ଜିଲ ଲେତାଃଲ ଇତେସି । ରଜା ଅଗୁପିତେସି ଇଞ୍ଜାହାଁ ପୁରୁ ପଣାଃ ଆତହ ଏନାଆଁ ଆତେ । ନା ଅନେଣିତ । ଅଲସିୟା ଆଏଣି ନେଞ୍ଜେ ତାଃ ମୁ ଇତେସି । ଏଇ କୋଡ଼ି ଗୋଡ଼ୁ ତାଗୁ ହୟାଲ ଆତୋଃଓଁ ଇତେସି । ଏଲେ ଇଞ୍ଜାହାଁ ଲଜ ହାତେସି ।

ଏ କୋଡ଼ି ଗୋଡ଼ୁ ତାନ ଇଜ ପାରୁଓଡ଼ାୟା ପୋହ କହ ମାତେସି । ଏଚେଟିଏ ପାରୁଓଡ଼ାୟାଣି ଏଲେ ଇତେସି । ହାଲୁ ଆଲ୍‌ସି ପୁଞ୍ଜା ବାରେତେର

କରୁ ତାକାଦୁ ଇଚେସି । ଏଲେ ଇଞ୍ଜାଲ୍‌ଏ ପାରଡ଼୍‌ୟା ଆଠଏଣି ନେଞ୍ଜେ ତାରୁ । ଏମ୍ବାଟିଏ ରଜା କାବା ଅତେସି ଇଞ୍ଜାହାଁ କୋଡ଼ି ଗୋଡ଼ୁଇ ଆଡ଼ାଅଁ ତେହେଁ ଇଚେସି ରେ ଗଡ଼ାୟୁ କରୁଡ଼ି କତେସି ଇଞ୍ଜାହାଁ ଡୋୟୁ ବନ୍ଧ କୋଡ଼ି ଗୋଡ଼ୁଇ ମେଥେର ଇଞ୍ଜାହାଁ ଲେକଟି ଓଡ଼ୁୟକା କତେର ଇଞ୍ଜାହାଁ ଓଡ଼ୁୟକା ଲେକ ବାମି ନୟୁ ଓଡ଼ାକହେର । ଓଡ଼ାକହ ସାଡ଼ାହାଁ ତାୟୁ ହୁଁ ଡିତେର ।

ଏଚେଟିଏ ଏ ଗଡ଼ାୟୁ ବିତର ରେ ଅଡ଼ଲ ଏ ଗଡ଼ାୟୁତାକ ତାକ ଇଲୁତାକ ରୁମି ବିତରଟି ଜୟୁ କହା ହୁତେ । ଏମ୍ବାଟିଏ ଏ କୋଡ଼ି ଗୋଡ଼ୁ ଅଲୁ ଜୟୁଟି ହାଚେସି ଇଞ୍ଜାହାଁ ତାମି ଇଜ ହୁଞ୍ଜା ମାଚେସି । ଓର ନେରୁଟିଏ କୋଡ଼ି ଗୋଡ଼ୁଇ ମେସ୍‌ତେର । ମେ ସାଲ୍‌ଏ ରଜାଲ ଓଡ଼ୁୟତେର ।

ରଜାଲ୍, ଓଡ଼ୁସାଲ୍‌ଏ ରଜା କୋଡ଼ି ଗୋଡ଼ୁଇ ହାଟି କତେସି ଇଞ୍ଜାହାଁ ଓଡ଼ୁଚେସି । ନନ୍ତୁ ଇମ୍ବାଟି ଓଡ଼ାଡ଼ ଇଚେସି । ଏଲେ ଇଞ୍ଜାଲ୍‌ଏ ଏ କୋଡ଼ି ଗୋଡ଼ୁ ଏଲେ ଇଚେସି ଓ ନାନ୍ତୁ ହାଡ଼ ଲେକୁଣି ମେସା ଓଡ଼ାହା ମାଲ । ଏମ୍ବାଆଁ ଗାଟେ ଅକହୁଁ । ଆବାୟୁ । ନେଞ୍ଜା ହାଜା ମାନେର ଗାତେ । ନାନ୍ତୁ ମେସାହାଁ କାବା ଆହା ହାଚେଏ ଇଚେସି । ଏମ୍ବାଟିଏ ଏ ଲେକୁ ସାତେଏ ଏ ଇଞ୍ଜିହୁ ନାମିତେର । ଏମ୍ବାଟିଏ ରଜା ମାଚେସି ଇଞ୍ଜାହାଁ ନାଜେ ଜିକେଏ ମେଡ଼ହାଁ ହୁ ବୁ ଇଚେ ସି ରଜା । ଏଚେଟିଏ ରଜାଲ୍ ଗଡ଼ଡ଼ା ସୁକା ମେଡ଼ ହେର ଇଞ୍ଜା ହାଁ ଓଡ଼ୁୟକା ଗଡ଼ାୟୁ ନେଞ୍ଜେ ଜହାଁ ରୁମି ନୟୁ ଓଡ଼ାକହାଁ ହରୁ ହଡ଼ା ପିସ୍‌ରୁସ୍‌ଲେ । ଏମ୍ବାଟିଏ ରଜା ଗଡ଼ାୟୁ ବିତର କୁଟୁ କୁଟା ଓଡ଼ୁହା ହାହା ହାଚେସି କେ । ଏ କାର୍‌ମା ଗାଟି କୋଡ଼ି ଗୋଡ଼ୁ ରଜା ଇଜ ହାଚେସି ଇଞ୍ଜାହାଁ ରଜା ରେସା ମାଟି ଜୁଡ଼ି ଆସ୍‌କାଣି ଇଟିତେସି ଇଞ୍ଜାହାଁ ନଡ଼ା ବାତ୍କା ଚଚେସି କେ ।

ଗୋରୁ ଜଗୁଆଲ ଟୋକା କଥା

ଗୋଟିଏ ଗାଁରେ ବନ୍ଧବାଟିଏ ବାସ କରୁଥିଲା । ତାର ଗୋଟିଏ ପୁଅ ଥିଲା । ସେ ପିଲାଟି ପ୍ରତିଦିନ ଗାଁର ଗୋରୁ ଚରାଇବାକୁ ନିଏ । ସେ ଅନେକ ଦିନ ଗୋରୁ ଚରାଇବାରେ ବଢ଼େଇ ଦିଏ । ଦିନେ ସେ ଗୋରୁ ଚରାଇବା ସମୟରେ ନଈ ଉତ୍ତରେ ସୁନାର ଫୁଲଟିଏ ଫୁଟିଥିବାର ଦେଖିଲା । ସେ ନଈରୁ ଫୁଲକୁ ତୋଳି ଆଣି ତା ମା'କୁ ଦେଲା । ତା ମା ସେ ଫୁଲକୁ ରଜା ଉଆସକୁ ବଳିବାକୁ ନେଲା । ରଜାଙ୍କ ସାନ ରାଣୀ ଫୁଲକୁ ଦେଖି ପାଣ୍ଡୁଆରେ ପାଣ୍ଡୁଆଏ ଟଙ୍କା ଦେଇ ଫୁଲକୁ ନେଲେ । ତହିଁ ଆଉଦିନ ସାନରାଣୀ ଫୁଲକୁ ପିନ୍ଧିଲେ

ରାଜାଙ୍କ ବଡ଼ ରାଣୀ ଯେତେବେଳେ ଫୁଲକୁ ଦେଖିଲେ ସେ ରାଗି ଲାଲ୍ । ଜାଙ୍କ ରାଗିବା ଦେଖି ରାଜା ପଚାରିଲେ କାରଣ କଣ ? ସେ ସାନ ରାଣୀକୁ ଡକାଇ ପଚାରିଲେ “କି ପ୍ରକାର ଫୁଲ ତୁମେ ପାଇଲ” ? ସାନ ରାଣୀରାଜାକୁ କହିଲେ “ଗୋରୁ ଜଗୁଆଳି ପିଲ ମୋତେ ଦେଲ ।” ରାଜା ତାପରେ ଗୋରୁ ଜଗୁଆଳି ପିଲକୁ ଡାକି ପଠାଇଲେ । ସାନ ରାଣୀକୁ ଦେଇଥିବା ଫୁଲ ପରି ଆଉ ଗୋଟିଏ ଫୁଲ ମୋତେ ଆଣି ଦିଅ ବୋଲି ରାଜା ହୁକୁମ ଦେଲେ । ଗୋରୁ ଜଗୁଆଳି ଟୋକା କହିଲା । “ମୁଁ ଆଉ ଗୋଟାଏ ଆଣି କେଉଁଠୁ ଦେବି ମୁଁ ପାରିବି ନାହିଁ ।” ରାଜା ରାଗି କହିଲେ ତୁମେ ଯଦି ଆଉ ଗୋଟିଏ ଆଣି ନ ଦେବ ତେବେ ତୁମ ବେକ କାଟି ଦେଇ ତୁମକୁ ଝୁଲାଇ ଦେବି ।” ପରେ ରାଜା ପୁଣି ରାଗିଲେ ଇଏ ଯଦି ଆଣି ନପାରିଲ ତେବେ ଅସୁବିଧା । ତେଣୁ ସେ କହିଲେ ଟୋକା ତୁ ତେବେ ମୋ ଅଗଣା ଭଉଁ ଅଳସୀ ଫୁଲ ଆଣି ଦେ । ଗୋରୁ ଜଗୁଆଳୀ ଟୋକା କହିଲା ‘ମୁଁ ଏ କାମ କରିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।’ ଏହା କହି କହି ସେ ତା ଘରକୁ ଗଲା । ସେ ଗୋରୁ ଜଗୁଆଳି ଟୋକା ତା ଘରେ ଅନେକ ପାତ୍ର ପୋଷିଥିଲା । ସେ ପାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ପଚାରିଲା ତୁମେ ସମସ୍ତେ ଯାଅ ଏବଂ ଅନେକ ଅଳସୀ ଫୁଲ ମୋ ପାଇଁ ଆଣି ଦିଅ । ଗୋରୁ ଜଗୁଆଳି ଟୋକା ଏହା କହିଛନ୍ତି ନାହିଁ ପାତ୍ରମାନେ ଉଡ଼ିଗଲେ ଏବଂ ଏତେ ଅଳସୀ ଫୁଲ ଆଣି ଦେଲେ ଯେ ରାଜାଙ୍କ ଅଗଣା ଭଉଁ ହୋଇଗଲା । ରାଜା ଦେଖିକି ଆବାକ୍ । ରାଜା ଟୋକାକୁ କହିଲେ, ମୁଁ କିଛି ନେବିନି ଏହା କହି ସେ ଏକ ଗାଡ଼ ଡୋଲାଇବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ଗୋରୁ ଜଗୁଆଳି ଟୋକାକୁ ସେ ଭିତରେ ଭଉଁ କରି କାଠ ତା ଉପରେ ଲଦି ଦେଇ କିରୋପିନି ଡାଳି ନିଆଁ ଲଗାଇ ଦେଲେ ।

ସେ ଗାଡ଼ ପାଖରେ ଗୋଟାଏ ମୁଷା ଗୋରୁ ଜଗୁଆଳି ଟୋକା ଘରକୁ ରାତ୍ରା କରି ଦେଇଥାଏ । ଟୋକାଟି ସେ ମୁଷା ରାତ୍ରାରେ ଘରକୁ ଯାଇ ଆରାମରେ ଶୋଇଲା । ପଥର ଦିନ ସେ ଟୋକାକୁ ରାଜାଙ୍କ ଲୋକ ଦେଖିଲେ । ଯାଇ ରାଜାକୁ ଖବର ଦେଲେ ।

ସେମାନେ ରାଜାଙ୍କୁ କହିବାରୁ ରାଜା ସେ ଟୋକାକୁ ଡକାଇ ଆଣି ପଚାରିଲେ “ତୁମ୍ଭେ କେଉଁଠାରୁ ଆସିଲ ?” ଗୋରୁ ଜଗୁଆଳି କହିଲା “ମୁଁ ଯମ ଲୋକରୁ ପୃଷ୍ଠପୁରୁଷ ମାନଙ୍କୁ ଦେଖି ଆସିଲି । ସେ ଜାଗାଟି ଆମ ପୃଷ୍ଠ ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସୃଷ୍ଟି । ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ଦେଖିଲି ମୁଁ ତ କାବା କାଠ ।” ରାଜାଙ୍କ ଲୋକେ ଏସବୁ ବିଶ୍ଵାସ କରିଗଲେ । ରାଜା କହିଲେ

ମୁଁ ବି ଯିବି । ମୋତେ ବି ଗାତରେ ପୁରାଇ ନିଆଁ ଜାଲି ଦିଅ । ମୁରୁଖ ଗଜାକୁ ସେମାନେ ତାପରେ ଗାତରେ ପୁରାଇ ଦେଲେ । ଉପରେ କାଠ ପୁରାଇ କିରୋସିନ ଦେଇ ନିଆଁ ଲଗାଇ ଦେଲେ । ରାଜା ପୋଡ଼ି ମଲା । ଗୋରୁ ଜଗୁଆଳୀ ଟୋକା ରାଜ ଉଆଁସକୁ ଯାଇ ରାଜାଙ୍କ ଦୁଇ ଭାରିଜାକୁ ରଖି ସୁଖରେ ରହୁଲା ।

—୦—

(କୋୟା)

ବାଞ୍ଛା ଗପ

ସଂଗ୍ରାହକ : ଡଃ ଧନେଶ୍ୱର ବେଳ୍

ଅଣ୍ଟ ନାଟେ, କୟା ଡକର ମୁଇଡ଼ଣ୍ଟ ଆଡ଼ରଓର ମାଉର । ଉକିଙ୍କ ମଦଲେ ପିଲଜିଲ୍ଲ ଇଲେକଣ୍ଟ ମାଗ୍ରୁ ଆଦିଙ୍କ ଉର୍ ଗର୍ବୁନେ ଓଁସ୍‌ସ୍‌ରେ ମାଉର୍ । ଅଣ୍ଟରନ୍ ଅଉର୍‌ଣ୍ଟ ବାବାଜନ୍ ଲେକେତଣ୍ଟ ଉର୍ ଲନ୍‌ଡ଼୍‌ସ୍ ଓକ୍‌ର ମୁଇତଙ୍କ୍ କେତୁଡ଼ତଣ୍ଟ, ମିକ୍ ବେସ୍ ମାୟାସ୍, ବେସ୍‌ର ମାର୍କା । ଉର୍ ଅକେ ଦୁଃକାତେ କେଉର୍, ମାକ୍ ମାର୍ ମାୟାସ୍ ଇଲେ । ଇମାଟା କେଜି ବାବାଜା କେଉଣ୍ଟ-ନାନା ଅଣ୍ଟ ମେଲ୍‌ତା ଓଁଡ଼େନ୍ ପେଦେର୍ କେବେତାନ୍, ମିର୍ ଉନାଗ୍ ଆନୁଟ୍ । ଉନାଗ୍ ଉଡ଼ା କେତ୍‌କେ ମିକ୍ ବେଲ୍ ଆନ୍ନା ମାର୍ ମାୟାସ୍ ପୁଟିତା । ଆଲ୍ ଇତକେ ଉନ୍ନା “ଗାଗ୍‌ସ୍‌ମେଟାତ୍” କଲ୍‌ଡ଼୍‌ଡ଼େ, ବାବାଜନ୍ ମାଟା ପାକ୍‌ସ୍‌ ଆଡ଼ ଇର୍ ଓଁସ୍‌ କଲ୍ ଓଁଡ଼େନା-ରସ୍‌ ଓଁସ୍‌ ପେଇତର୍ । ନାର୍କିକ୍ ଓଁସ୍‌ ଓଁସ୍‌ ଆଡ଼େ । ଆନ୍ନାଙ୍କ୍ ଆନାଙ୍କ୍ ଆର୍‌ଦେ ଅଣ୍ଟୁ ଏରୁଡ଼୍ ତନ୍‌ତା । ଆଗା ଅସମାଗ୍ରୁ ଗୁକୁରୁ ମୁଟା ଇପିନାଗ୍ ଓଁଟି ଏର୍ ମିଦାନିଙ୍କ୍ ଏରୁଡ଼୍ ନାଗାଡ଼ଗ୍‌ତର୍ । ଆରୁଟ୍ ଅଣ୍ଟକଲ୍ୟା ଓଁସ୍‌ ଆଗୁକୁର୍ ମୁଟାତଙ୍କ୍‌ସ୍, କାଡ଼ି ଅଡ଼ତା । ଇ ଏରୁଡ଼୍ ନାଗ୍ ଇର୍କକେ ପଇସ୍ ମାଉର୍, କିକେ ପଇଦା ନାସ୍ ଏରଦାଲ୍‌ସେ କେରନ୍ ମାକାତ୍ ଲପେ ଅଣ୍ଟୁ ମୁଡୁନ୍ ଏମୁଲ୍ ଓଁସ୍‌ ଅସ୍‌ଡ଼ା । ଆଦିଙ୍କ୍ ଡକରଲ୍ ଗାଟି କେଇତା । ଡକରଙ୍କ୍ ପଇସ୍ ମୁଇତଣ୍ଟ ଲନ୍‌ତାତଣ୍ଟ । ଇଲ୍ ବେସ୍‌ନେଜି ଆଗ୍ରପାସ୍

ତକରିନ୍ ତକାଂ ମେଲେସ୍ ପେରସ୍ତା । ଅଦିଙ୍ଗ୍ ତକରିଲ୍ ମୁଇତଣ୍ଡ ଅଲ୍ ସତର
 ଇଞ୍ଜେ ନିକିଙ୍ଗ୍ ମାର୍ ମାୟାଡ଼ ପୁଟିତ୍ । ଇ ମାଟା ଓଁଦିନର୍ କେଞ୍ଜି କାଉସ
 ମାଉର, ଇଞ୍ଜେ ଆଲେ ଇଡ଼କରିଙ୍ଗ୍ ମାର୍ ମାୟାଡ଼ ପୁଟିତକିଙ୍ଗ୍ । ଇଲବେସ୍
 ନେଲ ଆଶ୍ୱ, ତକରିନ୍ ତକାଂ ବେରଥା ପେରସ୍ତା । ତକରିଲ୍, ତେଦାଲ୍,
 କୁଦାଲ୍, ଆଦିଙ୍ଗ୍ ଅଦ୍ ମୁଇତଙ୍ଗ କଲ୍ ଓଁଡ଼େଙ୍ଗ୍ କାଗି ତାତାନିଙ୍ଗ୍ ମୁଇତଙ୍ଗ୍
 ରହୁଣ୍ । ମୁଇତନ୍ ମାଇଦିଙ୍ଗ୍ ଦଡ଼ା କୁଚର ଆଟି, ତକରିଲ୍ ମୁଟା ତହସ୍,
 ଓଁଲ୍ କାଡ଼ିନ୍ ତଡ଼ ଆର୍ ଦିନାଙ୍ଗ୍ ଓଁଟିଣ୍ । କର୍କକୁସତା ଆସ୍ତେ ତକରିଲ୍
 ମୁଇତଙ୍ଗ୍ ତେହେମିଣ୍, ମୁଇତଣ୍ଡ ତେଦ ଓଁଲ୍ କାଡ଼ ପଇମ୍ ଆଉଣ୍ ।
 ଆନ୍ନା ଆନ୍ନା, ଆର୍ଦେ ଅଣ୍ ମେଟାର୍ ସପେ ତଜିନାଦ୍ ଏଡ଼ିତଣ୍ । ଆରା
 ପାର୍କାଲ୍ ରୁଜି ଦଡ଼ା ତନ୍ନାନିଙ୍ଗ୍ ମୁଟାକାଲ୍ ବଦେଡ଼ ପର୍ ଓଁଟି ତଜିନାଗା
 ଡ଼ଗ୍ତଣ୍ । ଆଇରୁଟ୍ କାକାଡ଼ ଅରଟ୍ ଓଁୟ୍ ଆରୁକୁର୍ ମୁଟାଦିଙ୍ଗ୍ ପେହେକି ଅଣ୍ ।
 କାରଓଁଦିନ୍ ଆର ଦୁରାମ୍ ବେଲ୍ ଆଦତାନନାତ ଦାଦତାନ ଇଞ୍ଜମିଣ୍ଡେ ଲନ୍ମାଲ୍ ସ
 ଓଁୟଣ୍ । ଆରଜ୍ ତକରିଲ୍ ଗରୁପିଣ୍ଡ ଆରପଡ଼ି ଗରୁ ଆରମୁଟା ନି ଓଁଲ୍
 କାଡ଼ି ଆରଦାପର ଓଁଟି, ଆର୍ଦିନାଙ୍ଗ୍ ତାନେ ଉଞ୍ଜିତା । ମୁଇତଣ୍ଡ କର୍କ
 କୁସ୍ ଶୁଦ୍ କେଞ୍ଜି ପିତ୍ତପଡ଼ ତେଦ ଓଁଡ଼େନା ଆଦତାନ୍ ଇଞ୍ଜ ପେଇସ
 ମାଉଣ୍ । ପିକାଡ଼ତେ ଆର୍ଦାଗ ଉଞ୍ଜି ମାଦାନ୍ ତକରିନ୍ ତଜାଡ଼ ପର୍
 ଅଗିତଣ୍ । ତକରିନ୍ ମାକାତାଲ୍ ବେରଥା ଏମୁଲ୍ ଜିଲିବାଲ୍ ଆସର୍
 ପେଇତା । ମିଣ୍ଡେ ବାତାଙ୍ଗ୍ ଓଁଡ଼େନା ଆଦତନ୍ ମୁଇତଜ ଏମୁଲ୍ ପଡ଼ସା
 କୁଚର ଆଟି ତଦିକାଲ୍ । ମାର୍ ମାୟାସ୍ ମାଦାଙ୍ଗ୍ ନିଙ୍ଗେ ବେଗେ ପୁଟିତା ।

ବାଞ୍ଛି ଗପ

ଗୋଟିଏ ଗାଁରେ କୋୟା ବୁଢ଼ା-ବୁଢ଼ୀ ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଆଦୌ
 ପିଲାପିଲି ନ ଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ସେମାନେ ଚନ୍ଦ୍ରା କରୁଥିଲେ । ଦିନେ ଜଣେ
 ବାବଜା ତାଙ୍କ ଘରେ ଆସି ବୁଢ଼ା-ବୁଢ଼ୀକୁ ଆଶ୍ୱରିଲ, ତୁମର କେତେ ଝିଅ
 କେତେ ପୁଅ । ସେମାନେ ଅତି ଦୁଃଖରେ କହିଲେ, ଆମର ପୁଅ ଝିଅ
 ନାହାନ୍ତି । ଏକଥା ଶୁଣି ବାବାଜୀ କହିଲେ, ମୁଁ ଜଣେ ଭଲ ଗୁଣିଆର ନାମ
 କହୁଛି—ତୁମେ ତା ପାଖକୁ ଯାଅ । ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଦେଖା ଦେଖି କରାଇଲେ,
 ତୁମର ନିଶ୍ଚୟ ପୁଅ ଝିଅ ହେବ । ବାବାଜୀଙ୍କ କଥା ଅନୁସାରେ, ସେମାନେ
 ଗୁଣିଆ ପାଖକୁ ସୋମବାର ଦିନ ଯିବାକୁ ବାହାରିଲେ । ସୋମବାର

ସକାଳୁ ସକାଳୁ ସେମାନେ ବାହାରି ଗଲେ । ଯାଉ ଯାଉ ବାଟରେ ଗୋଟିଏ ପୋଖର ପଡ଼ିଲା । ସେମାନେ ନେଇଥିବା ଭାତ ଗଣ୍ଠିଲିକୁ ଛତା ଜାଗାରେ ରଖି ଗାଧୋଇବାକୁ ଗଲେ । ସେତିକି ବେଳେ ବିଲୁଆଟିଏ ଆସି ଭାତ ଗଣ୍ଠିଲିକୁ କାମୁଡ଼ି ନେଇଗଲା । ପୋଖରରେ ଏମାନେ ଗାଧୋଉଥିବା ଦେଲେ ଛୋଟ କଇଁଚଟିଏ ଆସି ବୁଢ଼ିର ଯୋନିଦ୍ୱାର ଦେଇ ଗର୍ଭକୁ ପଶିଗଲା । ସେଥିପାଇଁ ବୁଢ଼ି ବହୁତ ଜାଣିଲା । ମନ ଦୁଃଖରେ ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ିକୁ ଘରକୁ ଆଣିଲା । ଏମିତି କେତେ ମାସ ବିତଲା ପରେ ବୁଢ଼ିର ପେଟ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ବଢ଼ିଲା । ସେଥିପାଇଁ ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ି ଭାବିଲେ ଏବେ ତାଙ୍କର ପୁଅ କିମ୍ବା ଝିଅ ଜନ୍ମ ହେବ । ଏକଥା ଧଉଳା ଲୋକ ଶୁଣି ଅଜ୍ଞାରେ ହସିଲେ । ଏମିତି କେତେ ମାସ ଗଲାବୁ ବୁଢ଼ିର ପେଟ ଧୀରେ ଧୀରେ ବଢ଼ିଲା । ବୁଢ଼ି ବସି ଉଠି ପାରୁ ନ ଥିବାରୁ ବୁଢ଼ାକୁ ଗୁଣିଆ ପାଖକୁ ଯିବାକୁ କହିଲା । ବାଟରେ ଖାଇବା ପାଇଁ ବୁଢ଼ା ଲାଗି ଭାତ ତରକାଣ୍ଡ ଗଣ୍ଠିଲି ବାନ୍ଧି ଧନୁ-ଶର ଇତ୍ୟାଦି କବାଟ ପାଖରେ ରଖିଦେଇ ବୁଢ଼ି ଶୋଇଲା । କୁକୁଡ଼ା ତାକ ଶୁଣି ପାହାନ୍ତିଆରୁ ବୁଢ଼ି ବୁଢ଼ାକୁ ଉଠାଇ ଦେଲା । ବୁଢ଼ା ଧଉଳପତ୍ର ହୋଇ ଉଠି ଧନୁଶର ଓ ଖାଇବା ଗଣ୍ଠିଲି ଧରି ଚାଲିଗଲା । ଯାଉ ଯାଉ ବାଟରେ ଗୋଟିଏ ଝରଣା ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଗଣ୍ଠିଲିକୁ ସେ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ପଥର ଉପରେ ରଖି ଝରଣାକୁ ଦାନ୍ତ ଘଷିବା ପାଇଁ ଗଲା । ସେତିକିବେଳେ, କୁଆଟିଏ ଆସି ଭାତ ଗଣ୍ଠିଲିକୁ ଝାମ୍ପି ନେଇଗଲା । ଭୋକରେ ଏତେବାଟ ଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ଭାବି, ସେ ଘରକୁ ଫେରି ଆସିଲା । ବୁଢ଼ି ପୁଣି ସେ ଘନ ଗ୍ରାଭରେ ବୁଢ଼ାପାଇଁ ମାଣ୍ଡିଆ ଚୂନାରେ ପିଠା ତିଆରି କରି ଧନୁଶରକୁ କବାଟ ପାଖରେ ରଖି ନିଜେ କବାଟ ପାଖରେ ଶୋଇଲା । ବୁଢ଼ା କୁକୁଡ଼ା ତାକ ଶୁଣି ଧଉଳପତ୍ର ହୋଇ ଉଠି ଗୁଣିଆ ପାଖକୁ ଯିବାକୁ ବାହାରିଲା । ସେ ବାହାରିଲା ବେଳେ କବାଟ ପାଖରେ ଶୋଇଥିବା ବୁଢ଼ିର ପେଟ ଉପରେ ଚଢ଼ିଗଲା । ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ବୁଢ଼ିର ପେଟରୁ ବଡ଼ କଇଁଚଟିଏ ବାହାରି ଆସିଲା । ବୁଢ଼ି ଭାଷା କଷ୍ଟ ଭେଟିଲା ଓ ବୁଢ଼ାକୁ ଗୁଣିଆକୁ ତାକ ଯିବାକୁ ମନାକଲା ଓ କଇଁଚକୁ ପୋଡ଼ି କାଟିବାକୁ କହିଲା । ସେମାନେ ଏବେ ବୁଝିଲେ ଯେ ଆଉ ତାଙ୍କର ପୁଅଝିଅ ହେବା ଅସମ୍ଭବ । ଏସବୁ ବୁଝି ଆଶାକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରି ଖୁସିରେ ରହିଲେ ।

—○—

ତିରକାଡ଼ ମାମାନ୍ ତିରକାଡ଼ ଅ ନ୍ମର.

ଡକ୍ଟର ତାଲୁକ୍ତକର ପଡ଼ପିମାଡ଼ତା । କର ଗାରବାମ ଇଦାଙ୍କ ପସ୍ତସ୍ତେ ।
କର ଗାରବାକ୍ଷୟ କାରଥଲି ପିଲା ପୁଟପୁଟା । ଡକ୍ଟର ତାନ୍ ଗୁଡ଼-ତାଗେ

ଆପା ଉରସିମାଡ଼ି । ଅକ ଆପାମାଡ଼ାକାନ୍ ବେଡ଼ଆପା ପାଣିମାଡ଼ି ।
 କର ଦିନାଲେ ଆପାମାଡ଼ ଆଡ଼ି ପିଲଙ୍କ ପଇସ୍ ସାର ଉଡ଼ି ଓଁନୁର ।
 ଅଣ୍ଡଦିନ ଆପକାଟା ଆଡ଼ି ତାଲୁଡ଼କର ତାରୁଦିଞ୍ଜି ମାଡ଼ି । ଠିକ୍
 ଆଦେଗଡ଼ିରେ ପାଣ୍ଡରେ ଆପା ତାଲୁଡ଼କର ତାଲେତାଗା ରାଲ୍ ତା । ତାଲୁଡ଼କର
 ଆଗେନ ଡଲ୍ଲିଅଡ଼ି । କରପିଲିଆରେ ସ୍ବାସ୍ତ୍ୟ ଡଲ୍ଲିଆଡ଼ି ଡଲ୍ଲିଆଡ଼ି
 ଲେନେ ମାଲିସ୍ ଓଁନୁର । ଅଣ୍ଡଦିନ କଲଲେ ଉଡ଼ି ଉଡ଼ି କରପିଲିଙ୍କ
 ଉଡ଼ି । ତାନ୍ ପୟୁରଡ଼ି ଏଡ଼ି ପେଇଡ଼ି । କଲଲେ କରପିଲିଙ୍କୁ
 କେଡ଼ି । ଅନ୍ନେମିରେ ନାରକେ ବେଗେ ଉଡ଼ି । କରପିଲି କେଡ଼ି,
 ମାମା ମାମ୍ଲେ ମା ପାଉକାଗିନ୍ ଲେନ୍ ଗଢ଼ି ଉଡ଼ି ତମ । ଆଦେନାଣ୍ଡ ନାକି
 କଲଲେ ଓଁନୁର ଉଡ଼ି, କରପିଲିକାକେ ଆଦେଗଡ଼ି ଉଡ଼ି ଓଁନୁର ଓଁନୁର
 ପଡ଼ି ସେତାଗେ ଉଡ଼ି । ଅଣ୍ଡଦିନେ କଲଲେ ମେଣ୍ଡେ ଆପିଲିଙ୍କୁ ପାଚି
 ମାଡ଼ି । ନେଣ୍ଡ ମିଡ଼ି ବେଗେ ଉଡ଼ି । କରପିଲି କେଡ଼ି ନେଣ୍ଡ ମାମ୍ଲେ
 ବୁରକେତାଗେ ଉଡ଼ି ତମ । ଆଦେନାଣ୍ଡ ନାକେ କରପିଲି ବୁରକେତାଗେ
 ଉଡ଼ି ମାଡ଼ି । କଲଲେ ବେଡ଼ିଲିକ । ଆଦ୍ ନାକେ ଡକର ଲେନ୍ ଆଜ୍ଞ
 ବୁରକେଡ଼ି । କରପିଲିଙ୍କ ପଇସ୍ କେଡ଼ି, ଆନ୍ ମାର୍କ ନାକେ ସାଲିଗେ
 ବୁସା ମାଡ଼ି ମାଡ଼ି । ନେଣ୍ଡ ମିକିଙ୍କ ଦରସି ନାନ୍ନେ ଗାଟି ସାଦେ
 ଅଡ଼ି । ମିକିଙ୍କ ନାନେ ନେଣ୍ଡ ନା ଲେନେ ଅସ୍ ସାଲ କୁରଡ଼ି ମାଡ଼ି
 ଦିନି । କରପିଲି ଗାଟି ଦୁଶାମ୍ ଆଡ଼ି ମେଣ୍ଡେ କେଡ଼ି ମାମା
 ମାମ୍ଲେ ଅଚେରୁ । ଅଦିନ୍ ମାଲଦେ ମାକୁ ବେଡ଼ାପେରସ୍ ନା ଆସ କେପିମି-
 ଞ୍ଜେଡ଼ିରେ ସାଲ ଆଡ଼ି । ଇଞ୍ଜେଡ଼ି ମାମ୍ଲେ ନିଓଁ ପଡ଼ିକ ଅଲ୍ ଆଦମ୍ ।
 କଲଲେ କରପିଲିନ୍ କପଟ ପୁଡ଼ାଙ୍କ ପାରଓଁକସ୍ ହିଁ ଇଞ୍ଜୋ କେଡ଼ି ।
 ତାନ୍ପେରକେ କଲଲେ ପିଲଙ୍କ ବୁରକେତାଗେ ପଇସ୍ ତାଲେତାଗା ଡୋସି
 ତାକମାଡ଼ି । ଆଜ୍ଞ ଆଜ୍ଞ ଆରଦେ ଅଣ୍ଡ ଜାଗଡେ ରେଣ୍ଡୁ କାଷ୍ଟାମ୍ ଆର୍
 ଏଓଁ । ରେଣ୍ଡୁ ଆରଦେ ଲେସେ ଅଣ୍ଡ ବିଡ଼ିଡ଼ି ଆରୁ ମେଣ୍ଡେ ଅଣ୍ଡ ଇଡ଼ି
 ଆର୍ । ଇଡ଼ି ଆରଦେ ଆଡ଼ି ଟଡ଼ି ରାଲ୍ ଆଡ଼ି ମେଣ୍ଡେ ବିଡ଼ିଡ଼ି ଆରଦେ
 ଆଡ଼ି କାଲି ପିଲ ରାଲ୍ ଆଡ଼ି । ଆଦେ ମାଲଦେ କଲଲେ କରପିଲିଙ୍କ
 କେଡ଼ି । ରାଡ଼ି ଲେଣ୍ଡୁ ଆରଦେଲେସେ ବେନ୍ ଆରଦେ ଅଡ଼ି
 ମାନାଙ୍କ ସାଲ ଆଡ଼ି । କରପିଲି କେଡ଼ି ମାମା ଇଡ଼ିକାଲିକ୍ ଆରଦେ
 ଆଡ଼ି ନିମେ ତାକାକଂ ପାରଓଁ । ଆଡ଼ିକଂ ବଡ଼ିଡ଼ି ଆରଦେ ଆଡ଼ି
 ସାଲଆଡ଼ି କଲଲେ ଇଡ଼ିକେଡ଼ି ବିଡ଼ିଡ଼ି ଆରଦେ ଆଜ୍ଞମ ଡ଼ି । ଆରୁଟେ
 କଲଲେଡ଼ି ଡେକେ ଜାରି ଆଡ଼ି ତାଙ୍କ ଆଡ଼ି ରାଲ୍ । ବୁର୍କେ ପାକ

ଆତ୍ମା । କରପିଲ ମାନୁଡ଼େ ମିଶି ପାର୍ଥଆତ୍ମା । ପେରକେ ଅଣ୍ଟକରୁ
 ପିଲେଦିଙ୍କୁ କଇଲେ ପଇସ୍ କେତେ । ଭଣଜ ନିମ୍ନେନାକୁ ଗାଟି ବଲ୍ଲି ।
 ନେଣ୍ଡ ନିକୁ ନାନ୍ନା ଆକଡେ ମାଡ଼ିତାନ୍ । କରପିଲେ ଗାଟି କାଷ୍ଠାମ୍ ପଡ଼େମ୍
 ଆତ୍ମେ । କରପିଲେ କେତେ, ମାମା, ବାତା ଆଦାନ୍ ମାତ୍ତା । ଆତ୍ମା
 ଇଞ୍ଜେ ନ'କୁ ପଡ଼ିପି ପେରସ୍ । ପେରକେ ବେରୁଟ୍ ନାନ୍ନେ ବେଡ଼ ଆଦ୍ତାନ୍,
 ଆରୁଟନାକୁ ତିନ୍ତି । କଇଲେ ଇଦକେଞ୍ଜି ଗାଟି ସାଦେ ଆତ୍ମେ । କେତତା
 ନିମ୍ନେ ପେରସ୍ । ଆସନାନ୍ ନିକେ କେପିତାନ୍ । ବେସକେ ଦିନା ଆତ୍ମେ
 ପେରକେ କରପିଲେ ପେରସିବେଡ଼ ଅତ୍ତା । କଇଲେ ଉଡ଼ତେ କର ଇଞ୍ଜେ
 ତିନାକି ଲେକେତ ଆତ୍ମେ । ଅଣ୍ଟଦନ୍ କଇଲେ କରଦିଙ୍ଗ କାରିଙ୍ଗି
 କେଲ୍ତେ । ଭଣଜ ନି ଗୋଟତେ ନାନ୍ନେ ଇସ୍ତଦିନା ନିକେ କେପି ମାତ୍ତାନ୍ ।
 ନେଣ୍ଡ ନିକେ ନାନ୍ନା ନିଛାମେ ତିନ୍ତିତାନ୍ । ଭଗଟ କେଞ୍ଜି କର ଉପାମ
 ତନ୍ତମାଡ଼ତେ । କେତ୍ତା ମାମା ନେଣ୍ଡ ନିମ୍ନେ ନାକେ ନିଛାମେ ତିନ୍ତିତ ।
 ଆନ୍ନେ ମିରତେ ନାକୁ ପିଲକେ ବେଡ଼ ମାରଡ଼ତ । ଆଦିଙ୍କ ନିମ୍ନେ ନିକାଇଦେ
 ନିକୁ ଆଓ୍ବକେ ନିକୁ ପାପାମ୍ ଆତ୍ମେ । ଆଦିଙ୍କ ନିମ୍ନେ ଅଣ୍ଟ କାମ୍
 ମାଡ଼ାଙ୍ଗ୍ ଆତ୍ମେ କଇଲେ କର ମାଟେତେ ରାକି ଆତ୍ମା । କର
 କେତ୍ତା, ମାମା ଲନତେ ତିନାଙ୍ଗ ନାରମେ ନିମ୍ନେ ଅଇଦାଲ୍ ତୁଙ୍ଗିତି ।
 ଅଇଦାଲ୍ ତିନାଙ୍ଗ ପରଇଦ୍ପର ଦରେ ମାରିତି । ବେଲ୍ଲକି ନାନ୍ନ ଇଦ୍ପର
 ଦରେତାଲ୍ ଅଇଦାଲ୍ ତାଗେ ରାକିତାନ୍ । କଇଲେ ଇମାଟେତେ ସାମ
 ଜେମ୍ ଆତ୍ମେ । ଓଁରକି, କିରୁ ଅଇଦାଲ୍, ତେଲେଇ ନିୟୁ, ମାସଲେ
 ଜମାମାଡ଼ତେ । ଅଇଦାଲ୍ତେ କିରୁ ନିଡ଼ସ୍ତି ତେଲେଇ ଓଁଟି ନିଡ଼ପରକେ
 ଆତ୍ମେ । ଆରୁଟେ କର ଇଦ୍ପାଗେ ଦରତାଗେ କୁଦି କୁସ୍ତେ । କକ୍ରେ
 କକ କୁସ୍ତେତାଲ୍ ଦରେତନାଙ୍ଗ ଆଡ଼ଗ୍ରି ଅଇଦାଲ୍ତେ । ତେଲେଇତେ
 ପେଲ୍ଲମେଣ୍ଡେ କର ପାରସ୍ ମିରତେ । କଇଲେ ତିରକାଡ଼ ମାତ୍ତକେଗାଲ୍
 କରଦେ ଆଓ୍ବକ୍ ତିମ୍ନେଓ୍ବକ୍ଷ କରଦେପିଇ ତିତ୍ତେ । କଇଲେ ମାନ୍-କା-
 ଶ୍ଵାତେ ତାନ ପାଡ଼କ୍ ତାଗେ ମାତ୍ତେ ।

ଚତୁର ମାମୁର ଚତୁର ଭଣଜା

ବୁଢ଼ୀଟି ମାରି କୁକୁଡ଼ା ପାଲିଆଏ । କୁକୁଡ଼ା ଅଣ୍ଟା ଦେବାକୁ ଆରମ୍ଭ
 କଲ । କୁକୁଡ଼ା ଅଣ୍ଟା ଉଷୁମାଇ ଛୁଆ ଜନ୍ମ କଲ । ବୁଢ଼ୀ ଭାର ବରିଷ୍ଠରେ
 ବାଇଗଣ ଲଗାଇଥିଲ । ଗୋଟିଏ ବାଇଗଣ ଗଛରେ ବଡ଼ ବାଇଗଣ ପାଡ଼ିଥିଲ ।

କୁକୁଡ଼ା ନିତି ଦିନ ବାଇଗଣ ଗଛ ତଳେ ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ଧରି ଚରି ବୁଲି ଆସୁଥାଏ । ଦିନେ ବାଇଗଣ ବୁଡ଼ାତଳେ ମାଛ କୁକୁଡ଼ା ଖୁସି ଖାଉଥିଲା । ଠିକ୍ ସେହି ସମୟରେ ପାଚିଲା ବାଇଗଣ ମାଛ କୁକୁଡ଼ା ମୁଣ୍ଡରେ ପଡ଼ିଗଲା । ମାଛ କୁକୁଡ଼ା ସେହିଠାରେ ମରିଗଲା । କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆଗୁଡ଼ାକ ମା' ମରିଯିବାରୁ ମନଦୁଃଖରେ ଘରକୁ ଫେରି ଆସିଲେ । ଦିନେ ବଲୁଆ ବୁଲୁ ବୁଲୁ କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ଦେଖିଲା । ତା ପାଟିରୁ ଲାଲ ବାହାର ଆସିଲା । ବଲୁଆ କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆମାନଙ୍କୁ କହିଲା, ଭଣଜା ତୁମେ ରାତିରେ କେଉଁଠି ଶୋଇବ ? କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆ କହିଲେ, ମାମୁଁ ଆମେ ଆମର ମାଲିକଙ୍କ ଘର କୋଣରେ ଶୋଉ । ସେଦିନ ରାତିରେ ବଲୁଆ ଆସି ଦେଖିଲା, କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆଯାକ ସେ କୋଣରେ ନ ଶୋଇ, ଅଳଗା ଜାଗାରେ ଶୋଇଲେ । ଅନ୍ୟଦିନେ ବଲୁଆ ପୁଣି ସେ ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ପଚାରିଲା, ଆଜି ତୁମେ କେଉଁଠି ଶୋଇବ ? କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆ କହିଲେ ଆଜି ଆମେ ନାଉ ତୁମ୍ଭାରେ ଶୋଇବୁ । ସେଦିନ ରାତିରେ କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆମାନେ ନାଉ ତୁମ୍ଭାରେ ଶୋଇଥିଲେ । ବଲୁଆ ବଡ଼ ଚତୁର । ସେ ରାତିରେ ବୁଡ଼ା ଘରକୁ ଯାଇ ନାଉତୁମ୍ଭା ସହଜ କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ଧରିପକାଇ କହିଲା, ଭଣଜାମାନେ ମୋତେ ସବୁବେଳେ ଠକି ଦେଉଥିଲ । ଆଜି ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ପାଇ ମୁଁ ବହୁତ ଖୁସି ହୋଇଛି । ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ଆଜି ମୋ ଘରକୁ ନେଇ ଭଲ ଭରକାଣ କରି ଖାଇବି । କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆମାନେ ବହୁତ ବିପଦରେ ପଡ଼ି ଗଲେ, ଏବଂ କହିଲେ, ମାମୁଁ ଆମେତ ନିହାତି ଛୋଟ । ସେଥିପାଇଁ ଆମକୁ ବଡ଼ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପେକ୍ଷା କରି ଖାଇଲେ ସୁବିଧା ହେବ । ଏବେତ ଆମେ ତୁମ ପେଟକୁ ନିଅନ୍ତୁ ହେବୁ । ବଲୁଆ କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆମାନଙ୍କର କପଟ ବୁଦ୍ଧି ନିପାରି ହିଁ ବୋଲି କହିଲା । ଶେଷରେ ବଲୁଆ ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ନାଉତୁମ୍ଭାରେ ଧରି ମୁଣ୍ଡରେ ମୁଣ୍ଡେଇ ଚାଲୁଥାଏ । ଯାଉ ଯାଉ ବାଟରେ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ ଦୁଇଟି ବିପଦପୂର୍ଣ୍ଣ ରାସ୍ତା ସହସ୍ରଗଲା । ଦୁଇଟି ରାସ୍ତା ଭିତରୁ ଗୋଟିଏ ଖସଡା ରାସ୍ତା ଏବଂ ଅନ୍ୟଟି ପଥୁରିଆ ରାସ୍ତା । ପଥୁରିଆ ରାସ୍ତାରେ ଗଲେ ଝୁଣ୍ଟି ପଡ଼ିଯିବାକୁ ହୁଏ ଏବଂ ଖସଡା ରାସ୍ତାରେ ଗଲେ ଗୋଡ଼ ଖସିଯିବାକୁ ହୁଏ । ସେଥିପାଇଁ ବଲୁଆ କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆମାନଙ୍କୁ କହିଲା, ଭଣଜା ଏ ଦୁଇଟି ରାସ୍ତା ଭିତରୁ କେଉଁ ରାସ୍ତାରେ ଗଲେ ଆମକୁ ସୁବିଧା ହେବ । କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆମାନେ କହିଲେ, ମାମୁଁ ପଥୁରିଆ ରାସ୍ତାରେ ଗଲେ ତୁମେ ଚାଲିପାରିବ ନାହିଁ । ଏଣୁ ଖସଡା ରାସ୍ତାରେ ଗଲେ ସୁବିଧା ହେବ । ବଲୁଆ ଏହା ଶୁଣି ଖସଡା ରାସ୍ତାରେ ଯାଉଥିଲା । ହଠାତ୍ ବଲୁଆର ଗୋଡ଼ ଖସିଯିବାରୁ ତଳେ ପଡ଼ିଗଲା । ନାଉ ତୁମ୍ଭା ଶାଙ୍ଗିଗଲା । କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆମାନେ ମନଇଚ୍ଛା ଧାଇଁ ଉଠିଗଲେ । ଶେଷରେ

ଗୋଟିଏ କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆକୁ ବଲୁଆ ଧରି କହିଲା, ଭଣଜା ତୁମେ ମୋତେ ବହୁତ ଠକିଲ । ଆଜି ତୋତେ ମୁଁ ଜଳଖିଆ କରିବି । କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆ ବଡ଼ ବିପଦରେ ପଡ଼ିଗଲା । କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆ କହିଲା, ମାମୁ, ଯାହା ଦେବାର ଥିଲା ହୋଇଗଲା, ଏବେ ମୋତେ ପାଳି ବଡ଼ କର । ପରେ ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ବଡ଼ ହେବି, ସେତେବେଳେ ମୋତେ ଖାଇବ । ବଲୁଆ ଏହା ଶୁଣି ବହୁତ ଖୁସି ହେଲା । ତୁ ବଢ଼ିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁଁ ତୋତେ ଅପେକ୍ଷା କରିବି । କେଳେ ଦିନ ଗଲା ପରେ କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆ ବଢ଼ି ବଡ଼ ହୋଇଗଲା । ବଲୁଆ ଦେଖିଲା, କୁକୁଡ଼ା ବର୍ତ୍ତମାନ ଖାଇବାକୁ ଭଲ (ଠିକ୍) ହୋଇଛି । ତୁମେ ବଲୁଆ କୁକୁଡ଼ାକୁ ଡାକି କହିଲା, ଭଣଜା ତୋ କଥାରେ ମୁଁ ଏତେ ଦିନ ତୋତେ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲି । ଆଜି ମୁଁ ତୋତେ ନିଶ୍ଚୟ ଖାଇବି । ଏକଥା ଶୁଣି କୁକୁଡ଼ା ଉପାୟ ଚିନ୍ତା କଲା । କହିଲା- ମାମୁ ଆଜି ତୁମେ ମୋତେ ନିଶ୍ଚୟ ଖାଇବ । କିନ୍ତୁ ତୁମେତ ମୋତେ ଫିଲରୁ ବଡ଼ କରିଛ । ଏଣୁ ତୁମେ ନିଜ ହାତରେ ମୋତେ ମାରିଲେ ତୁମକୁ ପାପ ଲାଗିବ । ଏଣୁ ତୁମକୁ ଗୋଟିଏ କାମ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ବଲୁଆ କୁକୁଡ଼ା କଥାରେ ରାଜି ହୋଇଗଲା । କୁକୁଡ଼ା କହିଲା- ମାମୁ ଘରର ସିଧା ମଝିରେ ତୁମେ ଚୁଲୁ ଘିଆରି କରିବ । ଚୁଲୁ ସିଧା ଉପର ଛୁତ କଣା କରିବ, ଯେଉଁଲିକି ମୁଁ ଛୁତ ଉପର କଣା ଦେଇ ଚୁଲୁରେ ପଡ଼ିବି । ବଲୁଆ ଏକଥାରେ ରାଜି ହୋଇଗଲା । କାଠ, ନିଆଁ, ଚୁଲୁ, ମାଟି ପାତ୍ର, ତେଲ, ମସଲା ଯୋଗାଡ଼ କଲା । ଚୁଲୁରେ ନିଆଁ ଜାଳି ମାଟି ପାତ୍ର ରଖି ତେଲ ପରଜି ଦେଲା । ସେତିକି ବେଳେ କୁକୁଡ଼ା ଛୁତ ଉପର କଣାରେ ବସି ଡାକ ଛୁଡ଼ିଲା । କକ୍ରେକ୍ ଡାକ ଛୁଡ଼ି ଛୁତ କଣା ସିଧା ତଳେ ଚୁଲୁରେ ମାଟି ପାତ୍ରରେ ମଳତ୍ୟାଗ କରି କୁକୁଡ଼ା ଉଡ଼ି ପଳାଇଗଲା । ବଲୁଆ ଚତୁର ଥିଲେ ସୁଧା କୁକୁଡ଼ାର ମାଂସ ନ ଖାଇ କୁକୁଡ଼ାର ମଳ ଖାଇଲା । ବଲୁଆ ମନ ଦୁଃଖରେ ନିଜ ଗୁମ୍ଫାରେ ରହିଲା ।

(ଖଡ଼ିଆ)

ଲେରାଟ୍ ଅଡ଼ଃ ବେତଗାଃ କାୟମ୍

ସଂଗ୍ରାହକ : ଡ. ଅଶୋକ କୁମାର ଦାସବାବୁ

ସେଟ୍ ଶ ଲେରାଟ୍ ଅଡ଼ଃ ବେତଗାଃ କିଃତେନ କିଃତେ କୁଣ୍ଡୁକ ଆକମେନ୍ । ମୁସନିଟ୍ ଗା କାୟମ୍ । ଲେରାଟ୍ ଆଡ଼ିଆ କୁଣ୍ଡୁକତେ ଲୁକାୟ ଗଠଃ । ମୁଡ଼ାତାଏ ଟୁପ୍ ଟୁପ୍ ପଡ଼ୋପ୍ ଅଲକଲ ଶ୍ଵପ୍ତୟଃ । ଲେରାଟ୍ ପଡ଼ୋପ୍ ନଥଃ ଖାନତେ ବେରେ ବେଡ଼ ଡେଲ ପହଞ୍ଚଗାଃ । ବେତଗାମଃ ଇ ନଥଃତଟ୍ ନାରେ ଲେରାଟ୍ ? ଲେରାଟ୍ ଗାମଃ, “ଇଞ୍ଜା କୁଣ୍ଡୁକ ଝାକବେରେ ଆଲ୍ କିଆ ବାଏତେକି, ବେରେ ଝାକତେ ମୋଡେକରି ଶ୍ଵପ୍ତୟଃ ଅଡ଼ଃ ନଥଃ ତାଏଜଡ଼ିଟ୍ । ଆମ୍ ନଗମ୍ଲ ହନ୍ ଗାମଃ ଲେରାଟ୍ । ବେଡ଼ ପୋଡ଼ ନଥଃ । ବଡ଼ା ସେବୁଲ ଲଅତାଏକ୍ । ଇଞ୍ଜା ଇଞ୍ଜା କୁଣ୍ଡୁକତେ ମୋଡେଇଟ୍ ଅଡ଼ଃ ଶ୍ଵପ୍ତଇଟ୍ ଗାମଃ ବେଡ଼ । ହୋତାଏ ବେଡ଼ ଆଡ଼ିଆବୁଟ୍ ସାନ୍କି । ଝାକ କୁଣ୍ଡୁକତେ ରେମାଃ ଅଡ଼ଃ ମୋଡେ କରି ତାରଗଠଃ । ଅଡ଼ଃ ଝାକତେ ଶ୍ଵପ୍ତକରି ନଥଃଖଜେ ଇଚିକ୍ ସେବୁଲ ଉମ୍ଲଆକି । ହୋତାଏ ବେଡ଼ ଲେରାଟ୍ ତେ କିଃତେନ କିଃତେ ଖିସାଏ ଗାଃ । ଗାମଃ, “ସାଲି ଲେରାଟ୍ ! ଇଞ୍ଜାତେ ଉଦାଏ ଠକାୟା । ଇଞ୍ଜା ଇଞ୍ଜା ଝାକ କୁଣ୍ଡୁକତେ ମଡେ କରି ତାର ଗୋଠଏକ୍ । ଇଞ୍ଜା ଆମ୍ ତେ ସାଏପ୍ ତେରୁତାଏଜଡ଼ିଟ୍ । ଆମ୍ ପକ୍ଷେ ଗଏକନାମ୍, ଅଡ଼ଃ ପକ୍ଷେ ବରଲ ନାମ । ହେନ୍ ଦିନତାଏ ଲେରାଟ୍ ପକ୍ଷେ ଗଏକତା, ଅଡ଼ଃ ପକ୍ଷେ ବରଲତା । ଅଡ଼ଃ ବେଡ଼ ଏକଲ ରହେକି ହେନାଧୁଟ୍ ଆନିଟ୍ ବରଲତାଏ ନିଟ୍ ।

ଚନ୍ଦ୍ର ଓ ସୂର୍ଯ୍ୟ କଥା

ଆଗକାଳରେ ଚନ୍ଦ୍ର ଓ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ପିଲପିଲି ଥିଲେ । ଚିନକର କଥା । ଚନ୍ଦ୍ର ଓ ତା’ର କୁଆମାନଙ୍କୁ ଲୁଚାଇ ଦେଲା । ପୋଖରକୁ

କର୍କଶା ଆଣି ସିଝାଇଲ । ଚନ୍ଦ୍ର କନ୍ଦା ଖାଉଥିବା ବେଳେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଆସି ପହଞ୍ଚି
ଗଲା । ସୂର୍ଯ୍ୟ କହିଲା, “କଣ ଖାଉଛୁରେ ଚନ୍ଦ୍ର” ? ଚନ୍ଦ୍ର କହିଲା “ମୋର
ଛୁଆମାନେ ସବୁବେଳେ କଳିଆ କରୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କୁ ମୋଡ଼ି
ପକାଇଲି । ଆଉ ସିଝାଇକରି ଖାଉଛି । ତମେ ଯଦି ଖାଇବ, ତେବେ ନିଆ—
ଚନ୍ଦ୍ର କହିଲା । ସୂର୍ଯ୍ୟ କନ୍ଦା ଖାଇଲା । ବଡ଼ ମିଠା ଲାଗୁଛି । ମୁଁ ମୋର ଛୁଆ
ମାନଙ୍କୁ ମୋଡ଼ିବି ଆଉ ସିଝାଇବି— ସୂର୍ଯ୍ୟ କହିଲା । ତାପରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ତାର
ଘରକୁ ଗଲା । ସବୁ ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ପାଖକୁ ଡାକି ମାରିଦେଲା । ତାକୁ ସିଝାଇକରି
ଖାଇଲା, ହେଲେ ଟିକିଏ ମିଠା ଲାଗିଲା ନାହିଁ । ସେଠୁ ଚନ୍ଦ୍ର ଉପରକୁ ଡାକି
ରାଗିଗଲା । କହିଲା “ଶାଲି ଚନ୍ଦ୍ର” ମୋତେ ତୁ ଏମିତି ଠକିଦେଲା । ମୁଁ
ମୋର ସବୁ ଛୁଆମାନଙ୍କୁ ମାରିଦେଲି । ମୁଁ ତୋତେ ଅଭିଶାପ ଦେଉଛି । ତୁ
ଏକ ପକ୍ଷ ମରୁବୁ ଓ ଏକ ପକ୍ଷ ବଞ୍ଚୁବୁ । ସେହିଦିନ ଠାରୁ ଚନ୍ଦ୍ର ପକ୍ଷେ ମରେ
ଓ ପକ୍ଷେ ବଞ୍ଚେ । ଆଉ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଏକୂଟିଆ ରହୁଥିବାରୁ ଆମେ ବଞ୍ଚୁଛୁ ।

ଇବ୍, ଶଂଖ ଅତଃ କୁଣ୍ଡଳି ଗା କାୟମ

ମୁଖୁ ଲେବୁଗା ଉଃଫେଟା ବେଟି ଆକମେନ୍ । ହେନାକିଆ ନିମିଆକ
ଇବ୍, ସଞ୍ଜ ଅତଃ କଲି । କୁଣ୍ଡଳାଏ ଆଡ଼କିଆ ଆସ୍ତା ଗବଳଗା ସିଥା ।
ହେନାୟୁଟ୍ ଆଡ଼କିଆ ଆପା ଅତଃ ମଏଟ୍ ବିହାଡମ୍ ସିଥା । ଲାଃ କନ୍ଦନ୍
ମାତୋମ୍ ଆଡ଼କିତେ ବଡ଼ା ସାଧେ, ଖାନବେ । ଆଡ଼କିଆ ଦାଦା ଉମଥାନା-
ୟୁଟ୍, ମେସନ୍ ଗଣ୍ଡିପୁନ୍ ଦନ୍ ଆଡ଼କି ଅଟ୍ କଲବୁଟ୍ ଲଟା ଜାଲିଏନାୟୁଟ୍
ସାନ୍ କମେନ୍ । ଲଟା ଜାଲିଏ, ଜାଲିଏ ଜୟକିଜେ ମଏଟ୍ ବୁଟ୍ ଖାମ୍ଥାଃ
ଉଃଫେଟା ଆଣା ତେରସିନ୍ । ଆଡ଼କି ଆଣା ଉଃଫେଟାତେ ନଥାଗପକ ।
ଇଦାଏ ନଥାସିଟ୍ ଗ ମେନନ ହୋଦାଏ ଆଡ଼କିଆ କାଟାତାଏ କଟ୍ ଜ ଜାକର
ଦରମ୍ ଦରମ ବୁଟ୍ ଗାମ୍ ହୋଏ ତେଲ୍ କମେନ୍ । ହମ୍ ନେବେର୍ ବେଡ
ବିଣିବ୍ ତେଲ୍ ଖାନତା । ଆଡ଼କିଆ ଉମ୍ ଏଟ୍ ଗନା ନଏକଲ ଆଡ଼ିଆ ଆପା
ଅଟ୍ କଲବୁଟ୍ ତେଲ୍ କି । ହମ୍ ନେ ବେରେ ଆଡ଼କି ବୁଟ୍ ଗାମ ବେଟି
ହୋଏଗାସିଥା । ଆପାଗା ମନ୍ ଜୁଦାଏଗା ଦୁଃଖ ହୋଏକ । ମାହାକୁଲି-
ମ୍ ଡାଏ ଇବ୍ ଗାମା, “ଆପା, ଏଲେକ ଅତଃ କେଲ୍ କେବୁଟ୍ ଉମ୍
ସାନ୍ଲେ । ଲାଃ ସାମୁଦାର୍ତେ ସାନ୍କଲ ଲେଟ୍ ନାଲେ ଅମ୍ ଅବୁଟ୍ ଏଟ୍-
ଗନା । ହା ଗା କୁଣ୍ଡାସିଟ୍ ତିନ ସୋନରୁଗା ସିନ ଆମାୟୁଟ୍ ଉନ୍ଥାକଜି ।

ହୁଏତ୍ ତାମ୍ବୁଲ ଆମ୍ ଦେଖିକିତେ ବା ଭୁବୁଝଅମ୍ । ଅଥା କନ୍ଦୁନ
ମାତୋମ୍ ବା ସଞ୍ଜକଲେ । ଆପା ହୁଏତ୍ ଏଞ୍ଚ ଡେଲକି । ଆଡ଼କିଆ
ଗାମ୍ନାଗୁଟ ଦେଖିକିତେ ବାଆଡୁବୁଝ ନା ସାନ୍ଧକି । ଉମ୍ନେ ବେରେ
ବୁଝିଗାମ୍ ମୁଁ କଲ ଆଡ଼କିଆ କନ୍ ଦୁନମାତୋମ୍ତେ ଆକେଡ଼ ଗଥା ।
କନ୍ଦୁନମାତୋମ୍ ଗଏଜନାତାଏ ଆଡ଼କି ସାମୁଦାର ଡଳଜାନ୍ ଗଥାକି ।
ମାହାକୁଲମ୍ ତାଏ ଗାମା, “ଇଞ୍ଚ ଏକଲ ଏକଲ ସାନ୍ତାଏଜୁଡ଼ । ଆମ୍ପେ
ବାରିଆ ଏକର ଏକର ସାଞ୍ଚୁଗୁଟ୍ ସାଞ୍ଚୁଗୁଟ୍ ଆସୁପେ । କନ୍ଦୁନ କୁଲମତାଏ
ବାରିଆ ସଞ୍ଚୁ ଥା ଅଥା କୁକଲ ମେସନ୍ ମେସନ୍ କୁଣାବଡ଼ିକ ଅଞ୍ଚକେଲ
ଅଞ୍ଚକେଲ ଡେଲ କିମେନ୍ଥାୟୁଡ଼, ଆଡ଼କିଆ ଗଜୁଡ଼ କନ୍ଦରା କନ୍ଦରେ
ହୋଏଗାକି । ରୁଟାଡ଼ିତେ ଆଡ଼କି ଡେଲ୍ କଲ ବେଦବିଆସ୍ତେ ଡୋଟାକିମେନ ।
ମାହାକୁଲ ମତାଏ ଏକଲ ଏକଲ ଡେଲ୍ କିବୋଇ, ଆଡ଼ିଆ ଗଜୁଡ଼
ଦିଗରେ ଗାକି । ହେନାୟୁଡ଼ ଗୁଣିପୁନଦାନ ଆଣା ଉମନ ଆଡେକି ।

ଇକ, ଶଂଖ ଏବଂ କୋଇଲିର କଥା

ଜଣେ ଲୋକର ଉନୋଟି ହିଅ ଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କର ନାମ ଥିଲା ଇକ୍,
ଶଂଖ ଏବଂ କୋଇଲି । ପିଲାଦିନରୁ ସେମାନଙ୍କର ମା' ମରିଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ
ତାଙ୍କର ବାପା ଆଉ ଗୋଟିଏ ବବାହ କରୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ବିମାତା ସେମାନଙ୍କୁ
ଖୁବ୍ କଷ୍ଟ ଦେଉଥିଲା । ସେମାନଙ୍କର ଭାଇ ନଅବାରୁ ଥରେ ଗଣ୍ଡୀ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା
ଦିନ ସେମାନେ କ୍ଷେତକୁ ଘାସ ବାହୁବାକୁ ଗଲେ । ଘାସ ବାହୁ ବାହୁ ଦେଖିଲେ
ଗୋଟିଏ ସାପ ଉନୋଟି ଅଣ୍ଟା ଦେଇଛି । ସେମାନେ ଅଣ୍ଟା ଉନୋଟିକୁ ଖାଇ
ଦେଲେ । ଖାଇଦେବା ମାତ୍ରେ ସେମାନଙ୍କର ଗୋଡ଼ିଆଡୁ ବେକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ସାପ ହୋଇ ଆସିଲା । ସେତେବେଳକୁ ବେଳ ବୁଝିଆସିଲାଣି ।
ସେମାନଙ୍କର ନଫେରିବା ଦେଖି ତାଙ୍କର ବାପା କ୍ଷେତକୁ ଆସିଲା । ସେତେ-
ବେଳକୁ ସେମାନେ ସର୍ପକନ୍ୟା ହୋଇଯାଇଥାଆନ୍ତୁ । ବାପର ମନରେ ଖୁବ୍
ଦୁଃଖ ହେଲା । ବଡ଼ ଭଉଣୀ ଇକ୍ କହିଲା, “ବାପା, ଆମେତ ଆଉ ଗାଁକୁ
ଫେରିବା ନାହିଁ । ବରଂ ସମୁଦ୍ରରେ ଯାଇ ଲୁଚିବା । ତମେ ଘରକୁ ଫେରି
ଯାଅ । ଘର ପଛପଟେ ସୁନା ଲଙ୍ଗଳ କାମପାଇଁ ଥିଆ ହୋଇଛି । ଘରେ
ପହଞ୍ଚିତମେ ଡିଙ୍କିରେ ଧାନ କୁଟିବ ଆଉ ମାଉସୀ ମା' ଧାନ ଶଙ୍ଖେଇବ ।
ବାପା ଘରକୁ ଫେରି ଆସିଲା । ସେମାନଙ୍କର କହିବା ଅନୁସାରେ ଡିଙ୍କିରେ

ଧାନ କୁଟିବାକୁ ଗଲା । ଏତିକିବେଳେ ସାପ ବାହାର ତାଙ୍କର ବିମାତାକୁ କାମୁଡ଼ି ଦେଲା । ବିମାତା ମରଯିବା ପରେ ସେମାନେ ସମୁଦ୍ର ଆଡ଼କୁ ଚାଲିଲେ ବଡ଼ ଭଉଣୀ ଇଚ୍ଛା କଲେ, “ମୁଁ ଏକାକି ଯାଉଛି । ତମେ ଦିଅଣ ପାଖାପାଖି ଆସ । ସାନ ଭଉଣୀ ଦି’କଣ ଶଂଖ ଏବଂ କୋଇଲି ବେଳେ ବେଳେ ପଛକୁ ଅନାଇ ଅନାଇ ଆସିବାରୁ, ସେମାନଙ୍କର ଗୁମ୍ଫା ଅଙ୍କାବଙ୍କା ହୋଇଗଲା । ଅନ୍ତିମରେ ସେମାନେ ଆସି ବେଦବ୍ୟାସ ଠାରେ ମିଶିଗଲେ । ବଡ଼ ଭଉଣୀ ଏକା ଏକା ଆସିଥିବାରୁ ତାର ଗୁମ୍ଫା ଅଲଗା ହୋଇଗଲା । ସେଥିପାଇଁ ରାକ୍ଷୀ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଦିନ ଅଣ୍ଟା ଖାଆନ୍ତି ନାହିଁ ।

—୦—

(କୁଆଁ)

ବେଳ ଆର ଲେରୈଝ ଗାତା

ସଂସ୍କାରକା : ଡଃ ସର୍ବାଜିତ ମହାପାତ୍ର

ଅନଗା ବେଳ ଲେରୈଝ କଥା ଆକାସଆ ମାଗୁଥିଆନ୍ କଥା । ଦିନ ବାରଜ ମାଗୁଥିଆନ୍ । ବଗବାନ୍, ସୁରୁଦିନ୍, ରୁସି ରୁସିଆଣିବ ଡେଙ୍ଗରମାନ୍ କଥା । ବଗବାନ୍ ଆରକଥାତେ ଜିଝକେ, ଆଜ୍ଞ କିତିବିଳତେ ଡେଙ୍ଗର ବନ୍ଦକବେ ? ରୁସି ରୁସିଆଣି ମିସିଝ, ତେର ଗାମ୍ଭୀରୀ ଗଡ଼ାଏକ । ସିସିଝ ଆ ବଗବାନ୍ ବାବେଅ, ତେର, ଆଣ୍ଡେକା ସୁଣିଝ, ମିନା । ବଗବାନ୍ ଆ ମୁଇଁଟ କନନ୍, ମୁଇଁଟ କଞ୍ଚେଲନ୍ ଆସିଆନ୍ । କନନ୍ତା ନାଆଁର ବେଳ, କଞ୍ଚେଲନ୍ତ ନାଆଁର ଲେରୈଝ । ବଗବାନ୍ ଆର କନନ୍ତାତେ ରୁସି କଞ୍ଚେଲନ୍ତେ କାନିଆଁ ତେ ମନ କିବ । ଏରେ ମୁଣ୍ଡିକନନ୍ତେ ରୁସିଆ ଇଞ୍ଜର ଆଉଟିଆନ୍ । ଆରୁଇଣିର ଲଲୁଆମାନି ଉଜଳକଥାନା । ରୁସିଆଣି ଆରତେ କଥକ ବେତଝ-ଗାନ୍ । କଞ୍ଚେଲନ୍ତେ ବେତଝ ଗ୍ଲାନ ଲଗନା । ବଗବାନ୍ ଲେରୈଝ କଞ୍ଚେଲନ୍ତେ ଆମରତେ କିନ । ଆମରତେ ଲେରୈଝ ବେଳତେ ବାଆଲ-ଆନ୍ । ମିସିଝ ଆ ବେଳ ରୁସି କଞ୍ଚେଲନ୍ତେ କଥକ କୁସି ଇଆନ୍ । ଆରତେ ଉନନ୍ତେ ମନ କିବ । ଲେରୈଝ ଏରେତେ ଚଳେଆନ୍ ବେଳଆ କିନବ୍

କଲେଜାନ୍ । ବେଳ ଚଳେଆନ୍ କଲେଜାନ୍ ବକବଡ଼ ସେକ । କଲେଜାନ୍
ଜେକତା ରୁସିତେ ସୁବୁ ଗାତା ଗାତାଏଥ । ବଗବାନ୍ ରୁସିତେ ଏକ ଗଟଣା
କିତିବେଳା ଇଆନ୍ ଗାମ୍ବଜ ଜିଙ୍ଗ । ସୁବୁଦିନ୍ ତେଗାନ୍ ରୁସି ମିସିଡ଼ ଜେନା
ଗାମ୍ବଜ ଆଣ୍ଡେକା ଗାମ୍ । ବଗବାନ୍ କୁସି ଇଆନ୍ । ଏତାକୁରି କଲେଜାନ୍
ବକବଡ଼ତେ ଜୁଲିଅ । ବେଳବ କଲେଜାନ୍ ବ କଲେଜାନ୍ କଥା ଏତେ ଆର-
କଥାତେ ଅଲଗା ଅଲଗା ଉନ । ଏରେଜାସୁନ୍ ବେଳ ମେସାରୁତେ,
ଡେନ୍ଡେ । କଲେଜାନ୍ ଆନ୍ଦରେତେ, ଡେନ୍ଡେ ।

ସୂର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଚନ୍ଦ୍ର କଥା

ଆଗକାଳରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର ଆକାଶରେ ରହୁ ନ ଥିଲେ । ଦିନ ଓ ବାର ମଧ୍ୟ
ନ ଥିଲା । ଭଗବାନ ସବୁଦିନ ରୁସି ରୁସି ଆଣିଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସୁଥିଲେ । ଭଗବାନ
ସେମାନଙ୍କୁ ପଚାରନ୍ତି, “ମୁଁ କେତେବେଳେ ଆସିବା ବନ୍ଦ କରିବି ?” ରୁସି
ରୁସି ଆଣି ଆଜିକାଲି କହୁ ଗଡ଼େଇ ଦିଅନ୍ତି । ଭଗବାନ ଭାବିଲେ ଆସନ୍ତାକାଲି
ଓ ଗଡ଼କାଲି କେମିତି ହେବ ? ଭଗବାନଙ୍କର ଗୋଟେ ସୁଅ ଗୋଟେ ଝିଅ
ଥିଲା । ସୁଅର ନାମ ସୂର୍ଯ୍ୟ । ଝିଅର ନାମ ଚନ୍ଦ୍ର । ଭଗବାନ ତାଙ୍କ ସୁଅ ସହ
ରୁସି ଝିଅକୁ ବାହାଦେବାକୁ ମନ କଲେ । ସେ ସୁଅ ରୁସି ଘରକୁ ଆସିଲା ।
ତା ଦେହ ନିଆଁ ପରି ଜଳୁଥିଲା । ରୁସି ଆଣି ତାକୁ ଦେଖି ଡରଗଲେ । ଝିଅ
ଡରରେ ଲୁଚିଗଲା । ଭଗବାନ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ଅନ୍ଧାରରେ ପଠେଇଲେ । ଅନ୍ଧାରରେ
ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟକୁ ବାହାହେଲା । ଦିନେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ରୁସି ଝିଅକୁ ଦେଖି ଖୁସି ହେଲା
ତାକୁ ରଖିବାକୁ ମନକଲା । ଚନ୍ଦ୍ର ସେଥିପାଇଁ ଶୁଣିଯାଇ ସୂର୍ଯ୍ୟ ସାଙ୍ଗରେ କଲି
କଲା । ସୂର୍ଯ୍ୟ ଶୁଣିଗଲା ଓ ଚନ୍ଦ୍ରର ମୁଣ୍ଡ କାଟିଦେଲା । ଚନ୍ଦ୍ର କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି
ରୁସିଙ୍କୁ ସବୁଘଟଣା କହିଦେଲା । ଭଗବାନ ଏ ଘଟଣା କେବେ ହେଲା ବୋଲି
ପଚାରିଲେ । ସବୁଦିନ ପରି ରୁସି “ଆଜି” ନ କହି “ଗଡ଼କାଲି” ବୋଲି
କହିଲେ । ଭଗବାନ ଖୁସି ହେଲେ । ଏହାପରେ ଚନ୍ଦ୍ରର ମୁଣ୍ଡକୁ ଛୋଡ଼ି
ଦେଲେ । ସୂର୍ଯ୍ୟ ଓ ଚନ୍ଦ୍ର କଲିଲଗୁଥିବାରୁ ତାଙ୍କୁ ଅଲଗା ଅଲଗା ରଖିଲେ ।
ତା ପରଦିନଠାରୁ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଦିନବେଳେ ଆସେ । ଚନ୍ଦ୍ର ରାତିରେ ଆସେ ।

ଜୁଆଙ୍ଗ୍ କା ଜନମ ଗାତା

ଅନଗା ଉରୁଣା ଗାତା । ଦରମ୍ କଇଲଙ୍ଗ୍ ପୁରୁଦବିତେ ଅମ୍ବାଟ ମୁଣ୍ଡୁଅ
 ସୁରୁସ୍ତି କବସେରେ । ଆରକଥା ଇଆନ୍ କଥା ରୁସି ଆଉ ରୁସିଆଣି ।
 ଆରକଥା ଗୁନାସିକା ନକୁଟିଆ ମୁଇଁଟ ଉଲିଆ ରଏଆନ୍ କଥା । ମୁଲୁକଥା
 ସୁରୁଆଡ଼େ ଡାକ୍ ଆସିଆନ୍ । ଏରେତେ ମୁଣ୍ଡୁସକ ରଏତେ ସୁବିଦା ଆସିଆନ୍ ।
 ମିସିଙ୍ଗ୍ ଆରକଥା ମୁଇଁଟ ଜନନ୍ ଜନମଇଆନ୍ । ଏରେବେଲା ଦରମ୍
 କଇଲଙ୍ଗ୍ ଟାକ୍ଟିଙ୍ଗ୍ ଡାକ୍ତେ କବସରଜ ମୁଣ୍ଡୁସକତେ ଉନନ୍ତେ ଜାଗେ-
 ଆନ୍ । ଏରେତେ ରୁସିକନନ୍ତେ ଗେଅକିଜ୍ ଇଞ୍ଜାବଡ଼ ସୁରୁଆଡ଼େ ଜିଣ୍ଡିତେ
 ମଲଙ୍ଗ୍ ଗା । ଏରେତେ ଦରମ୍ କଇଲଙ୍ଗ୍ ରୁସିତେ ଜିଙ୍ଗ୍ କି । ରୁସି ସିନା
 ମଙ୍ଗେଅ । ରୁସିଆଣି ଜେନା ଗାମ୍ । ରୁସିକନନ୍ତେ ଗେଗେତେ ଦରମ୍ କଇଲଙ୍ଗ୍
 ମୁଇଁଟ କଲଗ୍ କନ୍ଥା । ରୁସିକନନ୍ କାକାର୍ କକମ୍ବ କଲଗ୍ତେ ଅବଗନ୍ ।
 ଆର କାକାର୍ କମ୍ ପାରଗମ ଆସିଆନ୍ । ଦରମ୍ କଇଲଙ୍ଗ୍ ରୁସିବେ ଗାମ୍
 ଡାଲୁଙ୍ଗ୍ ଅନକ୍ କନନ୍ମତେ କାକାର୍ ଗଗତେ ମାନା ମିକିବେ । ଅବାର
 ଗାତା ମାନେଅକ୍ କନନ୍ତ କାକାର ମାଗଗାନ୍ । କଲଗ୍ ରୁସି କନନ୍ତେ
 ଅବଗନ୍ । ଆଉ ଇଞ୍ଜାବଡ଼ ସରୁଆଡ଼େ ଜିଣ୍ଡିଅକି । ଏରେତାସୁନ୍ ପୁରୁଦବିତା
 ଡାକ୍ କସରଥ । ଆଉ ଇଜିଙ୍ଗ୍ ଇଦରତା ପାଆଡ଼ ଉଲିଇଆନ୍ । ବକବଡ଼ା
 ଜୁଣ୍ଡାରୁତା ଅଲଗ୍ ସୁମୁସିଙ୍ଗ୍ ଇଆନ୍ । ଏଲମିତା ରୁସିଆକିଆ ବାରଗଟାଲେକା
 କନନ୍ କଞ୍ଜେଲନ୍ ଇଆନ୍ । ଆରକି ଜୁଆଙ୍ଗ୍ କିତେ ଜନମ କବ୍ କି ।
 ଏରେତାସୁନ୍ ଜୁଆଙ୍ଗ୍ କାଦି ସୁରୁସ୍ତି ଇଆନ୍ ।

ଜୁଆଙ୍ଗମାନଙ୍କ ଜନ୍ମ କଥା

ଆଗ କାଳର ପୁରୁଣା କଥା । ଧର୍ମଦେବତା ପୃଥ୍ବୀରେ ଦୁଇଟି ମଣିଷ
 ପୃଷ୍ଠି କରୁଥିଲେ । ସେ ଦୁଇଜଣ ହେଲେ ରୁସି ଓ ରୁସିଆଣୀ । ସେ ଦୁଇଜଣ
 ଗୋନାସିକା ଅସ୍ଥଳର ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ପାହାଡ଼ରେ ରହୁଥିଲେ । ପୃଥ୍ବୀର
 ସରୁଆଡ଼େ ପାଣିଥିଲା । ସେଥିପାଇଁ ମଣିଷମାନେ ବାସକରିବାର ସୁବିଧା
 ନ ଥିଲା । ଦିନେ ସେ ଦୁଇଜଣଙ୍କର ଗୋଟେ ପୁଅ ଜନ୍ମହେଲା । ଏଦିକବେଳେ
 ସରୁ ପାଣିକୁ ଶୁଖେଇ ମଣିଷମାନଙ୍କୁ ରଖିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କଲେ । ସେଥିପାଇଁ
 ରୁସି ପୁଅକୁ ମାରି ତା ଉକ୍ତ ସରୁଆଡ଼େ ଛୁଟିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ତା'ପରେ ଧର୍ମ-
 ଦେବତା ରୁସିକୁ ପରୁଷିଲେ । ରୁସି ରଜିହେଲେ । ରୁସିଆଣୀ ନାହିଁ କଲେ ।

ଋଷି ପୁଅକୁ ମାରିବା ପାଇଁ ଧର୍ମଦେବତା ଗୋଟିଏ ବାଘ ପଠେଇଲେ । ଋଷିପୁଅ ଧନୁଶରରେ ବାଘକୁ ମାରିଦେଲା । ସେ ଧନୁରେ ପାରଙ୍ଗମ ଥିଲା । ଧର୍ମଦେବତା ଋଷିଙ୍କୁ କହିଲେ ଗାଧୋଇଗଲା ବେଳେ ପୁଅକୁ ଧନୁ ନେବାକୁ ମନାକର । ବାପର କଥାମାନ ପୁଅ ଧନୁ ନେଲାନି । ବାଘ ଋଷିପୁଅକୁ ମାରିଦେଲା । ତାର ରକ୍ତ ସବୁଆଡ଼େ ଛୁଟିଲେ । ତାପରେ ପ୍ରାଣୀଗୁଡ଼ିକ ପାଣି ଶୁଖିଲା । ତାର ଗୋଡ଼ ହାତରୁ ପାହାଡ଼ ହେଲା । ମୁଣ୍ଡର ବାଳରୁ ଗଛ ପଡ଼ି ହେଲା । ତା'ପରେ ଋଷି ଋଷିଆଣୀଙ୍କର ବାରଟି ଲେଖାଏଁ ପୁଅ ହିଅ ହେଲେ । ସେମାନେ ଲୁଆଙ୍ଗମାନଙ୍କୁ ଜନ୍ମ ଦେଲେ । ଏହିପରି ଲୁଆଙ୍ଗ ଜାତି ସୃଷ୍ଟି ହେଲା ।

— ୦ —

ଉତ୍ସୁରରାଏ ଗାତା

ଏକପୁସ୍ତକ ମିତ୍ରା । ରୁସି ରୁସିଆଣିବ ଆସିଆନ୍ କଥା । ଆରକଥା ବାରଗଟା କନନ୍ ତେରଗଟା କହେଲନ୍ ଆସିଆନ୍ କ । ମିସିଙ୍ଗ୍ ଆ ରୁସିଆଣି ସାନ କହେଲନ୍ତେ ସବଳ ବଣବ ଅନ୍ତରେ । ଲେବର ଏରେବେଲା ପୁମୁସିଙ୍ଗ୍ ଗୁରତେ ଆଏର । ଏରେବେଲା କଲେର୍ ଉତ୍ସୁରରାଏ ତେନଜ୍ କହେଲନ୍ତେ ଗଗାନଜ୍ । ଆର ଏଗାରଗଟା କହେଲନ୍ତେ ମେସାଏଆନ୍ । ବାରଗଟା କହେଲନ୍ ଉତ୍ସୁରରାଏ ଇଞ୍ଜାର ରାଏରେ କ । ଉତ୍ସୁରରାଏ ସବୁଦିନ ମେରମ୍ବା ତେଗାନ ବଣବ ସରେଜମ ଅନ୍ତେ । ମିସିଙ୍ଗ୍ ଆ ରୁସିଆ ବାବୋଇ କନନ୍ତକ ପାରିଡ଼ କିକପ୍ କିକପ୍ ଉତ୍ସୁରରାଏ ଇଞ୍ଜାରତେ ଆଉଡିଆନ୍କ । ଆନ୍ଦର୍ ଅଜ । ବକରତେ ଉତ୍ସୁରରାଏ ଇଞ୍ଜାରବ ଲୁଲଜ୍ତେ କିନ୍କ । ଉତ୍ସୁରରାଏ କହେଲନ୍ଗାମ୍ ଆଞ୍ଜ ବାଜିଲିଡ଼ ଆସିକେ, ଲୁଲଜ୍ ଅମା ରମ୍ପଡ଼େ ଜେନା ଡିଙ୍ଗ୍ ଡିଙ୍ଗ୍ । ରୁସିକନନ୍ ଉତ୍ସୁର କହେଲନ୍ତେ ଜଅଜ ଲୁବଆନ୍ । ଅଦକଡାକି ଲଙ୍ଗ୍ ତେନଜ୍କି । ଅଚତା ଲୁଲଜ୍ ଅରେନା କିଲ୍ କାକାରକି ତଅଣ ଗଲା ଆନ୍କ । ଲୁଲଜ୍ ଗାତା ବୁନିଅକି । ଉତ୍ସୁରରାଏ ମୁଣ୍ଡସ ଗନ୍ଧ କଙ୍ଗଲ୍ ବାରେଅ । “ଆଡ଼ି ତେନଚେରେ ଗମଲ୍ ଜିଙ୍ଗ୍ ? ସାଡ଼େ ସାଡ଼େ ଉତ୍ସୁର କହେଲନ୍ ଟାଂକୁଣିଙ୍ଗ୍ତେ ଗୁଣିର୍ କବଜ୍ ବବ୍ଲର । ଆର ଲେବେର । ଅଚତା ଆରକତେ ମୁଣ୍ଡସ କବଜ୍ ଗଟକେ ଆନ କିଜ୍ଡୁଙ୍ଗ୍କି । ସାନବକର ରାଏଆନ୍ ଆର ଉତ୍ସୁର କହେଲନ୍ତେ ଉନ୍ଅ । ଆରକଥା ଗରଦୁଆର

ଜିବାନ୍ତିଆ । ଏତାସୁନ୍ ଅଗ୍ରକିଆ ମୁଢ଼ିଟ କନନ୍, ଜନମ୍ଭାଆନ୍ । ଏରେ ମୁଣ୍ଡିସ କନନ୍ତେ ଆରୁକିଆତେ ବଣଗୁସ, ଡାକ, ସୁବୁଟି ଆବସଜ । ଏରେତାସୁନ୍ ଲଲକ୍ତେ ଉଜା କପଡ଼କ । ଆଗ ଆଲ୍‌ଡ଼ା ଅର୍ପିଣା ଜେନା ।

ଅସୁରୁଣୀ କଥା

ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟ ଥିଲା । ରୁଷି ରୁଷିଆଣୀ ଦୁଇଜଣ ରହୁଥିଲେ । ସେ ଦୁଇଜଣଙ୍କର ବାରଟି ପୁଅ ତେରଟି ଝିଅ ଥିଲେ । ଦିନେ ରୁଷିଆଣୀ ସାନ ଝିଅକୁ ଧରି ବଣକୁ ଯାଇଥିଲେ । ଶୁଆଇ ଦେଇ ଗଛ ଗୁଲରେ ଆସିଲେ । ଏତିକିବେଳେ ନୃପସୁପ୍ ଅସୁରୁଣୀଟିଏ ଆସି ଝିଅକୁ ନେଇଗଲା । ତାର ଏଗାରଟି ଝିଅ ସାଙ୍ଗରେ ମିଶେଇ ଦେଲା । ବାରଟି ଝିଅ ଅସୁରୁଣୀ ଘରେ ରହନ୍ତି । ଅସୁରୁଣୀ ସବୁଦିନ ଛେଳିମାନଙ୍କ ପରି ବଣକୁ ଚରିବାକୁ ଯାଏ । ଦିନେ ରୁଷିଙ୍କର ବାର ଭାଇ ପୁଅମାନେ ପାରିଧ କରି ଅସୁରୁଣୀର ଘରେ ପହଞ୍ଚିଗଲେ । ଅନ୍ଧାର ହେଲା । ସାନ ଭାଇକୁ ଅସୁରୁଣୀର ଘରୁ ନିଆଁ ପାଇଁ ପଠେଇଲେ । ଅସୁରୁଣୀ ଝିଅ କହିଲା “ମୁଁ ଉଲଗ୍ନ ଅଛି, ନିଆଁ ଦେଇ ପାରିବିନି ।” ରୁଷି ପୁଅ ଅସୁର ଝିଅକୁ ଦେଖି ଲୋଭେଇଲା । ଅନ୍ୟମାନେ ଦେଖିବାକୁ ଆସିଲେ । ପରେ ନିଆଁ ଆଣି ଭାଇମାନେ ଭାତ ରନ୍ଧିଲେ । ନିଆଁ କଥା ବୁଝିଲେ । ଅସୁରୁଣୀ ମଣିଷ ଗନ୍ଧ ଜାଣି ପାରିଲା । ‘କିଏ ଆସିଛି ?’ ବୋଲି ପଚାରିଲା । ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଅସୁର ଝିଅ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମାଛି କରି ଲୁଚେଇ ଦେଲା । ସେ ଶୋଇଗଲା ପରେ ସେମାନଙ୍କୁ ମଣିଷ କରିବାରୁ ଦୌଡ଼ି ପଳେଇଗଲେ । ସାନଭାଇ ରହଗଲା । ସେ ଅସୁର ଝିଅକୁ ରଖିଲା । ସେ ଦୁଇଜଣ ଘରଦ୍ୱାର କଲେ । ଏହିପରି ସେ ଦୁଇଜଣଙ୍କର ଗୋଟିଏ ପୁଅ ଜନ୍ମ ହେଲା । ସେଇ ମଣିଷ ପୁଅ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବଣଗୁସ, ପାଣିସବୁ ଶିଖେଇଲା । ତାପରଠାରୁ ନିଆଁକୁ ପୂଜା କଲେ । ତା ଉପରେ ପରିସ୍ରା କରନ୍ତି ନାହିଁ ।

(ତିତାସୀ)

କାର୍ତ୍ତବୀର - ସା

ସଂଗ୍ରାହକ : ପ୍ରମୋଦା କୁମାର ପଣ୍ଡା

ଶ୍ଳ ଓଷ୍ଠ ଗୋଡ଼ୟା-ଓ କାର୍ତ୍ତୁଲି ଉତ୍-କ(ଏ)-ତାକ୍-କେ ।
 କାର୍ତ୍ତୁଲି ବନା-ଲ ଆ-ମୟା-କେ ତୋଡ଼-ର-କ(ଏ) - ତା କ୍-କେ ।
 କାର୍ତ୍ତୁଲି ଲି-ଚେ ର-ଲ ଗୋଡ଼ୟା-ଓ ଆ-ଉଷ୍ଠା-ଦ୍ଵାଃ ଲ୍-ଲ୍ୟା-ମିଆ-
 କ(ଏ)-ତାକ୍-କେ । ମେଃ=ସ୍ତୁ-ନେ ଶ୍ଳ ଓଷ୍ଠ ଗାକାସ୍=ବୋଏଃ
 ଆକ୍ ଗାଲି ଓଷ୍ଠ-ଚେ ଗୋଡ଼ୟା-ଓ ରୁମ୍ବୟା ଲ୍'ଲ୍ୟା-ମିଆ-କ୍(ଏ)-ନେ
 କେ-କ(ଏ)-ତାକ୍-କେ । କାଲ-ହାଃ ଗୋଡ଼ୟା-ଓ କାର୍ତ୍ତୁଲି ଜା-ଡ଼ଗ୍
 ରଓଷ୍ଠ-ରାଜ୍-ତୋ-ଏ ତାର୍-ଚେ ହ୍'ହୁର୍-ନିଆ-କ(ଏ)-ତାକ୍ କେ ।
 କ୍ୟାନ୍ ଗାକାସ୍=ବୋଏଃମେଃ=ସ୍ତୁ-ନେ ଆ-ମୟା-କେ ସାଃ-ରାଜ୍
 ଡ'ଡୋ-ନେ ଲଗ୍-ଚେ ଓଷ୍ଠ-ଚେ କାର୍ତ୍ତୁଲି ଆଃ-ନନ୍-ଦା-ଚେ-ଏ-ସାଲିଆ-
 କେ । ବୋବୋ, ଆ ନଥାୟୁତ୍-କେ କାର୍ତ୍ତୁଲି ଆଃ ମ୍ମ୍ ଓଷ୍ଠ ବଃ-ଲ ।
 ଗୋଡ଼କ୍-ଓ ବାତସାତ୍-କେ: କାର୍ତ୍ତୁଲି ଡକାରଥାୟଃ ମ୍ ନାଃ ନ୍ୟାଃ ।
 ଡୁହି ବାସୋତ୍-କେ: ମ୍ୟଥାୟଃ ଆ-ଡ଼ଜ୍, ନ୍-ଡ଼ଥାୟ ନଡ଼ଗ୍ ବଃ-ଲ ସେ
 ନତ୍ଥାଃ ଗାଟି-ହାଃ ସଲେଃ-ଡ଼ଥାଃ + ର-ଡ଼ଥାଃ-ଲଥାୟଃ-କେ । ଗୋଡ଼
 ଥାୟ-ଓ ବା ସୋତ୍-କେ: ଆଃ-ଲେଃମ୍-ବଃ-ଏ ନ୍ୟାଃ । ଡୁହି ବାସୋତ୍-
 କେ : ଆମ୍ ବୋବୋ, ହ୍ବୋଃ କେ-ଲ ଥାୟଗ୍-ରୁଗ୍, ଥାୟଗ୍, ସଥାୟାତ୍
 ଲଥାୟଃ-କେ, ଆ-ରାଃ-ଲେଃ-ଗେ । ନା ଓଷ୍ଠଥାୟ ଗୋ ରାଜ୍-ଯାବ୍-ଲ-
 ଚେବଃ-ଲ । ଗୋଡ଼ଥାୟ-ସଥଚେ-ହାଃ ତାର୍-ଚେ ଓଷ୍ଠଥାୟ-ଗୋ ରାଜ୍-
 ଯାବ୍-କେ ବାଧାୟି 'ନ୍-ତା ଯାଃ ତାର୍ ଚେ ବଃ-ଲକାର୍ତ୍ତୁଲି ନିସ୍ତେ
 ମା-ସାଃ ଚେପିନ୍-ଟାଃ-ନ ନିଆ ମା-ଗାର୍-ଚେ ରାଜ୍-ତୋ-ଗେ-ତାକ୍ କେ ।
 ଓଷ୍ଠ ସ୍ଲେ-ହାଃ-ଡ଼ଥାୟ ରାଜ୍-ତୋ-ଗେ । ବାରି ମେ-ତୋଗ୍-ରୁଗ୍ ଡୁହି-
 କେଉଗ୍ ଡ଼ଥାଃ ଡ଼ତୋ-ଲ-ଗାଲି ଗି-ନ୍-ଗାର୍ ବ୍ବୋ-ଚେ ଉଗ୍ ଡ଼ଥାଃ
 ଓଷ୍ଠ ର୍-ତାକ୍-କେ । ଡୁହି ଗଃ ଗୋ ରେ-ହୁତ୍-କେ ସାଲିଆ-କ୍-ବ୍-ତାକ୍
 କେ ଆନଡ଼ ନ୍-ଡ଼ଥାଃ ଲଥାୟଃ କେ ବାରୁ ? ମ୍ୟଥାୟ-ହୁତ୍ ବାସୋତ୍-କେ:
 ନୋଃ-ନ-ଆକ୍ ନ୍-ଡ଼ଥାଃ ଲଥାୟ-କେ । ଡୁହି ଉଗ୍ ଡ଼ଥାଃ ଓଷ୍ଠ-ଲ

କ-ମ୍ ଅଧ୍ୟାୟ ଉତ୍ତୋ+ହ'ହୁଃ ଆଃ-ଲୁଗ-ରେ କୋ-ଲ୍ୟାୟ-ଗେ ।
 ତୋହା ଫେଲ୍ ହୁଂ ଶ୍ରେ ଶ୍ରେ-ଓ-ଗ-କେ । ଡୁହି ପିନ୍ତାଃ ଆଃ-ତାର-ବଃ-
 ଲ ଯେଲ୍ ଉତ୍ତୋୟ-ରେ ପୋଃ-କେ । ଗୋତଥ୍ୟାୟ-ଓ-କେ ସେଲ୍ -ବା-ଲ
 'ନ୍ ଅଧ୍ୟାୟ-ଓ-କେ ଆ-ପୋଃ-ଗେ' ତାର-ଲ 'ସେ-ମ-ବା' ତାର-ରେ
 ବାସୋଜ୍ କେ । ବାରି ପୋଃ ଲ 'ନାମୁଃ, ଅବା' ତାକ୍-କେ । 'ସେ-ନ୍ତାଃ'
 ତାର-ରେ ପୋଃ ଆଃ-ଗ୍ ଶ୍ରେ-ରେ ସାଲିଆ-କୁ-କେ ନ-ଡ଼ିଗ-କା ଆ-
 ନ୍ୟାୟ-କେ ନାଲୋଃ ନା-ନ-ତୋ-କେ, ପୁସ୍ତି ଶ୍ରେ- ! ତଥ୍ୟାୟ-ନ୍
 ଚିଲି ଗ-ଗ୍ ଶ୍ରେ-ରେ ତଥ୍ୟାୟ ଗ-ରେ ବଃ-ଲ ଡୁହି ଜମାନ୍ ଡ଼େ-
 ଡ଼େ-ରେ । ନ-ଡ଼ିଗ-ଡେ ତତାର୍ ଚ-କାଲ ତୋହା ବାସୋଜ୍-କେ ।
 ବୋବୋ ହାତ୍ ଗ୍ରା ଗ୍ରା ବଃ । କଥ୍ୟାୟ-ନ୍ ଗୋତଥ୍ୟାୟ-ଓ ଆ-ନ୍ ଅଧ୍ୟାୟ-
 ରେମ୍-ଓ-କେ ଆ-ଶ୍ରେ-ଏ ତାର-ରେ ହଲ୍ ଅଧ୍ୟାୟ-ସୋଏ ସ୍ତ୍ରୋଗ-
 ଶ୍ରେ-ରେ-ସାବୋ ନନ୍ଦିଆ ବୋ-ରେ ଆତ୍ ଶ୍ରେ-ହାଃ ଶ୍ରେ-ବୋଲେ କୋ-
 କେ । ଗୋତଥ୍ୟାୟ-ଓ ବୋଲେ ଶ୍ରେ-ରେ ହଲ୍ ଅଧ୍ୟାୟ ସୋ ଫି-ଫି
 ଆଃ-ତାକ - କେ । ତୋହା ବାସୋଜ୍-କେ । ଗୋତଥ୍ୟାୟ - ଓ-କେ
 ଗଃ-ନ୍ଦିଆ ବଃ ନା-ମ୍ ବୋ-କେ-ଡେଃ । ନୁଡୁ ତୋହା, ଚିଲି-ହାଃ
 ବଃ-ମ୍ ବୋ-କେ । ଗୋତଥ୍ୟାୟ-ଓ ବାସୋଜ୍-କେ : ନ-ଡୁ ଆବା, ଚ ଶ୍ରେ-
 ନ-ଆ-କେ ଲ୍ୟାୟ-ନ୍ ଚିଲି ଆ-ମ୍ ଅଧ୍ୟାୟ-ପା-କେ-ହାଃ ସୋଗ-
 ବଃ-କେ । ନ-ଡ଼ିଗ-ଡେ ତୋହା ଡୁହି ଡୁଲ୍ ଅଧ୍ୟାୟ-ଲ କଥ୍ୟାୟ-ନ୍
 ଗୋତଥ୍ୟାୟ ଓ ବଲ୍ ଅଧ୍ୟାୟ ସାତ୍ ଅଧ୍ୟାୟ-ଚ ଓପମାର୍ ସାର୍-କେ ।
 ସେ-ଗ୍ ଅଧ୍ୟାୟ-ଡେଲେ-ପୋ ଦୁର୍-ଗ୍ ଦୁର୍-ଡେ-ମୁର୍ ଦୁର୍-ଚ-ମ-ଓ-
 ଡୁ ଦୁର୍-ଦୁର୍-ଦୁର୍-ଦୁର୍ । ତୋହା ଡୁହି-ପା ଓ-ରେ ଓହୋ, ନିଆ ହୁଜ୍-କେ
 ନେଃ-ଶ୍ରେ-ରେ । ତାର-ରେ ତାର୍-ହାର୍ କେ । ତୋହା ସସାଃ-କେ
 ତୋଜ୍-କ୍ ଅଧ୍ୟାୟ ଡୁହି ସ୍ତ୍ରା କେ ବହା-ଲୋଃ, ତଥ୍ୟାୟ-ନ୍ ଗୋତଥ୍ୟାୟ-
 ଓ-କେ ବାଗ୍ ଶ୍ରେ ତାର-ରେ ନ-ଡୁ-କେ । ଗୋତଥ୍ୟାୟ-ଓ ତୋ-ଗେ ।
 ତୋହା ସିଜ୍-କର୍ ରେ ଅଧ୍ୟାୟ-ରେ ଗଓଃ-ରେ, ଡୁହି ଦୁର୍-ବାଜ୍-
 ଲୋ-ଡ଼ିଆୟ ଗଓଃ-ରେ । ଗୋତଥ୍ୟାୟ-ଓ-ତୋ-ରେ ନମାନ୍ ବର୍-ଡୁ-
 କେ ।

କଲର କାହାଣୀ

ଗୋଟିଏ ପିଲା କଲର ଗଛ ସେପିଲ । କଲର ଗଛ ବଢ଼ିଲୁ ତାକୁ ମଞ୍ଚା
 କରିଦେଲ । କଲର ଲଟେଇ କରି ଫଳ ଧରିଲୁ ପିଲା ସବୁବେଳେ ମେଠି
 ରହୁଲା । ଦିନେ ଗୋଟିଏ ଅଧୁରୁଣୀ ସେହବାଟେ ଯାଇ ପିଲଟିଏ ସେଠି

ଏକୃଷ୍ଟିଆ ରହୁଥିବାର ଦେଖିଲ । କେହି କଲରା ତୋଳି ନେବ ବୋଲି ପିଲଟି ଜଗି ରହୁଥାଏ । ଦିନେ ସେ ଅସୁରୁଣୀ ପିଲକୁ ଧରିନେବ ବୋଲି ପାହୁଁ ସେଠିକି ଗଲ ଏବଂ କଲରା ପାଇଁ ତାର ଲେଉଟକୁ ନିନ୍ଦା କରି କଲରା ମାଗିଲ । ପୁଅ ମୋତେ ଗୋଟିଏ କଲରା ଦେ । ପିଲ କହିଲା କଲରା ଏହାଏଁ ବଢ଼ି ନାହିଁ ମା । ବୁଢ଼ୀ କହିଲା, କିଛି ନ ହେଉ, କଷିଟାଏ ହେଲେ ଦେ, ତୋ ଅଜାକର ପେଟ ଖରାପ ଅଛି । ପିଲ କହିଲା, ହେଉ ମା, ମୁଁ କେତେଟା ପକେଇ ଦେଉଛି । ବୁଢ଼ୀ କହିଲା, ନା ପୁଅ, ଭୁଲ୍ଲୁକୁ ଦେଖିଲେ ଘୁଷୁର ଘୁଅ, କୁକୁଡ଼ା ଘୁଅ ଅଛି, ତୁ ପକା ନାହିଁ । ତୋ ଅଣ୍ଟିରେ କେତୋଟି ଧରି ତଳକୁ ଆସି ଦେ । ପିଲ ଏହା ସତ କଥା ଭାବି ଅଣ୍ଟିରେ କେତୋଟି ଧରି ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇଲା ଏବଂ ନେ ମା ବୋଲି ଦେଲରୁ କଲରା ସହୃଦ ପିଲାକୁ ଧରି ପକାଇ ଝୁଡ଼ିରେ ପକାଇ ନେଇଗଲା ।

କେତେ ଦୂର ନେଇଗଲା, ଆଉ ଅଧେ ବାଟ ଅଛି, ବୁଢ଼ୀକୁ ଶୋଷ ଲାଗିଲା ବାଟରେ ଝୁଡ଼ି ଥୋଇଦେଇ ପାଣି ପିଇବାକୁ ବାହାରିଲା । ବୁଢ଼ୀ ଶିକାଗ୍ରମାନଙ୍କୁ ପଚାରିଲା, ବାବୁ, ଏ ପାଖରେ ପାଣି କେଉଁଠି ଅଛି ? ସେମାନେ କହିଲେ ହେଉ ସିଆଡ଼େ ପାଣି ଅଛି । ବୁଢ଼ୀ ପାଣି ପିଇବାକୁ ବାହାରି ଗଲାବୁ ଝୁଡ଼ି ଭିତରେ କାନ୍ଦି ଲାଗିଥିବା ପିଲକୁ ଶିକାଗ୍ରମାନେ ଖୋଲି ଦେଇକରି ତା ଭିତରେ ପଥର ପୁରେଇ ଦେଇ ଚାଲିଗଲେ । ବୁଢ଼ୀ ଫେରି ଆସି ଝୁଡ଼ି ମୁଣ୍ଡେଇ ଘରକୁ ଗଲା । ବୁଢ଼ୀକୁ ବଛାଁ ଧାର କରିବାକୁ ପଠାଇ ଦେଲା । ଝିଅକୁ ଭେଣ୍ଟି ଆଣିବାକୁ ପଠାଇଦେଲା । ବୁଢ଼ୀ ବଛାଁ ଧାର କରି ଆଣିଲା, ଝିଅ ଭେଣ୍ଟି ପରିବା ଆଣିଲା । ବୁଢ଼ୀ ବୁଢ଼ୀକୁ କହିଲା, ବଛାଁ ଭଲକି ପକାଇଲୁ କି ନାହିଁ ? ନା, ବୁଢ଼ୀ ଭଲକି ପକେଇଛି । ଝୁଡ଼ିରୁ ଏଥର ବାହାର କରି କହିଲାବୁ ବୁଢ଼ୀ ଝୁଡ଼ିକୁ ବଛାଁ ଭୁଷିଲା ଯେ ଚେଁ କରି ଶବ୍ଦ ହେଲା । ବୁଢ଼ୀ କହିଲା, ତୋ ବାପ ଫୁଣି ଭୁଷିଲେ ଚେଁ ହେଲା ଲୋ ମାଆ । ଟିକିଏ ପରେ ଖୋଲି ଦେଖିଲେ ଭିତରେ ପଥର ଭରା ଅଛି । ବୁଢ଼ୀ କହିଲା, ବୁଢ଼ୀ ତତେ ଖାଇବା କି ପଥରକୁ ଖାଇବା ? ବୁଢ଼ୀ ଲଜ ପାଇ କହିଲା, ନା ବୁଢ଼ୀ, ଆଉ ଦିନେ ପୁଣି ଯିବି । କେତେ ଦିନୁ ପାସୁରାଇ ଦେଇ ବୁଢ଼ୀ ପୁଣି କଲରା ମାଗିବାକୁ ଗଲା । ପିଲ କହିଲା, ଏମିତି ଦିନେ ଜଣେ କଲରା ମାଗି ଆସି ମତେ ଧରିନେଇ ପକାଇଲା । ଆଜି ମୁଁ କାହାକୁ କଲରା ଦେବି ନାହିଁ । ବୁଢ଼ୀ ତମ ମାନଙ୍କ ପରି ମାଗି ଲାଗି ରହିଲା ଏବଂ କଲରା ସହୃଦ ତାକୁ ଧରି ସିଧା ଘରକୁ ଚାଲିଲା । ଝୁଡ଼ି ଭିତରେ ଝିଅକୁ ଧାନ କାଢ଼ିଦେଲା ଏବଂ କହିଲା

ଝିଅ ଏ ଧାନ କୁଟୁଆ ଆଉ ଝୁଡ଼ିକୁ ନଜର ଦେଇଥା । ତାପରେ ସେ ଭେଣ୍ଡି
 ଆଣିବାକୁ ବାହାରି ଗଲା । ବୁଢ଼ାକୁ ବଛୁ । ପକାଇବାକୁ ପଠେଇ ଦେଲା ।
 ଝିଅ କୁଟୁଥିଲା ବେଳେ ଝୁଡ଼ି ଭିତରେ ଥିବା ପିଲା ସହୃଦ କଥାବାଣୀ କଲା ।
 ପୁଣି ସେ ପିଲାକୁ ଖୋଲିଦେଲା ଯେ ପିଲା ବାହର ଆସି ତାର ଅଳଙ୍କାର ସବୁ
 ପିନ୍ଧି ଧାନ କୁଟିଲା । ଏତିକି ବେଳେ ବୁଢ଼ୀ ଘରକୁ ଲେଉଟିଲା । ଝୁଡ଼ି ଭିତରେ
 ରହୁଥିବା ଝିଅ ମା ଗାଳିଦେବ ବୋଲି ଚିନ୍ତା ହୋଇଥାଏ । ପିଲା ଧାନକୁଟା
 ସାରି ସେଠି ବସିଥାଏ । ବୁଢ଼ା ବଛୁ । ପକାଇ ଫେରିଲା । ବୁଢ଼ୀ ଝୁଡ଼ି
 ବାହାର କରି ଦେଲାବୁ, ସେ ବଛୁରେ ଭୁଷିଲା । ଝିଅଠାରେ ବଛୁ ବାଜିବାକୁ
 ଭୁଷନା ମା ମୁଁ ଭିତରେ ଅଛି । କହିଲେ ଏମାନେ କହିଲେ ତୋ ବାପ ।
 ପୁଣି ଭୁଷିଲେ ସେ କହିଲା ଭୁଷନା ବାପା । ତୋ ଗୋଷେଇ ମାଆ ବୋଲି
 କହି ଏମାନେ ବାରମ୍ବାର ଭୁଷି ମାରୁ ମାରୁ କହିଲେ, ସେଦିନ ତ ଠିକ୍
 ପକାଇଥିଲା, ଆଜି ଆମ ନାଲ ଖାଆ । ବୁଢ଼ା ମାଂସ କାଟିଲା । ବୁଢ଼ୀ ତାକୁ
 ଭଲ କରି ଗୁଲିଲା । ପଛେ ମାଂସ ବାଢ଼ିଲା ବେଳେ, ବୁଢ଼ା କହିଲା, ଛୁଆକୁ
 କଲିଜାତକ ଦେ । ଏ ପିଲା ମୋତେ ମଣିଷ ମାଂସ ଖୁଆଇବେ ବୋଲି କିଛି
 ଅଙ୍ଗାର ସାଉଁଟି କୁଟୁଣୀ ଗାତ ଭିତରେ ତାକୁ ରଖି ତାର ପାଖରେ ଖାଇ
 ବସିଲା । ପିଲା ଖାଲି ଭିତ ଖାଇଲା ଏବଂ ଅଙ୍ଗାର ଦୁଃଖ ଶବ୍ଦ କଲା । ବୁଢ଼ା
 କହିଲା, ତୁ ଛୁଆକୁ ଖାଲି ହାଡ଼ ଗୁଡ଼ାକ ଦେଇଛୁ, ନା ବୁଢ଼ା ଖାଲି ମାଂସ
 ହିଁ ଦେଇଛୁ । ପିଲା କହିଲା ନା ବାପା ମୁଁ ଖାଇ ପାରିବି ନାହିଁ ବୋଲି ମାଉସ
 ସବୁ ତାକୁ ଦେଇଦେଲା । ପରେ ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀ ଶୋଇଲାବୁ ପିଲା ଆଟୁରପରେ
 ଚଢ଼ି ଗାତଟିଏ ଗାଇଲା । “କୁକୁଡ଼ାର ଗ୍ରେଟ ଗୋଡ଼ ଦୁଷ୍ଟପୁର ଥୋଡ଼ ଝିଅ ମାଉସ
 ଖାଆ ତମେ ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀ ବୁଡ଼ି ।”

ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀ ଗାତ ଶୁଣି ଆମ ଝିଅକୁ ଆମେ ଖାଇଲେ ବୋଲି ବାହାରି
 ଆସିଲେ । ବୁଢ଼ୀ ଧଇଲା କୁଟଣା, ବୁଢ଼ା ଧଇଲା ପିଟଣା । ସେ ପିଲାକୁ ମାରିବେ
 ବୋଲି ଗୋଡ଼ାଇଲେ । ସେ ପିଲା ପଲାଇଲା । ବୁଢ଼ା ଗୋଟେ ଖୁଣ୍ଟରେ
 ଭୁଷି ହୋଇ ମଲା । ବୁଢ଼ୀ ଗୋଟେ ବାଡ଼ିରୁ ଖସିପଡ଼ି ମଲା । ପିଲା ପଲାଇ
 ଯାଇ ଭଲ ଭାବେ ରହିଲା ।

ଗେର ଓଃ-ସା

ଡୋକା ଡୋକି-ପା ସ୍ବା-ସ୍ବା ଲଥ୍ୟାୟ-ଗ(ଏ) ଡାକ୍-କେ ।
 ଆ-ମ୍ଥ୍ୟାୟ-ପା-କେ ଗୋ-ରସିଆ ନଡୁ ଡାକ୍-କେ । ଡୋକା
 ସ୍ଲେ + ଗ୍ନାର୍ ଆ-କଥା-କେ ଡାକ୍-କେ । ଡୁକି ଆନ୍ତ ଆ-ମିଲେ-ଲ
 ଗେଞ୍-ହାର୍-ଏ ଡାକ୍-କେ, ନଡୁ ଲ ନଡୁ । କାଲ୍-ହା ଡୁକି ସ୍-ନ୍-କ
 ଲଥ୍ୟା-କ୍ (ଏ) ନେ ଲେପା ଏ-ଗେ-ରେ ଗ୍ରେ-ର ଉଲ୍ଥ୍ୟାୟ-ମିଆ-
 କେ । ମେଃ ସ୍ତ୍ରା-ନେ ଡୁକି ଚଲ୍ପା ଯଯୋଗ୍ ଓଁ-ଲ୍ଥ୍ୟାୟ-ଗେ ।
 ଡୁକି ଚଲ୍ପା ଯୋଗ୍-କ୍ (ଏ) ନେ ଡାପ୍ଡେ ଗ୍ରେ-ଡେ ଡାକ୍-କେ । ଡୁକି
 ଗ୍ରେ-ଡେ-କେ ସା-ଗେ-ଡେ-ଗେ-ବି-ଗେ-ଡେ-କେ । ଓଁ ଓଁ ସି ସି ସି ସି
 ଓଁ-ଲ୍ ଡାକ୍-କେ ଡୋକା ଗ୍ରେ-ଡେ-ଡେ-ଗେ । ଡୁକି ଡୋକା-କେ ଯୋଗ୍-
 ଡାଲ୍-କେ ଗ୍ରେ-ଡେ ଓଁ ଉଥ୍ୟାୟ-କ୍ ଗ୍ରେ-ଡେ । ଡେ-ଡେ-ଡେ-ହା
 ଓଁ ଓଁ ସି ସି ସି ସି ଗ୍ରେ-ଡେ-ହା-ଗେ । ଗ୍ରେ-ଡେ ଓଁ ଲେ-ଗା ଲେ-ଗା
 ଗ୍ରେ-ଗେ-ଗେ । ମେଃ ସ୍ତ୍ରା-ନେ ଡାକ୍-କେ ହୁ-ବି-ବି-ଲ୍
 ଲ୍ଥ୍ୟାୟ-ପାର୍ କୋ-କେ । ଗ୍ରେ-ଡେ-ଡେ ନିଆ-ଡେ-କେ ବାସୋ-
 କେ । ମ୍ଥ୍ୟାୟ ଲ୍ ଲ୍ଥ୍ୟାୟ-ପାର୍ । ମ୍ଥ୍ୟାୟ ବାସୋ-କେ ମ୍ଥ୍ୟାୟ
 (ଆ)-କା ମ୍ଥ୍ୟାୟ ମ୍ଥ୍ୟାୟ ନା-ଗେ-ବା । ଗ୍ରେ-ଡେ-ଡେ ବାସୋ-
 କେ : ବାସୋ-ଲ୍ ନିଆ । ଡୁକି ବାସୋ-କେ : ଲିଆ-ଡେ-କ୍ (ଏ)-
 ନେ ରେମ୍ପା-ବି ଗ୍ରେ-ହା ଲେ ଡାକ୍ କେ ଡାକ୍-କେ । ଗ୍ରେ-ଡେ-ଡେ
 ବାସୋ-କେ । ନିଆ, ଆ-ନ୍ ଥ୍ୟାୟ-କେ ପଲ୍-ନିଆ ହ୍ୟାୟ-ଗିଆ-
 ଗାର୍ ବି-ଲ୍ । ଡୁକି ଡଥ୍ୟାୟ-ଗିଆ ପଲ୍-ବ୍ ଗାର୍-ବି-କେ । ଗ୍ରେ-ଡେ-
 କୋ-ଡେ ଓଁ-ଗେ-ଗ୍-ଗା-ସା-ରେ ସ୍ଲ-କେ ସି-ବି-କେ । ସି-କ୍ (ଏ)-
 ନେ ଡାପ୍ଡେ ମେଡା-କୋ-ଡେ ସାପା ବ୍-ହା ଓଁ-ଡେ-ଗେ । ଗ୍ରେ-ଡେ-ଡେ
 ଓଁ ଓଁ ଓଁ-କେ ବ୍ ନିଆ-ଡେ-କେ ବାସୋ-କେ ବ୍ ଲି ଉଡା
 ଗ୍ରେ-ମ୍-ବୋ-କେ ନିଆ । ଡୁକି ବାସୋ-କେ : ନା ଆ-କଥା କ(ଏ)-
 ନେ ରେମ୍ପା-ଡେ ଆନ୍-ଡେ ନା-ଡେ-ଗ୍-ଏ ବା ? ନଡୁ, ନିଆ,
 ଗ୍ରେ-ମ୍-ବି-କ୍ ଏ-ହା । ମେଃ ସ୍ତ୍ରା-ନେ ଗୋଡଥ୍ୟାୟ-ଡେ ବାସୋ-
 କେ ନିଆ-ରଥ୍ୟାୟ କେ । ନା କ୍-ନ୍-ଇ-କି-ଡେ-ଡେ-ଲ୍-ରେ କେଲ୍,
 ଆଡ୍-ଯା-ବି-ଡେ ଉଡା ଉଡା-କ୍ (ଏ)-ନେ ପିନଡା ଯୋଗ୍-ଡାଲ୍-କ୍-
 ବୋ-ଏ, ଯୋଗ୍-ରେ ଡାଲ୍-କେ-ଲ୍ । ଡୁକି କୁଲ୍ ଓଁ-ରେ ସାପା
 ପିନଡା-ଡେ-କେ ଡାଲ୍-କେ ଲ ମ୍ଥ୍ୟାୟ ଉଡା ଲ୍ ଲେ-କେ ଆ-କ୍
 ଥ୍ୟାୟ-ଡେ ଉଡା-ଡେ-ଗ୍ ଓଁ-ଗେ ଗୋଡଥ୍ୟାୟ-ଡେ କେ

ବଃ-କେ । ବାରି ମେଃ ସ୍ତ୍ରୀ-ନେ ଗୋଡ଼ଆୟ-ଓ ନୟାଃ-ଡ଼ଆୟ-କେ
 ବାସୋଟ୍-କେ । ଆ-ନଆୟ-କେ-ଗୁରଃ ସ୍ତ୍ରୀ । ବାରି ତାନଡ଼ି-କ(ଏ)-ନେ
 ଡ଼ିରା + ଉଁହ୍-ଡ଼ି । ନଆୟ-କେ ପଲଃ ଗୁରା-ବ-ଲ । ଆ-ଡ଼ଆୟ-ନ
 ଉଁହ୍-ଡ଼ି ଡ଼ିରା ଲେ = ଯା-ବେ ଡ଼ିରା ଆ-ଗ-ଗା କେ । ଡେକଡ଼ିଃ-ହାଃ ଓଃ
 ଡ଼ି = ମ୍-ଡ଼ି । ସ୍ତ୍ରୀ-ବ-ଡ଼ି । ବ-ଡ଼ି-ହା-ବ-କେ । ଡ଼ିଡ଼ି ଡ଼ିରା ଗୁଡ଼ିଃ-
 ଡ଼ି-ଗେ । ଗୋଡ଼ଆୟ-ଓ ଡ଼ିରା-କେ ଡ଼ିଲକ-ବେ ମଆୟ-ନେ ଗୁ
 ଗଆୟ = ସେ' + ବୋଗ-ପାଃ = ସେଃ ଆ-ଲୁଗ-କେ । ଗୋଡ଼ଆୟ-ଓ
 ଓଃଡ଼ି = ସି ସ ଗୁଡ଼ି । ମଆୟ ଗୁ-ମଆୟ ବ-ଡ଼ି-ବେ ଲଆୟ-ଗେ ।
 ହ୍-ଡ଼ି ନେ ଗା-କେ, ନଆୟ-କେ ସେଲ-ମ୍-ବୋଏ ଆ-ହ ନଡ଼ାର-ନେ ।
 ଆ-ବା-ମ୍ ମଆୟ ସେଲ-କେ ଡ଼ିରା-ନେ ହ୍-ନ ହ୍-ନ ଓଲଆୟ-
 କେ । ଓଃ ଡ଼ି ହ୍-ନ ହ୍-ନ ଓଲଆୟ-ବେ ସେଲ-ହ୍-କେ ସିକଆୟ-
 ଲ ନଡ଼ାର ସେଲ-ହ୍ ଆ ଡ଼ିଗ-କେ । କ-ମଆୟ ନେ-ଗା-କେ
 ଆ-ନଆୟ-କେ ତୋ ସେଲ ଆ-ମିଲେ-କେ, ଡ଼ିଡ଼ି ନଡ଼ାର ନଆୟ-କେ
 ଆକ୍ ନ-ଲଆୟ-କ(ଏ)-ନେ ଗୁନ୍, ମଆୟ ନ-ଆ-ଲଆୟ-କ
 (ଏ)-ନେ ଗୁନ୍, ଡ଼ାର-ବେ ପୋହ ଡ଼ାର ଡ଼ି-ଗେ । କ-ମଆୟ
 ରେମ୍-ଡ଼ି ସ-ଡ଼ି । ବାରି-ଲ ହାନଡ଼ାର-ଡ଼ି କେ ଆ-ବା ଲି-ଲ
 କୋନ୍ଡ଼ା = ବ-ଡ଼ି ଡ଼ାର-ବେ ରେମ୍-ଡ଼ି-ହ୍ ନ-ଡ଼ି-କେ । ନୟା-
 ଡ଼ଆୟ ଡ଼ିରା ନ-ସ୍ତ୍ରୀ ଉଁହ୍-ଡ଼ି ପଲଃ ନନିଆ ଗା-ବଃ-କେ ।
 କ-ମଆୟ ଡ଼ିକ-କେ ବ-ଡ଼ି ଡ଼ି-ବେ ସାର ଆ-ପ-ଡ଼ି-ବେ ଉଁହ୍-ଡ଼ି
 ଡ଼ିରା ବ-ବଃ-ବେ ଲ ଲେ-ବଃ-କେ । ମ-ମ୍-ଡ଼ି-ଡ଼ି ତ-ନ-ଏ ଏଗି ଡ଼ିରା
 ବ-କେ-ଲ କଲିଗ କୋନ୍ଡ଼ା ଡ଼ିରା-ହା ଡ଼ି-ଡ଼ି-ଗେ ମ-ମ୍-ଡ଼ି-ଡ଼ି
 ତ-ନ-ଏଗି ଉଁହ୍-ଡ଼ି ବ-ବଃ-ଲ କଲିଗ କୋନ୍ଡ଼ା ଉଁହ୍-ଡ଼ି-ହା
 ଡ଼ି-ଡ଼ି-ଗେ ।

ମ-ମ୍-ଡ଼ି-ଡ଼ି-ମାନ୍ ଲେ-ବଃ-କ(ଏ) - ନେ ଡ଼ିପଡ଼େ ସାପା
 କୋନ୍ଡ଼ା ମଆୟ ମୋନ୍-କେ-ହା ଲେ-ଡ଼ି-ଗେ । ଗୋଡ଼ଆୟ-ଓ
 ସାପା ସ୍ତ୍ରୀ ଆ-ଡ଼ି-ବେ ଡ଼ିରା ଡ଼ିଗ-କେ । ହ୍-ଡ଼ି ଉଁହ୍-ଡ଼ି
 ଡ଼ିରା ବ-ଲେ-ଗେ ଡ଼ିକ-କେ ଗୋଡ଼ଆୟ-ଓ ଡ଼ି-କେ । ଗୋଡ଼ଆୟ-ଓ
 ନୟା-ଡ଼ଆୟ-କେ ବାସୋଟ୍-କେ : ଡ଼ିବା ନୟା ଏ-ହ୍-ଡ଼ି ନେ-
 ରାଡ଼ି । ନୟା-ଡ଼ଆୟ ଗୋଡ଼ଆୟ-ଓ ଡ଼ିଆୟ-ଡ଼ି-ବେ ଏ-କେ-ଲ ।
 ମଆୟ ସୋଡ଼େ-ହା ବ-ଲେ-ଡ଼ି । ଲଆୟ-କେ । ଡ଼ି ଉଁହ୍-ଡ଼ି
 ଡ଼ି-କେ କେ-ବେ ବ-ଡ଼ି-ବେ ଗୋଡ଼ଆୟ-ଓ-କେ ବାସୋଟ୍-କେ ।

ଆ-କଥାୟନ୍-ନେ ଯା-ନ୍ତେ-ନ୍-(ଏ)-ହାଃ ବର୍ ବାବୁ ନ-ଆୟଃ
 ହୃତ୍ଵେଃ-ଏଃ ଡବା ନେ-ଡ୍ଵିଗ୍ । ଗୋଡ଼ଆୟ-ଓ ଗୋରଡ଼ + ଗାରଡ଼-ବେ
 ଆଃ-ହୃତ୍ଵେଃ-କେ । ଗୋଡ଼ଆୟ-ଓ ସାର୍-ଆଃ-ପ୍ତେଃ-ବେ ହୃତ୍ଵେଃ-ବଃ ଲା
 ଯାପା ବର୍-ନେ ଉତ୍ତ୍ଵେଃ ଡବ୍ ମ-ଆୟ ମୋନ୍-କେ-ହାଃ ହୃତ୍ଵେଃ-ଡ୍ଵେଗେ ।
 ତେକ୍ତ୍ଵା-ହାଃ ଓଃଡ଼ ସ୍-ଗ୍ତ୍ଵା ଡ୍ଵେ-ଗେ । ମେଃ ସ୍ତ୍ଵା-ନେ ରେମ୍ତ୍ଵା
 ଯା-ଡିଗ୍ ନ୍-ଡୁ-ଲା ଗୋଡ଼ଆୟ-ଓ-ହୃତ୍ ଆ-କମ୍-ଆୟ-କେ ଗ୍-ସ୍ତ୍ଵା
 ଆଃ-ନ୍ତ୍ଵା-କେ । ଆ-କଥାୟନ୍ କାଲା ଗ୍-ବ୍ତ୍ଵେଃ ଓ ହ୍-ନ୍-ବାଡ଼
 କୋନ୍ତା ଏ-ବ୍-ରୁଡ୍ଵା-କେ ।

ଗୋଧୁ କଥା

ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀ ଦୁଇଜଣ ଥିଲେ । ତାଙ୍କର କୁଆପିଲା ନ ଥିଲା । ବୁଢ଼ା
 କାମଦାମକୁ ପାରୁ ନ ଥିଲା । ବୁଢ଼ୀ କେଉଁଠି କ'ଣ ଯୋଗାଡ଼ କଲେ
 ଖାଉଥିଲେ । ପ୍ରତିଦିନ ବୁଢ଼ୀ ନଙ୍ଗଳ ଚଞ୍ଚା କାଠ ଆଣି ନିଆଁ ଜାଳି ଶୁଏ । ଦିନେ
 ବୁଢ଼ୀ କାଠ ଗୋଟେଇବାକୁ ଗଲା । ବୁଢ଼ୀ ହେତେବେଳେ କାଠ ଉଠାଇଲା
 ହଠାତ୍ ଗୋଟିଏ ଗୋଧୁ ବାହାର ଆସିଲା । ବୁଢ଼ୀ ଗୋଧୁକୁ ଧରି ଘରକୁ ଆଣିଲା
 ଓ ପାଳିଲା । କେତେଦିନ ଗଲା ଉତ୍ତରୁ ବୁଢ଼ା ମରଗଲା । ବୁଢ଼ୀ ବୁଢ଼ାକୁ ପକେଇ
 ଦେଇ ଆସି ଗୋଧୁ ସହର ରହିଲା । ସେହିପରି କେତେଦିନ ସେମାନେ
 ରହିଲେ । ଧୀରେ ଧୀରେ ପିଲା ଜନ୍ମାନ ହୋଇଗଲା । ଦିନେ ଗାଁରେ ପଞ୍ଚାୟତ
 ବସିଲା । ଗୋଧୁ କହିଲା ଆଜି କ'ଣ ପାଇଁ ପଞ୍ଚାୟତ ବସୁଛି ? ସେ କହିଲା,
 ଯୋଉଥିପାଇଁ ବସୁ ତୋର ସେଥିରେ କଣ ଯାଏ ଆସେ ? ଗୋଧୁ କହିଲା
 ମୋତେ ଟିକେ କୁହନା ଆଉ । ବୁଢ଼ୀ କହିଲା, ସେମାନେ କହିଲେଣି
 ପାରିବା ଲୋକ ଜଙ୍ଗଲ ଭୁଇଁ ଚପଳୁ । ଗୋଧୁ କହିଲା, ଆଉ ମୋ ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ରେ
 ଟାଙ୍ଗିଆ ବାନ୍ଧ ଦିଅ । ବୁଢ଼ୀ ଗୋଧୁ ଲାଙ୍ଗୁରେ ଟାଙ୍ଗିଆଟେ ବାନ୍ଧ ଦେଲା ।
 ଗୋଧୁ ପଟ୍ଟକୁ ଯାଇ ମନ୍ଦ୍ର ପଡ଼ି ଗଛ ଗୋଟେ ହାଣିଦେଲା । ସେ ଗୋଟେ
 ଗଛ ହାଣି ଦେଲାକୁ ଅଧା ପଟ୍ଟ ସଫା ହୋଇଗଲା । ଗୋଧୁ ଘରକୁ ଫେରି
 କହିଲା, ଆଜି ମୁଁ ଖଣ୍ଡିଏ ଜମି ଆବାଦ କଲି । ବୁଢ଼ୀ କହିଲା, ତୋ ପରି
 ଅରୋଗା ପିଲା କ'ଣ କରି ପାରିବ ? ନା ଆଜି, ମୁଁ ସତରେ ଆବାଦ କରିଛି ।
 ଆଉ ଦିନେ ସେ କହିଲା, ତୁମେ ଟିକେ ଅଳିଆଗଦାକୁ ଯାଇ ଦେଖନି, କାଲେ
 କିଏ ବହନ ପାରିଆ ଫିଙ୍ଗି ଦେଇ ଥିବେ, ତାକୁ ଉଠାଇ ଭଲକି ଝାଡ଼ିଲେ କିଛି
 ବହନ ମିଳି ଯାଇପାରେ । ବୁଢ଼ୀ ମୂଲ ଲାଗିବାକୁ ଯାଇ ସେମିତିକି ଅନେକ

ପାଟିଆ ଝାଡ଼ି ଝାଡ଼ି କରି ବହନ ପଡ଼ିବାର ଦେଖିଲା । ସେ ସବୁ ଶୁଆଁ ମାଣ୍ଡିଆ ଆଣି ଗୋଧକୁ ଦେଲା । ପୁଣି ଦିନେ ପିଲା ଆଉକୁ କହିଲା, ମୋ ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ରେ ତା ସବୁ ବାନ୍ଧ ଦେଲା । ସେ ଜଙ୍ଗଲ ଜମିକୁ ଗଲା । ମନ୍ଦ ପଡ଼ି ବୁଲି ବୁଲି ଗୋଟି ଝୁରୁପି ଫର ଶୁଆଁ ମାଣ୍ଡିଆଯାକ ବାନ୍ଧ ଦିଅ । ଆଉ ଲାଙ୍ଗୁଡ଼ରେ ବହନଯାକ ବୁଣିଦେଲା ଆଉ ମାଟି ଖୁସେଇ ଦେଲା । ମୁଁଏ ଶୁଆଁ ବୁଣି ଦେଇ ଦେଖିଲି ସାରା ପଟ୍ଟ ଶୁଆଁ ଭାରି ହୋଇଗଲା । ସେ ଗୋଟିଏ ଜାଗା ଖୁସେଇ ଦେଇ ଦେଖିଲି ଯେ, ସାରା ପଟ୍ଟ ଝୁସେଇ ହୋଇଗଲା । ପିଲା ସବୁ କାମ ସାରି ଦେଇ ଘରକୁ ଲେଉଟିଲା ।

ପଛେ ଶୁଆଁ ମାଣ୍ଡିଆ ଫାଟକଣି ଭାବି ପିଲା ଗଲା । ଆଉକୁ କହିଲା, ଗୁଲି କାଟି ଆଣିବା । ଆଉ ପିଲା ସହୃଦ ଯାଇ ଦେଖିଲା ସତରେ ପାଟି ଆସିଲାଣି । ବୁଢ଼ୀ ଏତେ ଶୁଆଁ ମାଣ୍ଡିଆ ଫସଲ ଦେଖି ତରସାଇ କହିଲା, ପୁଅ କାହା ଜମି ଆମେ କାହିଁକି କାଟିବା ? ଗୁଲି ଘରକୁ ପଳାଇବା । ପିଲା ବୁଢ଼ୀକୁ କାଟିବାକୁ ଡିଡ଼ କଲା । ପିଲା ମନ୍ଦ ପଡ଼ି ଅଳ୍ପ ଟିକେ କାଟିବା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ପୁରା ଜମି ଆପେ କଟା ହୋଇଗଲା । ସେ ଫସଲତଳ ଅମଳ କରି ଘରକୁ ଆଣିଲା । ଏହୁପରି ଭାବେ କେତେଦିନ ସେମାନେ ବଞ୍ଚିଲେ ।

ପଛେ ବୁଢ଼ୀ ମରଗଲା । ପିଲା ବୁଢ଼ୀକୁ ପକାଇ ଦେଇ ଶ୍ରାଦ୍ଧ କାମ କରିଦେଲା । କେତେଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପିଲା ଏକୃଷ୍ଟିଆ ରହିଲା ପରେ ଚନ୍ଦ୍ରା କଲା ମୁଁ ଗୋଟିଏ ସ୍ତ୍ରୀ ଆଣିବି । ସେଇଠୁ ସିଏ ଝିଅ ଖୋଜି ଖୋଜି ଗାଁ ଗାଁ ବୁଲିଲା । ଅନେକ ଗାଁ ବୁଲି ଗୋଟିଏ ଝିଅକୁ ସୁତରାଓକି ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ବି କେହି ଆସିଲେ ନାହିଁ । ସେ ଚନ୍ଦ୍ରା କଲା, ମତେ ତ କେହି ଝିଅ ମିଳିଲା ନାହିଁ । ମୁଁ କ'ଣ କରିବି ? ଏଠି ରହିବି ନାହିଁ ଚାଲିଯିବି । ସେ ମଣିଷ ପରି କହିଲେ ସମସ୍ତେ ତାକୁ ଗୁଡ଼ି ପଳାନ୍ତି । କଥା ନ କହିଲେ ବସ୍ତୁଆ ଗୋଧ ବୋଲି ବେଢ଼ି ପକାନ୍ତି । ଏମିତି କେତେଦିନ ବଢ଼ିଗଲା । ଦିନେ କେହି ବଡ଼ ମଣିଷ ନ ଥିଲା ବେଳେ ଛୁଆମାନେ ତାକୁ କୁକୁର ହୁଲେଇ ଦେଲେ । ସେହୁଦିନଠୁ ଗୋଧ ଗାଁ ଗୁଡ଼ି ପଳାଇଲା ଏବଂ ଜଙ୍ଗଲରେ ଯାଇ ଖାଇଲା ।

(ଦେଶିଆ)

ମାଇଜି ମୁନୁଷ କାତା

ସଂଗ୍ରାହକ : ଖଗେଶ୍ୱର ମହାପାତ୍ର

ମୁନୁଷ କଲ୍ଲ ମୁଇ କସବାକେ ନେବି, ଭୁଇ ପେଜ ଓଇବାସାକ କତ
ବୋଇତେ ରଥ, ମୁଇ ଅଲମେଲି ଆଇଲେ କାଇ କରି ସଙ୍ଗେ କତ ବୋଇ ।
ସେ ଅଲ ଯୋଡ଼ି ବାଆରିଗଲ । ସେ ମାଇଜି ପେଜ ସାଗ ଗୁଁଦଲ ଆରି କତ
ବୋଇବାର ଉଚିଗଲ । କାସରି ପଦାଇ କତ ବୋଇଲାନି । ସେ ମୁନୁଷ ପେଜ
ବେଲ ଯାକୋ କସଲ ଅର ଅଲ ମେଲି କରି ନଙ୍ଗଲ ଯୁଆଁ ବୋଇକରି
ଉଟି ଆଇଲ । ସେ ମାଇଜି ଆଡ଼ ଗୋଡ଼ ଦୋଇକୋରି ପେଜ ଦେଲ ମୁନୁଷକେ ।
ଦୁଇ ଲେକ ଓଇ କାଇଲଲ ଆରତନେକ ବସଲଲ । ମୁନୁଷ ସିକା ବାଜି ସୁ
ତାଲମନ ବେଟଲ । ସିକା ସାଜଲ । ଆର ଦୁଇ ମାଇଜି ମୁନୁଷ କତ ଗାଦି
ଟାନେ ଗାଲଲ । କତ ବୁଣ୍ଡାଇଲଲ । ମାଇଜିକେ ବୁଆଇ ଦେଲ ଆର ସେ
ବୋଇଲ । ବୋଇନେଇ କରି କତ କୁରମା କରି ରକୋଇ ଦେଲଲ ।
କତ ଗାଦି ସାଗୁଇ ଦେଲଲ ଗୁଲଲ ମଇଦାନ ବୋଇ ସାଗୁଇ ଦେଲଲ ।
ଗରେ ଉଟି ଆଇଲଲ । ଆଡ଼ବେଲିଆ ପେଜ କାଇକରି ସେ ମନୁଷ' ଚନେକ
ସୋଇ ରଇବି, ଟାକଲ ପାସ ଓଇଗାଲି, ଡୁଲି ରଇବି ବୋଲି ଡୁଲି ଦେଲ ।
ସେ ମାଇଜି ଗାଡ଼େ ଗାଲ । ପାନ ଡୁମି କରି ବୋଇ ଆନଲ । ପାନ ଆଣ୍ଡି
ଉଡ଼ୁରଇ ସଙ୍ଗେଇ ଦେଲ କୁଦରଇ । ଆରିଦାରୁ ମାଟ ଗାଲ ଦାରୁ ବାଙ୍ଗାଇ
ଆନ୍ନବି ଯେ ଯଇ ଲଗାଇବି ବୋଲି । ଚୁକିର ଗୁର ବୁଣ୍ଡାଇ ପିଙ୍ଗି ଦେଲ
ଆର ଯଇ ଲଗାଇଲ ଗୁଡ଼ଲ ଦୋଇ ବାସାଇଲ । ଆରି ସାଗ କାଟବାର
ବସଲ ଗୁଡ଼ଲ ସିଜି ଆଇଲାକେ ଗୁଟୁ କେଲାଇ ଦେଲା । ସେ ବାଡ଼ ଉଡ଼ୁରଇ
ଦେଲା । ସାଗ ଆଁଦାନ ବସାଇ ଦେଲା । ଆଁଦାନ ଆଇଲାକେ ସାଗ କାଟି
ପାକାଇ ଦେଲା । ସିଜି ଗାଲ କେ ନୁନ ମରିଚ ପାକାଇ ଦେଲା । ଆରି ସିଜି
ଗାଲାକେ ଉଡ଼ୁରଇ ଦେଲା । ଅରି ପେଜ ଆଁଦାନ ବସାଇ ଦେଲା । ଯଇ
ଲାଗାଇଦେଲା । ଆଁଦାନ ଆଇଲାକେ ବଡ଼ରଇଲା, ଗୁଣ୍ଡ ପାନ ସଙ୍ଗେ
ଗୁଁଦଲା ପେଜ ଗୋଲ ହା । ସେ ପେଜ ଅନ୍ଧା ସଙ୍ଗେ ପେଜଆଁଡ଼ି

ଟାନେ କାଲାଇ ଦେଲା । ପେନ ପିଜି ଗାଲାଇକେ ଉତ୍ତରାଇ ପେନ କୁଦରାଇ
ସଙ୍ଗେଇ ଦେଲା ଯେ ପାନ ସିନ୍ଦୂରାଇ ଦେଲା । ସାସା ବାଦସି ବୋଲି । ପେନ
ଦେଲା ଓଇଲାକେ ଦୁଇଲୋକ କାଇଲାଲ ଆରି ଟାଟି ଓଇଲ ସୋଇଲାଲ ।

ସାକାଲ ପାଇଲାକେ ମୁନୁଷ ଅଲ ଯୋଡ଼ି କେଲା ମାଣ୍ଡିଆ ପିଡ଼ି ପାଦ'ଇ
ଚର ଦାରବାକେ । ସେ ମାଇଜି-ପେନ ସାଗ ବାଦଲା । ଗୋବର କାତର
ବୁଣ୍ଡାଇ ବାଡ଼ାନ ପିଙ୍ଗି ଦେଲା । ପେନ ବୁଡ଼ି କାଇଲା । ବୁଟି କଡ଼କି ଦାରଲା ।
କାପାଟ ଡାନ ଦେଲା । ସେ ମନୁଷ କସବା ଟାନେ ଗାଲା ବୁଟା ବୁଟି ମାର-
ବାକେ । ଗାସ ପାପଡ଼ି ପିଙ୍ଗି ଦେଲାନ୍ତି । ପେନବେଲା ଯାକ କଲଇ, ଆର
ଅଲ ମେଲି ଉଟି ଆଇଲାଲ । ମୁନୁଷକେ ପାନ ଉତ୍ତରାଇ ଦେଲା ସେ ପାନ
ଗାଦୋଇଲା । ପେନ ବାଟା କରି କାଇଲାଲ । ଆରି ଚନେକ ପୁଣ୍ଡିଲାଲ ।
ଆରି ବେଡ଼ା କଡ଼କିବାର ଗାଲାଲ । ସେ ବେଡ଼ା ସୁରୁଡ଼ି ବେଡ଼ାକେ ଗାସ
ଓଲଣ୍ଡି ଦେଉଁ-ବୋଲି କଡ଼କିବାର ଗାଲାଲ । ସେ ଲଦି ନୋଇବା ଟାନେ
କସବାକେ ଓଇସ ବୋଲି କଇଲାଲ । ଏ ବେଡ଼ା ଏସୁ ସୁଆ ବୁନି ଦେଉଁବେ,
ବେଡ଼ା ଦାନ ଆଁ କରାଇ କରିବୁନୁ । ପାଲା ପାକାଇ ବାକେ ଦାନ ଉନା ଆଚେ ।
ବୁନି ଦେଉଁ ବୋଲି କୁଆକୁ ଓଇଲାଲ । କାଲିକେ କଡ଼ୁଆ କାସେ ବୁନି
ଦେଉଁ, ପାନ ମାରଲେ ଆଁ କାରସନି, ଦୁଇ ଅଲ ଉଆରଲେ ଉନ ଅଲ
ଏଲେ ପେନ ବେଲୁଏ ସାରାଇ ଦେଇ ଉଟି ଆଇବୁ ଉଇ ପେନ ଗୋଟନା
ଆନବେ ।

କୁକୁଡ଼ା ଡାକେ ଅଲ ଯୋଡ଼ି କରି ନେଲଇ ଉନ ଅଲ । ପେନ ବେଲ
ବେଲେ ସାରାଇ କରି ଉଟି ଆଇଲାଲ । ଦାଢ଼ନ ଗସି ଆତ ଗୋଡ଼ ଦୋଇ
ପେନ ବାତ କାଇ କରି ସେ ମୁନୁଷ ସୁଆ ବୁନବାକେ ନେଲ । ସେ ମାଇଜି
ଗୋରୁ ସାଉଡ଼ାଇ କେଦନେଲ । ସୁଆ ବୁନ ସାରାଇ ଗୋରୁ ମାଣ୍ଡାଇଲାଲ
ଦାନ ଆଁ କରାଇ କାଦ କଲଇ । ପାଟା ମାରି ବୁନ ଦେଇ ଗାସ ସୁଡ଼ି
ଆଁଡ଼ାଲି ଫିଙ୍ଗି ଦେଲାଲ । ନାଲ ବେଟି ସୁକାଇ ଦେଲାଲ । ମାଣ୍ଡିଆ ବୁନ
ବାକେ ଆଗରୁ କସବାଲ ପଚେ କତ ବଚବାଇ ବଚ ସୁଆ ବରି ମିସାଇ
ମାଣ୍ଡିଆ ଟାନେ ବଡ଼ାଇ କରିବୁନି ଦେବାଇ । ପାଲି ଅଲସି ନେଇ ପ'ଲି ପାଲି
ବୁନି ଦେବାଇ । ଦୁଇ ସୁକି ଦେଖିଆ ମାଇଜି ମୁନୁଷ ଏନତି ସେ ଗର କରି
କରି ରଇବାଇ କାଇବାଇ, ଜାଇବାଇ ।

ବଢ଼ା ଓ ତାର ଗୃହ ଘୃଷ୍ଣ

ଦୁଇ ଡକର ଡକରି ରଇଲୁ ପୁନି । ଡାକିବ ଯେତେ ପୁନି ଗୃହଟା
ଜିଜ୍ଞାସନ ଜନମ କଲାଇ । ସେମିତି ଉଇଗାଲାଇ ପୁନି । ସେ ଜିଜ୍ଞାସନ ଦାଞ୍ଡି
ଓଇଲାଇ । ସେ ଡକର ଡକରି ଡକର ଡକରି ସେ ଓଇ ଗାଲାଇ । ସେ
ଡକର ପୁନି କଲଲା — ଅଇରେ ଡକରି, ଟୋକମନ ଗୁଲାଇ ସେଡେକ
ଲେକା ଦାଞ୍ଡି ଓଇଗାଲାଇ, ବିନ ଗରେ ଆଲେ ଯିବାଇ କି ନ ଯାଅନ୍ତି ।
ସେମିତି ସେ ରଇବାଇ ବେ ? ତା'ଓଁକେ ଦେକଲେ ମୋକେ ବଡ଼େ ବିରବିର
ଲାଗି ଅଟେ — ଡକରି ରଥରେ ଡକର, ସେନେ ସେମିତି ରଥତ କନା,
ତା'ଓଁକର ଇଚ୍ଛା ଏଲେ ତା ଯିବାଇ, ନଇଲେ ରଇବାଇ, ଉଇକାଇ ଗେନି
ସେମତି କେଡେବେଲେ ଡେଡେବେଲେ ଗୁରୁଗୁରୁ ଏଇସି ଆବୁସ ଆଲେ ?
ଡୋକର-ନାଇ ରେ ଡକରି, ଟୋକମନ-କେ ମୁଇ ମାରି ପାକାଇବି ନଇଲେ
ପୁନି ପକାଇବି ସିନା ବିନଗରେ ନଗାଲେ, ତା'ଓଁକେ ମୋକେ ସଙ୍ଗେଇବାକେ
ବଲି ନ ଲାଗେ । କେକେ ଆଲେ କେଦି ପାକାଇବି । ଡକରି-ରଥରେ
ଡକର, ସେମିତି ଉଆ ନାହିଁ, ସବୁ ଲୋକ ଓଇ ଦାରଲୁ ଆଲେ ତୋକେ
ମରଡ଼େ ମାରି ପାକାଇବୁ କାଇଗିନି ସେମତି ଓଇସି ଆବୁସ ?

ସେମତି ରଇଗାଲାଇ । ସେ ଗା'ଓଁର ଲେକ ପୁନି ଗୁଲାଇ ଡକର
ପାର ଦୁର ଚଗ, କୋନ୍ଟା ମାଲି ମାରବାଇ କୋନଟା ଦାରୁ କରବାର,
କୋନ୍ଟା, କଡକଡାର, କୋନ୍ଟା ନାଲି ବେଟବାର ସେମତି ଓଇପୁନି
ଜଇଲାଇନି । ଡକର ପୁନିଗରେ ଉନି ବିଲ୍‌କୁଲ୍ ବରଡ଼ର ନାହିନି ।
ଡକରି-ଆଲେ ଡକର ସବୁଲେକ ଯାଇ କରି ଡକର ଗାର ମାରି ପାକାଇ
ଆରଡ, କଡକସି ଆରଡ ଉଇ କାଇଗିନି ଯାଉସ ନାଇ, କେମତି ଓଇକରି
ଯିଇବୁ କାଇଲୁ ? ଡକର-ନାଇରେ ଡକରି, ମୁଇ କେବେ ନ ଯାଇ,
ଦାଞ୍ଡିମନ-କେ କେବେ ମାରି ପାକାଇଲେ କି ନାଇ କେନେ କେଦି
ପାକାଇଲେ ତେବେ ଯାଇ କଡକବି, ମାରବି ସିନା କେବେ ମୁଇ ନଯାଇ ।
ମୋକେ ଦେକ ବାକେ ବଡ଼େ ବିରବିର ମୁନ ସଙ୍ଗେଲି ।

ଡକରି-ସେମିତି କରୁ ନାଇରେ ଡକର, ଦୁଇଦିନ ଆଲେ ରଥତ କି
ନା ବିନ ଗରଯିବା ଯାକ । ସେମିତି ରଇଗାଲାଇ । ରଇଗାଲେ ଗୋଟେ ଦିନ
ପୁନି ଡକର କଇଲୁ — ନାରେ ଡକରି, ତା'ଓଁକେ ଆର, କେଦଲେ ନ ଯାଅନ୍ତି,
ଉଡଲେ ନ ଯାଅନ୍ତି, କେନେ କାଇଟା କଲେ କେନେ ନ ଯାଅନ୍ତି । କୁ

ଡିଙ୍ଗରେ ପଟଇ ଯୋଡ଼େକ ଲକା ତୋଲି ଆନୁ, ଦାରୁ ଯୋଡ଼େକ ଲକା କରି ଆନୁ, କୁ । ଡକରି- ନାଇରେ ଡକରା ମୁଇ ଆସି ନପାରି, ଟୋକମନ-କେ ତାକି ନେସ । ସେ ଡକରି ପୁନି ଆଜି ପତର ତୋଲିବାର ଯିବାଇବେ ବୋଲି ଦାପେ ଦାପେ ସମେ ସମେ ପୁନି ବାତ ବାଁଦଲ, ସାଗ ବାଁଦଲ ପେଜ ବରଲ, ଟୋକି ପିଲକେ ତାଉଁକେ ବସାଇଲ ପୁନି କୁଆଇଲ । ଯା ବାବୁ, ଆଜି ଯୋଡ଼େକ ଲକା ପତର ତୋଲି ଆନା, ତମର ଆବାଦାରୁ କୋଟେକ କରେ । ଯିବୁ ତେକେ ଆସା ଯିବୁ-ଗୁର ବୋଇନ ପୁନି କଇଲଇ । କର-କଣ୍ଡ ଓଇଲଇ ଲୁଗା ପିନ୍ଧିଲଇ- ଓଡ଼ିଲଇ, ବାରିଗାଲଇ । ଡକରା ପୁନି ପତେ ଟେଙ୍ଗି ସା, ଗୋଟେକ ଦାରି ଗୋଟେକ ଚୁମାଇ ପେଜ ଚୁମେକ ଦରଲା, ବାରିଗାଲା । ଯାଉଁ ଯାଉଁ ଡକରା ପୁନି ବାଟେ ଜଟିଆର୍ତ୍ତଇଲା । -ଆରେ ଟୋକମନ, ଆଜି ଜଟିଆ ଓଇଲି, କାଇଟା କରି ନାପାରି ବସି ରଇବି, ତମେ ଉପରେ ଦାବୁ କର, ପତର ତୋଲା ଭିତର ଆସା, ମୁଇ ତଲେ ବସି ରଇବି ।

ଅଇ ତେବେ ଆବା, ଚୁମାର ପେଜ ଟେଙ୍ଗି ସା ଦାର ତେବେ, ତଲେ ରଓ, ଆମେ ତୋଲିକରି ତଲେ ଉତରି ଆଇବୁ ପତେ ସଙ୍ଗେ ବିଡ଼ି କରି କୁ । —ଅଇ ତେବେ ।

ଡକରା ପୁନି ତଲେ ଚୁମାର ପେଜ, ଟେଙ୍ଗିଆ ପୁନି ତରଲ । ଦାଙ୍ଗଡ଼ି ମନ ପୁନି ବାରିଗାଲଇ । ତଲି ତଲି ଗୀତ ଗାଇ ନାଟ କରି କରି ବୋଇଲ ପୁନି ସେମନ୍ତ କରି ବାରି ଗାଲଇ ପୁନି ଉପରେ ଚଗି ଚଗି କରି । ପୁନି ବାଟ ବାବା ଓଇଗାଲଇ । ସେ ଦଢ଼ଡ଼ି ମାୟା ପୁନି କଇଲଇ ଓହୋ, ଏତେପୁର କୋନବାଟେ କୋନବାଟ ରଟି ଆଇଲୁନି, ଆବକେ ତ ଗୁଡ଼ି ଦେଇ କରି ଉଟି ଆଇଲୁ, ଜଡ଼ାକି ତାକି କରି ଯା ଦେକୁ- ପୁନି ଆକମାରି ଆଇଲଇ । ଆଇଲେ ମିସ ପୁନି କିରି କୋନ୍ତି ନ ପଡ଼ିଲା । ତେବେ ଡକରା ରଇଲ ସେ ପଦନାଏ ପୁନି ଗତେ ଟେଙ୍ଗିଆ କେ ଟକିଦେଲ । ଆର ଚୁମା ପେଜକେ ତୁଲିତେ ଜାଇଦେଲ । ପତେ ଗରେ ପୁନି ପୁଦୁଇଟି ଗାଲ । ଦାଢ଼ଡ଼ି ମନ ଆମ ମାରି ମାରି ଆଇଲେ ପୁନି- ଏ ବାବା କୋଉ ଗାଲୁସ ? ଆଲେ ଆକ ମର- ବୋଲି କଇଲେ ପୁନି ସେ ଚୁମା ଉ-ଉ କରସି ସେ ଟେଙ୍ଗିଆ ପୁନିଟକ୍ କରସି । ଏ ବାବା, ଗୁଡ଼ି କେଇକରି କେନେ ଉଟିଗାଲୁସ ? ସେ ଟେଙ୍ଗିଆ ପୁନି ଟକ୍ କରସି ସେ ଚୁମପୁନି ଅକରସି ।

—ନାଇରେ ତଲେ ଆତେ ବାବା କାଇ ? କୁକନା ତଲକେ ବେଟ ପାଇବୁ ବୋଲି ସେ ଦାଢ଼ଡ଼ି ମନ କୋକି କୋକି ତଲକେ ବାରି ଆଇଲଇ ।

ସେ ଟେକିଯା ପୁନି ଗଚେଟକ ଦେଲୁ ଆଚେ, ତୁମାକେ ପୁନି ଓଲଇ ଦେଇ
ଆଚେ । - ନାଉଡରେ ବାବା କେନେ ଉଠି ଗାଲା, କେମତ ଆଉବେ-
ବୋଲି ଗୁରି କୋଉନି କିଦବାର ଦାରଲଇ—

ଗୁରି ବୋଉନର ଦୁକ ମର କେତେ
ଗୁଡ଼ିଗାଲ ବାବା ଆଜି କେମତ ଆଉ
ନୁନି ବୋଲିବି ସାନ ନୁନି
କାରଲ ପୁଲେ ବିବା ଅ ବୋଲି କଇଲି ନୁନି
କାରଲ ପୁଲେ ବିବା ନୋ-ଇଲେ କାଇ ନୁନି
ଲଜ ମାଡ଼ିସି କଇଲି ନୁନି—

ଗୁରି ବୋଉନ ପୁନି ବିଗୁର କାଲଇ-ଏବେ ଆର କେମାତ ଆଉବେ ଇତି ?
ନାଇ ଜୁବେ, ଆମାର ବାବାତ ଏମତି ଇନସ୍ତା କରଇଲୁ ଆଚେ, ତାକେ କାର
ଆଲେ ଗୋଟେ ସାଇପ ଦେଉଁ ସେ ମରା—ପଚେ ଗୁରି ବୋଉନବାର
ଓଲଇ । ମୁଁ ଏ କଣ୍ଠେକ ଲକା ଗୁଣ୍ଡା କାନ୍ଦି ଓଲଇ । ଗାଡ଼େ ଯାଇ କର
ଓଦରଲାଇ, ମାରିଗାଲାଇ । ମରତ ନାଇ ପୁନି ସେ ବିତରେ ସେ ରଇ-
ଗାଲଇ । କାଇ ସେ ଗାଟୁଆଲ ପୁନି ଗୋଟେକ ଡଙ୍ଗା କେଲଇ କେଲାଇ କର
ଦେକଲ ଯେ ଓହ୍ଲୋ, ଏଡେକ ସୁନ୍ଦର ଦାଞ୍ଡ଼ି ମନ କୋନ ଦେଶରଟା ମନ
ଆସିକର ଏମତାର ଓଲଇଇନି, ନାଇ, ତାଁଓକେ ଜିକି ନେବି । ଜିକଲ ଯେ
ଡଙ୍ଗାଏ ପୁରଇଲ । ପାନି ପେଟେ ପୁରି ରଇଲକେ ମାଣ୍ଡି ମାଣ୍ଡି ପାନି ବାର
କରଇଲା, ତାଁଓଁ କେ ଜିବନ କରଇଲ । ପଚେ ଗାଟୁଆଲ ଗୀତ ଗାଇ ଗାଇ
ଦାରିଗାଲ—

ମାଣ୍ଡେକ ପାନି ବୁଡ଼ଲି ଯାନି କଇଦେ କଦମ ପୁଲ ମୋର ମା ରାନି
ଯୁମକା ଡାଲି ସୋଉଦି କଣ୍ଠେକ ଦୁର ବୋଲସି ପୁନି ଆର କଣ୍ଠେକ
କେଲଇସି । କେଲଇ କେଲାଇ ଦାରିଗଲ ପୁନି ଗରେ । ତାଁଓଁ କେ କେତେକ
ପାନି କାଁଜି, ଦୁଆ ପୋଗୁ କରଇଲ । ଦାଞ୍ଡ଼ି ବୋଇଲେ ଦାଞ୍ଡ଼ି ନାଇ
ସେମତି ଓଲକେର ପୁନି ଉଜରଲଇ । ଏତି ପୁନି କୋନ୍ଟା ସାନଲି କୋନ୍ଟା
ବଡ଼ଲି ଓଲ କାମ କଲାଲ କାବାଡ଼ କଲାଲ, ଜିଇତେ କାଇତେ ରଇଲାଇ ।
ସେମନ ବିଗୁର କଲାଲ-ଆମକେ ବାବା ଏଡେକ ଇନସ୍ତା କରଇଲୁମ, ତୋକେ
କାଇବାଲେ ଅରନ ନ ମିଲୋ, ପିନ୍ଦବାକେ ବସ୍ତର ନ ମିଲୋ, ସେମତି ଓଲ
ତୁଇ ମର ଡୋନରକେ ପୁନିଦାଞ୍ଡ଼ି ପାଗୁ ଦାଞ୍ଡ଼ି ନାଇ ସେମତି ଓଲ
ଗୋଟେକ ବିନ ଦାଞ୍ଡ଼ି କେ ଯାଇ ଜିଓ ବୋଲି ତାଁଓଁ କର ଆୟାକେ ସାପ

ଦେଲା । ଗୋଟିକ ଦାଞ୍ଡତାକେ ପୁନି ଡକଇ ଉଠିଗଲା, ଦାଞ୍ଡଡ଼ି ପାସଦ-ଲ
 ଯେ । ସେ ଡୋକର ପୁନି କାଇବାକେ ଅରନ ମିଲେ ନାଲ ପିନ୍ଦବାକେ ବସ୍ତର
 ମିଲେ ନାହିଁ, ସେମନ୍ତ ରକମ ଓଲ ଆକ କାନା ବୁଦ ବାନା ଓଲ ଆଦେ
 ଡକର ମରିଗଲା ।

— ୦ —

(ବଣ୍ଟା)

ବୁବ୍ ଉସରାମ

ସହାୟକା : ଡଃ ପ୍ରତିଭା ରାୟ

ମାଇ ପାକୁନିତାଂଗ ଡକଟା ବୁବ୍ ସେଲବୋଇ ଇଂଓରାସି । ବୁବ୍
 ମାଖା ଆଡେମତ । ମାକାମଲ୍ ସି ଆଡେମତ । କୁନିଂ ଗଡ଼ାଇ ଇସାଅ କାମ
 ତେବୋପାଂ ଖୁଗା । ଆଁପସ୍ତଇ କୁନିଂଗଡ଼ାଇ ଆବରେ ନିଅଁସା ହୁଂଗ
 ବେଡ । ବିରେବ ବୁଂଗ ଉଇତା ବୁନିଡ଼ାଇ । ଲୁବ୍-ବୁର ଲୁଗ ବଲ୍ ସା
 ମେଲୁବ୍-ନା । କିଆଁଗ ରାଂଗସିତ ଆବୋ ବୁଂଗବେଡ଼ିଂଗ । ମରଇ ଗୁସୁସା
 ଡିଅଁଅଁ ବଧୁ ପାଉଇପା । କିଆଁଗ ରାଂଗସିତ ବିବେବୋ କିଆଁଗ ବୁଂଗ ଉଇପା ।
 ବିବେବୋ ଉବ୍-ସିଡ୍ ବୁନିଡ଼ାଇ କୁଇସା ଆଣ୍ଡାବ । ବୁନିଡ଼ାଇ କୁଲସିତ କଲେ-
 କଲେ କୁଂସୁଁ କିଶା । ବୁବ୍ ମାଇଁ ଜିବନ ଜିବନ ମାଇଁ ଗୋ । ନିଂଗ କାମ
 ବୁଝୁଁଗସିତା ସପା ଗିଢ଼ିଂଗ । ନିଜୁନୁଇ ସବୁଆବେ । ବୁନିଡ଼ାଇ କୁସୋଡ଼ାସା
 ଲବ୍-ସିଡ୍ ମୁଇଁ ଗାଇର ସବ୍-ସିଡା ଲଟାସେ ଉଇପା । ଆବୁବୁ ଆମ୍ବରଇ
 କୁଲସିତ ରେପଡେ ଖୁଡ଼ିୟାଁ ବୁନିଂଗଡ଼ାଇ । ଉଇବ୍-ସିଡା ବୁଝୁଁଗରଇ ବୁଝୁଁଅର
 ଉଇବୁନଡ଼ସି । ମେରେ କାମାଡେମନ ଜାଡେମତ । ନିଂଗ ସେଲନ ଅଇଯାକାମ
 ତେମଡ଼ିଂଗ । ନନ୍-ବୋ ମସୁନୁ ଡିକୁଗ୍ ଆଗାଂଗଡ଼ିଂଗ । ବୁଡ଼ତାଇନା ବୁଝୁଁ-
 କୁନୁଂଗ ମାଗୋ । ସୁତଇସା କାମ କୁଡ଼ିଂଗଡ଼ାଇ ତେମତା ମ୍ବରଇମା ସା
 ଆଡେମତ । ସିମି କିଆଁଗ ସୁସୁମ ବାଗତା ମାଇ । ନିଂଗ ଅଇଜାବ ବେଲ୍
 ଡିଢ଼ିଂଗ । ନିଂଗ ଜିବନ ଡିକିନା ଡିଢ଼ିଂଗ । ପୁନି ତାଂଇଗ୍ ବୁ ଉଇବ୍-ସୁ ଆଡିତ
 ସବ୍ ଆବୁଡ଼ତାଇ ସିସୁନୋ । ଆଉଉପା ବି ଆନିଂଗ ଆବୁଂଇଅଁ । ଅଇଗା
 ଗୁଲ୍ଲଇ କାମତେମଡ଼ିଂଗ ।

ଗୁଳବି ସାଆ ପୁନୋତୁନ କାମ ଆଡେମତୁନ । ବାନାବ୍‌ସିତ କାମ
ଆଡେମତୁନ । ନନ୍‌କାଆ ମାସତ । ବୁବୁସୁନ, ଗୁଲଇର, ଥୁବୁ, ଖେତୁଂଗସୁନ
ତ । ଅଇବା ନିସତ ଆଡେନ୍ତୁଂଗ । ପାଇଟି ଡେମନ୍ତୁଂଗ । ସୁତଇସା ବୁବୁକାମ-
ଡେମ ନାହିଁ ଆଡେମତ ତଅଁକୁ ନାଲ ରେପତେ କାମଡେଶ । ଅଇଗା ଉଅରସି
ବାନଡ଼ତା ବାସୋକୁନିଡ଼ାଂଗ । ଉସରମ ତମ ।

ଅଳସୁଆ ନାଗ ସାପ (ବୁବୁ ଉସରମ)

ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ନାଗ ସାପଟିଏ ରହୁଥିଲା । ତା' ସ୍ତ୍ରୀଟି ଭାରି ଭଲ । ଭାରି
କାମିକା । ହେଲେ ନାଗ ସାପଟି ଭାରି ଅଳସୁଆ । କିଛି କାମ ବାମ କରେନ ।
ତା ସ୍ତ୍ରୀ ଗୁଣବାସ କରେ, ରୋଷେଇ କରେ, ଗାଈ ଗୋରୁଙ୍କ ଯତ୍ନ ନିଏ ଓ
ଘର ବାହାର ସବୁ କାମ ଏକା କରେ । ଅଳସୁଆ ନାଗ ସାପ ସ୍ତ୍ରୀର
ରୋଗଗାରରେ ଖାଇପିଇ ବୁଲୁଥାଏ । ଦିନେ ନାଗସାପର ସ୍ତ୍ରୀ ନାଗସାପକୁ
କହିଲା—“ସା' ସେଇ ବଡ଼ ପାହାଡ଼ ପାଖକୁ ଚିଲ । ତଙ୍ଗର ପୁଡ଼ିକକୁ, ଝାଟି
ମାରିବୁ, ତା'ପରେ ମାଣ୍ଡିଆ ବୁଣିବୁ । ମୁଁ ରୋଷେଇ କରି ତମ ପାଇଁ ଖାଇବାକୁ
ନେଇ ପହଞ୍ଚିବି ।”

ଅଳସୁଆ ନାଗସାପ ମାଣ୍ଡିଆତକ ନେଇ ପାହାଡ଼ ପାଖକୁ ଗଲା । କାମ
ନ କରି ଉଇଡ଼ୁଙ୍ଗା ଭିତରେ ଚୁପ୍ ଚୁପ୍ ଶୋଇପଡ଼ିଲା । ତା ସ୍ତ୍ରୀ ବଡ଼ ଯତ୍ନରେ
ରଜାବଡ଼ା କରି ସାମୀ ପାଇଁ ଭାତ ତିଆରି ଧରି ପାହାଡ଼ ପାଖକୁ ଗଲା । ଦେଖିଲା
ନାଗସାପ ସେଠି ନାହିଁ କି ମାଣ୍ଡିଆ ବୁଣା ହୋଇନାହିଁ । ତା ସ୍ତ୍ରୀ ଭାଣ୍ଡ ଗଲିଲା ।
ଭାବିଲା କାମ ଡରରେ ନାଗସାପ କୋଉଠି ଯାଇ ଲୁଚିଛି । ନାଗସାପ ହୁଙ୍ଗା
ଭିତରେ ଶୋଇ ଶୋଇ ଭାବିଲା ମୁଁ ତ କାମ ଡରରେ ଏଠି ଲୁଚି ଶୋଇଛି ।
ସେ ତେଣେ ମତେ କେତେ ଖୋଜୁଥିବ । କେତେ ଖାଇବା ଜିନିଷ ଆଣି
ଅପେକ୍ଷା କରି ବସିଥିବ । ଗାଲି ଶୁଣିବକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ନାଗସାପ ହୁଙ୍ଗା
ଭିତରୁ ବାହାରି ପାହାଡ଼ ପାଖକୁ ଆସିଲା । ଅଳସୁଆ ସାମୀକୁ ଦେଖି ତା ସ୍ତ୍ରୀ
ଭାଣ୍ଡ ଗଲିଲା ଆଉ ଗାଲି ଦେଲା । ପୁଣି କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ କହିଲା—“କାମ ନ କରି
କୁଆଡ଼େ ଯାଇଥିଲ ? ପୁରୁଷ ଲୋକ କାମ ନ କଲେ ଆଉ କିଏ କରିବ ?
ଅଳସୁଆ ଲୋକଙ୍କୁ ସଂସାରରେ ଖାଇବାକୁ ମିଳେ ନାହିଁ । ମୁଁ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟା
ଏକା ଏକା କେତେ କାମ କଲଣି । ଦିନ ରାତି ଖଟି ଖଟି ମୁଁ ଆଉ ବେଶୀ ଦିନ
ବଞ୍ଚିବି ନାହିଁ । ଏଣିକି ତମ କଥା ରୂମେ ବୁଝ ।” ସ୍ତ୍ରୀର କଥା ଶୁଣି ନାଗସାପ

ମନରେ ଚେତା ପସିଲା । ସେ ଭାବିଲା ସତକୁ ସତ ଆଜି ଯାଏ ସେ ସ୍ତ୍ରୀର ରୋଜଗାରରେ ଚଳୁଛି । ନିଜର କିଛି ରୋଜଗାର ନାହିଁ । ତା ସ୍ତ୍ରୀ ଟା ଖଟି ଖଟି କଣ୍ଟା ହେଲଣି । ଭଲ କରି ମୁଁ ଓ ଖାଇବାକୁ ବି ପାଉନି । ଜଣକର ରୋଜଗାରରେ ଦୁଇ ଦୁଇଟି ପେଟ କେମିତି ପୂରିବ ? ଆଜି ସିନା ସ୍ତ୍ରୀର ରୋଜଗାରରେ ତାକୁ ମୁଁ ଓ ଖାଇବାକୁ ମିଳୁଛି, ପିଲାଛୁଆ ହେଲେ ସେମାନେ କ'ଣ ଖାଇବେ ? କେମିତି ସଂସାର ଚଳିବ ? ନାଗସାପ ଭାବିଲା ଧିକ୍ ତା ଜୀବନ । ତା ପରେ ସେ ସ୍ତ୍ରୀ ପାଖକୁ ଗଲା । ତା ହାତ ଧରି କହିଲା—“ଆଉ ରାଗନା କି କାନ୍ଦନା । ଆଜିଠାରୁ ମୁଁ କାମଦାମ କରିବି । ଅଳସୁଆ ହୋଇ ବସିବିନି । ଆମେ ଦୁ'ଜଣେକା ମିଶି କାମ କରିବା । ଆମର ବହୁତ ଫସଲ ହବ । ତେର ପିଲାଛୁଆ ହେବେ । ଆମେ ଭଲରେ ରହିବା” ତା’ ସ୍ତ୍ରୀ ମୁହଁ ଫୁଲାଇ କହିଲା—“ଆଉ ଆଉ ତମର ଏମିତିକା କଥା ମୁଁ କେତେ ଶୁଣିଛି । ସବୁଦିନ ଏମିତି କୁହ । ଖାଇପିଇ ପେଟ ଥଣ୍ଡାହେଲେ ସବୁ ଭୁଲିଯାଅ । ପୁଣି ଅଳସୁଆ ହୋଇ ଶୋଇପଡ଼ । ତମେ ତ ସବୁବେଳେ ଏମିତି କହୁଚ, ଆଜି ମୁଁ ତମକୁ କେମିତି ବଢ଼ାସ କରିବି ।”

ନାଗସାପ କହିଲା—“ଆଜି ମୁଁ ସତ୍ୟକରି କହୁଛି, ଆଉ ଅଳସୁଆ ହେବିନି । ସ୍ତ୍ରୀ ର ରୋଜଗାରରେ ବସି ଖାଇବିନି । ଧରମ ଦେବତା, ସୂର୍ୟ, ମାଟି, ପାହାଡ଼, ନଈ ସାକ୍ଷୀ ରହିଲେ । ଯଦି ସତ୍ୟ ନ ରଖିବି ତେବେ ମୋ ଉପରେ ବିପଦ ପଡ଼ିବ । ମୁଁ ଏଥର ଆଉ ଅଳସୁଆ ହୋଇ ବସିବିନି, କାମ କରିବି । ସତ୍ୟ, ସତ୍ୟ, ସତ୍ୟ ଶ୍ରୀ ବାର ସତ୍ୟ ।”

ସତକୁ ସତ ଏଥର ନାଗସାପ କାମକଲା । ଆଉ ଅଳସୁଆ ହୋଇ ବସିଲା ନି । ତାଙ୍କର ବହୁତ ଫସଲ ହେଲା । ଧନ ସମ୍ପତ୍ତି ମାଡ଼ିଗଲା । ସେମାନେ ସୁଖରେ ରହିଲେ । ନାଗସାପର ସ୍ତ୍ରୀର ଖୁସି କହୁଲେ ନଥିଲେ ।

ସେ ଦୁହେଁ ଏବେ ଘରଦ୍ୱାର କରି, ପିଲାଛୁଆ ନେଇ ଭାରି ସୁଖରେ ଅଛନ୍ତି । ମୁଁ ଯାଇଥିଲି ଯେ, ମତେ ଖାଇବାକୁ ଦେଲେ ।

ଗପଟି ସରିଲା ।

ମାରମୁକ୍ତ

ସୁକୁରଲେମ୍ ଜଂଗ ସିବାଂଗସିତ ଗଉଁଜଗ । ଆମୁକଡ଼ା ମାରି ସେଲମ
 ବଳ ରୁଂଗ । ମୁଲମୁଲ ଆସୁଗୁର ବଳ କଥାଂଗ ବେଡ଼ । ବଳସୁସୁ ମନା ବେଡ଼ ।
 ଉରଗୁନା ଅଥଂଶ୍ରୀଇ ଡେକା ଆସୁଦୁର ଆସୁନତ । କଥାଅ କୁନଂଗଡ଼ ।
 ଅଇ କୁନଂଗଡ଼ । ଆକାସା ଆସୁନତ ଜଂଗଡ଼ାଇଦା ସିନ୍ତାଲସି ଉଡ଼କୁଗା ।
 ମାଇଗେର ବାସା ସେଲମବଳ ଅ ଆଇଅ । ସୁବୁରଲ କୁନଂଗଡ଼ାଇ ବଲଟା
 ବାଇ । ମାଇଡ଼କୁ, ସାବୁବ୍‌ବାଇ । ଗୁଲଇଇ ବର ବଳ ଡିବିଗା । ବୁକ୍‌ଶ୍ରୀଇପା
 ଆକୁନିଶ୍ରୀଇ ବଳ ବିବେଆନ । ଉସାଅ କୁସୋଡ଼କୁ । ବୁବ୍‌ବୁ । ଯାସା ସୁନନା
 ମାସା ଆଡ଼ୁବତ । ସୁକୁରଲେନମେ ଆମ୍ ବଂଗଡ଼ାଇ ବଡ଼ଡ଼ିଣ୍ଡେ । ମାଂଗ
 ଜଂଗଡ଼ାଇ ଆଡ଼ବିନ୍ ବେଲ ବଳସୁସୁଂଗ । ଆମେଏସା ବଳ କଥାଂଗ ବିବେ ।
 ସୁକୁର ମିସଂଗ ଅଠଦିନ୍ ଆଟଇଗା । ମାରି ଉଇଗାସା ମୁର୍ ବୁସୋକଗା ।
 ଆପରାଇ ମସୁନ୍ ଲଟାବୋ ଓଁସୋ ଉଇଗା । ଲଟାବୋ ଓଁସୋଉବସିତ
 ସାରକୁସୋଁ । ଯା ଡୁଂଗାଡ଼ । ଯାଡ଼ିତା ନଂଗ ଯାନବ ଡଂଗଡଂଗ । ଆମାଇ
 ଡକସୁଂପ ସବସିତ କୁଉଗା । ଉନଉନସି ପାରବୋ ରୁଂଗ ସାଂଗ ବେଡ଼ ।
 ପାରବବୋ ରେପଡେ ସୁଲୁଂଗ ଡିକିଗା ମାଇ ଉପସିତ ଡୁଂଗା । ଉଇଉଇ
 ବେଲା ମୁର୍ ଗବ ଅସବ ବାଗାଆ । ଆପାର ମୁର୍ ଗମନା ଆଡଂଗସ ଉଇକିଗା ।
 ଆମାଇ ସବସିତ ଆଡ଼ିଅ ରୁଂଗକିଗ ମାଇନା କାସା ଆଡ଼ିତା । ଆସୁଂପରବୁଇ
 ଅଥଂଡ଼ାଇ ପୁଗ ରୁଂଗ । ଆଠଦିନ ଡିକିଗାସା ଡିଅବ ଇଲିପା । ଆକୁନଂଗଡ଼ାଇ
 ମଲୁନ୍ ଆଇଜଂ ପଡ଼ାଇ ସୁନ । ଲଟାବୋ ପୁଂଗଶ୍ରୁ ଉଇକିଗା । ଡିକସୁଂଗ
 ପୁଲବସିତ ପାରବବୋ ଗାଇଉଇଗା । ମସୁନ୍‌ଗ ମଉନ୍ ଉଡ଼ଗସିତ ଡିଅବ
 ଡଂଗା । ପାର୍‌ଗଂଗଡଂଗ ଡିଅବ ଉଇବସିତ ରୁର । ଆଂଗଡ଼ା ଆଂପସୁତ ରୁର
 ବୁଉକା । ବୁଲବୁଲସିତ ଆମୁଇଗଂ ଗମଡେଲ । ଗିଜବେଲସିନ୍ତାଲସି ନସର
 ଉଇକିଗା । ମାଉଁକଷ୍ଟେ ଆସୁନଙ୍ଗମ୍ ଠାକରାଗ ବୋଡେଲ୍ । ସେମ୍‌ବ୍ ଆଲୁଂ
 ଲଇକସିତ ଲେମୋଉଇଗା । ଆସୁବୁରା ଜୁଲସିତ ଗୁଲଇର ଉରସାଗା ।
 ଗୀଡିନ ଡବରମିଶା ଉରସାଗା ଡା ଗୁଇଡ଼ାଗ ବେଡ଼ । ଆଇଜେବେଲା ଡିକ
 ଗାସା ମାନ ଜବନ ସାଗା ଗମରେମ ମାଇନା କାତାପାର୍‌ର । ଉବୁବସିତ
 ଗୁଲଇସୁନ । ମାଂସରାଇ ସୁନକୁନ୍‌ଗ ଅଗସିତ ଉରସାଗ । ଗୁଉଇର ଗମରେମ
 ମାଇନଉମ ସୁନା ଅଜଂଗଡ଼ାଇ ଏବୁବାଡ଼ । ଉସରମ ଅଖନବଡମ ।

ସାବତ ମାଆ (ମାରୟୁର)

ସୁକୁର (ସୁଦା)ର ମାଆ ଜରରେ ପଡ଼ି ମରିଗଲା । ସୁକୁର କେତେ କାନ୍ଦିଲା । ମାଆକୁ ଝୁରି ଝୁରି କଣ୍ଟା ହୋଇଗଲା । ବଣ ଜଙ୍ଗଲରେ ମାଆ କାର ଆଉ ଲେଉଟିଲ ନାହିଁ । ସୁକୁର ବାପା ପୁଅକୁ କୋଳରେ ପୁରାଇ ବୋଧ ଦେଲା— “କାନ୍ଦନାରେ ଧନ । ମଲା ଲୋକ ଆଉ ଲେଉଟି ଆସେ ନାହିଁ ଇଏ ସଂସାରର ନୟମ । ତୋର ସିନା ମା’ ନାହିଁ ବାପା ତ ଅଛି । ଅନ୍ଧଧା, ମୁଁ ତତେ ସୁଖରେ ରଖିବି ।”

ସୁକୁର ଶକେଇ ଶକେଇ କହିଲା— “ମା’କୁ ଗୁଡ଼ି ମୁଁ କେମିତି ବଢ଼ିବି ? ମୋ ମା’କୁ ଯେମିତି ହେଲେ ଆଣି ଦିଅ ।”

ସୁକୁର ବାପ କହିଲା— “ହଉ ତୋର ନୂଆ ମାଆଟିଏ ଆଣିବି ।” ସତକୁ ସତ ସୁକୁର ବାପା ବାହା ହୋଇ ଆଉ ଜଣକୁ ଘରକୁ ଆଣିଲା । ସେ ହେଲା ସୁକୁର ସାବତ ମାଆ । ନୂଆ ନୂଆ ଦିନାକାତେ ସାବତ ମାଆ ସୁକୁରକୁ ଭାରି ଭଲ ପାଇଲା । କୋଳରେ ପୁରାଇ ଗେହ୍ଲା କଲା, ଗପ କହି କହି ଗୀତ ଗାଇ ଶୁଆଇ ପକାଇଲା । ଆପଣା ପେଟରୁ କାଟି ସୁକୁରକୁ ଭଲ ଦରବ ଖାଇବାକୁ ଦେଲା । ସୁକୁର ମାଆ ମରିବାର ଦୁଃଖ ଭୁଲିଗଲା । କିନ୍ତୁ ଦିନ ପରେ ସାବତ ମା’ର ପିଲା ହେଲା । ସାବତ ମାଆ ଆଉ ସୁକୁରକୁ ପୁରୁଷ ନାହିଁ । ଖାଇବାକୁ ପିଇବାକୁ ଦେଲା ନାହିଁ । ସୁକୁରକୁ ସବୁବେଳେ ବିନା କାରଣରେ ଗାଳିଦେଲା, ଗୁରିଲା, ମାଡ଼ ଦେଲା । ସୁକୁରକୁ ଦିନରାତି କାମ କରେଇଲା । ସୁକୁର କାହାକୁ କିଛି ନକହି ମାଆକୁ ମନେ ପକାଇ ପକାଇ କାନ୍ଦିଲା । ଆପଣା କରମ ଆଦର ସାବତ ମାଆର ଗନ୍ତଣା ସହୁ ।

ସୁକୁର ଏଣିକି ଧିରେ ଧିରେ ବଡ଼ ହେଲା । ବୟସ ହେଲାବେଳେ ତା’ ବାପା ତାକୁ ଭଲ ଝିଅଟିଏ ଦେଖି ବିଭ୍ରା କରାଇଦେଲା । ସୁକୁର ଝାଁ ଭାରି ଭଲ ଝିଅଟି । ଦେଖିବାକୁ ଯେମିତି ସୁନ୍ଦର ଗୁଣ ବି ସେମିତି ଭାରି ଭଲ । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଭଲ ପାଏ, ସମସ୍ତଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ମିଳିମିଶି ଚାଲେ । ଘରର ସବୁ କାମ କରେ, ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଭଲ ବ୍ୟବହାର କରେ । ସୁକୁର ସାବତ ଭାଇ ଭଉଣୀମାନଙ୍କୁ ସେ ଭାରି ଯତ୍ନ କରେ, ସେମାନେ ବି ତାକୁ ଭାରି ଭଲ ପାଆନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସାବତ ଶାଶୁ ତାକୁ ଜମାରୁ ଭଲ ପାଏନା । ସବୁ କଥାରେ ଗାଳି ଦିଏ । ମାଡ଼ ବି ମାରେ ବେଶି କାମରେ ଖଟାଏ । ବିଗୁରି ଭାଗ୍ୟକୁ ଆଦର ସବୁ ସହେ । ଦିନେ ସୁକୁର

ଆଠ ଦିନ ପାଇଁ କାମରେ ଆଉ ଗାଁକୁ ଯାଇଥିଲା । ସୁକୁରା ସାବତ ମାଆ ତା ସ୍ୱାମୀକୁ କିଛି ନକହୁ ବୋହୁକୁ ନେଇ ଜଙ୍ଗଲକୁ ଗଲା । ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ତାକୁ ବହୁତ ଗାଁଲ ଦେଲା । କହିଲା— “ତୋ ବାପ ଘରକୁ ଚାଲି ଚାଲିଯା । ଆମେ ତଳେ ଆଉ ଖାଇବାକୁ ଦେଇ ପାରିବୁ ନାହିଁ ।” ସୁକୁରା ସ୍ତ୍ରୀର ବାପା ମା’ କେହି ନଥିଲେ । ସେ ବହୁତ ଅନାଥ ଝିଅଟିଏ ସେ ଏବେ କୁଆଡ଼େ ଯିବ ? ଶାଶୁର ଗୋଡ଼ ଧରି ସେ ବହୁତ କାନ୍ଦିଲା, କହିଲା— “ମତେ ଚାଲିଯିବା କଷ୍ଟ ପଛକେ ବାହାର କରି ଦିଅନା । ତମ ଛଡ଼ା ମୋର ଆଉ କେହି ନାହିଁ ।” ଶାଶୁ ଗୋଡ଼ରେ ନାନ ମାରି ତାକୁ ନଦୀ ଭିତରକୁ ଠେଲି ଦେଲା । ନଦୀରେ କୁଆର ପଡ଼ିଥିଲା । ସୁକୁରା ସ୍ତ୍ରୀ ଭାସି ଭାସି ଦୂରକୁ ଚାଲିଗଲା । ଯାଇ ଯାଇ ବହୁତ ଦୂରରେ ଗୋଟିଏ ଗାଁରେ ଲାଗିଲା । ସେ ଗାଁର ଜଣେ ଲୋକ ନଈକୁ ମାଛ ଧରିବାକୁ ଆସିଥିଲା । ତା’ର ପିଲାଛୁଆ କିଛି ନଥିଲା । ନଈରେ ଭାସି ଭାସି ଯାଉଥିବା ଝିଅଟିକୁ ସେ ଦେଖିଲା । ପାଣିରୁ ଛୁଣି ନେଇ ସେ ଘରକୁ ନେଇଗଲା । ନିଜ ସ୍ତ୍ରୀ ହାତରେ ଝିଅଟିକୁ ଦେଲା । ତା ସ୍ତ୍ରୀ ଝିଅଟିକୁ ଅତି ଯତ୍ନରେ ନିଜ ଝିଅପରି ପାଳିଲା ।

ଏଣେ କଣ ହୋଇଛନ୍ତି— ସୁକୁରା ଆଠ ଦିନ ପରେ କାମରୁ ଗାଁକୁ ଫେରି ଆସିଲା । ଘରେ ସ୍ତ୍ରୀକୁ ନ ଦେଖି ‘ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ କାହିଁ ବୋଲି, ମାଆକୁ ପଚାରିଲା । ସାବତ ମାଆ ସକେଇ ସକେଇ କହିଲା— “ପୁଅରେ ତୋ ସ୍ତ୍ରୀ ବଣକୁ କାଠ ହାଣିବାକୁ ଯାଇଥିଲା । ନଦୀକୁ କାହିଁକି ଗଲା କେଜାଣି ? ନଦୀରେ ଗୋଡ଼ ଖସିଯାଇ ସୁଅ ମୁହଁରେ ଭାସିଗଲା । କୁଆଡ଼େ ଯାଇ ଲାଗିଲା, ବଞ୍ଚିଲା କି ମରିଲା କାହାରିକୁ ଜଣା ନାହିଁ ।”

ଏକଥା ଶୁଣି ସୁକୁରା ନଖାଇ ନ ପିଇ ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଖୋଜିବାକୁ ଘରୁ ବାହାର ଚାଲିଗଲା । ନଈ କୂଳେ କୂଳେ ଯେତେ ଗାଁ ଥିଲା, ସବୁ ଗାଁରେ ଖୋଜି ଚାଲିଲା । ଭୋକ ଶୋଷ ଭୁଲି ଗାଁରୁ ଗାଁ ଚାଲିଲା । ଶେଷରେ ଯାଇ ତା ସ୍ତ୍ରୀ ରହିଥିବା ଗାଁରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେତେବେଳକୁ ସୁକୁରା ଦେହ ହାତ ନଖାଇ ନ ପିଇ ଦୁଃଖ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା । ଘୁସୁରି ଘୁସୁରି ଯାଇ ଠାକୁରାଣୀଙ୍କ ମନ୍ଦିରରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଠାକୁରାଣୀଙ୍କୁ ମୁଣ୍ଡିଆ ମାରୁ ମାରୁ ତାର ଚେତା ବୁଝିଗଲା । ସେ ମୁହଁ ହୋଇ ସେଇଠି ପଡ଼ି ରହିଲା । ଜଣେ ଅଜଣା ଲୋକ ଚେତା ହେବା ପଡ଼ିଥିବାର ଦେଖି ଗାଁ ଲୋକ ଧାଇଁ ଆସିଲେ । ତା ସ୍ତ୍ରୀକୁ ପାଲଟିବା ବୁଝାବ ଧାଇଁ ଆସିଲା । ସୁକୁରା ମୁହଁରେ ସମସ୍ତେ ପାଣି ଛଟା ଛଟି କଲେ । ବହୁତ ବେଳ ପରେ ସୁକୁରା ଚେତା ଆସିଲା । ଲୋକମାନେ ତା’ର ନାଁ, ଗାଁ,

ଠିକଣା ପରୁରିଲେ । କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ ପୁକୁର ତା ଦୁଃଖ କାହାଣୀ କହୁଲା ।
 ଲୋକମାନଙ୍କ ଭିତରେ ତା ସ୍ତ୍ରୀ ଠିଆ ହୋଇ ସବୁକଥା ଶୁଣୁଥିଲା । ସାମୀର
 ଏ ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ସେ ଦୌଡ଼ି ଦୌଡ଼ି ଆସି ସାମୀକୁ କୁଣ୍ଡାଇ ପକାଇଲା ।
 ଦୁହେଁ ଦୁହେଁକୁ ଦେଖି କେତେ କାନ୍ଦିଲେ । ତାଙ୍କ କାନ୍ଦ ଦେଖି ଲୋକମାନେ
 ବି କାନ୍ଦିଲେ । ଗଛର ପତରବି କାନ୍ଦିଲେ । ସାବତ ମା'କୁ ସମସ୍ତେ ଛୁ' ଗ୍ରକର
 କଲେ । ପୁକୁର ସ୍ତ୍ରୀର ଭଲ ଗୁଣ ଯୋଗୁ ତାକୁ ସମସ୍ତେ ପ୍ରଶଂସା କଲେ ।
 ଯୁକୁର ଓ ତା'ର ସ୍ତ୍ରୀ ବୃତ୍ତା ପାଖରେ ବିଥ ଜ୍ୱାଇଁ ହୋଇ ରହୁଲେ । ପୁକୁର
 ବୃତ୍ତାକୁ ଭାରି ଆଗମରେ ରଖିଲା । ଏବେ ସେମାନେ ଭାରି ଭଲରେ ଅଛନ୍ତି ।
 ପୁକୁରବି ଖୁସି ବୃତ୍ତାବି ଖୁସି । ତା ସ୍ତ୍ରୀର ଖୁସି କହିଲେ ନ ସରେ । ମୁଁ ଯାଇଥିଲି
 ଯେ ମତେ ଖାଇବାକୁ ଦେଲେ । ଗପଟି ସଇଲା ।

ଫିରିସଡ଼ ଉପରମ୍ଭ

ମୁଇଁ ଗାଁରୁ ଉତ୍ତର ଗାଁରେ ଡକିଗା । ମାଉଁନା ବୁନଇ କାସ୍ତୋ ଉକୁବା
 ଜନି ତାଇ । ମାଉଁ ଆଟ ଉଇକିଗା ରାଜା ମାଉଁରୁ । ମାଉଁ ଉଇବେଲ
 କୁମୁତାଉନ ଉଇକିଗା ଆନକ ବୁନପୁନ ଉଇକିନି । କୁମୁତା ମାଇବୁରଣ ।
 ମା ନିଂଗ ବଲ ଡକିଗା ତନା କୁମୁତା ବଲ ଡକିତା ନିଂଗ ଗଇଗାଇ ତଡ଼ନା
 କୁମୁତା ଗଇଉଇତା । କୁମୁତା ଗଇ ଉଇପାତନା ମାବଧୁନ । ନିଂଗ ସିନ୍ତାଲସି
 ଡୁଂଗଡ଼ୁଂଗ ଡେନଡ଼ିଂଗ । ଧରେ ଧରେ ମୁନାବସି କୁମୁତା ମୁହୁରଣ । ଗାଁରେ
 ଇସାର ଜୁଲେ ଜୁଲେ ଆକୁମୁତା ଡକିଗା । ଗାଁରେ ଜୁଲେ ଜୁଲେ ଡକିଗା
 ସା ଧରେ ଧରେ କୁମୁତା ଗଇଉଇତେଜା । କୁ ନିଂଗ ଡାଇ ବୁଡ଼ୁଂଗ ଉଇଗା ।
 ଅଇଯା ଦିନ ଡକିନା ଖଟେ କୁମୁତା ଗଇ ଉଇଗା । କୁଣ୍ଡେଲଇ ସିନ୍ତାଲସି
 ନୁସର ଉଇଗା । କୁଣ୍ଡିରଇ ଆସିନଥାଡ, ଆଉବୁଡା ଡେଂଗା । ଆପରଇ
 ବୁଣ୍ଡେରଇ ସିଂତା ଲସି ଉକୁଗା । ଅସୁଂଗ ଅସୁଂଗ ତର ଅଂଡର ଡୁଂଗା
 ତଉଲି ତାଉଲି ରଜ । ଆନୋ ଜୁଲସି ସିନ୍ତାରସି ବୁଲି କିନିଂଗ, ଅସୁଂଗ
 ନିଂଗରାଜା । ନଅଁ ବାନ ଡେମ କୁନ-ଅସୁଂଗ ନିଂଗରାଜା । ନଅଁ ଆନିଂଗ
 ସାଗନିଂଗ ବୁଂଗ ସିତା ଅଂଡର ଡୁଂଗ ଡୁଂଗ ଧୁନ । ଆନିଂଗ ଡିଡ ଲସି ମିରି
 ଡିଅଂଗ-ନଅଁ ଲୁବଇତା । ଗିରେ ଉକୁଣ୍ଡବେଲ ଅଂଗସିଡ ଡିଅବ ଇଗା
 ମିରଇ ଇଗା । ମାସାଂ ଉଉଗୁଡୁନ ସା ଆନୋ ସିନ୍ତାଲସି । କୁନରଇ ଆମାଇ
 ଜୁଲସିଡ ବେଶୀ ଉଉଗା । ତାଙ୍କମ ସୁସୁବସି କୁମୁତା ଗଇଉଇଗା ତସି

ଆମ୍ଭର ସୁନ । କୁମୁତା ଗଇଉଇଗା ନେନ୍ ପରମାର ଗଇଉଇଗା ତୁ ମାତୁ ।
ମାର ଆବୁଣ୍ଡି ତାଇ ମାରବଲ ଅଡୁଡଲ ।

କୁନିଂଗ ଡାଇନା ଡଂଗମ ମିରାଇ ସୁସୁର ସୁଂଗ, ମାସାଉ ଉଉତୁନ ।
ନିଂଗ ଆରୁ ମୁଡ଼ା ଲୁଲସିତ ଉଉସିତ ସିନ୍ଥାଲସି ଉଉଗୁଡଂଗ । ନ ବୁଣ୍ଡଇ ମାସା
ଡସିତ ଆଉବ୍ତା । ମାଉଁ ଜୀବନ ଜୀବନ ଉଉକୁଗା ମାଉଁମାବ । ନିଂଗ ନାଂଗ
ବାଧା ଅଂସିତ ବେଣୀ ଉଉଗା । ଆଡ଼ିକନା ମାର ମାଡେଜା ନିଂଗ ଆମାକୁ
ଡଂଗ । ମିରାଇ ଗାସା ଡୁଡଲେ କୁନକୁ ଡାଇ । ଆକୁ ନିଡାଇ ଅଡୁଡଲ ସା
କୀଡେ ଆଉଡା । ମାସାଡା ଆସୁଲତେ । ଆରୁ ନିଡାଇ ଆମ୍ ବାଇଅ-ସୁନୋ ।
ଉକୁ, ସବସିଲ ନାଲୋବେ ଉଇଗା । ଆତା ପାରାବୋ କୁମାବ ସିତା ଖିଆଁ ଗ
ରଂଗ ସୁମନାଇ । ଗେଣ୍ଡେ ରୁଲାଇ ସବ୍ ସିବ୍ ଉଇଗା । ଆରୁ ନିଂଗ ଡାଇ
ଗୀସେବ ସିତା ସେବୋସୁମ ପାରାବୋ ବୁଣ୍ଡାଗେ ବେଡ଼ା । କୁନିଂଗ ଡାଇବୋ
ବ ପାରାବୋ ଲୁଣ୍ଡାଂଗ ବେଡ଼ । ମାଇପା କୁଟି ଡଂଗ ବୁମାବସି ପିଆଂଗ ରଂଗ
ସୁମୋ ସିତା ଇଗା । ବଲ ବାବୁନିଡଂଗ ବଲୁସୁମସିତ ଡିଅବୋଇଗା । ଡିଅବୋ
ଡିକିବ୍ ବଲ ଡିକିଗା । ଅଥଁ ଗଡାଇ ଡେଂଗା । ଗୀଗେନବେଲ ଉଇକିଗା ।
ଆନିଂଗ କିଆଁ ଗ ସୁସଂଗ ସୁଲଇବେଡ଼ । ଅଖନବେଲା ଉସରମ ଡମ ।

ପାଣ୍ଡୁକା ରାଣୀ

ଗୋଟିଏ ଗାଁରେ ଜଣେ ମୁସା ରଜା ରହୁଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଦୁଇଟି ରାଣୀ
ଥିଲେ । ଗୋଟିଏ ରାଣୀ ନାଁ ‘ପାଣ୍ଡୁକା’ ଆଉ ଗୋଟିଏ ରାଣୀ ନାଁ ‘ବେଙ୍ଗୁଲୁ’ ।
ଶୁଣି ମୁଝରେ ଦିନ କାଟୁଥିଲେ । ଦିନେ ରଜା ବେପାର କରିବାକୁ ବଦେଶ
ବାହାରିଲେ । ରାଣୀ ଦୁହେଁ ମନ ମାର ଦେଲେ । ରଜା ତାଙ୍କୁ ବହୁତ ବୁଝାସୁଝା
କଲେ । ରଜା ଗୋଟିଏ ବୋଇତାଳୁ ଗଛଟିଏ ଓଲମୁଲେ ଲଗାଇଦେଲେ ।
ଶ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ପାଖକୁ ଡାକିଲେ । କହିଲେ—“ଏ ଗଛଟିର ଯତନ କରିବ ।
ଗଛ ବଢ଼ି ବଢ଼ି ବୋଇତାଳୁଟିଏ ଫଳିବ । ଯେତେଦିନ ଯାଏ ଗଛରେ
ବୋଇତାଳୁଟି ଭଲ ଥିବ ମୁଁ ଭଲଥିବ ବୋଲି ଜାଣିବ । ଯୋଉଦିନ ବୋଇତାଳୁ
ପତ୍ର ସଢ଼ିଯିବ ଜାଣିବ ମୁଁ ଆଉ ଜୀବନରେ ନାହିଁ, ମରିଯାଇଛି ।” ଶ୍ରୀମାନେ
ଆଦୁରି କାନ୍ଦିଲେ । କହିଲେ—“ବଦେଶ ଯାଆନାହିଁ । ଆମର ପାଖରେ
ଭଲରେ ଥାଅ ।”

ମୁଷା ରାଜା ଦୁଇ ରାଣୀକୁ ବହୁତ ଗେହୁ କଲ । ବୁଝାଇ ସୁଝାଇ କହିଲ— ବେପାର ନ କଲେ ଚଳିବା କେମିତି ? ଏମିତି କ'ଣ ଗରବ ହୋଇ ସବୁଦିନେ ଥିବା ? ତମେ ଦୁହେଁ ଘର ସମ୍ଭାଳ ମୁଁ ଅଳ୍ପ ଦିନେ ଫେରି ଆସିବି । ମୁଷା ରାଜା ମେଲଣୀ ନେଇ ବିଦେଶକୁ ଚାଲିଗଲା । ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ବୋଇତାଳୁ ଗଛକୁ ଅତି ଯତନରେ ବଢ଼ାଇଲେ ।

ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଗଛ ଛନ ଛନଆ ହୋଇ ବଢ଼ିଲା । ପତର ପକାଇଲା । ଫୁଲ ଫୁଟିଲା । ଫଳ ଧରିଲା । ପାଣ୍ଡକା ରାଣୀର ମନ ସର୍ବସ୍ବ ହେଲା । ଏଥରକ ସେ ଗଛର ଅଉରି ଯନ୍ତ୍ର ନେଲା । ବୋଇତାଳୁ ଧରେ ଧରେ ବଢ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା । ବେଙ୍ଗୁଲୁ ରାଣୀ ବୋଇତାଳୁ ଗଛର ଯନ୍ତ୍ର ନନ୍ଦୁ ନ ଥାଏ, ମୁଷା ରାଜା ପାଇଁ ତା ମନରେ ଚିନ୍ତାଦଳ ନଥାଏ । ପାଣ୍ଡକା ରାଣୀ ସବୁଦିନ ବୋଇତାଳୁକୁ ଦେଖୁଥାଏ ଆଉ ମୁଷା ରାଜାର ବାଟ ଚାହିଁ ବସିଥାଏ ।

ଦିନେ ପାଣ୍ଡକା ରାଣୀ ଦେଖିଲା, ଧରେ ଧରେ ପରିସାରିଛି । ଅଜଣା ଭୟରେ ଛୁତି ତାର ଥରି ଉଠିଲା । ସେ ଭାବିଲା ମୁଷା ରାଜାକୁ କିଛି ବିପଦ ପଡ଼ିଲା ? ବେଙ୍ଗୁଲୁ ରାଣୀ ସେକଥା କିଛି ଭାବିଲାନି । ଦିନେ ଦେଖିଲା ବେଳକୁ ବୋଇତାଳୁଟା ପ୍ରସ୍ତର ପତ ନଷ୍ଟ ହୋଇ ଯାଇଛି । ପାଣ୍ଡକା ରାଣୀ ଭାବିଲା, ତା ସ୍ବାମୀ ଆଉ ସତରେ ଜୀବନରେ ନାହିଁ । ସେ ସ୍ବାମୀକୁ ମନେପକାଇ ବାହୁନିବାକୁ ଲାଗିଲା । ବେଙ୍ଗୁଲୁ ରାଣୀ ସ୍ବାମୀ କଥା ଭାବିଲା ନି କି କାନ୍ଦିଲା ନି । ପାଣ୍ଡକା ରାଣୀ ଆହୁରୀ ଅହୁରୀ କାନ୍ଦିଲା (ଆହାମୋ ଡହଲ ଡହଲ ରାଜାରେ । ମତେ ଛୁଡ଼ି କୁଆଡ଼େ ଗଲ ମୋ ରାଜାରେ ! ମତେ କେତେ ସ୍ନେହ କରୁଥିଲ ମୋ ରାଜାରେ ! ଆମ ଗାଁଟି କେତେ ଭଲ ମୋ ରାଜାରେ ! ପଇସାପାଇଁ କାହିଁକି ବିଦେଶ ଗଲ ମୋ ରାଜାରେ ! କିଏ ତମର ଜୀବନ ନେଲା ମୋ ରାଜାରେ । ତମକୁ ଛୁଡ଼ି ମୁଁ କେମିତି ବଞ୍ଚିବି ମୋ ରାଜାରେ ! ତମ ବିହୁନେ ଜୀବନ ହାରିଦେବି ମୋ ରାଜାରେ !) ବେଙ୍ଗୁଲୁ ରାଣୀ ଜମା କାନ୍ଦିଲା ନି । ଜଙ୍ଗଲରେ ବୁଲି ଖୋଲିଲା, ଖାଇଲା, ଗୀତ ଗାଇଲା ।

ପାଣ୍ଡକା ରାଣୀ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଲୁହର ନରି ବୁଝାଇ ଦେଲା । ଛୁତିକୁ ପିଟି ପିଟି କାନ୍ଦିଲା । ଗାଲକୁ ଆମ୍ବୁଡ଼ି ରକତ ବୁଝାଇ ଦେଲା । ଠିକ୍ ଏତିକିବେଳେ ମୁଷା ରାଜା ବିଦେଶରୁ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା । ସ୍ତ୍ରୀ କାହିଁକି କାନ୍ଦୁଛି ବୋଲି ପଚାରିଲା । ବିଦେଶ ଫେରିଲା ସ୍ବାମୀକୁ ଦେଖି ପାଣ୍ଡକା ରାଣୀ ତାକୁ କୁଣ୍ଡେଇ ପକାଇଲା । ଆହୁଷା ବେଶୀ ବେଶୀ କାନ୍ଦିଲା । ତା'ପରେ ଲୁହ ପୋଛି

କାନ୍ଦ ବନ୍ଦ କଲ । ବୋଇତାକୁ ପରିଯାଇଥିବା କଥା ସ୍ବାମୀକୁ କହିଲା । ବୋଇତାକୁ ପରିଯାଇଥିବାରୁ କାଳେ ସ୍ବାମୀର କିଛି ଖରାପ ହେଲା ଭାବ ପାଣ୍ଡବୀ ଶୁଣି ଏତେ ବିକଳ ହୋଇ କାନ୍ଦୁଥିଲା । ଏକଥା ଶୁଣି ମୁଷା ଗଜା ଭାବ ଖୁସି ହୋଇଗଲା । କହିଲା- “ତୁ ମତେ ସତରେ ଏତେ ଭଲ ପାଉ ?” ପାଣ୍ଡବୀ ଶୁଣି କହିଲା- “ତମ ଛଡ଼ା ମୋର ଆଉ ସଂସାରରେ କିଏ ଅଛି କହିଲ ? ମୋର ଟଙ୍କା ପଇସା ଲେଡ଼ା ନାହିଁ । ତମେ ଖାଲି ମୋର ପାଖରେ ଭଲରେ ଥାଅ । ଆମର ବଣ ଜଙ୍ଗଲ ଅଛି, ଫଳମୂଳ ଅଛି, ପାହାଡ଼ ନଈ ଅଛି । ତାଙ୍କର ଯତନ ନେଲେ ସେ ଆମକୁ ଖାଇବାକୁ ଦେବେ, ପିଇବାକୁ ଦେବେ । ପୁଷ ଆନନ୍ଦ, ପିଲାଛୁଆ, ଫସଲ ଦେବେ । ତମେ ମତେ ଗୁଡ଼ିଆଉ କୁଆଡ଼େ ଯାଅ ନାହିଁ ।” ମୁଷା ଗଜା ଆଦୁରୀ ଖୁସି ହୋଇ କହିଲା- “ନାହିଁଲେ ତତେ ଗୁଡ଼ି ମୁଁ ଆଉ କୁଆଡ଼େ ଯିବିନି ।”

ତା’ ପରେ ମୁଷା ଗଜା ପଚାରିଲା- “ବେଙ୍ଗୁଲୁ ଶୁଣି କୁଆଡ଼େ ଯାଇଛି ? ପାଣ୍ଡବୀ ଶୁଣି କହିଲା- “ଜଙ୍ଗଲକୁ ଚାଲିବାକୁ ଯାଇଛି ।” ମୁଷାଗଜା ପଚାରିଲା- “ବୋଇତାକୁ ପରିବାର ଦେଖି କାନ୍ଦୁନି ସେ ?” “ପାଣ୍ଡବୀଶୁଣି କହିଲା- “ଜମାରୁ କାନ୍ଦୁନି ।” ମୁଷା ଗଜା ପୁଣି ପଚାରିଲା- “ମା କଥା ଭାବ ସେ ଦୁଃଖ କଲାନି ?” ପାଣ୍ଡବୀଗଜା ଶୁଣି କହିଲା- “ଜମାରୁ ଦୁଃଖ କଲାନି ।” ମୁଷା ଗଜା ମନେ ମନେ ଭାବି ରାଗିଲା । ମନେ ମନେ ଭାବିଲା- “ହଁ ହଁ ସ୍ବାମୀର ଭଲମନ୍ଦ ପାଇଁ ଯୋଉ ସ୍ତ୍ରୀ ଭାବନା ନାହିଁ । ସେମିତି ସ୍ତ୍ରୀ ଥିଲେ କେତେ ନଥିଲେ କେତେ ।”

ମୁଷା ଗଜା ବିଦେଶରୁ ଫେରିବା ଖବର ଶୁଣି ବେଙ୍ଗୁଲୁଗଜା ଦୁଃଖ ଦୁଃଖ ଆସି ପଡ଼ିଥିଲା । ମୁଷାଗଜାକୁ କୁଣ୍ଡେଇ ପକାଇଲା ପଚାରିଲା- “ମୋ ପାଇଁ ବିଦେଶରୁ କ’ଣ ଆଣିଛି ? ମୁଷା ଗଜା କିଛି କହିଲାନି । ମୁଷା ଗଜା ଦୁଇ ରାଣୀଙ୍କୁ ଚାହିଁ କହିଲା- “ଗୁଡ଼ିଲ, କୁକୁଡ଼ା ଧରି ନାଲ ପାଖକୁ ଚାଲ । ସେଇଠି ଗାଧୋଇବା, ରାନ୍ଧିବା, ଖାଇବା, ଗାତ ଗାଢ଼ିବା ।” ବେଙ୍ଗୁଲୁଗଜା ପଚାରିଲା- “ଆଉ ବିଦେଶରୁ ଆଣିଥିବା ଜନିଷ କେତେବେଳେ ଦେବ ?” ମୁଷା ଗଜା କହିଲା- “ଗୁଲ ସେଇ ନାଲ ପାଖରେ ଦେବ ।”

ଦିନିକି ଯାକ ଜନିଷ ସମ୍ପର୍କ ନାଲକୁଳକୁ ଗଲେ । ମୁଷା ଗଜା ଗଜ ଓ ଘୁଣ୍ଟାରେ ଲେଉଟି ଓ ସ୍ବାର୍ଥପର” ବେଙ୍ଗୁଲୁ ଗଜାଗଜା ଗଜା କାଟି ଦେଲା । ବେଙ୍ଗୁଲୁ ଗଜା ମରିଗଲା । ମୁଷା ଗଜା ବେଙ୍ଗୁଲୁ ଗଜାଗଜା ଶବକୁ ଘୁଣ୍ଟାରେ ନାଲ ଭିତରକୁ ଡୋପାଡ଼ି ଦେଲା । ତା’ପରେ ମୁଷା ଗଜା ଆଉ

ପାଣ୍ଡବ ଶୁଣି ନାଳରେ ମୁଣ୍ଡ ଧୋଇ ଗାଧୋଇଲେ, ରନ୍ଧିଲେ, ଏକାଠି ବସି ଖାଇଲେ, ଆନନ୍ଦରେ ଘରକୁ ଫେରିଲେ । ମୁଣ୍ଡା ରାଜା କହିଲା- “ବେଙ୍ଗଲୁ ରାଣୀ ପରି ଯିଏ ସ୍ୱାର୍ଥପର ହେବ, ଲୋଭୀ ହେବ, ଅଳସୁଆ ହେବ ତାର ବଞ୍ଚିରହି ଲାଭ କଣ ?” ପାଣ୍ଡବ ରାଣୀ କହିଲା- “ସତକଥା”

ସେମାନଙ୍କର ପିଲାଛୁଆ ହେଲେ । ସେମାନେ ଆନନ୍ଦରେ ଯୁଗ ରାଇଜ କଲେ । ଦଶର ମାସରେ ପୁରୀ ବେଳକୁ ମୁଁ ଯାଇଥିଲି ଯେ, ମତେ ଭ୍ରତ ଦିଅଣ ଖାଇବାକୁ ଦେଲେ ।

ଗପଟି ଏତିକିରେ ସରିଲା ।

(ଉତ୍ସରାମଭ୍ରମ)

—୦—

ବାଧୁଡ଼ି

ସିଂଧିଆଳ କୁକୁଳା

ସଂଗ୍ରାହକ - ଡଃ ରଘୁନାଥ କୁମାର ଶତପଥୀ

କୁକୁଳା ଗୁଡ଼େଜେ ତାର ଧାଳି କୁକୁଳାଟା । ସିଏ ତାର ଛୁଆ ଦୁଇଗଣ୍ଡା ଖେଳେ ବରାବର ବୁଲେଇକେ ନୟ । ଆଉ ମାସିଆ ସିଏ ତାର ଗୁଡ଼େ ବାସ ଇଏରେ ସିଏ ମାସିଆ ଧରିଛୁ । ଖୁ ବଡ଼ ବଡ଼ ମାସିଆ । ସିଏ ମାସିଆ ଦିନେ କସ କରୁଛୁ ତାର ଫଳିବାର ସମୟ ହେଇଗଲେନି । ପାଳି ଗୋଲନି । କୁକୁଳା ଜାଇକିରି କସ୍ କରୁଛୁ, ତାର ଛୁଆ ମାନଙ୍କେ ସିଂଧିଆଳ ବାହୁ ଖେଳି ଦେଉଛୁ । ଆଉ ଉଇପକ ନାନାଦି ରକମ୍ ଗୁଆରୁଛୁ । ସିଏ ଜାଙ୍କର ଖାଇକେ ନାଗିଛୁ । ମାସିଆ କହୁଛୁ ପଳାରେ କୁକୁଳି ଫଳିବିତି । କୁକୁଳି କହୁଛୁ ଫଳ୍ରେ ମାସିଆ ଫଳ୍ । ଦୁଲ୍ କରବେ ନା ଭୁଲ୍ କରବେ । ତେତେବି ସିଏ କୁକୁଳି ଜାଏ ନାହିଁ । ଏଇ ରକମ୍ ହେଇକିରି ସିଏ ଦୁଇଥର ଦିନଥର କହୁଲା । କହୁବାକେ ସିଂଧିଆଳ କୁକୁଳି ଆଉ ଘୁଁଟିଲା ନାହିଁ । ମାସିଆ ତାର ଫଳିବାର ସମୟ ହେଇଗଲା । ସିଏ ଫଳି ଦେଲା । ଜିନ୍ତୁ ଫଳି ଦେଲା ତାର ମୁଣ୍ଡରେ କର

ପାଇଲ । କୁକୁଳି ଧାଳିଚାର୍ ମୁଣ୍ଡଟାଏ ଏକାଥରେ ଗୁଣ୍ଡା ହେଇଗେଲା । ଜେରକମ୍ ଚରିକ୍‌କଟି ହେଇ ଗେଲା ସିଏ ଉଆଁ ମାଲଲ ନିର୍ଦ୍ଦାତ୍ । ଉଆଁ ମାରିତେ ଚିଆଁଗା କହୁଛନ୍ ହୁଁ ମାଁ ଆମ୍‌ହରତ୍ ବାହୁ ଖେଲି ଦେଉଛୁ । ଆମ୍‌ହେ ବେସ ମଜା ଆଉଛେୟୁଁ । ଇଆଲେ ସିଏ ତାର୍ ଆନନ୍ଦପୁର ଗେଲକ । ଜେତେବେଳେ ନିସରୁପ୍ ହେଇକିରି ଫଳିଗେଲା ସେତେବେଳେ ଛୁଆମାନେ କହୁନେୟୁଁ ମାଁତ ଆମ୍‌ହର ମରିଗେଲା, ସିଠୁ କାନ୍ଦନେୟୁ । କାନ୍ଦନେୟୁ ଜେରକମ୍ ସିଆଲ ସିଏ ସୁଣ୍ଡଥାଏ । ସୁଣି ସୁଣାକିରି ଆଇଲ, ଆସିକିରି କହୁଲ କିସେଇଁରେ ଭାଣଜମାନେ କାନ୍ଦସ ? ନାହିଁ ଆମ୍‌ହର ମାଁତ ମରିଗେଲା, ଆମ୍‌ହକେ କିଏ ଆଉ ଖୁଦ କୁଣା ଦାକେ । ନା ତମ୍‌ହର ମାଁ ମରିଗେଲା । ଇଆକେ କିସ କରୁମୁ । ଦିଅ ତାହାନେ ମୁଇଁ ପକେଇ ଦେଇ ଆମେୟୁଁ, କହୁଲ । ନା କିଠ୍‌କେ ନେବ ମାମୁଁ, ନା, ନଇକେ ନେବି ଆଉ ଉପି ଦେବି । ଗୁଞ୍ଜନ ଦିଅ, ନ ହତା ଗୁଟେ ଦିଅ ଆଉ ତେଲ ଜିର ମସଲ ଦିଅ । ଜିର ମସଲ ଗୁଞ୍ଜନ ସବୁ ଦେନେୟୁ ତାକେ । ସିଏ ପକେଇକିରି ଆଣଲ, ନେଇକିରି ଖାଇଲ । ଖାଇକିରି ଦିଅ ଭାଣଜମାନେ ଉଝୁଣି ଦୁଇଟା ଖୁଣ୍ଟି । ଉଝୁଣି ଖୁଣ୍ଟିତେ ଖୁଣ୍ଟିତେ ଦେଖି ନେୟୁଜେ ତାଳୁରେ କିରି ଗିଧିଟା ଦେଇଛୁ । ମାମୁଁ ଇଟା କିସ ? ନା କ ନାହିଁ ଭାଣଜି । ଉମ୍‌ହର ମାଁ ଦୁଃଖରେ ଛେରି କରୁଲି ହେଇ କାନ୍ଦୁଲିଜେ ଆଉ ଗଛରେ କୁଟିହେଲି ବଳେତ ଏଇଟା ଫାଟି ଗେଲା । ଗିଧିଟା ଭାଆରି ଆଇଲ । କୁକୁଳି ଛୁଆମାନେ କହୁନେୟୁକି ନାହିଁ ଆମ୍‌ହର ମାଁକେ ଇଏ ଖାଇନି ଦେଇଛୁ । ସିଠୁ ସିମାନେ ପଲେଇ ଗେନେୟୁ । ପଲେଇ ଗେନେୟୁ ବଳେ ଇଏ କିସ କହୁଛୁନା ଭାଣ୍ଟା ଭାଣଜମାନେ ଉମ୍‌ହେ କେଁଠେ ସୁଇବ । କୁକୁଳି ଛୁଆମାନେ କହୁନେୟୁ ଆଜି ଆମ୍‌ହେ ଚୁଲ୍‌ହ ଗଲ୍‌ରେ ସୁଇମୁ । ରାତିରେ ସିଏ ଆଇଲ କୁକୁଳା ଛଆତ ତାଙ୍କର ସିଦନ ଜାଇକିରି ହାୟ ଗୁଟେ ନାଉରୁମା ଫଳିଥାଏ ଉପ୍‌ରେ ଜେ ସିଠେ ସୁଇଥାନ୍ । ଇଏ ତାର ଆସିକିରି ଚୁଲ୍‌ହା ଗାଡ଼୍‌ରେ ଖୁଲୁଲ । ଖୁଲୁଲ । କୁହୁରି ଆଉ ପାଇଲ ନାହିଁ । ଗେଲ ସିଦନ୍, ଫେର ତାର୍ ଆରୁଦିନ୍‌କେ ଆସିକିରି କହୁଲ ଆଜି କେଁଠେ ସୁଇବ ଭାଣଜା ଭାଣଜି ମାନେ । ଆଜି ଆମ୍‌ହେ ସଙ୍ଗା ଡଣ୍ଡାରେ ସୁଇମୁ । ସଙ୍ଗା ଡଣ୍ଡାରେ ସୁଇବନା ? ନାଁ, ହଁ । ଫେର୍ ଗୁଡି ହେଲ ଜେରକମ୍ ଆଉଥରେ ଆଇଲା । ଆସିକିରି ସେ ସଙ୍ଗା ଡଣ୍ଡା ଗୁଟା ଖଜିଲା । ଖଜି ଖଜି ପାଇଲା ନାହିଁ । ଜେରକମ୍ ନାହିଁ ପାଇଲା ପଲୁଲା । ବିରକଦିଆ ହେଇଗେଲା ଦେଇକିରି ଫେର୍ ଆରଦିନ୍ ସିଜ ବେଲ୍‌କେ ଫେରି ଆଇଲା, ଆସିକିରି କହୁଲା ଆଜି କେଁଠେ ସୁଇବ ? ନା, ଆଜି ଆମ୍‌ହେ ମାଁ କେଁଠେ ସୁଇଥାଏ ସେଇ

କୁଣ୍ଡରେ ପୁଅମୁ । ଏଇ ରକମ୍ କହୁନେୟ । ସିଠେ ପୁଅବ ? ନା, ହଁ ।
 କାହିଁ ମୁଁ ଭ୍ରମ୍ ହେଲେ ଦେଖିବି ପାଏ ନାହିଁ । ଗୁଡ଼ରେ କାଳେ ଡରୁଥିବି ।
 କହୁକରି ମୁଁ ଦେଖିବି ଆସୁ । ଆଉ ଭ୍ରମ୍ ହେଲେ ଦେଖି ପାଏ ନାହିଁ । ନାହିଁ
 ସିଠେ ଅମ୍ ହେ ପୁଅଥାଉ । ସିଠୁ ହେଇକରି ଇମାନେ ପଲେଇ ଗେନେୟ ।
 ସିଆଲକ ପଲ୍ଲ । ଇଏ ଜାଇକରି ସେଇ ନାଉ ଭ୍ରମାରେ ଫୁର ହେଇଛନ୍ତି ।
 ସିଏ ଆଇଲା ଗୁଡ଼ରେ । ଆସିକରି ଖୁଲୁ । ଖଜ ଖଜ ଆଉ ଗୁଟାଟା ସାଗ
 ଖୁଲୁ । ସେଇକରି ଗୁଟା ସାଗ ଖୁଲୁ ଖୁଲୁଲୁବେ ଖଜ ନାଉଭ୍ରମାଟା
 ପଇଲ । ପାଇଲା ଜେରକମ୍ ନାଉଭ୍ରମାଟା ବଇଲା ଇଟାତ ଆଜି ବୁଦ୍ଧକରି
 ପଲବ । ସଲା ପାଇଲ ନାହିଁ ଭଣଜା ଭଣଜି ମାନ୍ଦେ ।

କହୁକରି ସେ ନାଉଭ୍ରମାଟା ନେଇକରି ପଲ୍ଲ । ଜାଇକରି ପଦା-
 ଜାଗାରେ ନେଇକରି କଲୁଲ ଦେଲ । ଜେରକମ୍ କଲୁଲ ଦେଇଛୁ ଫୁରୁଫାରୁ
 ଫୁରୁଫାରୁ କୁକୁଲି ଛୁଆସରୁ ଉଡ଼ିଗେନେୟ । ଜେରକମ୍ ଉଡ଼ିଗେନେୟ
 ନେଣ୍ଡି ଆ କଟି ଆଉ ଉଡ଼ି ପାଇଲ ନାହିଁ । ତାକେତ ମାଡ଼ିମୁଡ଼ି କର ତାର
 ଉପରେ ହାଣ୍ଡିଗା ଇଏ କରି ଦେଇଛନ୍ତି । ତାର ପିଣ୍ଡିଗାତ ଖାଲି ଗୁଡ଼ ହେଇ
 ଜାଇଛୁ । ସେଇ ଇଏରେ ଆଉ ଉଡ଼ି ପାଇଲ ନାହିଁ । ଜନ୍ତୁ ଉଡ଼ି ପାଇଲ ନାହିଁ
 ସିଠୁ କହୁଲ ମୁଁ ତକେ ଖାଇବ । ମାମୁଁ ଇରକମ୍ ଗୁଡ଼ ସଲ୍ ବଟିଆ ଖାଇବ
 ନା । ଆଉ ମକେ ତେଲ ହଲ୍ ଦ କରି ଗାଧେଇ ଆଣ । ମକେ ଟିକେ ଚକଣ୍ଡ
 କରି ଦେଇକରି ସିନା ଖାଇବ । ଇରକମ୍ କହୁବେ ସିଠୁ ସିଏ ଚିଆଁଟାର
 କଥା ମାନକରି ବେସ୍ ମକାରୁ ଧୁଆଧୁଆ ଆଣୁଲ । ଆଣିକରି କହୁଲ ଇଥର
 ଖାଇବ । ନାହିଁ ମାମୁଁ ମଇଁ କଟିଏ ସୁକି ଜାଏ । ଅଦା ସଲ୍ ବଟିଆଟା କେରକମ୍
 ଖାଇବ । ସିଠୁ ସିଏ ଖରାରେ ନେଇକରି ବସେଇ ଦେଲ । ଡଣ୍ଡେସାଏ ପଗୁରୟ୍
 ଭଣଜି ସୁକିଲନା ? ହଁ ତେଣା କଟି ସୁକିଲ । ଆଉ ଡଣ୍ଡେସାଏ ପଗୁରୟ୍
 ଭଣଜି ସୁକିଲନା ? ହଁ ଆଉ ଗୁଡ଼ କଟେ ସୁକିଲ । ଆଉ ଡଣ୍ଡେସାଏ ପଗୁରୟ୍
 ଭଣଜି ସୁକିଲନା ? ହଁ ଇଥର ଆଉ କଟେ ତେଣା ସୁକିଲ । ଆଉ ଡଣ୍ଡେସାଏ
 ଫେରୁ ପଗୁରୟ୍, ଭଣଜି ସୁକିଲନା ? ହଁ ଇଥର ଆଉ କଟେ ସୁକିଲ ।
 ଆଉଥରେ ପଗୁର ଦେଲ ବେଲ୍ କେ କହୁଲ ନାହିଁ ସମ୍ଭାସ୍ ସୁକିଗେଲ । ଗଣ୍ଡି
 ମଣ୍ଡି ସବୁ ବୁକି ଗେଲ । ସୁକି ଗେଲ ? ନା, ହଁ ସୁକି ଗେଲ । ଆଉ ଭ୍ରମ୍ ହେ
 କିସେଇ ଏତେ କସ୍ଟ କରି ଖାଇବ । ଭ୍ରମ୍ ହେ ଆଣି ମୁକି କରି ଆଁକର ।
 ମୁଁଇତ ପାଟିରେ ପସିକିବ । ପସିକିବ ? ନା, ହଁ । ମରୁତ ଆଉ କଣ୍ଡି ଆଲେ
 ଉଡ଼ି ପାରୁବ ନାହିଁ । ପସିକିବ ପାଟିରେ, ସିଏତ ବେସ୍ ଚକଣ କର ଧୁଇ-
 ଦେଇଛୁନା । ତେଣାଗା ସବୁ ସୁକିଗେଲ ଜେରକମ୍ ସିଏ ଏକାବେଲେ ତାର

ପାଟିକ ଉଡ଼ିଆକେ କସ, ଇଏ ଆଁ ଖି ମୁକିକି ଆଁ ତ କରିଛୁ । ପାଟିରେ ହୁଣି
 ଦେଇକିରି ସିନ୍ଧୁ ଗଛରେ ଜାଇକିରି ବସିଲୁ । ସିନ୍ଧୁ ଗଛରେ ବସିଲୁ
 ଜେରକମ୍ ସିଆଳ କହୁଲୁ ତାର ଗୁଡ଼ିଆତ ଏଡେ ମଧୁର, ତାର ମାଉଁସଟା
 କେଡେ ମଧୁର ନାହିଁ ହେଇ ଥିଆକେ, କେତେବେଳେ ନାହିଁ ଫଳିବ ।
 ତାକୁହିଁ ଖାଇବି । ଇନ୍ଦ୍ର କହୁ କିରି ଉପର ଆଲେ ଗୁଡ଼ିକିରି ଟକିରା
 ଗୁଡ଼ିରେ କିରି ବସିଛି । ଇଆତନ ତାର ଗାଣ୍ଡିଟା ଉଇ ଖାଇ ଦେଲାନି । ସିଂ
 ବସି ବସି କିରି ଥକିଲୁ ଜେରକମ୍ କହୁଲୁ ହେଁ ଇଠେ ଆଉ ବସବ ନାହିଁ ।
 ନଇ ଆଲେ ଗନେତ ମାଛ କଙ୍ଗୁଳା ପାଇବି । କହୁକିରି ନଇଆଲେ ଗେଲୁ ।
 ପଲେଇ ଜାଇକିରି ସେଇ ନଇ କଲ୍ରେ ଗୁଡ଼ି ସେରଣା ମାଛ ପାଇଲୁ ।
 ପାଇକିରି ଲାକୁ ଗିଲିଦେଲୁ । ଜେରକମ୍ ଗିଲି ଦେଇଛି ଗାଣ୍ଡିଟାତ ଉଇ
 ମାରିକିରି ଭଣା କରି ଦେଇଛି । ମାଛଟା ସେଇଆଲେ ଭାଆରି ପଲୁ । ଭାଆରି
 ପଲୁ ଜେରକମ୍ ଘୁରିକିରି ଦେଖିଲା ଜେ ଫେର ଆଉରି ଗୁଡ଼ି ସେରଣା
 ମାଛ । ସେଇ ମାଛଟାକେ କହୁଛନ୍ତି, ଆଉ ଗୁଡ଼ି ପାଇଛେୟୁଁ । ତାକେ
 ଗିଲିଲା । ଗୁଡ଼ିକେ ଦୁଇଟା ହେଲା । ଖାଲିଟା ହେନେ କୁକୁଳି ଛଆଟା ଆଲେ
 ମୁଇଁ ଗୁଡ଼ିଥିଲୁ । ଇରକମ୍ କହୁକିରି ଫେର୍ ଗିଲିଦୟୁ, ଗାଣ୍ଡିବାଟେ ଭାଆରି
 ନାଏ । ଆଉଥରେ କୁଲୁ ହେଇ ଆଣୟୁ । ହୁଁ ଆଉରି ଗୁଡ଼ି ପାଇଛେୟୁଁ ।
 ଦୁଇଟାକେ ତିନିଟା ହେଲା । ଇରକମ୍ କହୁକିରି ସଲା ଏଡେ ଗିଲିନି,
 କାହିଁ ପେଟଟା ଫୁରୁଛି ବଇଲା । ସଲା ଭଲକଥା ହେଲା । କସ ହେଲା
 ବଲିକିରି ଅନେଇ ଦେଲାଜେ ଗାଣ୍ଡି ପାଖଟା ଉଇମାରି ଦେଇଛି ।
 ଆଉ ମର୍ ଗାଣ୍ଡିଟାତ ଭଣା ହୋଇ ଯାଇଛି । ନାହିଁ ମୁଇଁ ଜାଏଁ ଚମାର
 ଭାଜକତି, ଗେଲା, ଜାଇକିରି ଚମାରକେ କହୁଲା—ଚମାର ଭାଜ,
 ଚମାର ଭାଜ ମର୍ ଗାଣ୍ଡିଟା ଟିକେ ସିଲେଇ କରିଦେ । ସିଏ ସିଲେଇ ଦେଲା ।
 ସିଲେଇ ଦେଲାଜେ ବଇଲା ସିଁ ବିଜି କରି ଦେବନା ଗୁଡ଼ି ବାଟ ରଖିଦେବି ।
 ନାହିଁ ଏକାଥରେ ବୁଜି ବୁଜା କରିଦେ । ବଲେ ତାକେ ମାରି ଦେଲା । ଆଉ
 ବାଟ ରଖିଲା ନାହିଁ ।

ଏକାବେଳେ ଜିନ୍ଦୁ ବୁଜି ଦେଲା ତାର ପେଟଟା ଫୁଲିଗେଲା । ସିଏ ଆଉ
 ଦେଖି ପାଇଲା ନାହିଁ । ନାହିଁ, ଆଉଥରେ ନହୁର ସାଲ ଠାଣିକି ଜାଏଁ
 ବଇଲା । ବିଦାଣି ଭାଜ ଠାଣିକି ଗେଲା । ବଇଲା ବିଦାଣି ଭାଜ ବିଦାଣି ଭାଜ
 କେଡେ ଅଳୁଆ ହେଇଗେଲା । ଆଉ ଇଟା ଟିକେ ବାଟ କରିଦେ । ସିଏ ସିଂ
 ଗୁଡ଼ି ନୁହାକେ ପିଟିକିରି କୁହୁଆ କଇଲା । ଦେଇକିରି ବଇଲା ପାକିଲା
 ଖାଇବେ ନା କେଆଁ ଖାଇବେ । ସିଆଳ ବଇଲା ପାକିଲା ଖାଇବ, ଆଉ

କେନ୍ଦ୍ରା ଖାଇବି ନା । ସିଠୁ ବିନାଶି ଭାଇ ନୁହାଁନେ ତଡେଇ ଦେଲା । ତଡେଇ ଦେଇକରି ଦେଲା ଟିପିସେ ଏକାଥରେ ଉଲ୍ ଉଲ୍ ହେଇ, ସେଇ ବିନାଶିର କହସବୁ ଗୁଡ଼ୁ ହେଇଗେଲା । ସିଆଲ କଥାଲେ ଆନନ୍ଦପୁର ରେଲା ।

— ୦ —

ଅଳସୁ ଆଉ ଖାଣିଆ ପଣ୍ଡା

ସାଦବ ରୁଡ଼ାର ତାର ସାତେ ପୁଅ । ସାତେ ପୁଅଜେ ସାନ ପୁଅରେ ତାରି ଭାରି ସରଦା । ସାନ ପୁଅରୁ ନାଁ ହେଉଛେ ଅଳସୁ । ସିଏ କିଛି କାମ୍ ଦାମ୍ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ । ସବୁଦିନ ପଣ୍ଡାଗୁଣି ନୟ । ଦେଇ ବଞ୍ଚିବି ବଜାଏ । ଦେଇକରି ତାର ଭାଇମାନେ ବିଚାର କରନ୍ତେୟ ଅଳସୁକେ କେଁରକମ୍ ମାରିଦେବା ଗୁଲ୍, ଦେଇକରି ବିଚାର କରନ୍ତେୟଜେ ସିଏ ଭାବୁ ଖାଇଲ ବେଳେ ପଖାଲ୍ ଭାବରେ ମହୁର ଦେବା । ଦେଇକରି ସେଦିନ ଅଳସୁ ଜେତେବେଳେ ଖାଇକ ଆଉଛୁ ସିମାନେ ଆଗରୁ ପଖାଲ୍ ବେଳରେ ମହୁର ଦେଇଦେଇଛନ୍ତି ନି । ତାର ବହୁ ଜାଣିପାଇ କରି ଆଉ ସିଖେଇ ଦେଇଛୁଜେ ବେ ଅଳସୁ, ଆଜି ରୁଇ ପଖାଲ୍ ଭାବୁ ଖାଇବେ ନାହିଁ । ନା କସକାରି ନା ବିସ୍ ଦେଇ ଦେଇଛନ୍ତି । ଭୁୟ କହୁବେ ଆଳମକେ ବେଡେ ଜର୍ ଆଉଛୁ, କାକର ନାଗୁଛୁ, ସେଇ ନାଗୁରୁ ମୁର୍ଦ୍ଦି ପଖାଲ୍ ଭାବୁ ଖାଇବି ନାହିଁ । ସିଠୁ ଅଳସୁ ଜାଇକରି କହୁଲଜେ ଆଜିମକେ ବେଡେ ଜର୍ ଆଉଛୁ । ମକେ ତଡିଲ ଭାବୁ ଦଥ । ସିଠୁ ତାକେ ତାଡଲ ଭାବୁ ଦେନେୟ । ସିଏ ବଞ୍ଚିଗେଲା । ତାକେ ମାରି ପାଇନେୟ ନାହିଁ । ତାର ଆରୁଦିରୁ ବିଚାର କରନ୍ତେୟ ଫେର୍ କେଁରକମ୍ କରି ମାରିବା । ନାହିଁ ସିଏ ଦଇନିକ୍ ବସିକରି ଖାଏ ଜେଠେ ଗାଡ଼ ଖୁଡ଼ି ଦଥ । ଆଉ ସିଠେ ବସିନେ ମାଟି ଜଞ୍ଜେଇ ଦେବା ତାର ଉପରେ । ଏଇରକମ୍ କହୁକରି ଗାଡ଼ ଖୁଡ଼ି ରଖିଛନ୍ତି । ଅଳସୁ ଜେତେବେଳେ ପଣ୍ଡାଗୁଣି ଆଉଛୁ ତାର ବଡ଼ ବହୁ କହୁଛୁ ବେୟ ଅଳସୁ ଦଇନିକ ଜେଠେ ଖାଆସେ ସିଠେ ବସିକରି ଖାଇବେନ । ନା, କସ ନାଗି ? ସିଠେ ଗାଡ଼ ଖୁଡ଼ି ରଖିଛନ୍ତି ତକେ ପେଲେଇ ଦେଇକରି ମାଟି ଜଞ୍ଜେଇ ଦେମେୟ । ତାହାନେତ ଉଲ ଅସୁଦେବା କଥାଦେଲା । ସିଠୁ ଅଳସୁ ତାରୁ ଆଇଲ । ସିଏ ଜେଠେ ଖାଏ ସିଠେ ଖାଇଲ ନାହିଁ । ଆଉ ଗୁଟେ ଅଇନ ଜାଗାରେ ବସିକରି ଖାଇଲ । ତାରୁପରେ ଭାଇମାନେ ବିଚାର କରନ୍ତେୟ ଆଜିବତ ଅଳସୁ ସିଠେ ଖାଇଲ ନାହିଁ, କି ରକମ୍ କରି ମାରିବା । ଥଲା ଜଉର ସିଆଣିଆତ ଇଏ । ଦେଇକରି ସିମାନେ କହୁନେୟ ନାହିଁ ଆଜ୍ ବାଡରେ

ଜେତେବେଳେ ସୁଇଥାଆକେ ତାକେ ଜାଇକର ହାଣିଦେବା । ହାଣିଦେନେ
 ମରିଜିଆକେ । ହାଟୁ ଅଳ୍ପୁ ଜେତେବେଳେ ଆଉଟୁ ପଣ୍ଡା ରାଣିକର ତାର
 ବଡ଼ବହୁ କହୁଛୁ ଆଉ ଅଳ୍ପୁ ତର ଜେଁଠେ ସୁଅସେ ସିଠେ ସୁଇବେ ନାହିଁ ।
 ନା କିସ ନାରି । ନା ତକେ ଆଜି ହାଣି ଦେମେୟ । ତାହାନେ ମୁରୁ କିସ
 ରୁଧ କରବ । ସିଏ କହୁଲା ଜେ ତୁଇ ଗୁଟେ ପାଣି ମାଠିଆ ଆଉ କଦଳୀ ଗଛ
 ଗୁଟେ ଆଣିକର ସିଠେ ରାଣିଥିବେ । ଦେଇକର ତାର ଉପରେ ଗୁରୁ ଡଙ୍ଗେଇ
 ଦେଇଥିବେ । ଆଉ ତୁଇ ଅଇନ ଘରକେ ପଲେଇ ଜିବେ ସୁଇକି । ଦେଇକର
 ଅଳ୍ପୁ ଖାଇଖୁଆ-କର ତାର ବଡ଼ ବହୁ ଜିନ୍ତୁ କହୁଥିଲା ସିନ୍ତୁ କରିକର ସିଏ
 ଜାଇକର ଆଉଗୁଟେ ଜାଗାରେ ସୁଇଲା । ଇମାନେ ଦେଖିକି ରାତି ହେଇଗେଲ
 ଜେରକମ୍ ଛଅଭାଇ ପହଚି ଗେନେୟ । ଜେଁଠେ ସୁଅସୁ ଅଳ୍ପୁ । ବଡ଼ ଭାଟା
 ଟାଙ୍ଗି ନେଇକର ଦେଲିଜେ ଚଟେ ଏକା ଥରେ ସେଇ କଦଳି ଗଛଟା ଆଉ
 ପାଣି ମାଠିଆ ଟାରେ ବାଜିଲା । ସିଠୁ ଭାଇମାନେ ଭାବିନେୟଜେ ତେର ନହୁ
 ବହୁ ଜାଇଛୁ । ସିଠୁ ସିମାନେ ପଲେଇ ଆସିକର ସୁଇ ଫଳିନେୟ । ତାର
 ଆରଦନ ଜେତେବେଳେ ସକାଳ ହେଲା ଅଳ୍ପୁ ତାର ବଇସି ଫୁଙ୍କି ଫୁଙ୍କି
 ଫେର୍ ପଣ୍ଡା ରାଣିକ ନେଲା । ଇମାନେ କହୁନେୟ କାଲିତ୍ ଆମ ହେ ହାଣି
 ଦେଇଥିବୁ ରାତିରେ, ଇଏ ଫେର୍ କିନ୍ତୁ ବଞ୍ଚିକର ଆଇଲା । ବଇସି କିନ୍ତୁ
 ଫୁଙ୍କୁଚି । ଦେଇକର କହୁନେୟ ନାହିଁ, ଆଜ୍ ଅଳ୍ପୁକେ ଜିନ୍ତୁ ପର୍କାରେ
 ହେଉ ମାରିଦେବା । ତାର ବଡ଼ ବହୁ ତ ସୁଣିଥିଲା । ସିଏ ଜାଇକର କହୁଲା,
 ବେ ଅଳ୍ପୁ ତର ଭାଇମାନେ ଆଜ୍ ସମତେ ତକେ ଖେଦ ଖେଦ ମାରିମେୟ ।
 ତୁଇ ଆଉ କିନ୍ତୁ ବଞ୍ଚିବେ । ସିଠୁ ଅଳ୍ପୁକାର ଖାଣ୍ଡିଆ ପଣ୍ଡାରେ ବସି ଘଟକିଲା ।
 ଖଣ୍ଡିଆ ପଣ୍ଡା ଝୁର ଧାଇଁ ପାରିକ ନାହିଁ । ଅଳ୍ପୁ ନଈଟି ଦେଖିଲାବେଳେ ତାର
 ଭାଇମାନେ ଠେସି ଆଉନେୟକି । ସିଠୁ ଇଏ କାଣ୍ଡସରଟା ପକେଇ ଦେଲା ।
 କାଣ୍ଡସରଟା ଜେରକମ୍ ପକେଇ ଦେଇଛୁ ଏକାଥରେ ବାଂସ ବଣ । ଜଉର
 ନଟା ହେଇଗେଲା । ତାର ଭାଇମାନେ ଇପାରେ ରହୁଗେନେୟ । ସିଏ ସିପାରି
 ରହୁଲା । ଦେଇକର ତାର ଭାଇମାନେ ବାଂସ ବଣ୍ଟକେ କାଟି କାଟି ଫେର୍
 ପାହାରି ଗେନେୟ । ଦେଖିନେୟଜେ ହେଇକଟି ଅଳ୍ପୁ । ମୁଣ୍ଡଟା ଦିସୁଛି ।
 ତେର ଧୁଣିଆ ଅଛି । ସିଠୁ ଧାଇଁନେୟଜେ ଧାଇଁନେୟଜେ ଫେର୍ ପହଞ୍ଚି
 ଗେନେୟ । ଜେତେବେଳେ ପାଖିକି ପହଞ୍ଚିଗେନେୟ ସେତେବେଳେ ଅଳ୍ପୁ
 ପଥରଟା ପକେଇଦେଲା । ପକେଇଦେଲା କିନ୍ତୁ, ତେର ବଡ଼ ହୁଲି 'ହେଇଗେଲା ।
 ଦେଇକର ଭାଇମାନେ ସେଇ ହୁଲିକେ ଉଠିନେୟ, ଉଠି ଉଠି ହୁଲିକେତ
 ପାହାରି ଗେନେୟ । ଦେଇକର କହୁନେୟ ଅଳ୍ପୁ ଧାଇଁଛି । ମୁଣ୍ଡଟା ଖାଲି

ଦିପ୍ତୁ । ଏହି କଟେ କଟେ, ଧାଇଁ ଧାଇଁ ଜାଇକର ପହଞ୍ଚିଗେନେୟ ଅଲ୍‌ସୁ
 ପାସକେ । ତେତେବେଳେ ଅଲ୍‌ସୁ ପୁରୁ ଥକ ଗେଲାନି । ସିଏ ସିଠୁ ପାଣି
 ନୁଟାଟା ପକେଇ ଦେଲା । ଏକାଥରେ ଜଉରୁ ପାଣି ଦେଇଗଲା । ପୁରୁ ଏକା
 ଥରେ କରଦା । ସିଠୁତାରୁ ଭାଜମାନେ ପହଞ୍ଚିଗେନେୟ । ପହଞ୍ଚି ପହଞ୍ଚି କରି
 ଫେରୁ ପାରୁ ହେଇ ଗେନେୟ । ଫେରୁ ଧାଇଁନେୟଜେ ଧାଇଁନେୟଜେ ଅଲ୍‌ସୁ ପାସ
 ପହଞ୍ଚି ଗେନେୟ । ଜନ୍ତୁ ପହଞ୍ଚି ଗେନେୟ ଆଉ ଅଗ୍ନିକାଳ ପକେଇ ଦେଲା ।
 ଅଗ୍ନିକାଳ ପକେଇ ଦେଇତେ ନିଆଡ଼ ହୁତୁହୁତୁ ଜଳିଲା । ଜଳିଲା ଜନ୍ତୁ ତାର
 ଭାଜମାନେ ଇବାଟେ ପଲେଇ ଆଇନେୟ । ଅଲ୍‌ସୁ ଜାଇ କରିବା ଗୁଟେ
 ପୁଣି ଠାଣି ପହଞ୍ଚି ଗେଲା । ସେଇ ପୁଣି ଆଲିରେ ପଣ୍ଡାକେ ଗୁଲି ଦେଇ
 କରି ଆଉ ସିଏ ତାରେ ବଇସି ବଜଇଛି । ସେଇ ପୁଣିକେ ସବୁଦିନ
 ଭୁଲକନିଆମାନେ ଆସନ୍ତି ଗାଧୁକି । ଆଉ ଆସିନେୟ ଯେତେବେଳେ ଅଲ୍‌ସୁ
 ସାଦିରେ ଭେଟିଯାଟ ଦେଇଗଲା । ସିଠୁଜମାନେ କହୁନେୟ ଆଉ ଆସ,
 ଆମ୍ ହେ ପାଣି ଭିତର ନୁରୁ ନୁରୁଆଣି ଖେଲୁବା । ନା କିସ ନୁରୁ ନୁରୁଆଣି ।
 ନା ଏଇ ମାଠିଆଟା ନୁକେଇବା ଆଉ ଆମ୍‌ହେ ମାଠିଆଟା ନୁକେଇନେ
 ଭୁଇ ପାଇଜିବେ ଜୁଦି ଆମ୍‌ହର ଭିଲାରେ କା'କୁ ହେନେ ବାହାହେବେ ।
 ଆଉ ଆମ୍‌ହେ ଜୁଦି ପାଇଜିମୁ ତାହାନେ ତରୁ ପଣ୍ଡାକେବ ନେମୁ । ଆଉ
 ଗୁକେବ ନେମୁ । ସିଠୁ ଖେଳିନେୟ । ଖେଳିନେୟଜେ ସେଇ କଲ୍‌ସାଟା
 ପରୁସମ୍ ଭୁଲ କନିଆମାନେ ନୁକେଇନେୟ । ଭୁଲ କନିଆମାନେ ନେଇକରି
 ଚଅରକମ୍ ଆଏ ଗୁଟେ କୁଣରେ କରି ନୁକେଇ ଦେନେୟ । ଆଉ କାଦ
 ଜଙ୍କେଇ ଦେନେୟ । ତାରପରେ ପଣ୍ଡା ସେଇ ସମୟରେ ପାଣି ଖାଇକି
 ଜାଇଥିଲା ଆଉ ଦେଖି ପକେଇଲା । ଅଲ୍‌ସୁ ଯେତେବେଳେ ପାଇଲା ନାହିଁ
 ସିଠୁ ଖାଣି ଆ ପଣ୍ଡା ତାକେ କହୁଦେଲା । ସେଇ କୁଣରେ ଖାଦ ଜଙ୍କେଇ
 ଦେଇଛନ୍ତି । ଆଉ ସେଇ ଖାଦଗା ଆଲ ହେଇ ଦେନେ ପାଇଜିବେ । ସିଠୁ
 ଇଏ ଜାଇ ଜାଇ ପାଇଗଲା । ପଇଗଲା ଜନ୍ତୁ ସେମାନେ କହୁନେୟ
 ଭୁଇ ଇଥରୁ ନୁକା । ଇଏ ଜାଇକରି ତାର ପଣ୍ଡାକେ ପରୁରୁଲା, କେଁଠେ
 ନୁକେଇବ । ନା ମୁଇଁ ଜେତେବେଳେ ପାଣି ଖାଇଥିବି ମରୁ ପାଟିରେ
 ଦେଇଦେବେ । ମୁଇଁ ପାଣି ମିସା ଗିଲି ଦେବ । ସିଠୁ ସେଇ ପଣ୍ଡା ଜେତେ-
 ବେଳେ ପାଣି ପିଇଲା ସେତେବେଳେ ତାରୁ ପାଟିରେ ଭରୁତ ହେଇଗଲା ।
 ଆଉ ଭୁଲ କନିଆମାନେତ ଖୁଜି ଖୁଜି ପାଇନେୟ ନାହିଁ । ଦିନ ତେତେବେଳେ
 ଡେରୁ ଘୁରି ଗେଲାନି । ଆଉ କହୁନେୟ ତାହାନେ ଦେ ଅଲ୍‌ସୁ ଭୁଇ
 ଆଣିଦେ । ଆମ୍‌ହର ହାରିଗେଲୁ । ସାତେ ଝଣରୁ ଜାକେ ହେନେ ନେବେ ।

ସିଠୁ ଅଳ୍ପ ଗେଲ୍ ଆଉ କଲ୍‌ସାଟା ଦିନ ଆଇଲ୍ । ଦିନ ଆସି କର
 କହୁଲ୍ ଦିଅ ତାହାନ୍ତେ ଜାକେ ହେନେ । ସିମାନେ ଦେଇକରି ଗାଧେଇ
 ପାଧେଇ କର ଧାଲ୍ ହେଇକରି ଠିଆ ହେଇ ଗେନେୟ୍ । ଗୁଇ ଜାକେ
 ନେବା କଥା ନେବେ । ଅଳ୍ପ ସିଠୁ ସେଇ ପଣ୍ଡାକେ ପରୁରୁଲ୍ କୈଟା
 କେନେବି ବଲ୍‌କରି । ପଣ୍ଡା କହୁଲ୍ ବଡ଼ଟାକେ ଆଣିନେ ସ୍ବାନ୍‌ଗା ସାଲି
 ହେମେୟ୍ ଆଉ ଖାଇକମେୟ୍ । ଆଉ ସାନଟାକେ ଅଣିନେ ଇମାନେ
 ଜେଡ଼ସାଲି ହେମେୟ୍ , ଆଲ୍ ହେଇ କମେୟ୍ । ସେଇ ସାନଟା କୈଟା
 ଗୈଜେଲ୍ ମୈଜେଲ୍ ହେଇଛୁ ତାକେ ଆଣ୍ ବଲ୍‌ଲ୍ । ଦେଇକରି ଠିଆ ହେନେୟ୍
 ଜନ୍ତି ତାର୍ ସେଇ ଜେଜେଲ୍ ମେଜେଲ୍ ମାଲିଲା କଟିକ ଆଣ୍ଲ । ଆଣିକରି
 ଜେଣିକ ପୁରୁଧନ ହେଇଗେଲ୍ । ତାର୍ ବହୁକେ ଆଉ ପଣ୍ଡାଟାକେ ଧରିକରି
 ଗେଲ୍ । ଗୁଟେ ପାହାଲରେ ଜାଇକରି କହୁଲ୍‌ଜେ ମରୁଇଠେ ଗୁଟେ ବିରୁଟ୍
 ବଡ଼ ପାକାଘର ହେଇଜା । ସିଠୁ ହେଇଗେଲ୍ ମସ୍ତବଡ଼ ପାକାଘର । ତାର୍
 ପରେ ସିଠେ ତାର୍ ଜେର୍ ସୁନା ଗହଣା ହେନୁଜେନ୍ ଧାନ୍ ଗୁଉଲ୍ ଭରୁସୁର୍
 ଜଉର ହେଇଗେଲ୍ । ପୁଣି ଗୁଟେ କଡ଼ବି ବଇଲ୍‌ଜେ ପଣ୍ଡାଟା ଗାଧାବୁଡ଼ା
 କରୁଆକେ ପାଣି ଫାଣି ଆସୁାକେ । ଦେଇକରି ପୁଣି ଖୁଡ଼ାହାକ୍ ବଲି
 ଭୁଣ୍ଡୁର ଦେଲ୍‌ଜେ କୁଲେ ମାଟିକ ଧାନ୍‌କୁଲେ । ସବୁ କଡ଼କ ଆଇନେୟ୍ ।
 ଏଇ ରକମ୍ ହେଇକରି ତାର୍ ଛଉଝଇ ଗରିବ ହୋଇ ଜାଇଛନ୍ତିନି ସିମାନେ ।
 ସିମାନେ ସବୁ ଆସିନେୟ୍ । ଅଳ୍ପ ସିମାନ୍କେ ଚନ୍ଦ୍ର ପକେଇଲା । ତାର୍
 ବଡ଼ ବହୁକେ ତାକି ନେଇକରି ରଖିଲା । ଫେରୁତାର ଘଇମାନେ ଆସିକରି
 ସିଠେ ରହୁନେୟ୍ । ମିଳା ମିସା ହେଇଗେନେୟ୍ ।

ଶବ୍ଦାର୍ଥ :-

ସାତେ - ସାତ, ସର୍ବଦା-ଶରଧା (ଛକା), ଗୁଣି-ରଖିବାକୁ, ବର୍ତ୍ତ-
 ବଣୀ, କାର୍-ଅଣ୍ଡା, ଜର୍-ଜୁର, ଖୁଡ଼-ଖୋଲି, ଅସୁବିଦା-ଅସୁବିଧା,
 ଅଇନ-ଅନ୍ୟ, ଜଉର-ପ୍ରବଳ, ସିଆଣିଆ-ଚରୁର, ଫଳିନେୟ୍-ପଡ଼ିଲେ,
 ପର୍କାରେ-ଉପାୟରେ, ସମତେ-ସମସ୍ତେ, ଝୁର୍-ଝୋର, ବାସ-ବାସିଣ,
 ସର-ଶର, ଇପାରେ-ଏପଟରେ (ଏପାଖରେ), ନଟା-ଲଟା, ହୁଲି-ଛୋଟ
 ପାହାଡ଼, ଦରିଦ୍ରା-ଦରିଆ, ନିଆ-ନିଆଁ, ଗୁଚନୁରାଣି-ଲୁଚକାଲି, ଭିଲା-
 ଭିଡ଼, ଗହଣ, ନୂକେଇ-ଲୁଗୁଇ, ଖାଦ-କାନ୍ଦ, ଆଲ୍‌ହେଇ-ଆଡେଇ,
 କଲ୍‌ସା-କଲସ, ଗୈଜେଲ୍ ମୈଜେଲ୍-ଅପରିଷ୍କାର, ମାଲିଲା-ସ୍ତ୍ରୀ, ପାକା-

ପକ୍କା, ମସ୍ତ-ବୃହତ, ହେନ୍ତେନ୍-ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି, କର୍ତ୍ତ୍ବ-ଖୋଳିବ, ରୁଅ-କୁପ ।

ଖକ ଚଳେଇ

ଆଉ ତାଙ୍କର ଝଣେ ସଁପତକୁ ଆଉ କୁଆପିଲା ନାହିଁ, ବଞ୍ଚା ବଞ୍ଚି, ବଞ୍ଚାବଞ୍ଚି ହେନେ ବନେୟ କୁକୁଳା ରଖିଛି । ଛେଲ ରଖିଛି । ହାଟୁ କଟିଏ ଖାଇକ ଦୟ ନାହିଁ ବୁଢ଼ି । ସାଦବାଣି ବୁଢ଼ି । ଖାଇବ ବଳୟ, ସାଦବ ବୁଢ଼ାଜେ ନାହିଁ ବଳୟ । ଉଁ ହୁଁ ? ଆଉ ଆଉ ମର କେତେ ସୁନ୍ଦର ଦେଖୁ-ଛେୟୁ । ଆଉ ପଇସା ହାକେ । ସାଦବ ବୁଢ଼ା ଜେତେଦନ୍ କହୁଲା ନାହିଁ ଖାଇକ ଦେଲା କଟିଏ । ବୁଢ଼ାତାରୁ ଗୁଟେ ଗୁଧ କଲଲା । ଆରେ ବୁଢ଼ି ଏତେଜେ ଧନସ୍ତପତ ଅରୁକିଛେୟୁ କାଲି ମରଜାକେ, ହଜିଜାକେ, ଘରେ କଟିଏ ସଦ ନାହିଁ, ପାଟି ଧରଧାରୁ ହେଇ ରଇଲା, ଗୁଟେ ଚଳେଇ ସାନ୍ତୁଡିବା ହେନେ ଭୁଟୁରୁ ଭୁଟୁରୁ ହେତା । ନାଁ କି ଚଳେଇ ସାନ୍ତୁଡି ବୋରେ ବୁଢ଼ା ! ବୁଢ଼ି କହୁଲା ନା ଖକ ଚଳେଇ ଗୁଟେ ଆଣିବା । ଖକ ଚଳେଇଟା ଆଣିନେ ସିଏ ଭକ୍ତୁଭକ୍ତ କରୁଥାକେ ।

ବୁଢ଼ା ସିଠୁ ବୁଢ଼ିଆ ଗୁଟେ ଖାନ୍ଦେଇ କରି ଗେଲ । କେଁଠେ ଗୁଟେ ଡଉର ଗଛ ଦେଖିକରି ଆଇଲା । ଆଇତେ ପାଇଲେକିରେ ବୁଢ଼ା ? ହୁଁ ପାଇଛେୟୁ । ଏତେ କଟୁ କଟୁ କୁଆ ହେଇଛନ୍ତି । ଆଜିନି ଫୁଟେଇଛି । ଅଧାର ଖାଇତେଇ ହେନେ ବେସି ବଡ଼ ବଡ଼ ହେଇ ଜିତେଇ । ନାଁ କିସ କିସ ଖାଆନ୍ତି ? ନାଁ ମାଝିସ ଖାଆନ୍ତି । ମାଝିସ ଖାଆନ୍ତି, ତାହାନ୍ତେ ମାର୍ ଗୁଟେ କୁକୁଳା, ବୁଢ଼ି କହୁଲା । ସିଠୁ କୁକୁଳା ମାରିକରି ଫୁଡ଼ିକରି ବୁଢ଼ା ଖାଇଲା, ବୁଢ଼ି ଖାଇଲା, ଆଉ ପତ୍ତରେ ରଇଲା ଚଳେଇ ନାଗି ।

ବୁଢ଼ା ମାଝିସ ନେଇକରି ଗେଲା ବଣକେ, ସେଇ ଡଉର ଗଛ ମୁଲକେ । ଆଉ ଖାଇ ଦେଇକରି ଗଛମୁଲେ ପଲେଇ ଆଇଲା । ବୁଢ଼ା ତାରୁ ଇନ୍ତି ମାଝିସ ନେଇକରି ଜାଏ ଆଉ ଖାଇଦେଇ କରି ଗଛମୁଲେ, ପଲେଇ ଆସୟୁ । ବେତେ ଭୁଖେଇଛନ୍ତି । ବୁଢ଼ି । ଖାଲିଟାକୁ ଟାକୁ ହେଉଥିନେୟୁ । ଭକ୍ ଭକ୍ତୁମ୍ ଭକ୍ତୁ, ଭକ୍ ଭକ୍ତୁମ୍ ଭକ୍ତୁ କରି ଡଣ୍ଡେ ହେଲା ଖାଇ ଦେନେୟୁ ।

ଫେରୁ କିଛିଦିନ ଜାଇତେ ଆଉଥରେ ଦେ ତାହାନେ ମାରୁ ଆଉଗୁଡ଼େ ।
ଦେଖି ଆସୁଥିବୁ କେଲେ କଟେ କଟେ ହେନେଇନି । ନାହିଁ ସେ ଦିନ ଖାଇଛନ୍ତି
କେ ଆଜି କଟେ କଟେ ନଡ଼ର ନଡ଼ର ହେଇ ଜାଇଥାନ୍ତି । ଆହୁରି ତାହାନେ
ଖୁଏଇବା । ଇନ୍ଦ୍ର କରି ବୁଢ଼ା ସାତଟା ଆଠଟା ବୁକୁଳା ଖାଇଦେଲା । ଖାଇ-
ଦେଲା ଠାଣ୍ଡୁ ବୁଢ଼ା ହିଁ ମଟେଇ ଆଇଲା । ଇଆଲେ ବୁଢ଼ିର ବୁକୁଳା ହିଁ ସରି
ଆଇଲା ।

ବୁଢ଼ା କେଁ ଦିନ ଆଣିବାରେ ଛୁଆଗାକ, ବୁଢ଼ି ପସୁରିଲା । ଆଶ୍ବରେ ବୁଢ଼ି,
ଇଥର ଉଡ଼ାବାଳିଆ ହେନେଇ ନିତା ମଟେଇ ଆଇନେଇନି । ମୁଁ ଏକଲ
ହେନେ ଆଉ ପାରୁନି । ଭୁଇବ ଜିବେ । ଭୁଇ ନାହିଁଗନେ ମୁଁ ଆଉ
ପାରୁନି । ଭୁଇ ଜିବେଜେ ମୁଁ ଗଛ ଉପରେ ଉଠିବି । ଭୁଇ ଠେକାଟା
ମୁଣ୍ଡେଇ କରି ଗଛ ସାଙ୍ଗରେ ଗଛ ହେଇକରି ଥିବେ । ଉଡ଼ୁବୁଡ଼ୁ ହେବେ
ନାହିଁ । ମୁଁ ସେଇ ଠେକାରେ ଉଡ଼ୁ ଗଛରୁ ଭଲହେଇ କରି ପକେଇ
ଦେବ । ଭାରି ନାଗିଲା ହେନେ ଉଡ଼େଇ କରି ପଲେଇ ଆସିବେଜେ ଏକଦମ୍
ଘରେ । ଏକ୍ ମୁହଁ ହେଇ କରି ଗୁଲି ଆଇବେ । ଅଲ୍‌ହାବେନ୍‌ନି, ନାହିଁନେ
ଉଡ଼ିପଲାମେୟ ।

ଭକ୍ ଭକ୍ତମ୍, ଭକ୍ ଭକ୍ତମ୍ କରିଦେଲା ବୁଢ଼ା । ଦେଇକରି ଠେକାରେ
ଥରୁ ହେଇକରି ବସିଲା । ବସି ପଇଲା ଠାଣ୍ଡୁତ ଭାରି ନାଗିଲା । କହୁଛି ଅଲ୍-
ହାବେନ୍ ନାହିଁ ବଲି । ଆଣିଲାଜେ ଏକଦମ ଘରେ, କାହିଁ ଚଲେଇ । ଇଟାତ
ବୁଢ଼ାଟା, ଇଟା ଖଦ ଚଲେଇ ! ମରୁ ବୁକୁଳା ଖାଇଲା । ନଗାଧରା ହେନେୟ ।
ନାହିଁ ରହୁବ ବଇଲା ବୁଢ଼ି । ମରୁ ବାପ ଘରୁକେ ପଲାବି ବଇଲା । ପଲ୍‌ଲ
ଛୁଲିକରି ବୁଢ଼ା ଆଁ କା ପାଁକା ହେଲା ଏକଲ ରାନ୍ଧିବାଦି କରି ।

ସିଂ ସାବ ପଲସିଆ ପିଲା ଦୁଇଝଣ୍ଟ ନା ଡନ୍ ଝଣ୍ଟକେ ସାଙ୍ଗ କଇଲା ।
ଜିବା ଗୁଲଗ ଗୁଡ଼େ ଗାଁରେ ଆମ୍‌ହେ ବୁଲେଇ ହେବା । କେଁଠେ ଗୁଲ୍‌ଗ
ଛୁଲ୍‌ଗ ଥିଆବ୍ ହେନେ ଆଣିବା ଗୁଡ଼େ । ସିଂକିନି ଜିମେଇ । ଗେନେୟଜେ
ଅନ୍ଧାର ରାତିଆ ହେଇ କରି ସେଇ ସଜା ଗେନେୟ । ଆମ୍‌ହେ ଇଠେ ଫଳିକୁ
ସେ ଛୁଲ୍‌ଗ ଛୁଲ୍‌ଗ ଗୁଡ଼େ ଥିଆବ୍ ହେନେ ବଲି ବଇନେୟ । ନା ସେଇ
ସାଦୁବ ଘର ଗୁଡ଼େ ଦେଇଥିଲା ଜେ ଛୁଲ୍‌ଗ ହେଇଛି କୁଅ, ଦେମେୟ, ହେନେ
ବଲି ସାଇବ୍ ନୁକ୍‌ଗା କହନେୟ । ସିଂ, ସାଦୁବ ଘରୁକେ ଡାଣ୍ଡିଆ
ବଟାନେୟ । ବଟାନେୟ ଠାଣ୍ଡୁ ହିଁ ଦେମୁଁ, ଆମ୍‌ହେକି ଆଉ ସବୁବନ୍ ପସମୁଁ ।
ତ ହିଁ ବାସା ହେଇ ଗେଲଠାଣ୍ଡୁ ଭାତ ଉଢ଼ଣ ଖାଇନେୟ । ପାଗ ମାରିଛନ୍ତି

ଜେ ବଡ଼ ବଡ଼ ଚନ୍ଦ୍ର ପାର୍ବମେୟନ । ଟକଳମାନେ ସଁଜ ହେଲଠାଣ୍ଡି ଗୁଞ୍ଜୁ
ବାଜାକରାନେୟ । ଗିତ ଗାଇନେୟ ଗାଇନେୟ । ଭୂରୁ ରାତି ହେଲ ବେଲକୁଡ଼ି
ଗାଇନେୟ ।

ସମର ଦମ୍ବଲ କରେ ସମର ଦମ୍ବଲ

ଯେ ବୁଢ଼ାକୁ ସେଇବୁଢ଼ି ତର ନାଟ ଜମ୍ବଲ ।

ଦିନିଚ୍ଛ ଦିନିଚ୍ଛ ଦିନିଚ୍ଛ !

କନ୍ତ ହେଇ ହେଇ ରାତି ପାହଗେଲ । ରାତି ପାହଲ ଠାଣ୍ଡି ଦେଖିନେୟ
ଯେ ସେଇ ବୁଢ଼ା । ଆଉଥରେ ବୁଢ଼ା ଆଣି ଆଇଲ ବୁଢ଼ିକେ । ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ି
ମିତାମୁଟି ହେଇ ଗେନେୟ । ବୁଢ଼ି ଖକ ଚଳେଇକେ ଆଉଥରେ ସାଉଡ଼ଲ ।

ଶବ୍ଦାର୍ଥ :

ଝଣେ-ଜଣେ, ସଁ ପତି-ସଞ୍ଜିତି, ବଞ୍ଚାବଞ୍ଚି-ବନ୍ଧ୍ୟା, ହେନେ-ହେଲେ, ବନେୟ-
କହୁବାର ଅର୍ଥ, କୁକୁଳା-କୁକୁଡ଼ା, ହାଟୁ-ସେଥରୁ, କଟିଏ-ଟିକିଏ, ଖାଇକ-
ଖାଇବାକୁ, ଦୟନାର୍ଥ-ଦୟ ନାହିଁ, ବଲୟ-କହେ, ହାକେ-ହେବ, ସଦ-ଶବ୍ଦ,
ହେତା-ହୁଅନ୍ତା, ଖାଲେଇ-କାଉଁର, କୈଠେ-କେଉଁଠାରେ, ଗୁଟେ-ଗୋଟିଏ,
ତଡ଼ା-ତମ୍ବା, ଆଇଲ-ଆସିଲ, କଟୁ କଟୁ-ଗ୍ରେଟ ଗ୍ରେଟ, ସିଠୁ-ତହିଁଝରୁ,
ଫୁଲକର-ପେଡ଼ି, ମାଝିସ-ମାଂସ, ଭୂଖେଇଛନ୍ତି-ଭୋକ ଲାଗିଛି, ଡଣ୍ଡେ-ଦଣ୍ଡେ,
କଟେ କଟେ-ଟିକେ ଟିକେ, ନଡ଼ରୁ ନଡ଼ରୁ-ବଡ଼ ବଡ଼, କୈ ଦନ-କେଉଁଦନ,
ଉଡ଼ା ବାଲିଆ-ଉଡ଼ିବାକୁ ସକ୍ଷମ, ଉଲୁବୁଲୁ-ହଲ୍ ଚଲ୍, ଆଲ୍ ହାବେନ୍-
ଓହ୍ଲାଇବୁ ନାହିଁ, ଥର-ସ୍ଥିର, ପଇଲ-ପଡ଼ିଲ, ଇଟା-ଏହୁଟା, କଇଲ-କରିଲ,
ସିଠିକ-ସେହଠାକୁ, ସଜା-ପଥରେ, ଇଠେ-ଏହଠାରେ, ଫଳିବୁ-ପଡ଼ିଥବୁ,
ଛଲ୍‌ଛଲ୍‌ରା-ପରିତ୍ୟକ୍ତା (divorced), ଥିଆବୁ ହେନେ-ଥିବ ହେଲେ ।
ଜୁଥ-ଯାଥ, ଡାଣ୍ଡିଆ-ମଧ୍ୟସ୍ଥ, ବଟାନେୟ-ପଠାଇଲେ, ସୁସ୍ମି-ପୋଷିବୁ,
ହଁ ବାସା-ବୁଢ଼ା, ଉଉଣ-ତରକାସ, ପାଗ-ପରଡ଼ି, ଭୂରୁ-ଭୋର, ଦମ୍ବଲ-
କମ୍ବଲ, ମିତାମୁଟି-ସାକ୍ଷାତ, ଚଳେଇ-ଚଢ଼େଇ ।

ତନ୍ ସଙ୍ଗାତ୍ ଆଉ ଜେମାଦେଇ

ତାର ଗୁଡ଼େ ଝିଅ ଜେମାଦେଇ । ସିଏ କସ ନାଗି ହୁଅନ୍ତୁ ! ନା, ଜିଏ କାଳନ୍ଦି ହୃଦରୁ ଫୁଲଟି ଆଣିଦାକେ ସେଇ ତାହାକି ମୁଁ ମରୁ ଝିଅଟି ବାହା କରାବ । ଇନ୍ଦ୍ର ପାଖ ଜେତେ ପୁରୁଣି ଫୁଲ ଆଣି ପାରମେୟୁଁ କାଳନ୍ଦି ହୃଦରୁ ? ସେଠି ଆଣି ପାରମେୟୁନି । କେତେ କେତେ ଗେନେୟୁଜେ ସଭୁଏଁ ହୁଟି ଗେନେୟୁନି । କେନ୍ଦ୍ର ଆଣି ପାରକି ନାହିଁ ସିଠୁ ଝଣେ ଏକା ଦିନ୍କେ କାଣ୍ଡ ହରିଦା କଳେ ଏକାଦମ୍ ସାତ ଦିନ ଜିଆକେ । ଆଉ ଝଣେ ବସୁଲଠାଣ୍ଡ ସିଏ କୁସ୍ ଦେଖିଆକେ । ଆଉଝଣେ ହିଁ ବସିଛ ଠାଣ୍ଡ ଘଣ୍ଟା ଭିତରେ ସିଏ କୁସ ଦଉଳି ଜିଆକ୍ ଦଉଳି ଆସିଆକ୍ । ଏଇ ତିନ ଝଣ ସଙ୍ଗାତ୍ ହେନେଇ । ତନ୍ ସଙ୍ଗାତ୍ ହେନେୟୁଜେ ସେଇତ ଆଖପାଖ ସବୁ ହୁଟି ଜାଇଛନ୍ ନ, ଆଉ ଦେଖ ।

ବିଦେସ୍ ଜାଇଛନ୍ତି କମାନେ । ସେଇ କାଣ୍ଡ ବିନ୍ଦା ଝଣେ, ଦଉଳିଲ ଝଣେ ଆଉ ଦେଖିଲ ଝଣେ, ତିନଝଣ ହେନେୟୁ । ତିନଝଣ ହେନେୟୁ ଜେ ଜିଏ ସିଏ କୁସ୍ ଦେଖୟୁ, ଦେଖ ଆଉ କେତେବେଳେ ଜିଆକେ କାଳି ଚରିକ ସେତେବେଳେ ଜାଇକରି ଫୁଲ ଆଣିବା । ସିଠୁ ଏଇ ଦେଖିଲବାଲ ଦେଖିଲ ଜେ ନାହିଁ, ଚରିକ ପଲେଇଛୁ କାଳି । ଇଏ ସିଠିଗେଲ । ଗେଲଜେ ଫୁଲକେ ଆଣିଲ, ଆଣଲ ଆଣଲ, କେକେଧୁରୁ ଆଣି ପହଞ୍ଚେଇଛୁ ଟକେ ଥକା ନାଗି-ଗେଲ । ବଳେ ସଲା କାଳି ଆସିକରି ତାର ବାସ ପାଇ ବଣ୍ଟାଲି ପକଲ । ଇଏତ ଆଉ ଆସି ପାରକି ନାହିଁ । କମାନେ ସିଠୁ କହୁଛନ୍ତି ଏତେ ପର ଆଉ କାହିଁ । ଘଣ୍ଟାକେତ ସିଏ କୁସ୍ ଆସୟୁ, ଆଉ କସ ହେଲଜେ ଏତେପର ଜାଏଁ ଆସିକ ନାହିଁ । ଦେଖନା ଚୁମ୍ ହେ । ତମ୍ କେତ ପର ସିଏ କୁସ ଦସୟୁ । ଇଏ ଦେଖିଲଜେ ନାହିଁ ଆଣିଛୁ ଫୁଲ୍ । ହେନେ କସ ହେଲ କାଳି ବେଲହୁ ଦେଇଛୁ ଅଦବାଟ୍ରେ । ତାହାନେ କସ, ଚୁମ୍ ହେ ବିଚସ ପର । ଏତେ ଧୁରୁକେ ବିନ୍ । ସାତ ଦିନ କାଣ୍ଡ ବିଚପାର । ଇଟା ଆଉ ନାହିଁ ପାରସ । ସିଠୁ ଇଏ ବିଚଲ । ବେଲହୁ ଥଲ ସିନା କାଳି, ଆଉ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଛୁଳି ଦେଲ, କଟିଗଲ ଖଣେ । ଇଏ ତାହାନେ ଆଣି ଆଇଲ । ଆଣି ଆସିକରି ଗୁଲ ଜିବା ଗୁଜା ଘରୁକେ । ଗୁଜାଘରୁ ଜେଠୁ ଗେନେୟୁ ଏ ତିନଝଣ ଖାଲି ଗେଁଘେସେ ହେନେୟୁ । ଝଣେ କହୁଲ ମୁଁ ଆଣିଛେୟୁଁ କେ ଫୁଲ ଜାଇକରି ମୁଁ ବାହାହେବ । ନା ଚୁମ୍ ହେ ସଙ୍ଗାତ୍ ନାହିଁ ଆଣି ପାରଥକ । ତମକେତ କାଳି ବେଲହୁ ଦେଇଥଲ । ମୁଇଁ ବିଚଲି ବଲି ସିନା । ମୁଇଁ ବାହାହେବ ।

କିଏ ଝଣେ ବଲୁଛୁଜେ ନାହିଁ ମୁଇଁ ଦେଖିଥିଲି ବଲି ସିନା, ହାୟଟା ବେଲ୍ ହୁଇବଲି । ଇନ୍ଦ୍ର ତନ୍ତ୍ରଣ ଖାଲି ରେଁ ଘେସେ ହେନେୟୁ ବେଲ୍‌କେ ରଜାର ଝିଅ କିଏ କହୁଲନା, କିହେଇଁ କାଙ୍କରୁ ରେଁଘେସେ ହେମେୟୁ, ମୁଇଁ କାଆରି ହେବି ନାହିଁ । ହେଇକରି ସିଏ ମରିଗେଲୁ । ମରିଗେଲୁ ଠାଣ୍ଡୁ ତାକେ ଡାହାଁ କରକି ନେଇ ଗେନେୟୁ । ଡାହାଁ କର କିନ୍ତୁ ଦୁରି ନେଇଗେନେୟୁ ସେଇ ତନ୍ତ୍ରଣ ସାରା ଡାହାଁକି ଗେନେୟୁ । ସଲା ଇଜନମରେ ନାହିଁ ହେନେ ଆର ଜନମରେ ବାହାହେବି । ମୁଇଁ ହିଁ ତାରୁସେଇ ନିଆଁ ଗାଡରେ ପସିଜିବି । ସେଇ ନିଆଁ ଗାଡରେ ସିଠୁ ସିଏ ପସିଗେଲୁ । ଆଉ ଝଣେ ମୁଇଁ ତାର ହାତ ଦୁଇଗଣ୍ଡ ନେଇକରି ହେନେ ଗଙ୍ଗାକେ ଜିବି । ଇ ଜନମରେ ନାହିଁ ହେନେ ଆର ଜନମରେ ବାହା ହେବି । ଆଉ ଝଣେ ତାର ଖାର ମାଖିକରି ସୟନାସି ହେଇ ବୁଲିବ ଗୁଣିଆଲେ । ଇ ଜନମରେ ନାହିଁ ହେନେ ଆର ଜନମରେ ହେବି ।

ସିଠୁ ସିଏ ସୟନାସି ଜିଏ ଖାର ମାଖିକରି ବୁଲୁଥିଲା । ବୁଲିତେ ବୁଲିତେ କେଁଠେ ଗୁଟେ ମୁନେ ଠାଣେ ଭେଟାଭୁଟି ହେନେୟୁ । କିଏ ନାଗିରେ, ଭୁତ ଭଲ୍ ପୁଣି, କିସନାଗି ଇନ୍ଦ୍ର ବୁଲୁଛେ । ନାହିଁ ଆଉ ଗୁଣାସିଥକେ ବାହାହେବି ବଲିକରି ଆଉ ପୁରୁଣି ଫୁଲ କାଳନ୍ଦି ହଦରୁ ଅଣିଥିଲି । ଆଉ ସିଏତ ମଇଲି । ଆର ଜନମରେ ବାହାହେବି ବଲି ଆଉ ମୁଇଁ ଇନ୍ଦ୍ର ବୁଲୁଛେୟୁଁ । ମୁନି କହୁଲ ହୁଇ କାଲି, କେଁଠେ ଡାହାଁ କରଇ ସିଠୁକେ ଜିବ ତମହେ । ସିଠୁ ତାରୁ ଅରୁଦନ ଇମାନେ ଗେନେୟୁ ସିଠୁକେ । ମୁନିତାର ପାଣି କଟିଏ ମନ୍ତ୍ରଣକରି ମାରିଦେଲୁ ଇନ୍ଦ୍ର ଗଜାର ଝିଅତ ଗୁଆରି ପଇଲି । ତାରୁ ସାତିରେ କିଏ ନିଆଁ ଗାଡରେ ପସିଥିଲା ସିଏବି ଗୁଆରି ପଇଲା । ସେ କିଏ ଗଙ୍ଗାକେ ହାତ ନେଇ ଥଲା ସିଏବି କେଁଠେଥିଲା ପହଞ୍ଚିଗେଲା । ଫେର ଆରଥରେ ତନ୍ତ୍ରଣ ରେଁଘେସେ ହେନେୟୁ । ଇଟା କିଏ ବାହା ହାକେ ଆଉ । ବାହା ହାକେ ବଲିକରି ସେଇ ସୟନାସି ହେଇକରି ଜିଏ ବୁଲୁଥିଲା ସେଇନି ବାହାହାକ୍ । ତାର କହୁଛି ପରା—

ତହନାଗି ହେନେ ହେବି ଜୁଗିରେ ନବରଙ୍ଗି ।

ଶବ୍ଦାର୍ଥ -

ଜେମାଦେଇ-ଗୁଜକୁମାରୀ, କିସନାଗି-କ'ଣ ପାଇଁ, ହୁଟୁଛି-ଅଲକରୁଛି, ହୁଦ-ହୁଦ, କରାବି-କରାଇବି, ହୁଟିଗେନେୟୁ-ପାରିଲେ ନାହିଁ, ବସ୍‌ଲାଠାଣ୍ଡୁ-ବସିବାସ୍ଥାନରୁ, କିସ-କୋଣ, ସିଏ-ଏକଣ୍ଠହୁ, ବିଦେସ୍-ବିଦେଶ, ଧୁର୍-ଦୂର,

ବାସ-ବାସୀ, ବଣ୍ଟାଳ ପକଳ-ବାନ୍ଧ ପକାକଳ, ବେଲ୍‌ହ-ବେଡ଼ି, ଅଦ୍‌ବାଟ-
ଅଧାବାଟ, ଏତେପର୍-ଏତେ ପ୍ରହର, ରେଁ ଦେସେ-ସୁକ୍ତର୍କ, କସେଇଁ-କଣ
ପାଇଁ, କାଆରି-କାହାରି, ଡାହା-ଶିବଦାହ, କୁତୁରି-ସଦୟ, ଇଜନ୍‌ମ-
ଏହୁ ଜନ୍ମ ।

ଗାଡ଼-ଗର୍ଭ, ସୟ୍‌ନାସି-ସନ୍ନାସୀ, ଗୁରଥାଲେ-ଗୁରଥାଡେ, ଖାର-ପାଉଁଶ,
ବୁଲ୍‌ତେ ବୁଲ୍‌ତେ-ବୁଲ୍‌ବୁଲ୍, ମୁନଠାଣେ-ମୁନ ପାଖରେ, ପୁରୁଣି ଫୁଲ୍-
ସଦୁଫୁଲ, ଉଆରି ପକଳ-ବହାରି ପଡ଼ିଲ, କେଁଠେ-କେଉଁଠାରେ, ଇଟା-ଏହା,
କୁଟି-ଯୋଗୀ, ନବରଙ୍ଗି - ସୁନ୍ଦରୀ, ଛୁଲେଇବା - ଛଡ଼ାଇବା, ପଲ୍‌ହୁଇ-
ପଡ଼ିବାକୁ, ଘୁଲା-ଘୋଡ଼ା ।

ମୁଣ୍ଡାରୀ

ଲଲର ? ନାଲ

ସଂହାସକ : ପରମାନନ୍ଦ ପଟ୍ଟେଲ

ସାମୁଦାର ଗେନାରେ ମିୟୁଦ୍ ହାତୁ ତାଇକେନା । ଏନ୍ ହାତୁରେ ମିୟୁଦ୍ କେଉଁଟା ? ଅଡ଼ା ? ତାଇକେନା । ଅଡ଼ା ?ରେ କେଉଁଟ ଅଡ଼ ? କୁଡ଼ିତେ ବାଗି କେତେ ଅକସ୍ କାକ ତାଇକେନା । କେଉଁଟ ସବେନ୍ ହୁଲ୍ ହାକୁ ଜାଲମ୍ କେତେ ପିଟରେ ଆଡ଼ିଝ୍ କେତେ ଜାଇମିନାଝ ନାମେଆ ଏନାତେଗି ଜାର୍-କାକନ୍ ଗୁଲ୍ଲଅନା । କେଉଁଟ ଖବ୍ ବେସ୍ ହୁଡ଼ ? ତାଇକେନା । ସେତା?ରେ ବରଦ୍ କେତେଡ଼ଝ୍ ଗା ସାବ୍ କେତେ ଦିନ୍ ଶାଇର୍ ସାମୁଦାରରେ ହାକୁଜାଲମ୍ କେତେ ସିଝ୍ଗି ଡୁବୁକ ସିଦାରେ ହାକୁ ଆକରଝ୍ କେତେ ଦୁରଝ୍ ଦୁରଝ୍ ଲତେ ଅଡ଼ା?ତେ ରୁଆଡ଼ା । ଇନ?ରେ ହୁସିଝ୍ ଗା ଖୋପ୍ ଜେତାନା ? ଗି କା ତାଇକେନା । ମେନ୍ଦ୍ କୁଡ଼ିତେ ଏଟା ? କମିମ୍ରେନ୍ ହୁଡ଼ ? ତାଇକେନା । ଇକ ? ଖବ୍ ଲେଉ ହୁଡ଼ ଅଡ଼ ? ଏଟା କଥା ଚେତାନ୍ରେ ହୁସିଝ୍ଗା ତାଇକେନାଏ । ଏଟା ? କଥା ସୁକୁକେ କାଏ ନେଲ୍ ସାହାଡ଼ିଝ୍ ତାଇକେନାଏ । ଆକନ୍ଦ୍ ଖବ୍ଗି ରେଡ଼ଗେ ? ଗିକନ୍ ତାଇକେନା । ଏନା ମେନ୍ଦେ ଏଟା ? କଥା ବାବା, ଗୁଲ୍ଲି, ସାମ୍ ବା କମ୍ ନେଲ୍ କେତେ କୁଡ଼ିତେ ଖବ୍ ଲଲର ଅଡ଼ ? ହୁସିଝ୍ ଅ ତାଇକେନାଏ ଅଡ଼ କଡ଼ା ତେକେ ଏନା ମେନ୍ଦେ ସବେନ୍ ଇମିତା ଏରେଶ୍ଥା । ମେନ୍ଦ୍ କେଉଁଟ୍ ଏନାକକେ କାଏ ଖାଡ଼ିରେସ୍ଥା ଅଡ଼ ? ଚମିନାଝ ନାମେସ୍ଥା ଏନାରେଗି ସୁକୁମନତେ ତାଇନା । ମୁସିଝ୍ ହୁଲ୍ଲସ୍ ? କାକ ଜାଲମ୍ରେ ମିୟୁଦ୍ ହାକୁ କାକ ପାଶେ ସ୍ଥାନା । ସିଝ୍ଗିଡୁବୁକ ଇମିତାଙ୍କ ମିୟୁଦ୍ ଆସ୍ ? ସନା ରଝ୍ଗ ରେକହାକୁ ପାଶେ ଜାନାସ୍ । କେଉଁଟ ଏନ୍ କାନ୍ ହାକୁ ଚଉଲ୍ଲଅ କାଏ ନେଲକାଦ୍ କ ତାଇକେନା । କେଉଁଟ ହାକୁ ନାଡ଼େ ? ହୁକୁସାନ୍ ଇମି-ତାଝ୍ ହାକୁ ହୁଡ଼ଲେକା ବାଖାଣାଜା—“ଇଝ୍ ହାକୁକଥା ରାଜା ତାନିଝ୍ ଆଇଝ୍ କେ ଆଡ଼ା ତାଇଝ୍ମେ ଆମା ? ଦାର୍କାର୍ ଇମିତାଝ୍ ଆମକେ ଦେଝ୍ଗା ମେସ୍ଥାଇଝ୍ । କେଉଁଟ କୁଲି ବିକାଏ-ଚିକାନାମ୍ ଦେଝ୍ଗା ଦାଡ଼ିଆ-ଇଝ୍ । ହାକୁ ମେତାଜା—“ଆଇଝ୍ ଜେଗିଝ୍ କାଜିଆ ହୁବା କେତେ ଗିତାଇନା । ଏନା ମେନ୍ଦେ ଆମ୍ ଚିକାନା ? ମ୍ ସାନାଝ୍ ତାନା କାଜିମେ । କେଉଁଟ ଗୁଡ଼ିତେ ଏଟା ? କଥା କୋଠା ଅଡ଼ା ?, ନେଲ୍ କେତେ ଖବ୍ ହୁସିଝ୍ଥା

ଅର୍ଥୁଏ, ଏନାମେନ୍ତେ କେଉଟ ମେତାଯାଏ-ଆଇଞ ମିଅଦ କୋଠା ଅଡ଼ା ?
 ସାନାଟଜାନା । ହାକୁ ମେ ତାଜା-“ଆମ୍ ଅଡ଼ା ? ସେଟେରଲ ? ଆମା ?
 ସାନାଟ ଲେକା ସବେର ହବା କାନା । ଅଡ଼ା ? ଆମ୍ ଯେ ଇମିତାଟ ଜାନାରିମ୍
 ସାନାଟରେନେ ରୁରୁତା ? ହୁକୁ କେତେ ଆଇଞ କେ କେଡାଇଁଟ ମେ”
 ନେୟା କାଜିକେତେ ହାକୁ ଦାଆ ?ରେ ଡୁରୁଜଜାନା । କେଉଟ ଅଡ଼ା ?
 ସେଟେର୍ କେତେ ନେଲକେଦା ସାର୍ତତି ଝୁପୁଡ଼ ଅଡ଼ା ନାଗାରେ କୋଠା
 ଡିଞ୍ଜିଆକାନା । କେଉଟ କୁଡ଼ିତେଦ୍ ନେୟା ନେଲ୍ କେତେ ହାଏ କାଟ୍
 ଜାନାଏ ଅଡ଼ା ? ନେୟା ଚିଲିକାତେ ହବାଯାନା ମେନ୍ତେ କେଉଟକେ କୁଲିକ-
 ଜାଏ । କେଉଟ ସବେର ? ଉଦୁବାଜାଏ । ସବେରା ଆୟୁମ୍ କେତେ କୁଡ଼ିତେ
 କେଉଟ କେ ମେତାୟା-“କୋଠା ଅଡ଼ା ? ରେ ତାଇ କେତେ ହାକୁ ଜାଲମ୍
 କେତେ ଆୟୁଲେନ୍-ରେଦ୍ ହୁଡ଼କ ଲନ୍-ଦାୟୁକ ।” ଏନାମେନ୍ତେ ଜୁହାକୁକେ
 ମେତାଇ ମେ ଚି ଆଇଞ କେ ଜାମିଦାର ବାଇତାଲିଞ୍ଜ ମେ । କୁଡ଼ିତେୟା
 କାଜିକେ କେଉଟ କାଏ ଅଡ଼ା ? ଯାଡ଼ିଯାନା ।

ଇନ ? ରୁରୁତା ? ତେ ସେନ୍ୟାନତେ ହାକୁକେ କେଡ଼ା କିଜାଏ ।
 କେଉଟା ? ହାନାକାଅ ଆୟୁମ୍ କେତେ ହାକୁ ଦାଆ ? ବିତାରେତେ ଅଡ଼ିଞ୍ଜ
 ଜାନାଏ । କେଉଟ ହାକୁକେ ମେ ତାଜା-“ଆଇଞ ? କୁଡ଼ି କାଜିଜାନାଏ ଚି
 ଆଇଞ କେ ଜାମିଦାର ତାଲିଞ୍ଜ ମେ । ହାକୁ କାଜିୟାଦାୟୁ-“ଏ ନାଗି
 ହବାଅକା ।” ନେୟା କାଜି କେତେ ବାଆ ବିତାରେତେ ଡୁରୁଜଜାନାଏ ।
 ଅଡ଼ାତେ ରୁଆଡ଼ କେତେ କେଉଟ ନେଲେୟାଏଦ୍ ସାର୍ତତି ଜାମିଦାର
 ବାଇଜାନାକିନ । ଅଡ଼ାରେ ବାବା ଗୁଡ଼ିକ, ଦାସି ଆଡ଼ିଞ୍ଜ ଫେରେୟା କାନାକ ।
 ମାଜାମାଜା ଜମେୟାକ ବାଇଜାନା । ନେୟା ନେଲ୍ କେତେ କେଉଟ ଝୁପ୍
 ଜାନାୟୁ ଅଡ଼ା ? ସୁକୁ ତେକିନ୍-ତାଇଜାନା । ମିସାଏନ୍-ଦିସୁମ୍ରେନ୍-ରାଜା
 ଜାନା ଉର୍ ମେନ୍ତେ ଜାମିଦାର ତା ? ହଡ଼ କୁଲ୍ କେଦ୍ କଥା । ଖାନ୍ନା
 କାଜି ଆୟୁମ୍ କେତେ କେଉଟ୍ କୁଡ଼ିତେଦ୍ ଖିସ୍ତେ ଆର୍ ? ଗୁବାଜାନାଏ
 ଅଡ଼ା ? କାଜିକେଦାଏ “ଚିନା ? ଆଇଞ ରାଜା ? ଦାସି ଜାନଲ୍ ? ଜାଲ୍
 ଦି ଜୁଏନ୍ ହାକୁ କେ କଜିଆଇମେ ଚି ଆଇଞକେ ରାଜା ବାଇତାଲିଞ୍ଜକାଏ ।”
 କୁଡ଼ିତେୟା ନେ କାଜିରେ କେଉଟ ଦି ମିୟୁଦ ରାଜି କାଏ ତାଇକେନା ମେନ୍ଦ୍
 ଏରେର ବରତେ ଏନ୍-ରୁରୁ ତା ତେ ସେନ୍ କେତେ ହାକୁ କେ ହା-କାଅ କି
 ଜାଏ । କେନେଡା ଆୟୁସ୍ କେତେ ହାକୁ ଅଡ଼ିଞ୍ଜ ଯାବ୍ ଯାନାଏ । କେଉଟ
 ହାକୁକେ କାଜିୟାଜା-“ହାକୁ ହାଗା”, ଆମା ଦାୟାତେ ଆଇଞ ଖବ୍
 ସୁକୁରେ ମେନାଲିଞ୍ଜଆ, ମେନ୍ଦ୍ ଆଇଞଆ କୁଡ଼ି ମିୟୁଦ ସୁକୁରେ ବାଡ଼ୁୟା ।

କାଜି ନେୟାରି-ରାଜା ଖାଜନା ଆସୁଲ୍ ମେନ୍ତେ ହୁଡ଼ କୁଲ୍ ଲେଦ କଥା ଏ । ଆଇଞ୍ଚଆ କୁଡ଼ିଦ ଖିସୟାନେତେ ଜିଦ୍ କେତେ ଆମ୍ତା ? ଏ କୁଲ୍ କାଦିଞ୍ଚଆ ଚ ଆଲିଞ୍ଚକେ ରାଜା ବାଈତା ଲିଞ୍ଚମେ । ହାକୁ ନେୟ୍ କାନ କାଜି କେଦା— ଆବେନ୍ ଯେ ବେନ୍ ସାନାଞ୍ଚତାନା ଏନାଗି ହବାଅକା । ନେୟା କାଜି କେତେ ଦାଆ ? ବିତାରୁତେ ସେନ୍ ଜାନା । ଅଡ଼ା? ସେଟେରକେତେ କେଉଟ ନେଲ କେଦାଚି କୋଠା ବାଦଲରେ ବଡେଲେକା ରାଜାମାହାଲ୍ ଡିଞ୍ଚୁଆ-କାନା । ଏନା ବିତାରରେ ଚମିନ୍ ନ ଚମିନ୍ ହୁଡ଼ଲ୍, ବାସିକ, ସିପାହକ ଅଡ଼ା? ମାୟା ମେନାକଥା । ଇନ୍? ସେଟେର ଲି? ଗି ରାଜା ହୁକୁଆନା ମେନ୍ତେ ରାଜ ସିଂହାସାନରେ — କ ଦୁବ୍ କିଜା । ଆୟା ରୋନାରେ କୁଡ଼ିତେ ହୁଡ଼ିଞ୍ଚ ସିଂହାସାନରେ ଦୁବା କାନାୟ । ନେୟା ସବେନ୍ ନେଲ କେତେ କେଉଟ୍ ଦ ହାୟକାଟ୍ ଗୁବା ଜାନାୟ । କେଉଟକେ ନେୟା, ସବେନ ସୁକୁ କା ଆଟକାର ତାଇକେନା । ଇନ୍? କେ ମୁରୁବୀ? ସୁକୁ ଜିଦାନ ସବେର ଇମିତା ସ୍ବାଦୁ? ତାଇକେନା । ଚଲିକା ଦୁବ୍ ଦୁବ୍ ଲେ ସାମୁଦାର ରେ ହାକୁ ଜାଲମ ତାଇକେନା । କୁଡ଼ିତେ ଲେକିନ୍ ଖୁବ୍ ସୁକୁ ଅଡ଼ା? ଗୁଇନ୍ରେ ଜିଞ୍ଚାନ ବିତାଅ ତାଇକେନା । ହୁସି ଦାସିକ ଇନିଆ ସେଞ୍ଚା ତାଇକେନାକ । ମାଜାମାଜା ଜମେଆ ଜମ୍ତାଇ କେନାଏ । ଏନା ମେନ୍ତେ ହୁଡ଼ିଞ୍ଚ ଦିନ୍ରେଗି ଖୁବ୍ ମୋଟା ଜାନାଏ । ଏନାମେନ୍ତେ ବେଶ ଦୁଡ଼ମ୍ କାଏ ଧାଡ଼ି ତାଇକେନା । ମୁସିଞ୍ଚ ଆୟୁବ୍ ଗୁଇର କାଏ ଦୁଡ଼ମ୍ ଧାଡ଼ି ଜାନା ।

ଆଞ୍ଚ ଇମିତାଞ୍ଚ ଦୁଡ଼ମ୍ ତାଇନ ତାଇକେନାଏ । ମେନ୍ଦ କାଉଆ କଥା କାନା ଅଡ଼ା? ସିଞ୍ଚଇ ରସ୍ତେ ଦୁଡ଼ମ୍ କାଏ ଧାଡ଼ି ଯାନାଏ । କେଉଟକେ କେଡ଼ା କେତେ କାଜିୟା ଜାୟାଚି ଜୁ ଜାଲ୍ ଦି ହାଲୁକେ କାଜିୟା-ଇମେ ଚ ସିଞ୍ଚି ଗୁନ୍ଦୁ ସବେନ୍ ଆଲିଞ୍ଚଆ କାନାଜି ଲେକାକ ସେ ସେନକା । ନେୟା ଆୟୁମ କେତେ କେଉଟ ଦ ହାଏ କାଟ୍ ଗୁବାଜାନାଏ । କେଉଟ କେ ହାସେନ୍ ଡିଞ୍ଚୁଆକାନ୍ ନେଲ୍ କେତେ କୁଡ଼ିତେଦ୍ ଖିସ୍ତେ ରାଆତାନ୍ ଲେ ମେଜାୟା—“ଆଇଞ୍ଚଆ କାନାଜି କାମ୍ ଆୟୁମ୍ ରେନ୍ ଜାହାର୍” ଜମ୍ କେତେ ଗଏ କଥା(ଓଁ) ଅଇଞ୍ଚ । କା ସାନାଞ୍ଚ ତାନ୍ ଲିତେ କେଉଟ ବୁରୁତା? ତେ ସେନ? ସୁନା ଅଡ଼ା? ହାକୁକେ କେଡ଼ା କିଜାଏ । କେଡ଼ା ତରସା ହାକୁ ଅଡ଼ିଞ୍ଚ ଜାନାଏ । ମେଦ୍ ମୁଆଡ଼ି ରହଡ଼ି କେତେ କୁଡ଼ି ତେୟା କାନାଜି ହାକୁ କେ କାଜିଆଜାଏ । ହାକୁ କାଜି କେଦାଏ—“କେଉଟା? (କୁଡ଼ି କେଉଟ) ନାସିବ୍ରେ ଯେ’ତେୟା ନାମ? ଲଗା- ଡିଞ୍ଚଆ ଏନାଗି ନାମେୟା ।” ନେୟା କାଜି କେତେ ହାକୁ ଦାଆ ବିତାରରେ ଡୁରୁକାନା ।

ଅଜା?ରୁ ଆଉ କେତେ କେଉଟ ନେଲେଯା ଏବଂ ରାଜମାହାଲ ବାଦଲରେ ମୁକୁରୁ? ଗୁପ୍ତର ଅଜା? ଗି ଗି ମେନା? ଅଜ? ଏନା ବିଚାରରେ କୁଡ଼ିତେ ରୁଆ? ତାନାଏ ।

ଲେଉଟର ଫଳ

ସମୁଦ୍ର କଳରେ ଏକ ଗାଁ ଥିଲା । ସେ ଗାଁରେ କେଉଟ ଘର ଥିଲା । ଘରେ କେଉଟ ଓ ତା ସ୍ତ୍ରୀକୁ ଗୁଡ଼ି ଆଉ କେହି ନଥିଲେ । କେଉଟ ସବୁଦିନ ଜାଲରେ ମାଛ ମାରି ବଜାରରେ ବିକି ଯାହା କିଛି ପାଏ ସେଥିରେ ଜୀବିକା ଚଳାଏ । କେଉଟ ଖୁବ୍ ଭଲ ଲୋକ ଥିଲା । ସକାଳୁ ଉଠି ଡଙ୍ଗା ଧରି ସାଗୁଦିନ ସମୁଦ୍ରରେ ଜାଲରେ ମାଛ ଧରି ସନ୍ଧ୍ୟା ପୂର୍ବରୁ ମାଛ ବିକି ଗାଁର ଗାଈ ଗାଈ ଘରକୁ ଫେରେ । ତା'ପାଖେ ହଂସା ମଧ୍ୟ କିଛି ନଥିଲା । ଏହାକି ତା' ସ୍ତ୍ରୀ ଇନ୍ଦ୍ର ପ୍ରକାରର ଥିଲା । ସେ ଖୁବ୍ ଲେଉଟି (ଲୋକ) ଏବଂ ଅନ୍ୟ-ମାନଙ୍କ ଉପରେ ହଂସା କରୁଥିଲା । ଅନ୍ୟ ମାନଙ୍କ ପୁଅକୁ ଦେଖି (ସେ) ସହ ନଥିଲା । ସେମାନେ ଅନେକ (ଦିନ) ଶେକଲ ରହୁଥିଲେ । ଏଥିପାଇଁ ଅନ୍ୟ-ମାନଙ୍କ ଧାନ, ଗୁଡ଼ି, ସମ୍ପତ୍ତି ଦେଖି ତା ସ୍ତ୍ରୀ ଖୁବ୍ ଲେଉଟ ଏବଂ ହଂସା କରୁଥିଲା ଏବଂ ତା ପୁଅକୁ ଏହା କହି ସବୁବେଳେ ଗାଳି ଦିଏ । ଏହିକି କେଉଟ ସେ ସବୁକୁ ଖାତିର କରୁ ନଥିଲା ଓ ଯେତିକି ପାଏ ସେଥିରେ ହିଁ ସୁଖରେ ରହେ । ଏକ ଦିନର କଥା । ଜାଲରେ ଗୋଟିଏ ମଧ୍ୟ ମାଛ ଲାଗିଲେ ନାହିଁ । ବେଳ ବୁଡ଼ିବା ସମୟରେ ସତା ପୁନା ରଙ୍ଗର ମାଛଟିଏ ଲାଗଲା । କେଉଟ ସେପରି ମାଛ କେବେ ଦେଖି ନଥିଲା । କେଉଟ ମାଛ ନିକଟକୁ ଆସିବା ସମୟରେ ମାଛ ମନୁଷ୍ୟ ପରି ତାକୁ କହିଲା-“ମୁଁ ମାଛ ମାନଙ୍କର ରାଜା ଅଟେ । ମୋତେ ଗୁଡ଼ିଦିଅ । ତୁମ ଦରକାର ବେଳେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବି । କେଉଟ ତାକୁ ପଚାରିଲା-ମୋତେ କ'ଣ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିବ । ମାଛ କହିଲା-“ମୁଁ ଯାହା କହିବି ହୋଇକି ରହିବ ।” ସେଥିପାଇଁ ତୁମେ କଣ ଇଚ୍ଛା କରୁଛ କୁହ । କେଉଟ ସ୍ତ୍ରୀର ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ କୋଠାଘର, ଦେଖି ଖୁବ୍ ହଂସା ହୁଏ । ଏହା କହି କେଉଟ କହିଲା ମୁଁ ଗୋଟିଏ କୋଠାଘର ଇଚ୍ଛା କରୁଛି । ମାଛ କହିଲା-ତୁମେ ଘରେ ପହଞ୍ଚିବା ପୂର୍ବରୁ ତୁମ ଇଚ୍ଛା ପରି ସବୁ ହୋଇଯିବ । ଏବଂ ତୁମେ ଯେତେବେଳେ ଯାହାକିଛି ଇଚ୍ଛା କରିବ ଏ ପାହାଡ଼ ପାଖରେ ଆସିକି ମୋତେ ଜାକିବ । ଏହା କହି ମାଛ ପାଣିରେ ବୁଡ଼ିଗଲା । କେଉଟ ଘରେ ପହଞ୍ଚି ଦେଖିଲା ସତରେ ତା ଝୁମୁଡ଼ି ଘର ଜାଗାରେ କୋଠା ଠିଆ ହୋଇଛି । କେଉଟ ସ୍ତ୍ରୀ

ଏହା ଦେଖି ଆବାକାବା ହୋଇଗଲା । ଓ ଏହା କପର ହେଲା (ବୋଲି) କେଉଟକୁ ପଚାରିଲା । କେଉଟ ସବୁକିଛି ଜଣାଇଲା । ସବୁ ଶୁଣିକି ତା ସ୍ତ୍ରୀ କେଉଟକୁ କହିଲା—“କୋଠାଘରେ ରହ ମାଛ ମାରିକି ଜୀବନ ବିତାଇଲେ ଲୋକେ ହସିବେ । ସେଥିପାଇଁ ଯାଅ ମାଛକୁ କହିବକି ଆମକୁ ଜମିଦାର କରିଦିଅ । ତା ସ୍ତ୍ରୀର କଥାକୁ କେଉଟ ଟାଳି ପାରିଲା ନାହିଁ ।

ସେ ପାହାଡ଼ ପାଖକୁ ଯାଇ ମାଛକୁ ଡାକିଲା । କେଉଟ ଡାକକୁ ଶୁଣି (କି) ମାଛ ପାଣି ଭିତରୁ ବାହାରିଲା । କେଉଟ ମାଛକୁ କହିଲା—“ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ କହୁଛି କି ମୋତେ ଜମିଦାର କରିଦିଏ । ମାଛ ତାକୁ କହିଲା ଏହାହିଁ ହେଉ । ଏହା କହି ପାଣି ଭିତରେ ଚାଲିଗଲା । ଘରକୁ ଫେରି କେଉଟ ଦେଖେତ ସତରେ ହିଁ ଜମିଦାର ହୋଇଗଲା । ଘରେ ଧାନ ଗୁଡ଼ିଲା, ଦାସଦାସୀ ପୁରୁଛନ୍ତି । ଭଲ ଭଲ ଖାଦ୍ୟମାନ ହୋଇଗଲା । ଏହା ଦେଖିକି କେଉଟ ଖୁବ୍ ଖୁସି ହେଲା ଓ ଦୁହେଁ ଖୁସିରେ ରହଲେ । ଏକଦା ସେ ଦେଶର ରାଜା ଖଜଣା ନେବା କହିକି ଜମିଦାର ପାଖକୁ ଲୋକ ପଠାଇଲା । ଖଜଣା କଥା ଶୁଣିକରି କେଉଟ ସ୍ତ୍ରୀ ତ ରାଗରେ ଲାଲ ଗୁଡ଼ିଗଲା ଓ (ଡାକି) କହିଲା—“କଣ ଆମେ ରାଜାର ଗୁଳର ଅଛୁ ।” (ତୁମେ) ଶୀଘ୍ର ଯାଇ ସେ ମାଛକୁ କହିବ କି ଆମକୁ ରାଜା କରିଦେଉ । ତା ସ୍ତ୍ରୀର ଏ କଥାରେ କେଉଟ ତ ଏକରୁ ରାଜି ନଥିଲା ଏହାକି ଗାଳି ଭରରେ ସେ ପାହାଡ଼ ପାଖକୁ ଯାଇକି ମାଛକୁ ଡାକିଲା । ଡାକ ଶୁଣିକି ମାଛ ଶୀଘ୍ର ବାହାରିଲା । କେଉଟ ମାଛକୁ କହିଲା—“ମାଛ ଭାଇ, ତୁମ ଦୟାରେ ମୁଁ ଖୁବ୍ ସୁଖରେ ଅଛି । ଏହାକି ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ଏକ ସୁଖରେ ନାହିଁ । କଥା ଏହାକି-ରାଜା ଖଜଣା ଅମୁଲ ପାଇଁ ଲୋକ ପଠାଇଥିଲା । ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ତ ରାଗ ହୋଇକରି ତୁମ ପାଖକୁ ପଠାଇଛି କି ଆମକୁ ରାଜା କରିଦିଅ । ମାଛ ତାପରେ କହିଲା—“ତୁମ୍ଭେ ଯା ଇଚ୍ଛାକରୁଛ ତାହାହିଁ ହେଉ ।” ଏହା କହିକି ପାଣି ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲା ଘର ପହଞ୍ଚିକି କେଉଟ ଦେଖିଲା କି କୋଠା ବଦଳରେ ବିରାଟ ରାଜମହଲ ଛୁଡ଼ା ହୋଇଛି । ତାହା ଭିତରେ କେତେ କେତେ ଲୋକବାକ, ଦାସୀମାନେ, ସିପାହୀମାନେ, ମନ୍ତ୍ରୀ ଅଛନ୍ତି । ସେ (କେଉଟ) ପହଞ୍ଚିଲାକ୍ଷଣି ରାଜା ଆସିଲେ କହି ରାଜସିଂହାସନରେ ବସାଇଲେ । ତା କଢ଼ରେ ସ୍ତ୍ରୀ ଛୋଟ ସିଂହାସନରେ ବସିଲା । ଏହାସବୁ ଦେଖିକି କେଉଟ ଆବାକାବା ହୋଇ ଡରିଗଲା । କେଉଟକୁ ଏହାସବୁ ସୁଖ ଜମାରୁ ଲଗୁ ନଥିଲା । ତାକୁ ପୂର୍ବର ସୁଖ ଜୀବନ ସବୁ ସ୍ମରଣ ହେଉଥିଲା । କପର ଗୀତ ଗାଇ ଗାଇକି ସମୁଦ୍ରରେ ମାଛ ଜାଲରେ ମାରୁଥିଲା । ତା ସ୍ତ୍ରୀ କିନ୍ତୁ ଖୁବ୍ ଖୁସି ଓ ନିଶ୍ଚିନ୍ତରେ ଜୀବନ ବିତାଉଥିଲା କୋଡ଼ି କୋଡ଼ି

ଦାର୍ଯ୍ୟମାନେ ତାର ସେବା କରୁଥିଲେ । ମଜା ମଜା ଟାଣି ଖାଉଥିଲା । ଏଥିପାଇଁ କମ୍ ଦିନରେ ଖୁବ୍ ମୋଟା ହୋଇଗଲା । ଏଥିପାଇଁ ଭଲ ନିଦରେ ଶୋଇ ପାରୁନଥିଲା । ଦିନେ ସାରା ରାତି ଶୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ପ୍ରକୃତ ସମୟରେ ଶୋଉଥିଲା । ଏହାକି କାଉ ମାନଙ୍କ କା' କା ଓ ସୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣରେ ଶୋଇ-ପାରିଲା ନାହିଁ । କେଉଁଟକୁ ଡାକିକ କହିଲା କି ଶୀଘ୍ର ଯାଅ ଆଉ ମାଛକୁ କହୁ ଯେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର ସମସ୍ତେ ଆମ କହିବା ପରି ଚାଲନ୍ତୁ । ଏହା ଶୁଣିକି କେଉଁଟ ଆବାକାବା ହୋଇଗଲା । କେଉଁଟକୁ ଚୁପ୍ ଠିଆ ହୋଇଥିବା ଦେଖିକି ତା ସ୍ତ୍ରୀ ରାଗରେ ରଜି ଛୁଡ଼ିଲା- ମୋ କଥା ନଶୁଣିଲେ ମୁଁ ବିଷ ଖାଇକି ମରିଯିବି । ନ ଶୁଣିକି ମଧ୍ୟ କେଉଁଟ ପାହାଡ଼ ପାଖକୁ ଗଲା ଓ ମାଛକୁ ଡାକିଲା । ଡାକିବା ମାତ୍ରେ ମାଛ ବାହାରି ଆସିଲା । ତେହେବ ଶୁଣାଇ (କେଉଁଟ) ତା ସ୍ତ୍ରୀ କଥା ମାଛକୁ କହିଲା । ମାଛ କହିଲା- “କେଉଁଟ (ସ୍ତ୍ରୀ କେଉଁଟ) କପାଳରେ ଯାହା-କିଛି ପାଇବାକୁ କହୁଛି ତାହାହିଁ ପାଇବ । ଏହା କହିକି ମାଛ ପାଣି ଭିତରେ ବୁଡ଼ିଗଲା । ଘର ଫେରିକି କେଉଁଟ ଦେଖିତେ ଗୁଜମହଲ ବଦଳରେ ଧୁଞ୍ଜର ଘର ଅଛି ଓ ତା ଭିତରେ ତା ସ୍ତ୍ରୀ କାନ୍ଦୁଛି ।

—o—

ବାର୍ ହତ୍ ଗାଢ଼

ମାଧ୍ୟମର ମେନ୍ଦେ ମିୟୁଦ୍ ହାତୁ ତାଇକେନା । ଏନ୍ ହାତୁରେ ରାମୁ ଅଡ଼ା? ସିବୁ ନୁହଁମ ରେନ୍ ବାର୍ ହତ୍ କଡ଼ା କିନା ଅଡ଼ା? ତାଇକେନା । ଇନ୍ କିନ୍ ସବେନ୍ ଇମିତାକିନ୍ ଗାଢ଼ନା । ମିୟୁଡ଼ା ? ଯା-ନା ଆ ? କାମି ତାଇନ୍ରେ ମିଶା ତେକିନ୍ ସେନା । ରାମୁ କାମି କୁଡ଼ି ତାଇକେନାଏ । ଅଡ଼ା? ରେ ଅକସ୍ତା କାନାଜି କାଏ ମାନାଡ଼ି ତାଇକେନା । ଇସ୍ତୁଲ ବାହାନାରେ ଜସନ୍ କେତେ ଅଡ଼ା? ଏତେ ଅଡ଼ା ଅଡ଼ା? ସ୍ତୁଲ କାସେନ୍ କେତେ ହନର୍ ହନର୍ତେ ଆୟୁବାଏ ରୁଆଡ଼ା । ସିବୁ ଲେକିନ୍ ବେସ କଡ଼ା ତାଇକେନା । ଅଡ଼ା?ରେ ହୁପଡ଼ିଜ କାମିକ କାମି ତାଇକେନା । ମାବଂଡ଼କଆ କାଜି ମାନାଡ଼ି ତାଇକେନା ଅଡ଼ା? ସ୍ତୁଲରେ ବେସ୍ ପାଡ଼ାଅନ୍ ତାଇକେନାଏ । ମେନ୍ଦ୍ ରାମୁ ସବେନ୍ ଇମିତାଜ ହନର୍ତେ ସେନ୍ଲଗିନ୍ ସିବୁକେ କାଜିଆୟାଏ । ସିବୁ ରାମୁଆ? ସାଡ଼ାଡ଼ି କାଏ ବାଗିଡ଼ାଡ଼ି ଲେକାତେ ଇନିଲ୍ ହନର୍ତେ ସେନଆ ।

ମାଡ଼ି ମାଡ଼ିତେ ଜାତାଅନ୍ରେ ସିବୁଆ ମନ୍ ହୁଡ଼ିଟ୍ ଇଦାଆନା । ଅତା?ରେ କେତ'ୟା କାଜିକା ମାନାଡ଼ିଟ୍ କେତେ ରମୁଲ୍ ହୁନବୁତେ ସେନଆ । ଏନା ମେନ୍ତେ ଅତା?ରେ ସିବୁକେ ଖବ୍ କ ଏଗେରଥା । ମୁସିଟ୍ ହୁଲ୍ ରମୁଆ? କାଜି ମାନାଡ଼ିଟ୍ କେତେ ବାରନ୍ କିନ୍ ଟନାଟ୍ରେ ଡିରଲ୍ ତାରାବ ଜମ୍ ମେନ୍ତେ କିନ୍ ଅଡ଼ଜାନା । ଟନାଟ୍ରେ ଖୁବ୍ ସାଡ଼ଗିଟ୍ କିନ୍ ସେନ୍ ଜାନା । ସେନ୍ ତାନ୍ଲେ ଟନାଟ୍ ବିତାରୁରେ ମିଅଦ୍ ଭାଲୁଆ? ସାମାନାଟ୍ରେ-କିନ୍ ପାଡ଼ାଅସାନା । ରମୁଖବ୍ ନରୁଧାଡ଼ି ତାଜକେନାଏ ମେନ୍ଦ୍ ସିବୁ ନରୁ କାଏ ଧାଡ଼ି ତାଜକେନା । ଭାଲୁ ନେଲ୍ କେତେ ବାରନ୍ କିନ୍ ବରତେ ଚିଟିକା ଗ୍ରୁବା ଜାନା କିନ୍ । ରମୁ ବରତେ ସିବୁକେ ବାଗିକେତେ ନରୁଜାନାୟୁ ଅତ? ମିଅଜ୍ ଦାରୁରେ ରାକାବ୍ ଜାନାୟୁ । ସିବୁ ରସ୍ ଗାରଗି ଚିଟିନାଏ ଚକାୟା ପାହାମ୍ କାଏ ଆଡ଼ିଜାନା ଅତ? ମିଅଜ୍ ଉପାୟ ଉଡୁ କେଦାଏ । ଇନି? ଗୋଏକାନଲେକା ସାସାସ ଆଟକା-ଅ କେତେ ଅତେରେ ବାଟି ଜାନାଏ । ଭାଲୁ ସିବୁନା? ହୁଲୁଆନାଏ ଅତ? ସିବୁକେ ବାଟି ସ୍ବାକାନ୍ ନେଲ୍ କେତେ ସୁଡ଼କୁଦ କଜାଏ । ସିବୁକାଏ ଏଟେ? କଟେ? ଜାନାଏ । ଭାଲୁ ସରୁଅ କେଦାଏ ଚି ନି? ଦ୍ ଗୋଜା କାନାଏ । ଏନା ମେନ୍ତେ ଇନି? କେ ବାଗି କେତେ ଭାଲୁଟନାଟ୍ରେ ନରୁ ଜାନାଏ । ଭାଲୁ ନରୁସ୍ତାନ୍ ତାୟୁମ୍ତେ ସିବୁ ବିରଦ୍ କେତେ ହାଡ଼ିକେ ରୁଆଡ଼ି ଜାନା । ସାଡ଼କାଟ୍ ସାମାୟୁରେ ରମୁକେ ନରୁବାଗିକିନା ମେନ୍ତେ ସିବୁଆ ମନ୍ରେ ଦୁକୁ ହୁବାଜାନା ଅତ? ଏନ୍ ହୁଲୁତା? ଏତେ ରମୁଆ? ସାଡ଼ାଡ଼ ବାଗି କେଦାଏ ଅତ? ଅତା?ରେ ସବେକ୍ କଥା କାନାଜି ମାନାଡ଼ିଟ୍ କେତେ ପାଡ଼ାଅନ୍ରେ ମନ୍ କେଦାଏ ।

ଦୁଇ ସଙ୍ଗାତ

ମାଧସୁର କହୁକ ଏକ ଗାଁ ଥିଲା । ସେ ଗାଁରେ ରମୁ ଓ ସିବୁ ନାମରେ ଦୁଇ ପିଲାଙ୍କ ଘର ଥିଲା । ସେମାନେ ସବୁବେଳେ ସାଙ୍ଗ ହୁଅନ୍ତି । ଜଣଙ୍କର କିଛି କାମ ଥିଲେ ଏକା ସାଥୀରେ ଯାଆନ୍ତି । ରମୁ କାମ କୋଡ଼ିଥିଲା । ଘରେ କାହାରି କଥା ମାନୁ ନ ଥିଲା । ସ୍କୁଲ ବାହାନାରେ ଖାଇପିଇ ଘରୁ ବାହାରେ ଓ ସ୍କୁଲ ନ ଯାଇ ବୁଲି ବୁଲି କି ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଡେରେ । ସିବୁ କିନ୍ତୁ ଭଲ ପିଲା ଥିଲା । ଘରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ କାମଗୁଡ଼ିକୁ କରୁଥିଲା । ବଡ଼ମାନଙ୍କ କଥା ମାନୁଥାଏ ଓ ସ୍କୁଲରେ ଭଲ ପଢ଼ୁଥିଲା । ଏଥିପାଇଁ ରମୁ ସବୁବେଳେ (ସିବୁକୁ) ବୁଲିବାକୁ

ଯିବାକୁ କହେ । ସିବୁ ରାମୁର ସାଥୀ ଛୁଡ଼ି ନ ପାରି ତା ସାଥୀରେ ବୁଲିଯାଏ ।
 ଧୀରେ ଧୀରେ ପଡ଼ାରେ ସିବୁର ମନ ଛୋଟ ହୋଇଗଲା । ଘରେ କାହାର କଥା
 ନ ମାନି କରି ରାମୁ ସାଥୀରେ ବୁଲିବାକୁ ଯାଏ । ଏଥପାଇଁ ଘରେ ସିବୁକୁ ଖୁବ୍
 ଗାଲ ହୁଏ । ଏକଦା ରାମୁର କଥା ମାନିକ ଦୁଇ ଜଣ ଜଙ୍ଗଲକୁ କେନ୍ଦୁଗୁର
 ଖାଇବାକୁ ବାହାର ପଡ଼ିଲେ । ଜଙ୍ଗଲରେ ଖୁବ୍ ଦୂରକୁ ଚାଲିଗଲେ । ଯାଇ
 ଯାଇକି ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ଏକ ଭଲୁର ସାମନାରେ ଦୁହେଁ ମୁହଁମୁହଁ ହେଲେ ।
 ରାମୁ ଖୁବ୍ ଦୌଡ଼ି ପାରୁଥିଲା କିନ୍ତୁ ସିବୁ ଦୌଡ଼ି ପାରୁ ନ ଥିଲା । ଭଲୁ
 ଦେଖିଲକ ଦୁଇଜଣ ଡରରେ ଛୁନିଆଁ ହୋଇଗଲେ । ରାମୁ ଡରରେ ସିବୁକୁ
 ଛୁଡ଼ିକି ଦୌଡ଼ି ପଳାଇଗଲା ଓ ଏକ ଗଛରେ ଚଢ଼ିଗଲା । ସିବୁ ଏକେଲା କ'ଣ
 କରିବ ଚିନ୍ତାକରି ନ ପାରିଲା ଓ ଏକ ଉପାୟ ପାଶୁଲା । ସେ ମଲପର ଶାସ
 ରୋକକ ମାଟିରେ ଡୋଲେଇ ପଡ଼ିଲା । ଭଲୁ ସିବୁ ପାଖକୁ ଆସିଲା ଓ ସିବୁକୁ
 ଡଳିପଡ଼ିଥିବା ଦେଖି ଶୁଝିଲା । ସିବୁ ହଲଚଲ ହେଲାକି । ଭଲୁ ଭାବିଲା କି ଏତ
 ମରିଯାଇଛି । ଏହା କହି ତାକୁ ଛୁଡ଼ିକି ଭଲୁ ଜଙ୍ଗଲକୁ ପଳାଇଗଲା ।
 ଭଲୁ ପଳାଇବା ପରେ ସିବୁ ଉଠିକି ଗାଁକୁ ଫେରିଗଲା । ବିପଦ ସମୟରେ
 ରାମୁକୁ ଦୌଡ଼ି ପଳାଇଲା କହି ସିବୁର ମନରେ ଦୁଃଖ ହେଲା ଓ ସେ
 ଦିନଠୁ ରାମୁର ସାଙ୍ଗ ଛୁଡ଼ିଲା ଓ ଘରେ ସମସ୍ତଙ୍କ କଥା ମାନି ପଡ଼ାରେ
 ମନ ଦେଲା ।

(ଲଞ୍ଜିଆ ସଉର)

କନ୍ୟତାନ ଇତିନାସାନ୍ ପାଣ୍ଡେରାନ୍ ସ୍ୱମ୍ପତେଃ

ସଂଗ୍ରାହକା : ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀୟା ନାୟକ

ଆବଇଭୁଲପ୍ ଲିଙ୍ଗାନ୍ ସିନ୍ଧୁ ଭୁଲବ୍ ଡଃକ୍ତୁଲିଃ । ଆନ୍ତେ ସିନ୍ଧୁ
ଭୁଲପ୍ ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଆବଇ ପାଣ୍ଡେରାନ୍ ଡଃକ୍ତୁଲିଃ । ବଡ଼ିନା ପଣ୍ଡେରାଙ୍ ସଇଲ୍ଲାନିତେ
ଗାସଲେ ଅଗାଣ୍ଟି ସ୍ୱେତଃ ବାର୍ ଆବଇ ସାନ୍ୟଇମାନ୍ ସ୍ୱାମ୍ପଲେ ସ୍ୱେରେଡେ ।
ତଙ୍ଗାରନ୍ ଇରାତା ଇରାତ ବଗରୁକାଙ୍ ଲେଙ୍ଗାନ୍ ଇଲେ ଆରବେ ।
ପାଣ୍ଡେରାନ୍ ଆନ୍ସଲସିଜନ୍ ଆଡ଼ଙ୍ ଆସୁଙ୍ ସ୍ୱେତେ, “ନେନ୍ନନାମି
ସୁମ୍ପିଡ଼ମ୍ପତାଇ ।” ଆନ୍ ସଲସିଜନ୍ ଅଡ଼ିଲେ । ପାଣ୍ଡେରାନ୍ ଅନ୍ତେ ଆଡ଼ଗଲ୍
ଲୁଟ୍ଲେ । ଆନ୍ସଲସିଜନ୍ ଗାମିତି ଜାୟି ପାଣ୍ଡେରେ ସୁଙ୍ଗଲେନ୍ ଆଗା-
ଗାନ୍ବଃ । ପାଣ୍ଡେରାଙ୍ ଗାମେଡ଼ଃ ଇତିଆଡ଼ନଙ୍ ଗାଲ୍ ଆଡ଼ଙ୍ଗଲେ । ଆନ୍ସଲ-
ସିଜନ୍ ଗାମିତେ ଇତିଜା ଡେନିଜାନ୍ ଆଡେ କୁଡ଼ୁଡ଼ୁଙ୍ ଆସଇ
ଡ଼ାଙ୍ ଡଃକ୍ତୁ । ବଣ୍ଡଃ ପାଣ୍ଡେରାଙ୍ ଗାମେନେ । ନେନ୍ନ ଆପଙ୍ ଲୁଇନ୍
ଆକାନ୍ସିମ୍ ତବାନ୍ତ ବାଲେ ଡ଼ମ୍ପା ଡଃଆଗାବାଃ । ଡ଼ିନ୍ ନାନ୍ ତୋକଲେ
ସବଇଞ୍ଜି, ଗାଲ୍ଜି । ତଗଲଡ଼ାଙ୍ ପାଣ୍ଡେରାଙ୍ ଗାମିତେ ନେନ୍ ସଇତାନ୍
ଇଡେଃ । କାସିମାନ୍ ଆଜୁମ୍ପଲେ ଆନ୍ତସ୍ୱେଲେ ଆସିବୁ ମେରେଡ଼ନ୍ ତନ୍ତୁଃ ।
ଆନ୍ ସଲ ସିଜନ୍ ଆବଇ ଆଅନ୍ ମେଡ଼ନ୍ ତିଏଡେ । ବାର୍ ପାଣ୍ଡେରାନ୍
କୁମେଡ଼ନ୍ ସ୍ୱମ୍ପଲେ ସଇଁତାସ୍ୱେଲେ । ଆସୋଇ ତଙ୍ଗରାନ୍ ଆସିବେସ୍ୱାତିକ
ଆକୁଇ ତଗଲ୍ଲେ । ତିତିଜାନାଂ ପାଣ୍ଡେରାଙ୍ ଆବଇ ଆନ୍ସଲ୍ ସିଜନ୍
ଗିଜାନ୍ ଗିଲେ ଗାମିତି, ନାମିଃ ଆମ୍ବିନ୍ ସୁଅଙ୍ ବନ୍ ଡ଼ାକୁନାଙ୍ ଆଡ଼ଲି-
ଙ୍ଗେନ୍ତେନ ଲୁତାଇ ବଡ଼ଃ । ଗାମ୍ପଲେଡେନ୍ କାନ୍ଥାକୁମେଙ୍ ପାଙ୍ଗେଲେ
ସ୍ୱେରେଣ୍ଡ ଭୁଲବ୍ ଲିଙ୍ଗାନ୍ କାଲ୍ କାଲ୍ ଡ଼କ୍ତୁ । ଆନ୍ସଲସିଜନ୍ ଜାଗାନ୍
ଡ଼ିତିଙ୍ଗ ପାଣ୍ଡେରାଙ୍ ଲୁଟ୍ଲେ । ଆନ୍ସଲସିଜନ୍ ଗାଗାନାନ୍ ଆସନ୍ ପାଣ୍ଡାରାଙ୍
ଗୁଡ଼ିଙ୍ଗଲେ । ବଣ୍ଡଃ ପାଣ୍ଡେରାଙ୍ ଆସାଲେଃ ବାର୍ ଗାମିତେ ଇତିନାତନ୍
ଆଙ୍ ଲ୍ ଡେଲେଃ । ବଗାଡ଼ ଡେଙ୍ଗାଲେନା ଆଡ଼ିଲେଣ୍ଡେ କୁମେଡ଼ାନ୍ ଡୁବଃ
ଆଲୁଡ଼ମ୍ପାଃ । ଡ଼ଙ୍ ଡ଼ଙ୍ ନାନ୍ ଆଡ଼ିକ କୁରୁବଞ୍ଜି ଗାଗାଲେଞ୍ଜି । ତାଗାଲ ଡ଼ାଙ୍
ଡେଲି ପାଣ୍ଡାରାଙ୍ ଗାମିତେଃ, ନେନ୍କୁମ୍ପିୟାନ୍ ଆଜୁମ୍ପଲେଃ, ଆନ୍ତନାସାନ୍ ଆବଇ

କୁମେରେଡ଼ିନ୍ ଉମ୍ମାଃ ନ୍ୟେନ ସର୍ବଜାନ୍ ଇତେଃ । ଆନସଲ ସିଜନ୍ ଡିକାଡ଼ିଃ,
 ପାଣ୍ଡେରାନ୍ କୁମେଡ଼ାନ୍ ନ୍ୟେମ୍ଲେ ସର୍ବଜାନ୍ ସେରିତେ । ଆସକାତାରୁ
 ଆସୁରଆଦିକ ଅରସ୍ଲେ । ବସୁଙ୍ଗ୍ ଲିଙ୍ଗାନ୍ ପାଣ୍ଡେରାନ୍ ଲୁଡ଼ିଡ଼ି, ଆସୁଙ୍ଗ୍-
 ଲିଙ୍ଗି ଜେନାଙ୍ଗ୍ ତାନଙ୍ଗ୍ ଗାଲନ୍ ଆଡ଼କୁଏ । ପାଣ୍ଡେରାଙ୍ଗ୍ ଗାମିତେ ।
 କୁମେଡ଼ାନ୍ ପାଙ୍ଗ୍ ପାଙ୍ଗ୍ଲେ ତନଙ୍ଗ୍ ଗଲ୍ ବାଃ । ଆନସଲ ସିଜନ୍ ଗାମିତେ
 କାନାକୁମିପି ବଡ଼ି ସାର୍ବଜାଙ୍ଗ୍ ଡମ୍ପତେଃ । ପାଣ୍ଡେରାଙ୍ଗ୍ ଗାମିତେଃ ତନଙ୍ଗାଲମ୍
 ରୁଝୁ଼, ସାତାଃ ନ୍ୟେନପ୍ ସେଲେ ଆଡ଼ିରାଙ୍ଗାନ୍ ବାଗୁନ୍ ଡିକୁଲେଃ
 ଡିକମ୍ମାଃ । ଡିଙ୍ଗନ୍ୟେ ଆମଡ଼ାଙ୍ଗ୍ ଆମଡ଼ାଙ୍ଗ୍ଲେ ତଗଲନ୍ ଜେଲୁଙ୍ଗ୍ ଡିଜାଙ୍ଗ୍
 ଡିଙ୍ଗ୍ଲେ ଗାଗଲିଙ୍ଗିଃ ବାର୍ ଆଡ଼ିରାଆଙ୍ଗ୍ ବାଗୁ ପାଣ୍ଡେରାଙ୍ଗ୍ ଡିଲିଙ୍ଗି ।
 ତଗଲଙ୍ଗ୍ କୁତାବଞ୍ଜି ଡିମାଲିଙ୍ଗି ପାଣ୍ଡେରାନ୍ ଆନଙ୍ଗ୍-ଡିରାଙ୍ଗାଙ୍ଗ୍ ବାଗୁ ଆନ୍ତେ
 ଆସୁଙ୍ଗ୍ ସେଇ ଆକୁଇ କୁଇ ଅଲୁଙ୍ଗ୍ ଅବତାଙ୍ଗ୍ ଗ୍ଲେଡେଃ । ତଗଲଡ଼ାନ୍
 ଡିଲିନ୍ ପାଣ୍ଡେରାଙ୍ଗ୍ ଗାମିତେ, କୁମେସ୍ତେନ୍ ଆକୁମ୍ଲେତ ଆକୁମ୍ଲେଃ ବାଗୁନ୍
 ଆଡ଼ିରାଙ୍ଗାନ୍ ଡିକମ୍ମା ନ୍ୟେନ୍ ପାଙ୍ଗ୍ଲେ ସାକତାନ୍ ସ୍ତେରୁତେଃ । କାନିଲ୍
 ଆମଡ଼ାଙ୍ଗ୍ ଆମଡ଼ାଙ୍ଗ୍ଲେ ଆଡ଼ିରାଙ୍ଗା ସାକଲିଙ୍ଗି । ପାଣ୍ଡେରାଙ୍ଗ୍ ସିଡେଂକ୍
 ବିରଙ୍ଗ୍ ଗାମିତେ । ବୁଡ଼ିଙ୍ଗି ଅକୁକୁଇଲିଙ୍ଗ୍ ଡ୍ରବାଙ୍ଗାତ୍ତ ଆଡ଼ିରାଙ୍ଗାନ୍
 ଆନନ୍ୟେନ୍ ଓରୁଙ୍ଗ୍ତେ । ଡିରାଙ୍ଗାନ୍ ସାକାତା ସକାତା ଆନ୍ତ ଆସୁଆଡ଼ଙ୍ଗ୍ ଗିଡି
 ଆକୁଇ କୁଇ ସୁଲୁଙ୍ଗାନ୍ ଡ୍ରକୁଲିଃ । ଆନ୍ତାଆସେନ୍ ଆମଙ୍ଗ୍ ଆବରୁନା ଆମଡ଼ା-
 ଙ୍ଗାନ୍ ଆମଡ଼ାଙ୍ଗ୍ଲେ ଆବାଆସ୍ତାଂ ଏଡାଲେଙ୍ଗିଃ ଜିନାଙ୍ଗ୍, ପାଣ୍ଡେରାଙ୍ଗ୍
 ଦାଙ୍ଗ୍ ଡିଉରୁଇଙ୍ଗ୍ତେନ୍ । ଆସକା ତଙ୍ଗରାନ୍ ସୁରନାଦିକ ପାଣ୍ଡେରାନ୍
 ଆରଗାଲ ଡେଲିଃ । ଆନ୍ତେ ଆସାନ୍ ଆବଇ ରାଜାସିଜାନ୍ ଗିଜାଙ୍ଗ୍ଲେ
 ପାଣ୍ଡେରାଙ୍ଗ୍ ଗାମିତେ, ନାନଗାନ୍ନାଗବାମ୍ ଆମନ୍ ଗିଗିଜା ନ୍ୟେନ୍ ଡାଆଙ୍ଗ୍
 ତାଲିସ୍ତେରୁତା । କାନଆସଡ଼ାଙ୍ଗ୍ ଆମଡ଼ାଙ୍ଗ୍ଲେ ଟ୍ରାଜାସେନ୍ ଆଡେଙ୍ଗ୍
 ଆସ୍ତାମ୍ ଆନ୍ତେ ଗୋଆଙ୍ଗ୍ ଗାବ ଉର୍ ଉର୍ବେଃ । ବଣ୍ଡ଼ ପାଣ୍ଡେରାନ୍ ଆସୁର୍-
 ଅର ଆସୁମଡ଼ଙ୍ଗ୍ ଉମ୍ଲେଃ । ଆନ୍ତେ ଆସନ୍ ଟ୍ରାଜାସିଜନ୍ ଗେନାପତାବାନ୍
 ଉରେ ଗିକସ୍ତେଃ କୁଡ଼ିଆବଇ ଲଙ୍ଗିଡ଼ାଙ୍ଗ୍ ଡିସିଜନ୍ ଡିକୁଲେଃ । ଆନ୍ତେଆସାନ୍
 ଆନ୍ତଗାନ୍ ଗାବଲିଙ୍ଗାନ୍ ଆବଇ କିନ୍ ସାଡ଼ାଙ୍ଗ୍ ପିଲେ ଗାବଲେଃ ବାର୍
 କାନ୍ତୁଲିଙ୍ଗ୍ଲି ଦାଙ୍ଗ୍ ଡିସିଜନ୍ ଆନନ୍ ପାଙ୍ଗ୍ ପାଙ୍ଗ୍ଲେ ସିଟୁଙ୍ଗ୍ଲେଃ ।
 ପାଣ୍ଡେରାନ୍ ସ୍ତାବଙ୍ଗ୍ ସ୍ତେରେ ଗାନାଗାବାମ୍ ପାଙ୍ଗ୍ଲି ସ୍ତେରେତେଃ ।
 ବାର୍ଆନନ୍ ଅସାଙ୍ଗ୍ ନଞ୍ଜି ଗୁଡ଼ଙ୍ଗ୍ଲେ ଗାମିତେଃ, ନ୍ୟେନ୍ ଲଙ୍ଗି
 ଡାଙ୍ଗାଡ଼ି ସିଜନ୍ ପାଙ୍ଗ୍ଲି । ସୁବିନଞ୍ଜି ଆମୁକାବା ଗାନାନ୍ ଗାବାନ୍
 ଉରେରେ ଆବିଲେନଞ୍ଜି । ଆଦିକ ଆବଇ କିନ୍ ସଡ଼ନ୍ ଡୁଙ୍ଗ୍ ଲିନ୍ ଡ୍ରମ୍ଲିଙ୍ଗିଃ,

ଇତିନାସାନ୍ ଗାମ୍‌ଲେନ୍‌ଡେନ୍‌ ଆଡେଙ୍ଗ୍ ଆସ୍ତାମ୍ କାନାଲ୍-
କାଲଙ୍ଗ୍ ଉଲ୍ଲିଜାଃ । ଆନ୍ତି ଆଡ୍ଡିନା ସରଙ୍ଗ୍ କସଡାନ୍ ପାଣ୍ଡେରାଞ୍ଜି ଆଡଃ
ନ୍ୟାମ୍ବିନ୍‌ ସୋସୁଲେଃ ।

କୁକୁର କାହିଁକି ଠେକୁଆ ଧରନ୍ତି

ଗୋଟିଏ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ଖଜୁରା ବଣ ଥିଲା । ସେହି ଖଜୁରା ବଣ
ଭିତରେ ଠେକୁଆଟିଏ ଥାଏ । ଦିନେ ଠେକୁଆ ହାଟକୁ ଯିବ ବୋଲି ମନସ୍ତକଲା ।
ଏବଂ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରେଟ୍ କୁକୁଡ଼ା ନେଇ ହାଟକୁ ବାହାରି ପଡ଼ିଲା । ରାସ୍ତାରେ ଯାଉ
ଯାଉ ଗୋଟିଏ ଗାଁରେ ସନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇଗଲା । ଠେକୁଆ ଜଣେ ଝିଅକୁ କହିଲା,
“ଆଜି ମୁଁ ତୁମ ଘରେ ଶୋଇବି” । ଝିଅଟି ରାଜି ହୋଇଗଲା । ଠେକୁଆ ସେହି
ରାତି ରହିଗଲା । ଝିଅଟି କହିଲା ଆସ ଠେକୁଆ ଆମ ଘରେ ଯାହା ରେସେଇ
ହୋଇଛି ସମସ୍ତେ ଖାଇବା । ଠେକୁଆ କହିଲା କି ତରକାରି ରାନ୍ଧିଛ ।
ଝିଅଟି କହିଲା କିଛି ରନ୍ଧା ହୋଇ ନାହିଁ ଭାତ ଟିକେ ଅଛି ସମସ୍ତେ ଖାଇବା । କିନ୍ତୁ
ଠେକୁଆ କହିଲା, “ମୁଁ ଯେଉଁ କୁକୁଡ଼ା ଆଣିଛି ତାକୁ ମାରି ରେସେଇ କରି ସମସ୍ତେ
ଖାଇବା । ରେସେଇ ହେଲା ସମସ୍ତେ ଖାଇଲେ । ସକାଳୁ ଠେକୁଆ କହିଲା ମୁଁ
ହାଟକୁ ଯିବି । କୁକୁଡ଼ା ଖାଇଲା, ତା ବଦଳରେ ଛେଳିଟିଏ ଦିଅ । ଝିଅଟି ଗ୍ରେଟ୍
ଛେଳିଟିଏ ଦେଲା । ତାପରେ ଠେକୁଆ ଛେଳିକୁ ଧରି ପୁଣି ହାଟକୁ ଯିବାକୁ
ବାହାରିଲା । କିଛି ଦୂର ଯିବାପରେ ପୁଣି ଅନ୍ଧାର ହୋଇଗଲା । ସେଠାରେ ମଧ୍ୟ
ଠେକୁଆ ଗୋଟିଏ ଝିଅକୁ ଦେଖି କହିଲା, ଆଜି ମୋତେ ତୁମ ଘରେ ଶୋଇବା
ପାଇଁ ସ୍ଥାନ ଦେଲେ ମୁଁ ରହିଥାନ୍ତି । କାରଣ ଏ ଛେଳିକୁ ଧରି ଜଙ୍ଗଲ ରାସ୍ତାରେ
ଗଲେ ବିପଦର ସମ୍ଭାଷିନ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଝିଅଟି ଆଶ୍ଚା ଦେଲା, ଠେକୁଆଟି
ରହିଗଲା । ଝିଅଟି ଠେକୁଆକୁ ଭାତ ଖାଇବାକୁ ଡାକିଲା । କିନ୍ତୁ ଠେକୁଆ
ମନାକଲା ଏବଂ କହିଲା କି ତରକାରୀ ହୋଇଛି । ଯଦି ତରକାରୀ ନ ହୋଇଛି
ତେବେ ଏ ଛେଳିଟିକୁ କାଟି ରେସେଇ କରି ଖାଇବା । ରେସେଇ ପରେ
ସମସ୍ତେ ଖାଇଲେ । ସକାଳୁ ଉଠି ଠେକୁଆ କହିଲା, ମୋ ଛେଳି ଖାଇଲା ତେଣୁ
ମୋତେ ଗୋଟିଏ ଛେଳି ଦେଲେ ମୁଁ ହାଟକୁ ଯିବି । ଝିଅଟି ଛେଳି ଦେଲା,
ଠେକୁଆ ଛେଳି ଧରି ପୁଣି ହାଟକୁ ଯିବାକୁ ବାହାରିଲା । କିଛି ଦୂର ଯାଉ ଯାଉ
ପୁଣି ସନ୍ଧ୍ୟା ହେଲା । ଗୋଟିଏ ଘରେ ଠେକୁଆ ଆଶ୍ରୟ ନେଲା, ତାଙ୍କର ଘରେ
ମଧ୍ୟ ତରକାରୀ ନାହିଁ । ଠେକୁଆଟି କହିଲା ତୁମେ ଏ ଛେଳିଟିକୁ ନେଇ

ରୋଷେଇ କର । ଝିଅଟି କହୁଲା ଏ ଛେଳିଟି ପରା ହାଟରେ ବିକବ ।
 ଠେକୁଆ କହୁଲା ଛେଳିଟିକୁ କାଟି ଡରକାରୀ କର କେବଳ ମୋ ପାଇଁ ତା ସିଙ୍ଗ
 ଦୁଇଟି ହିଁ ରଖିଦେବ । ଏତିକି ଶୁଣି ରାତିରେ ମାଂସ ରନ୍ଧା ହୋଇ ଖିଆହେଲା
 ଏବଂ ସିଙ୍ଗ ଦୁଇଟି କେବଳ ଠେକୁଆକୁ ଦେଲେ । ରାତିରେ ସମସ୍ତେ ଶୋଇ
 ପଡ଼ିଛନ୍ତି । ଠେକୁଆ ସେହି ସିଙ୍ଗ ଦୁଇଟିକୁ ସେହି ଘରର ସୁନ୍ଦରୀ ଝିଅ ଖୋସାରେ
 ଖୋସିଦେଲା । ସକାଳୁ ଉଠି ଠେକୁଆ କହୁଲା, ମୋ ଛେଳିତ ଖାଇଲା ଖାଇଲା,
 ବର୍ତ୍ତମାନ ମୋର ସିଙ୍ଗ ଦୁଇଟିକୁ ତଥ ମୁଁ ନେଇ ହାଟକୁ ଯିବି । ଏହା ଶୁଣି
 ସମସ୍ତେ ସିଙ୍ଗ ଖୋଜିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଠେକୁଆ ଗୋଟିଏ ସତ୍ତ୍ୱ ରଖି କହୁଲା,
 “ସାର ଖୋସାରେ ସିଙ୍ଗ ଦୁଇଟି ପାଇବ ତାକୁ ମୁଁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇଯିବି ।”
 ସିଙ୍ଗଟି ଖୋଲୁ ଖୋଲୁ ସେହି ଘରର ସୁନ୍ଦରୀ ଝିଅର ଖୋସାରେ
 ଲାଗିଥିଲା । ତେଣୁ ପୁରୁଷ ସତ୍ତ୍ୱ ଅନୁସାରେ ଝିଅର ବାପା ମା କାନ୍ଦିଲେ
 ମଧ୍ୟ ଝିଅଟିକୁ ଠେକୁଆ ନେଇ ଚାଲିଗଲା । କିନ୍ତୁ ଦୂର ଚାଲିବା ପରେ
 ଠେକୁଆକୁ ବହୁତ ଶୋଷ ଲାଗିଲା । ତେଣୁ ଜଣେ ରାଜକୁମାରକୁ ଦେଖି ଠେକୁଆ
 କହୁଲା, ଏ ପକ୍ଷ ପୁରୁଣାଟିକୁ ତୁମେ ଦେଖୁଥାଅ ମୁଁ ଟିକିଏ ପାଣି ପିଇ ଆସିବି ।
 ଏହା ଶୁଣି ରାଜକୁମାର ସେହି ପକ୍ଷ ପୁରୁଣା ପାଖରେ ବହୁତ ସମୟ ଅପେକ୍ଷା
 କଲା । କିନ୍ତୁ ଠେକୁଆ ଆସିବାର ଡେରି ହୋଇଗଲା । ତେଣୁ ରାଜକୁମାର ପକ୍ଷ
 ପୁଡ଼ିଆ ଖୋଲି ଦେଖିଲା ସେଥିରେ ଜଣେ ସୁନ୍ଦରୀ ଝିଅ ଅଛି । ତେଣୁ ସେ ପକ୍ଷ
 ପୁଡ଼ିଆରେ ଗୋଟିଏ କୁକୁରକୁ ରଖିଦେଲା । ଏବଂ ସେ ସୁନ୍ଦରୀ କନ୍ୟାକୁ ନିଜେ
 ନେଇ ବିବାହ କଲା । ଠେକୁଆ ଆସି ପକ୍ଷ ପୁଡ଼ିଆକୁ ନେଇ ଚାଲିଗଲା ଏବଂ
 ତାଙ୍କ ଠେକୁଆ ସଙ୍ଗ-ମାନଙ୍କୁ ଡାକି କହୁଲା, “ମୁଁ ଜଣେ ସୁନ୍ଦରୀ
 କନ୍ୟାକୁ ନେଇ ଆସିଛି । ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଗରେ ପକ୍ଷ ପୁଡ଼ିଆଟିକୁ ଖୋଲି
 ଦେଖିଲା । ଗୋଟିଏ କୁକୁର ବାହାର ସମସ୍ତ ଠେକୁଆ ମାନଙ୍କୁ ମାରିଲା କାରଣ
 ତାକୁ ଏତେ ସମୟ କଷ୍ଟ ଦେଇଛନ୍ତି ବୋଲି । ସେହିଦିନ ଠାରୁ କୁକୁର ଠେକୁଆ
 ମାନଙ୍କୁ ମାରିବା ପାଇଁ ଗୋଡ଼ାଏ ।

— ୦ —

ବୁଡ଼ାନ୍ ଇତିନାସାନ୍ କାଂସିଙ୍ଗମାନ୍ ପାଙ୍ଗଡେ

ଅବନ୍ତି ଗାମ୍ଭିରେ ଡିଆ ଡକୁଲେ । ତତ୍ତ୍ୱ ଆବଇ ଟ୍ରାକାନ୍ ଡକୁଲେ,
 ଆନନ୍ ଆନନ୍ମାନ୍ କରଇ ସବର ବାର୍ ଆନନ୍ ନାମ୍ ଆମପାର୍ ଆଡେଙ୍ଗ୍
 ସରସରାନ୍ କେଲୁଜି । ଆନନ୍ଜି ଉଲ୍‌ବାନ୍ ସିରିଙ୍ଗ୍ ଜନ୍ମୁଙ୍ଗ୍, ଆନୁରାଜାନ୍
 ପାଙ୍ଗଲେ ଲୁନ୍‌ଲେ ମେହେଙ୍ଗ୍ ଲିଜି ବସ୍ ଲିଙ୍ଗାନ୍ । ଆବୋଇ ସୋଡ଼ା

ସିଂଅନ୍ ଇରାଜତେ, କାନ୍ତେ ଆସିଂହ ଉରପ୍ ଲିଙ୍ଗାନ୍, ଆଜନ୍ତୁ ସ୍ଵାଂମ୍ଲେ
 ସ୍ଵାଂମ୍ଲେ ଜୁମିତି । ବାର୍ ଜନ୍ତୁନ୍ ଆଗାସା ଆଡେଲ୍ ଆସାନ୍ ବରାବଲେଜି,
 ସିଂଅନ୍ କେଡ଼ାଙ୍ଗ୍ ଜାନ୍ ତାଲିଙ୍ଗନ୍ ଡକୁଲେଜି । ନ୍ୟାଡାପ୍ କୁନ୍ ସିଂଅ
 କେଡ଼ାନ୍ ଯାନ୍ତାସ୍ ଲେଗାନ୍ ଡଃ କଲିକଲ୍ ଡେଲେଃ । ଡକୁନ୍ ଆଡ଼ି-
 ସଲେଙ୍ଗାନ୍ ଆବଇ ଆନ୍ସୁଲ୍ ସିଜନ ବିନାଃ ଡିସାଲିଙ୍ଗ୍ ସିନ୍ଧୁଲିଙ୍ଗିନ୍ ।
 କାନ୍ଆସ୍ ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଆଗରଜାଙ୍ଗନ୍ ସ୍ଵାର୍ସ୍ଵେଡେନ୍, ଡଃ ଜାନକା ଲିଙ୍ଗେନ୍
 ଆସିଂସ୍ଵକିନ୍, ଗିଜାଙ୍ଗ୍ ସୁଲେ ଆନ୍ସୁଲ୍ ସିଜନ୍ ବସ୍ତି ବସ୍ତି ବଡ଼ଙ୍ଗ୍ ଲେଃ ।
 ଡଃ କୁନ୍ ସିଅନ୍ ଗାମ୍ଲେ ସ୍ଵେ ଆଇ ଆମାଙ୍ଗ୍ ବଡ଼ଙ୍ଗ୍ ଡଙ୍ଗ୍, ନିଏନ୍ ନମି
 ବସ୍ତି ବସ୍ତି କଲ୍ କଲ୍ ସ୍ଵାଙ୍ଗ୍ ଲିଙ୍ଗି । କାନ୍ ଆସାନ୍ ଆମାନ୍ ସାହାସ୍ୟ ଉବଇଙ୍ଗ୍
 ଗାମିଡେଃ ? ବାର୍ କୁନ୍ସେରଙ୍ଗ୍ ଆନ୍ସେଲ୍ ସିଜନ୍ କିନାନ୍ ଆଙ୍ଗ୍ ଡ୍ରୁସ୍ଵେଡିମ୍
 ବାର୍ କିନାମ୍ ଡୁଆଙ୍ଗ୍ ଡୁନ୍ ଲେଙ୍ଗ୍ । ଡାପଡ଼ଙ୍ଗ୍ ଜମ୍ପୁମ୍ ଗାମ୍ସୁଡେ ।
 ଡଃ ଆନିନ୍ ଉଲ୍ବାନ୍ କୁଡ଼ିବ୍ ଆଞ୍ଜିନ୍ ଗୁଡ଼ିଗାନ୍ ଗୁଡ଼ିନ୍ଲେଃ ଆପୁଙ୍ଗ୍ ଲେ
 ଗିଃବାଃ ନିଏନ୍ ଆନିନାଡ଼ଙ୍ଗ୍ ଡ୍ରୁବ୍ଲଇ । ବିଣ୍ଡଃ ଆନିନ୍ ଜୁମତମ୍ ଗାମ୍ସୁଡେ ।
 କନ୍ ଆସାନ୍ ଆସ୍ମିନ୍ ନ୍ୟାଡାପ୍ ବରାବଲେ ଡିଇମ୍ବା । ବିଣ୍ଡଃ ଜନ୍ତୁଞ୍ଜି ଗାମ୍ଲିଜି,
 “ସରା ମାନ୍ ବସ୍ତି ବସ୍ତି ଡୁଆଞ୍ଜି”, ଆନିନଞ୍ଜି ଜନ୍ତୁନଞ୍ଜି ଆଡ଼ି ଉନ୍ଲେ ସଇଲେ
 ଜମ୍ପୁଜିଃ । କାନାସାନ୍ ଆନିଞ୍ଜି ଜମ୍ପୁବି ଜନାଃ ଇଡିକାଃ ଡୁସଡେଃ ଆନ୍ତି-
 ସେରଙ୍ଗ୍ କୁନ୍ ଆନସଲ୍ ସିଜନ ବାରକୋଇ ଜୁମତମ୍ ଗାମ୍ଲେ ସିଂଅ ନେଡେନ୍
 ବରୁନେଡେଃ । ଆଡିକି ଆବଇ ବୋଡାଙ୍ଗ୍ ଡକୁଲେ । ଡଃ ଆନସଲ୍ ସିଜନ୍
 କୁନ୍ ବଡ଼ାଙ୍ଗ୍ ଗୁଡ଼ିଗାନ୍ ଗୁଡ଼ିଙ୍ଗ୍ ଲେଃ ଆପଙ୍ଗ୍ ସ୍ଵେଡେନ୍, ଗିଜା ବୁଡ଼ା ବାଇ
 ନିଏନି କାନ୍ଜଲ୍ ଡାକଡୁନ୍ ଜାନ୍ତାସ୍ ଲେଙ୍ଗନ୍ ସିରଙ୍ଗ୍ ଡାପଲ୍ଲଇ । ବିଣ୍ଡଃ
 ଜମ୍ପତମ୍ ଗାମ୍ସୁଡେ କାନାଡେଃ ଆମାନ୍ ବାଂସାଲେ ଦର୍ମିବାଡେ ବିସାସ୍ ଲେଡି
 ଆନିତି ସିରଙ୍ଗ୍ ବୁଡ଼ାଙ୍ଗ୍ ଗାମ୍ଲେ । ଡିନେନାଡ଼ଙ୍ଗ୍ ସ୍ଵାଙ୍ଗ୍ ଗାମଡେ ଆମାଡ଼ଂ
 ଜାନ୍ତା ଲିଙ୍ଗାନ୍ ଡକୁଲମ୍ ଆନ୍ତାଡିନେନ୍ ଗିଡାଉରଇ । ଆନିତି ସିରଙ୍ଗ୍
 ସିଆନ୍ ବାନ୍ତାଲିଙ୍ଗାନ୍ ଗାଲେଃ, ବାରକୋଇ ଆଡୁଙ୍ଗ୍ ନାଇଡେ ଆଡିକି
 ବୋଡାଙ୍ଗ୍ ଆନସଲ୍ ସିଜନ୍ ଆପୁଙ୍ଗ୍ ଲେଃ, ଗାମିଡେଃ ଇଡିନ୍ ଡିଡିଙ୍ଗ୍ ।
 ଡାକିଙ୍ଗ୍ ଗାମଲେ କାସିମନ୍ ଡାକ୍ ପାପାଙ୍ଗ୍ ଲ କୁମାଃ । ଆନ୍ତେ ସାରଙ୍ଗ୍
 ବୁଡ଼ାଙ୍ଗ୍ କାନ୍ସିନନ୍ ଆପାଙ୍ଗ୍ ପାଙ୍ଗ୍ ବୁଡ଼ାଙ୍ଗ୍ ସୁସୁଲେଃ ।

ବଲୁଆ କାହୁଁକି କୁକୁଡ଼ା ନିଏ

ଅବନ୍ତ ନାମରେ ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟ ଥିଲା । ସେହି ରାଜ୍ୟରେ କିରଡି
 ନାମରେ ଜଣେ ଶବର ରାଜା ଥିଲେ ଏବଂ ସେ ଦେଶର ସମସ୍ତ ଶବରମାନଙ୍କୁ

ସେ ନଜେ ପରିଚ୍ଛଳିତ କରୁଥିଲେ । ଶବରମାନେ ଜଙ୍ଗଲକୁ ଯାଇ ନାନା ପ୍ରକାର ପଶୁପକ୍ଷୀ ତଥା ଫଳମୂଳ ସଂଗ୍ରହ କରି ଜୀବନା ନିର୍ବାହ କରୁଥିଲେ । ବାହାର ଜଙ୍ଗଲରୁ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ସିଂହ ଅସିଲା, ଯେତେ ପଶୁ ଜନ୍ତୁ ଥିଲେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମାରି ମାରି ଖାଇଲା । କିନ୍ତୁ ଶୀକାର କରିବା ପାଇଁ ଜନ୍ତୁ ନ ପାଇ ଶବରମାନେ ରାଗିଗଲେ, ସିଂହକୁ ଯନ୍ତ୍ରା ଭିତରେ ଭର୍ତ୍ତି କଲେ । ସିଂହଟି ଯନ୍ତ୍ରା ଭିତରେ ପଡ଼ି ଯନ୍ତ୍ରଣା ପାଉଥିଲା । ଅନ୍ୟ ଦେଶର ଜଣେ ବଡ଼ ଝିଅ ସେହି ବାଟ ଦେଇ ଆସୁଥିଲା । ସେହି ସମୟରେ ଝିଅଟି ଯନ୍ତ୍ରାରେ ପଡ଼ିଥିବା ସିଂହକୁ ଦେଖି ବହୁତ ଭୟ କଲା । ସିଂହ କହିଲା ଝିଅ ଭୟ କର ନାହିଁ, ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ବହୁତ ଅସୁବିଧାରେ ପଡ଼ିଛି । ତେଣୁ ମୋତେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ କି ? ତାପରେ ଝିଅଟି ଯନ୍ତ୍ରାର କବାଟ ଖୋଲି ଦେଲା, ସିଂହଟି ଯନ୍ତ୍ରାରୁ ବାହାରିଲା । ତାକୁ କହିଲା ଖାଇବି ବୋଲି । ତୁମେ ସବୁ ପଶୁପକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ଡାକି ପରୁର ନ୍ୟାୟଯୁକ୍ତ ହେଲେ ମୋତେ ଖାଇବ । କିନ୍ତୁ ସିଂହ କହିଲା ମୁଁ ତୁମକୁ ଖାଇବି । ଏଇଟା ପାଇଁ ତୁମେ ନ୍ୟାୟ ବିଚାର କରିଦିଅ । କିନ୍ତୁ ଜନ୍ତୁମାନେ କହିଲେ, “ସୌରାମାନେ ବହୁତ ନଷ୍ଟରୁ” ସେମାନେ ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ଶୀକାର କରି ପୋଡ଼ି ଖାଇଦେଉଛନ୍ତି । ତେଣୁ ଏ ଝିଅଟିକୁ ଖାଇବା ନ୍ୟାୟଯୁକ୍ତ କାରଣ ଇଏ ମଧ୍ୟ ଶବର ଝିଅଟିଏ । ଏଭଳି କହି ସେମାନେ ନିଷ୍ପତ୍ତି କଲେ । ପରଶେଷରେ ଗୋଟିଏ ବଲୁଆ ଥିଲା । ଝିଅଟି ସେହି ବଲୁଆକୁ ଡାକି କହିଲା, “ଦେଖ ବୁଢ଼ାଭାଇ, ମୁଁ ସିଂହକୁ ଯନ୍ତ୍ରାରୁ ଉଦ୍ଧାର କଲି ।” କିନ୍ତୁ ସେ ମୋତେ ଖାଇବ କହୁଛି । ତେଣୁ ତୁମେ ଧର୍ମ ନେଇ ବିଚାର କରିଦିଅ । ତାପରେ ବଲୁଆ ସିଂହକୁ କହିଲା ତୁମେ କେମିତି ଯନ୍ତ୍ରା ଭିତରେ ଥିଲ ଓ କେମିତି ବାହାରିଲ ମୁଁ ପ୍ରଥମେ ଦେଖିବି । ଏହା ଶୁଣି ସିଂହ ଯନ୍ତ୍ରାରେ ପଶିଲା, ଆଉ ସେ ବାହାର ପାରିଲା ନାହିଁ । ତାପରେ ବଲୁଆ ଝିଅକୁ କହିଲା, ତୁମେ କି ପୁରସ୍କାର ଦେବ । ସେ କହିଲା, ଆଜି ଠାରୁ ତୁମେ ଯେତେ କୁକୁଡ଼ା ଅଛି ନେଇ ଖାଇବ । ସେହି ଦିନଠାରୁ ବଲୁଆ କୁକୁଡ଼ା ଖାଇବା ଆରମ୍ଭ କଲା ।

(ସାଜଣାଳୀ)

ମୁଷିଂ କାକ୍‌ଲା

ସଂଗ୍ରାହକ : ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ମାଝୀ

ଆ.ଡ଼ି ସେଦାୟ୍‌ରେନାଂ ଗାଲ. ମାର୍‌ଓକାନା । ମିଦ୍‌ଟାଂ ତା. ରୁବ୍
ଆର୍ କାକ୍‌ଲା ବିର୍‌ରେ ଉକୁ ଉକୁ କିନ୍ ଏନେଜଆ । ତା.ରୁବ୍ ମାଏ ମାର୍‌ଆ ।
ଉକି ଉକୁଲେନ୍ ଖାନ୍‌ଏ କାକ୍‌ଲାଦ ତା.ରୁବ୍ ଲଗନ୍ ଏ ଖ୍ରାମ୍ ଗାଦ୍‌ଏୟା ।
କାକ୍‌ଲା ଏଉକୁ ଲେନ୍‌ଖାନ୍ ଏନ ଗାନ୍ ତେ ବା ଏଞ୍ଜାମ୍ ଦାଲେ ଥାୟା ।
କାକ୍‌ଲା ଏ ଉକୁନା । ତା.ରୁବ୍ ଏ ପାପାନ୍‌ଥେ । ହୁଁନଡେ ଉୟୁଁ ନାଁଡେ
ଉୟୁଁ, ସାକାମ୍‌କଏ ପସ୍‌କିନ୍‌ଆ । ସାକାମ୍ କ ପିସ୍‌କିଜ୍ ପିସ୍‌କିଜ୍ ଆ.ଡ଼ି ଘା.
କିଏଗ୍‌ୟୁ ଖ୍ରାମେୟା କାକ୍‌ଲା । ମିଦ୍‌ଟାଂ ମେରମ୍‌ଗୁପି କଳାଗିଦ୍ରା ଦ ନୁକିନ୍
ଏନେଜଏ ଖେଲ୍ କିନ୍‌ଆ । ମିଦ୍‌ଆଓ କାକ୍‌ଲା ସାକାମ୍ ଲତାର୍ ରେ ଏ ଉକୁ-
ଏନା । ତାରୁବ୍ ଦ ଉକି ସାକାମ୍ ଲତାର୍ ଉକୁ କାକ୍‌ଲା ଚେତାନ୍‌ରେ ଏ
ଜୁଲୁବ୍ ଏନାୟାଏନ୍ ଖାନ୍ କାକ୍‌ଲା ଏ ଉସ୍‌କୁ ପୁସ୍‌କୁଏନା । ଏନଡ୍ ତା.ରୁବ୍
ହୁବ୍‌କା. ଦନ୍‌କାତେ ସାହା ଏନାୟା । ଇନାତାୟମ୍, ବା. ଇବା. ଇବେ
ସାକାମ୍‌ଠେନ୍ ସେନ୍‌କାତେ ଜିଉ ଏଦାୟ୍ । କାକ୍‌ଲା ଦ ମା ତା.ରୁବ୍
ମୁଁରେ ଗେରଦେୟା । ଖାନ୍, ତାରୁବ୍ ଦନ୍ ଆର୍‌ର୍ ଏନାୟା ଦେଲ୍‌ହାଏ ।
ଇରଡି ବାଲାଏନାଏ । ଏନ୍‌ରେନ୍ କାକ୍‌ଲା ବାୟ ଗୁଡାଓଆ । ତା.ରୁବ୍
ଆଂ ନଂକା ହାର୍‌କେଡ୍ ଖେଲ୍‌ତେ ଗୁପି କଳା ଇବ୍ ହେଜ୍‌ଆଦେୟା । ଆର୍
ଆ.ଡ଼ି ଲୁର୍ ଏ ଲୁଂଦା ଗାଦ୍ କାଦା । ତା.ରୁବ୍ ଉକିସେଡ୍ କୟୁଁ କାତେ
ଲୁକାଓ ଏନାୟା । ଲୁଂଦା ଅଞ୍ଜମ୍‌ତେ କାକ୍‌ଲା ହୁଁ ଏ ଧାଲାଂ ଏନା ।
ତାରୁବ୍ ଉକି ଗୁପିକଳା ଠେନ୍‌ଏ ସେନ୍‌ପୁରୁଏନା ଆରଏ ମେତା ଦେୟା
“ଏଇ କଳା ଜଥାଁ ଅକାମ୍‌ଖେଲ୍ କେଂ ଆ ଅନାଦ ଅକୟୁଁଠେନ୍‌ହୁଁ
ଆଲିମ୍ ଲା.ଇଆ । ବାଂଖାନ୍ ଲୁଁ ଜମ୍‌ମେଆ । ମେରମ୍‌ଗୁପିକଳା
‘ହେଁ’ କେୟା ଯାଆ. ପୁବ୍ ଜହ୍‌ମ୍ ମେରମ୍ ଗୁପିକଳା ମେରମ୍‌କ
ଲଗାକାତେ ଅଳାଂ ତେ ରୁଆ.ଲ୍ ଏନାୟା । ଖିନ୍‌ଆ ଏନା । ପିଣ୍ଡାରେ
ଅର୍‌ହଲ୍‌କ ତୁଲୁ କିୟୁଁ ଦାକା ଜମ୍‌ଏ ହୁଳୁବ୍‌ଏନା । ଦାକା ଜମ୍
ଜମ୍ କାକ୍‌ଲା-ତାରୁବ୍ ଉକୁ ଉକୁ ଏନେଜ କାଥାଏ ଉକ୍‌ହା.ର ଆନଖାନ୍
ହାଃ ହା. ହା ଏ ଲୁଦା କେଂୟା । ଆଦ ଜଜମ୍ ଦୁଳୁବ୍‌ଗୁଡି କଳାକ

“ବେଢ଼ିଆବର” ଏ ଲଲା କେୟା ଅନାକ କୁଲିଆନା । ଗୁପ୍ତିକଳା ବଂଲୁଇ ଏ ମେନ୍ କେୟା । ଆଦ ଗୁପ୍ତିକଳାକ ବଲୁହେ କେଦେଖାନ, କାକ୍ଲା ଆରୁ ତା.ରୁବ୍ ଉକୁ ଉକୁ କାଆଏ ଲ.ଇକେ ~ ଆ । ଏନ୍ ଖାନ, ଜତହଲ୍ ମଜକାତେ ଖେନେ ଖଜକ ଲ.ଦାଆନା । ତା.ରୁବ୍ ଦ କୁଡ଼ାମ୍ ସେଦ୍ରେ ଦୁଳ୍ଲବ୍ କାତେ ଆଞ୍ଜମ୍ ଆନ୍ ଖାନ ଆଡ଼ଏ କୁର୍ କୁର୍ ଏନା । ଗୁପ୍ତିକଳା ଲଲାୟ୍ କାତେ ମେଣଦ କଥାୟ୍ “ଇଂଦ ତେହେଞ୍ଜି ଆପେ ତାଲରେ ଇଂ ଗିତିଆ ବାଂଖାନ ତା.ରୁବ୍ ନିଛେ ଜମ୍ଭଜା” ଇନ୍ ହଲ୍ ~ ଅଳା ~ ରେ ମାଡ଼କମ୍ କଲ୍ଲେ ଲେ ~ ଆ । କିଦୁ ଜମ୍ ମାଣାଂରେକ ଏମାଦେ ତାହେଁ । ଆଧା ଏ ଜମ୍ଲେଦା ଆରଆଧାଦ ସାକାମ୍ ମେଶା ଲେ ଗରୁକାଦ୍ ଆୟ୍ । କିଦୁ ~ ଜମ୍ କାତେ ଗୁଡ଼ କଳାକ ତାଲରେ ଗିତିକ୍ ଏନାୟ୍ ଆରୁ ଜାପିଦ୍ ଆନାୟ୍ । ଡ଼ରା ସାଲା ସାଡ଼ଞ୍ଜ୍ ଏନା । ଅଳା ~ ହଲ୍ ଜତକ ଜା.ପଦ୍ ହୁଜକେଦା । ତାରୁବ୍ ନଂକାନ ସାଲା ସାଡ଼ ବେର୍ରେ ମେରମ୍ ଗୁପ୍ତିକଳା ଜାପିଦ୍ ଆକାଦ୍ରେଗେ ବରୁତେ ଗେମେର୍ କେଦେଆୟ୍ । ଆରୁ ପାତାଲ୍ ପୁତୁଲ୍ ବରୁରେ ଦହକାତେ ହରହ କେଦେ ଆୟ୍ । ସେଢା ~ ପାୟାଂପୁୟ୍ ଜହ୍ ~ ଗୁପ୍ତି କଳାଏ ଏଭେନ୍ ଏନା । ଗାତେ କଳାଏ ହଡ଼ଡ଼ । କଥା ବାୟ୍ ଆ ତଡ଼ିଆ ଜାମ୍ଲେଦ୍ କଥା । ଏନ୍ ଖାନ ହୁାନ ତେ ନାଁହାତେ କୟ୍ ~ ବାଲା କେଦାୟ୍ । ଖେଲ୍ ଆୟ୍ ଗାଜଲ୍ କାନା । ନାସେ ବହ୍ ~ ରକାବ୍ କାତେ କୟ୍ ~ ଲେଦ୍ ଖାନ ଦା.ରୁବ୍ ତାରୁବ୍ ଏ ଖେଲ୍ ଜାମ୍ ଆନା । ଖାନ କାଆୟ୍ ବାଡ଼ାୟ୍ କେ ~ ଆ । ଆର ବାଡ଼ାୟ୍ କେ ~ ଆୟ୍ ଯେ ତା.ରୁବ୍ ନିଛେ ଜମେ ଆୟ୍ । ଆଦ ମନେ ମନେ ମେନ୍ ଆକାୟ୍ ଜମ୍ ଖାନେ ଜମେଇଆ ମାଣାଂ ମାଡ଼କମ୍ ଲେ ଇଂ ଜମ୍ ଆନ୍ ଗେ । ଏହୁତେ ସିଞ୍ଜ୍ ଗୁନ୍ ଝରଝର ଏରକାବ୍ କାନା । ଗୁପ୍ତିକଳା ଗରୁ ଖହ୍ ଲେ ଅଡ଼କ୍ ଏ ଛୁଟା. ଉଏନା । ରାଗସ ରଗସ୍ ସାତେ ଆଞ୍ଜମ୍ ଏନା । ଏନ୍ ଖାନ ତାରୁବ୍ ଏ କୁଲି କେଦେୟା, ଚିଲିୟା ରାଗସ ରାଗସ ଏଦାୟ୍ ? ଗୁପ୍ତିକଳା ଉନ୍ ଗଃ ମିଦ୍ ବୁଧ୍ ଏ ପକ୍ଲୁଡ଼ କେଦା ଆର ରାଗସ ରଗସ୍ ଏ ଛୁଟାଉ ଆକାନ । ଆର ମିଦ୍ ଧାଡ଼ ଏକୁଲି କେଦେଖାନ ଗୁପ୍ତି କଳାୟ୍ ମେନ୍ କେଦା—“ଏୟା ଆର୍ଚିଲି ଏ ରାଗସ ରଗସ୍ ଆ—ମୁଝିଂକାକ୍ଲା ଏ ରାଗସ ରଗସ୍ ଏ ~ ଯ୍ । ?” କାକ୍ଲା ଖୁରୁମ୍ ଆଞ୍ଜମ୍ ସାଂ ତା.ରୁବ୍ ଏ ତମ୍ କାଡ଼ ବେରେଦ୍ ଏନା । ଆର୍ହ୍ କୁଲି କେଦେୟା ଚିଲିୟାମ୍ ମେନ୍ କେଦା ? କଳା ଏ ମେନ୍ କେଦା ମୁଝିଂ କାକ୍ଲା । ଏନ୍ ଖାନ ତାରୁବ୍ ତୁମ୍ଲ୍ କାତେ ଡିଙ୍ଗୁ ଏନାୟ୍ ଆର୍ଏ ମେନ୍ କେଦା “କଳା, ହାପେ କାକ୍ଲା ଆଲମ୍ ଆଳା ~ ଏୟା-ଇଂ ମିଦ୍ ପୁର୍ ଦାକାଂ

ଅଟ ଆଜ୍ଞାମେ ଆଦ ଆଳା -- ଏମ୍” ତାରୁବ୍ ଆଦ କଳା ଚେଦ୍ ଏ ରଦ୍ ଆ
 ଅନା ବାଂ ତା.ଜିକାତେ ହାରପାକ ବରୁସେଦ୍ ଏ ଦାଲ୍ କେଦା ଆର୍ ବରୁତେ
 ଏ ବଲ୍ ଏନା । ଗୁପିକନା ଇନା ତାୟମ ଆଡ଼ିକୁର୍ ଏ.ଲଂଦାଆନା । ଗିଡିନ୍‌ଖନ୍
 ବେରେଦ୍ କାତେ ଲଂଠେ ଜମ୍ ଜମ୍‌ତେ ଅଳା -- ଏରୁଆଲ୍ ଏନା । ଲଗେ
 ଲସେରେ ବୁଧ୍ ଜ୍ଞାମ୍, ଲେଖାନ୍, ହଲ୍ ବଫର୍ ଖନ୍ ଏ ଦୁଂ ଗୁଆ ।

ବାଘ ଏଣୁଅ

ଏହା ବହୁଦିନ ଚଳେ କଥା । ଗୋଟିଏ ବାଘ ଓ ଏଣୁଅ ଜଙ୍ଗଲରେ
 ଲୁଚକାଳି ଖେଳନ୍ତି । ବାଘଟା ତ ବଡ଼ । ସେ ଲୁଚିଲେ ଏଣୁଅ ଶୀଘ୍ର ଖୋଜି
 ବାହାର କରେ । ଏଣୁଅ ଲୁଚିଲେ ବାଘ ତାହାକୁ ସହଜରେ ଖୋଜି ପାଏ
 ନାହିଁ । ବାଘ ଖୋଜୁଥାଏ । ଏଠି ସେଠି ଫୁରେ । ପତରମାନ ଇଞ୍ଚାରେ ।
 ପତର ଇଞ୍ଚାଡ଼ି ବହୁତ ଡେରିରେ ଖୋଜି ବାହାର କରେ । ଗୋଟିଏ ଛେଳି
 ବଗାଳିଆ ଟୋକା ଏମାନଙ୍କର ଖେଳ ଦେଖୁଥାଏ । ଥରେ ଏଣୁଅ ପତର
 ତଳେ ଲୁଚେ । ବାଘଟା ଏଣୁଅ ଲୁଚିଥିବା ପତର ଉପରେ ବସେ । ତହୁଁ,
 ଏଣୁଅ ତାର ଦେହ ଏପାଖ ସେପାଖ କରେ । (ହଲଚଲ ହୁଏ) । ସେଠୁ
 ହଠାତ୍ ଡେଇଁକରି ଦୂରେଇଯାଏ ତା’ପରେ ସେ ଧିରେ ଧିରେ ପତର ପାଖକୁ
 ଆସି ସୁଜେ । ଏଣୁଅଟା ବାଘର ନାକରେ ତାମୁଡ଼ି ରହେ । ତହୁଁ ବାଘଟା
 ଡିଆଁ ମାରି ବୁଲେ । ଛୁଆଡ଼ି ହୁଏ । ତେବେ ବି ଏଣୁଅ ଗୁଡ଼େନାହିଁ । ବାଘର
 ଏହୁପରି ହରକତ ଦେଖି ବଗାଳିଆ ଟୋକାକୁ ଆମୋଦ ଲଗେ ଓ ବହୁତ
 ଜୋରରେ ହସିଦିଏ । ବାଘ ତାହା ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ଲଞ୍ଜେଇଯାଏ । ହସ ଶୁଣି
 ଏଣୁଅ ମଧ୍ୟ ଗୁଡ଼ି ହୋଇଯାଏ । ବାଘ ସେହୁ ବଗାଳିଆ ଟୋକା ନିକଟକୁ ।
 ଯାଇ କହେ - “ଏ ଟୋକା ତୁ ଯାହା ଦେଖିଛୁ ତାହା କାହାରଠାରେ କହୁଛୁ
 ନାହିଁ । ନଚେତ୍ ତୋତେ ମୁଁ ଖାଇଦେବି ।” ଛେଳି ବଗାଳିଆ ହୁଁ, କହେ ।
 ସଞ୍ଜବେଳେ ଛେଳି ବଗାଳିଆ ଛେଳିଗୁଡ଼ିକୁ ଅଡ଼େଇ ଘରକୁ ଫେରେ । ରାତି
 ହୁଏ । ଅନ୍ୟ ଲୋକଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ସେ ରାତିଶିଆ ପାଇଁ ପିଣ୍ଡାରେ ବସେ । ଶୁଦ୍ଧ
 ଖାଉଁ ଖାଉଁ ଏଣୁଅ-ବାଘ ଲୁଚକାଳି ଖେଳ କଥା ମନେପଡ଼ି ଯିବାରୁ ହାଃ ହାଃ
 ହାଃ ହୋଇ ହସିଦିଏ । ସେଠୁଁ, ଖାଉଥିବା ଗୋଟି ଟୋକାମାନେ “କି ପାଇଁ”
 ହସୁଛୁ ବୋଲି ପଚାରିବୁ । ବଗାଳିଆ ଟୋକା କହୁବ ନାହିଁ ବୋଲି କହେ ।
 ସେଠୁଁ ଗୋଟି ଟୋକାମାନେ ତାକୁ କହୁବାକୁ ତାଗିଦା କରିବାରୁ ଏଣୁଅ

ବାଦର ଲୁଚକାଳି କଥା କହେ । ତହୁଁ, ସମସ୍ତେ ମଜାଟା ପାଇ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ହସ ହସନ୍ତି । ବାଦଟା ଘର ପଛରେ ଥାଇ ଥାଇ ଶୁଣି ନେବାରୁ ବହୁତ ରଗ୍ ରଗ୍ ହୁଏ । ବଗାଳିଆ ଟୋକା କହୁଥିବା ସେମାନଙ୍କୁ କହେ “ଆଜି ମୁଁ ତୁମମାନଙ୍କ ମଝିରେ ଶୋଇବି । ନଚେତ୍ ବାଦ ମୋତେ ନିଶ୍ଚୟ ଖାଇ ଦେବ ।” ସେଦିନ ଘରେ ମହଲ ସହୁତ ମକ୍କା ଗୁଣ୍ଡକୁ ମିଶାଇ କୁଟିଥାନ୍ତି । ତାହାର ନାମ ଲଠେ । ରାତି ଖାଇବା ଆଗରୁ ତାକୁ ଏହି ଲଠେ ପତରରେ ଖାଇବାକୁ ଦିଅନ୍ତି । ସେ ତହୁଁରୁ ଅଧେ ଖାଏ ଆଉ ଅଧକ ପକ୍ଷ ସହୁତ ଅଣ୍ଟୁଆ କରି ରଖେ । ରାତି ଖାଇବା ଖାଇ ଗୋଡ଼ଟୋକାଙ୍କ ମଝିରେ ଶୁଏ ଓ ନିଦ ଯାଏ । ରାତି ନିଦ୍ରାବ୍ୟ ହୋଇଥାଏ । ଘରର ସବୁ ଲୋକ ଶୋଇଥାନ୍ତି । ଏହିପରି ନିଦ୍ରାବ୍ୟ ବେଳରେ ବାଦ ଛେଳି ବଗାଳିଆ ଟୋକାକୁ ନିଦାସ୍ତବା ଅବସ୍ଥାରେ ଜଙ୍ଗଲକୁ ବୋହୁନିଏ । ଗୋଟିଏ ବୁଦ୍ଧବୃଦ୍ଧକଥା ଜଙ୍ଗଲରେ ତାକୁ ରଖି ଜଗି ରହେ । ସକାଳ ମୁହଁ ଶେର ବେଳକୁ ବଗାଳିଆର ନିଦାସ୍ତଙ୍ଗେ । ସାଙ୍ଗ ଟୋକାକୁ ଅଣ୍ଟାଲେ । ସେମାନଙ୍କୁ ପାଏନାହିଁ । ତହୁଁ ଏଣେ ତେଣେ ଅନାଏ । ପତଳା ଜଙ୍ଗଲ ଦେଖେ । ଅଳ୍ପ ମୁଣ୍ଡ ଟେକି ଅନାଇବାରୁ ବିରାଟ ବାଦକୁ ଦେଖିବାକୁ ପାଏ । ସେଠୁଁ ସେ କଥାଟା ଜାଣିପାରେ । ଆଉଟି ଜାଣି ନିଏ ଯେ ବାଦ ତାକୁ ନିଶ୍ଚୟ ଖାଇବ । ମେଠୁ ସେ ମନେ ମନେ ଚିନ୍ତା କରେ, ମୋତେ ଖାଉ ପଛେ, ମୁଁ ଆଗ ମହଲ ଲଠେ ଖାଇଦିଏ । ଏତିକିବେଳେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଠି ଆସନ୍ତି । ବଗାଳିଆ ଟୋକା ଅଣ୍ଟୁଆରୁ ଲଠେ ବାହାର କରିବାକୁ ଲାଗେ । ଖସ୍ ଖସ୍ ଶବ୍ଦ ଶୁଣାଯାଏ । ସେଠୁ ବାଦପଟୁରେ “କିଏ ତୋ ଅଣ୍ଟିରେ ଖସ୍ ଖସ୍ କରୁଛି ? ବଗାଳିଆ ଟୋକା ସେତେବେଳେ ଗୋଟିଏ ବୁଦ୍ଧି ପାହୁନିଏ ଓ ଖସ୍ ଖସ୍ କରିବାକୁ ଲାଗେ । ଆଉଥରେ ସେ (ବାଦ) ପରୁରବାରୁ ବଗାଳିଆ ଟୋକା କହେ “ହୋଇ ହୁ, ଆଉ କିଏ ଖସ୍ ଖସ୍ କରନ୍ତି-ମୁଁ ଏଣୁ ଅଟା ଖସ୍ ଖସ୍ କରୁଛି ।” ଏଣୁଥର ନାମ ଶୁଣି ବାଦ ଚମକି ଉଠିବସେ । ଆଉ ଥରେ ପଟୁରେ “କ’ଣ ନାମ କହୁଛୁ ? ଟୋକା କହେ ମୁଁ ଏଣୁ ଅ । ସେଠୁଁ ବାଦ ତରକି ଯାଇ ଠିଆ ହୋଇଯାଏ । ଆଉ କହେ “ରହ ଏଣୁ ଅ ଗୁଡ଼ିବୁ ନାହିଁ ମୋତେ ଗୋଟିଏ ଝଙ୍କାଳିଆ ବୁଦ୍ଧା ଆଡ଼ୁଆଳକୁ ଯିବାକୁ ଦେ-ତାପରେ ଗୁଡ଼ିବୁ ।” ଟୋକା କି ଜବାବ୍ ଦେବ ବାଦ ତାକୁ ଅପେକ୍ଷା ନକରି ଅତି ତର-ତର ହୋଇ ଜଙ୍ଗଲ ଆଡ଼କୁ ଦୌଡ଼େ ଓ ଜଙ୍ଗଲକୁ ପଶିଯାଏ । ବଗାଳିଆ ଟୋକା ଏହାପରେ ବହୁତ ଜୋରରେ ହସେ । ଶୋଇବାଠୁଁ ଉଠେ । ଲଠେ ଖାଇ ଖାଇ ସେ ଘରକୁ ଫେରେ । ଉପସ୍ଥିତ ବିଚକ୍ଷଣ ବୁଦ୍ଧି ମନୁଷ୍ୟକୁ ବିପଦରୁ ରକ୍ଷା କରିପାରେ ।

ହିଁ ଶୁଣି ହଲ୍ ଆଁ ମନ୍ କାଥା

ମିଦ୍ ଆଧାତୁ ହାଲମ୍ ଖେତ୍ରେ ସିନ୍ଦୁ ଏ ସେନ୍ ଆକାନା ଖେତ୍ରେ ସେନ୍ କାତେ ଆବଶ୍ରେ ଡାଗା କନ୍ ଏ ଜଳାଓ କେଦ୍ କନା । ଆଗ୍ ଶାଓ ନାହେଲ୍ ଏଜଲ୍ ଓ କେଦା । ନାହେଲ୍ କାଶ୍ବା ଏ ସାବ୍-କେଦ୍ ଖାନ୍ ନାହେଲ୍ ରେ ପାଲ୍ ବା. ନୁଏ ବେଲ୍ କେଦା । ଏନ୍ ଖାନ୍ ଖେତ୍ରେ ପାଲ୍ ଗଟା ଏ ପାନ୍ କେଦା ଇଶା ଅକାରେହ୍ ବାସ୍ତାମ୍ କେଦା । ମନେତେ ଆଦ୍ ଏ ମେନ ଜଂକାନା “ପାଲ୍ ମା ଇଁ ଆଗ୍ କେଦା, ଅକାରେ ଇଁ ଆଦ୍ କେଦା ?” ଆଦ୍ ଏ ଉଜ୍ଜାବ୍ ଜଂକାନା “ତେହେଜ୍ ଦ୍ ଖେତ ବାଁ ଇଁ ସିଦ୍ ଦାଲେ ଆଃ ଆ । ତେଦ୍ ଇଁ ବୁଧ୍ ଆ ? କାମି ଅକ୍ରେ ପାଲ୍ ଆଦ୍ ଏକା ?” ଆଦ୍ ମନରେ ମିଦ୍ ବୁଧ୍ ସେତେର୍ ଅଦେଆ । ମନ୍ ରେ ମେନ୍ ଆନାୟ୍ ମିଦ୍ ଟାଁ ଗେଡ୍ ଇଁ ଆୟ୍ ହପନ ଏବା । ଅକୟ୍ କଳା ତାନାଁ ପାଲ୍ ଏ ପାନ୍ ଖାମ୍ ଆଁ ଇଁ ଖାନ୍ ଦାଦି କାଓ୍ ଶୁ ଇଁ ଦହକେୟା ହନାଁ । ଆଦ୍ ପୁର୍ କରନ୍ ସିନ୍ଦୁ କଳାକ ଆଜ୍ ମ୍ ଉୟ୍ ଅବ ଲେକାଲ୍ ଠୁ ମଗ୍ରେ ରଲ୍ କେ ଇଁ ଆୟ୍ “ଏୟା ଅକୟ୍ କଳା ତାନାଁ ଇଁ ଆଁ ଆଦ୍ ଆକାନ୍ ପାଲ୍ ପାନ୍ ଖାମ୍ ଆଁ ଇଁ ଖାନ୍ ଉନିକାଳାଦ୍ ଇଁ ଅଳା ଇଁ ରେ ଦାଦି କାଓ୍ ଶୁ ଲେକାତେ ଦହ ଏୟା ଇଁ ।” ପୁର୍ ବା.ଦ୍ରେ ସେ ବୟ୍ ହାକ ସିନ୍ଦୁ କାନ୍ ତାହେକ । ନୁଇ ହାଲମ୍ ଆଁ ରଲ୍ କ ଆଜ୍ ମ୍ କେଦା । ଆଦ୍ ହୁଡ୍, କଳା ଉନି ହାଲମ୍ ଆଁ ପାଲ୍ ପାନ୍ କେଦା କେଦେୟା । ଉନି ହୁଡ୍, କଳା ହାଲମ୍-ଠେ ଏ ସେତେର୍ ଏକା ଆର୍ ପାଲ୍ ଦୟ୍ ଖେଲ୍ ଖାମ୍ କେଦା । ଆଦ୍ ହାଲମ୍ ଏ ମେତାୟ୍ କାନା “ସାରିମ୍ ରଲ୍ ଏଦା ସେ ଖାଲ୍, ପାଲ୍ ଖାମ୍ ଆମ୍ କଳା ଦମ୍ ଦାଦି କାଓ୍ ଶୁ ଏୟା ?” ଏନ୍ ଖାନ୍ ହାଲମ୍ ଏ ମେନ୍ କେଦା । ହୟ୍ ସ୍ତା, ହୟ୍ ଆତେ ମେନ୍ ଦୁଇ ଆକାଦା ଇଁ, ଇଁ ଦ ଖାଲ୍ ଏଲେ ରଲ୍ ଦ ବାନ୍ ଉଜ୍ଜା ।” “ହୟ୍ ତବେ” ଲେ କେଦାୟ୍ କଳା । ଆଦ୍ ଜଳମ୍ ଉୟ୍ କାଟୁବ୍ରେ ଉୟ୍ କାତେ ମେତା ଦେୟାୟ୍ “ଅନେ ପାଲ୍ ମା ଆମା ଇଁ ଡାଓ୍ରେ ରେବେଦ୍ ଆକାନ୍ ।” ହାଲମ୍ ଜଂଡା ଏ ହାତଓ୍ ଲେକା । ହାତଓ୍ ଖାମ୍ ସଂଗେ ଏ ରଲ୍ କେଦା “ସାରିଗେଦୟା ।” ଆଦ୍ ଡେକା ଏ ଗାଦୁର୍ ଏକା । ଆର୍ ଭବିଥର୍ ଲେନାୟ୍ । ଏନ୍ଦ୍ ଉନି କଳା ଏ ରଲ୍ କେଦା । “ତେଦ୍ ଏମ୍ ଭବି ଜଂ କାନା ?” ହାଲମ୍ ଏ ମେନ୍ ବୁଆଲ୍ କେଦା “ମେନ୍ ଅମ୍ ସାବ୍ ଇଁ ଲେଜ୍ ଭବିକ୍ କେଦା ଜେ ଆମ ଦୁଜ୍

ଦାଦି ଜାଣି ଏ ମେଘା । ମେନ୍ ମେ ଆମ୍ଭେ ତେ ଦିଏମ୍ ମେନ୍ ଦା ?”
କଳାଟା ମୁଲୁକ୍ ମୁଲୁକ୍ ଏଲ୍ଲଦାଆନା ଆର୍ ବୟସ୍ତା ତିକିନ୍ ଠେନ୍ ଏ ରୁଆଲ
ସେନ୍ ଲେନା । ତାୟମ୍ ତେ ନୁଇଁ କଳାଗେ ଆକ ଅଳା - ହଲ୍ଲସାଂ ରପଲମିଦ
କାତେ ଦାଦି ଜାଣି ସ୍ତ ଲେଦେୟାସ୍ତ ଉନ ହାଲାମ୍ ।

ଭୁଲ୍ ମନ

କଣେ ଦରବୁଡ଼ା କ୍ଷେତ ଗୁଣ କରବାକୁ ଯାଇଥିଲ । କ୍ଷେତରେ ଯାଇ
ଜୁଆଳୀରେ ବଳଦ ଯୋଡ଼ିକକୁ ଯୋଗିଲ । ଜୁଆଳୀ ସହୁତ ଲଙ୍ଗଲ ଯୋଡ଼ିଲ ।
ଲଙ୍ଗଲ କଣ୍ଟି ଧରି ଲଙ୍ଗଲକୁ ଅନାଇବାରୁ ଫାଲ ନାହିଁ ଦେଖେ । ତହୁଁ
କ୍ଷେତର ଗୁଣଆଡ଼େ ଖୋଜିଲ । କିନ୍ତୁ ପାଇଲ ନାହିଁ । ମନେ ମନେ ସେ କହୁ
ହୁଏ । “ଫାଲ ମୁଁ ଆଣିଥିଲି, କେଉଁଠି ହଜାଇ ଦେଲି ।” ତା ପରେ ଭାବ ହୁଏ
ଆଜି “ଦିନଟା କ୍ଷେତରେ ହଲ କରି ପାରିବି ନାହିଁ । କଣ ରୁଧ୍ କରବି ? କାମ
ବେଳରେ ଫାଲ ହଜିଲ । ସେଠୁଁ ତା ମନକୁ ଗୋଟିଏ ଗୁଲି ଆସିଲା ମନକୁ
ମନ କହୁ ହୁଏ ।” ମୋର ଗୋଟିଏ ବୋଲି ଝିଅ । କେହି ଯୁବକ ଯଦି ଫାଲ
ଖୋଜି ଦିଅନ୍ତା ତାକୁ ମୁଁ ଘରେ ଘର ଜୁଆଁଇ କରି ରଖନ୍ତି । ତେଣୁ ଆଖି
ପାଖର ହଲ କରୁଥିବାମାନଙ୍କୁ ଶୁଭବା ଭଲ ଜୋର ଗଳାରେ କୁହେ ।
“ଆରେ କେହି ଯୁବକ ଯଦି ମୋର ହଜି ଯାଇଥିବା ଫାଲଟି ଖୋଜି ବାହାର
କରି ଦିଅନ୍ତା ତେବେ ସେହି ଯୁବକକୁ ମୋ ଘରେ ଘର ଜୁଆଁଇ କରି ରଖନ୍ତି ।
ନିକଟ ବଳରେ ତିନି ଭାଇ ହଲ କରୁଥିଲେ । ଏହି ବୁଢ଼ାର କଥାକୁ ଶୁଣି
ପାଇଲେ । ତା’ପରେ ଯାନ ଭାଇକୁ ବୁଢ଼ାର ଫାଲ ଖୋଜିବାକୁ ପଠାଇଲେ ।
ସେ ଛୋଟ ଯୁବକ ବୁଢ଼ା ନିକଟକୁ ପହଞ୍ଚେ ଓ ଫାଲ ଦେଖି ପାଏ । ତହୁଁ
ବୁଢ଼ାକୁ କହେ “ସତ କହୁଛ ନା ମିଛ ? ଫାଲ ଖୋଜି ଦେଲେ ଖୋଜି ଦେବା
ସେ ଯୁବକକୁ ଘର ଜୁଆଁଇ କରିବ ? ତାପରେ ବୁଢ଼ାଟି କହଲ “ହଁ ହୋ,
ମୁଁ ତାକ କରି କହୁ ଯାଉଛି । ମୁଁ ମିଛ କହେ ନାହିଁ ।” ଯୁବକଟି କହଲେ
“ହଉ ତା ହେଲେ ।” ତାପରେ ତାହାଣ ହାତ ବଣିଆଲୁଠି ଦ୍ଵାରା ଲକ୍ଷ୍ୟକରି
ତାକୁ କହଲ “ହେଇ ଫାଲ ତ ଉତ୍ତର ଅଣ୍ଟିରେ ଖୋସା ହୋଇଛି ।” ବୁଢ଼ା
ତାର ଅଣ୍ଟା ଅଣ୍ଟାଲିଲ, ଅଣ୍ଟାଲି ପାଇବାରୁ କହଲ “ସତ ତ” ସେଠୁ ସେ
ମୁଣ୍ଡର ପଛ ଭାଗକୁ ଆଖୁଡ଼ି, ଆଉଁସିବାରେ ଲାଗେ ଓ ଚନ୍ଦ୍ରାରେ ବୁଡ଼ିଗଲ ।
ତହୁଁ ସେ ଯୁବକ କହଲ “କ’ଣ ଚନ୍ଦ୍ରା କରୁଛ ?” ବୁଢ଼ା ଜବାବରେ କହଲ

“କହବା ଅନୁସାରେ ସ୍ଥିର କରି ନେଲି ତୁମକୁ ଘରକୁଆଁ କରିବି । କୁହ, ତୁମେ କ’ଣ କହୁଛ ?” ଯୁବକଟି ମୁରୁକି ମୁରୁକି ହସିଦେଇ ଭାଇମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଫେରିଗଲା । ପରେ ସେହି ବୁଢ଼ା ଯୁବକ ଘରର ଲୋକଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରି ସେ ଯୁବକକୁ ଘର ଜୁଆଁ କରିଥିଲା ।

(ହୋ)

ସିତୁମ୍ ବଲାଃ କୁଇ ହନ୍

ସଂଗ୍ରାହକ : ଡଃ ଲତା ଶ୍ରେଳ

ସ୍ବର୍ଗଗଞ୍ଜ ହାତୁରେନ୍ ସିତୁମ୍ ବଲାଃ ବାରଥ ହନ୍ କିନ୍ ତାଇକେନା । ମିଶ୍ରଥଦ କଥାହନ୍ ମିଶ୍ରଥଦ କୁଇହନ୍ । କଥାହନାଃ ନୁତୁମ୍ଦ ଗଲ୍ ଗା ଅଶ୍ରୁଥ କୁଇହନାଃ ନୁତୁମଦ ମତି । ଆକିନ୍ ବାରଥ ମିସିଏ ବାରେଆ ଏସୁ ଦୁଲ୍ଲି କିନ୍ ତାଇକେନା । ମୁସିଂ ଗଲ୍ ଗାଦ ଆଇଏ ବୁରୁ ଦାନାଂ ସାଙ୍ଗାରତେଃ ସେନ୍ଲେନା । ହୁଲୁତାନ ଦିପିଲ୍ ବାରିଏ ଡିଗିଲ ମାତାଃଏ ଆଗୁତର୍ଥାଲେଡା । ଏନ୍ ଡିଗିଲ୍ ମାତା ନେଲ୍ ତେ ମତି ଅଶ୍ରୁଥ ମିସେ ଡିଗିଲ୍ ଜମ୍ ସେନଃ ଲଗିଡ୍ ଆୟାଃ ଦାଦାଃ କାଜିଏଡ଼ିଏ । ଏନାମେନେ ମୁସିଂ ମିସିଏ ବାରେଆ ଡିଗିଲ୍ ଜମ୍ ଲଗିଡ୍ ଆଇଏ ବୁରୁ ଦାନାଂ କିନ୍ ସେନଃସ୍ଥାନା । ଆଇଏ ବୁରୁ ଦାନାଂରେ ଏସୁପୁରେଃ ଡିଗିଲ୍ ମାତାଲେନା ଜେଟେ ସିଙ୍ଗି ଏନାମେନେ ଡିଗିଲ୍ ଜମ୍ ଜମ୍ ତେ ଦାଃ ତେତାଂ ଗୁବାକେଡକିନା । ଅକନ୍ ପାଆରେ ଦାଃ ମେନାଃ ଅକସ୍ କାକିନ୍ ଆଦାନା । ଗୁନାବ୍ଦ ସାବିମୁଲି ଡିଗିଲ୍ କିନ୍ ତେର୍ ବିସୁର କେଡ଼ା । ମିଡ୍ କୁଟିଂରେ ଚୁବୁଃ ମେନ୍ତେ ଆୟୁମେସ୍ଥାନା । ଏନାମେନେ ଦାଃ ଆଗୁଲଗିଡ ଗଲ୍ ଗାଦ ମିସିତେ କୁଇ ଡିଗିଲ୍ ଦାବୁ ତାଃରେ ବାରେଆ ତୁଇଃତେ ସେନଃସ୍ଥାନା । ମେନ୍ଦ ଦାଃ ବାନ୍ଦାଃରେ ମିଏଡ୍ ହୋ ଗଲ୍ ଗା ଦାଃ କାଃଏ ଇଡ୍ ଇରିଆଇଏ । ସିଙ୍ଗି ହାୟୁର୍ ଲେନଃଅ ଏନାଂ ଦାଃ ଦମ୍ ଇଡ୍ ଦାଇୟାଃଏ ମେତାଇତାନା । ସିଙ୍ଗି ହାୟୁର୍ ଇମିତାଂ ଦାଃ ଇଡ୍ କେଡ୍ ତେ ସେନଃସ୍ଥାନ୍ ଦିପିଲ୍ ମିସିତେ ମତିଦ କୁଲେ ଜମ୍

ହାନୀ କରାଏ । ଗୁନାବଦ ଗଲ୍‌ଗା ରାଆରା ଅତେଏ ରୁଏଲେନା । ଏନ୍
 ବୁରୁବିତାରରେନ୍ ମିଶ୍ରଅ ଯୋଗି ହନରତାନ, ଦିପିଲ୍ ମତିୟାଃ ବଃଅ ଉର୍ରେଃ
 ନାମକେଡ଼ା । ଏନାମେନ୍ତେ ଏନାଦ ମିଏଡ଼ ବାନାମେଃ ବାଇୟା ମେନ୍ତେଏଃ
 ଉଲ୍ଲୁ ମୁଲିକେଡ଼ା । ଗୁନାବଦ ବାନାମ୍ ବାଇକେଡ଼ତେଃ ବାନାମ୍ ଲେକା
 ଆତାନା ବାନାମଦ ମତିୟାଃଅ କରାଲେକା ସାଳତାନା ଏସୁବୁଗିଲେକା ।
 ଗୁନାବଦ ବାନାମ ସାବକେଡ଼ତେଃ ସେନାୟାନା କକଏଡ଼େ । ମୁସିଂ ଶଶିଗଞ୍ଜ
 ହାତୁଲ ବେଟାୟା ଅଶ୍ରୁଅ ଅୟୁବ୍ ପାଂଦ ସିତୁମ୍ ବୁଲା ଅହାଃ ରେଏ
 ବେଟାୟନା । ଅୟାଃ ବାନାମ୍ ଅୟୁମତେ ଗଲ୍‌କା ଆଟାକାରକେଡ଼ା ନେଆଦ
 ଆୟାଃ ମିସିଡ଼େ କୁଜୟାଃ ଆକରାଂଗେ । ଏନାମେନ୍ତେ ବାନାମ୍ ନାମେ
 ଲଗତ ଏନ ଜୋଗିଦକ ବାସା ଇରି କରାଏ । ତାଲ ନିଦାଃପା ଜୋଗିୟା ଲିଜା
 କରେ ଟବେକ ତାପାଃତାଡ଼ା । ଜୋଗି ଉଟେୟାନତେ ଗୁପୁବାଆ ଲେକାନ-
 ତାନା ଚେନାଃକ ଲେଜେର୍ ଲେଜେର୍ । ଜୋଗି ଇକକେଡ଼ାଞ୍ଜମେନ୍ତେ
 କୁରୁମୁଟୁ ଉଟେୟାନ୍ତେ ତାଲ ନିଦେରେଃ ନିରେୟାନା ବାନାମ୍‌କ ବାରେଆ
 ଉଡ଼ୁଡ଼ୁଏଡ଼େ । ଗଲ୍‌ଗା ଗୁନାବଦଃଏ ବାନାମ୍ ତାବ ଲେକା ଆତାନା
 ଏନାଆୟା ଉଣିଡ଼େ କୁଜୟାଃ ବଃଅରେୟାଃ ବାନାମ୍‌ଗେ । ଏନାମେନ୍ତେ
 ଏନାଦ ଆହାଃରେଗେଃ ଏମ୍‌ତାଃ ଆ ସାବ ଇମିତା । ନିଦା ପାଂଦ ମତିଆୟାଃ
 ହୋ ଉମାରତେଃ ହୁଜୁଆ । ମୁସିଂ ହୋ ଉମାରତେଃଏ ହୁଜୁଆକାନ ଦିପିଲ୍
 ସାସାଂଦାଃତେକ କୁରୁମ୍ କରାଏ । ଏନ୍ ମୁସିଂଏଡ଼େ ମତି ଅଶ୍ରୁଅ ମିସେ ହୋ
 ରୁପ ନାମ ହୁରେ ଏକେଡ଼ା ଅଶ୍ରୁଅ ସିତୁମ୍ ବୁଲା ଅହାଃରେ ବାରେଡ଼େ
 ଗଲ୍‌ଗା ଲାଅ ଦୁଲ୍‌ଲ୍‌ରେକିନ୍ ତାଇୟାନା ।

ସିତୁମ୍ ବୃତ୍ତାର ଝିଅ

ଶଶିଗଞ୍ଜ ଗାଁରେ ସିତୁମ୍ ବୃତ୍ତା ବୋଲି ଜଣେ ବୃତ୍ତାର ଦୁଇଟି ସନ୍ତାନ
 ଥିଲେ । ଗୋଟିଏ ପୁଅ ଏବଂ ଗୋଟିଏ ଝିଅ । ପୁଅର ନାମ ଗଲ୍‌ଗା ଏବଂ
 ଝିଅର ନାମ ମତି । ସେ ଦୁହେଁ ପରସ୍ପରକୁ ବହୁତ ସ୍ନେହ କରୁଥିଲେ । ଦିନେ
 ଗଲ୍‌ଗା ସାତଟି ପାହାଡ଼ ସେପାରିକୁ ଶିକାର କରିବା ପାଇଁ ଯାଉଥିଲା ।
 ଶିକାରରୁ ଫେରିବାବେଳେ ସାଙ୍ଗରେ ଦୁଇଟି ପାତଳ କେନ୍ଦୁ ଆଣିଥିଲା ।
 ସେହି କେନ୍ଦୁ ଦୁଇଟିକୁ ଦେଖି ମତି ଆଉଁସରେ ସାତଟି ପାହାଡ଼ ସେପାରିକୁ

କେନ୍ଦୁ ଖାଇବାକୁ ଯିବାପାଇଁ ତା ବଡ଼ ଭାଇକୁ ଅନୁରୋଧ କଲା । ସେଥିପାଇଁ
 ଦିନେ ଭାଇଭଉଣୀ କେନ୍ଦୁ ଖାଇବା ପାଇଁ ସାତଟି ପାହାଡ଼ ସେପାରିକୁ
 ଚାଲିଗଲେ । ସାତଟି ପାହାଡ଼ ସେପାରିରେ ବହୁ ପରିମାଣରେ କେନ୍ଦୁ
 ପାରିଥିଲା । ଶରଦିନ ହୋଇଥିବାରୁ କେନ୍ଦୁ ଖାଇ ଖାଇ ସେମାନଙ୍କୁ ଭରି
 ଶୋଷ ଲାଗିଲା । ମାତ୍ର କେହି ଦିଗରେ ପାଣି ଅଛି କାହାରିକୁ ଜଣା ନ ଥିଲା ।
 ତେଣୁ ସବୁ ଦିଗକୁ କେନ୍ଦୁ ଫୋପାଡ଼ିଲେ । ଗୋଟିଏ ଦିଗରେ ପାଣି ଶବ୍ଦ ଶୁଣା
 ଯିବାରୁ ପୋଖରୀର ସନ୍ତାନ ପାଇଲେ । ପାଣି ଆଣିବା ପାଇଁ ଗଲ୍‌ଗା ଭଉଣୀ
 ମତିକୁ କେନ୍ଦୁ ଗଛ ମୂଳରେ ଛୁଡ଼ି ଦେଇଗଲା । ମାତ୍ର ପୋଖରୀ ନିକଟରେ
 ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଗଲ୍‌ଗାକୁ ପାଣି ନେବାରୁ ବଞ୍ଚିତ କଲା । ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅସ୍ତ ହେବା
 ପୂର୍ବରୁ ପାଣି ନେବା ମନା ବୋଲି ତାକୁ କହିଲା । ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅସ୍ତ ପରେ ଗଲ୍‌ଗା
 ପାଣି ନେଇ ଦେଖିଲା ଯେ ତା ସାନ ଭଉଣୀ ମତିକୁ ବାଦ ଖାଇ ଦେଇଛି ।
 ତାପରେ ଗଲ୍‌ଗା କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଘରକୁ ଫେରି ଆସିଲା । ଦିନେ ସେହି
 ପାହାଡ଼ରେ ଜଣେ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ଚାଲୁଥିବା ବେଳେ ମତି ମୁଣ୍ଡର ଚମଡ଼ାତଳ
 ପାଇଲା । ସେହି ଚମଡ଼ାକୁ ନେଇ ସେ ଏକ କେନ୍ଦେରା କରିବାର ଯୋଜନା
 ପ୍ରସ୍ତୁତ କଲା । କେନ୍ଦେରା କରି ସାରିବା ପରେ ବଜାଇ ଦେଖିଲା ଯେ ମତିର ମଧୁର
 କଣ୍ଠସ୍ବର ପରି ତାହା ବାଜି ଉଠିଲା । ତେଣୁ ସେ କେନ୍ଦେରା ଧରି ବାହାରି ଗଲା
 ଭିକ ମାଗିବା ଆଶାରେ । ଦିନେ ସେ ସନ୍ନ୍ୟାସୀବେଳେ ରାଣିଗଞ୍ଜ ଗାଁରେ ସିତୁମ୍
 ବୁଢ଼ା ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା । କେନ୍ଦେରାର ସ୍ବର ଶୁଣି ଗଲ୍‌ଗା ଜାଣି ପାରିଲା ଯେ
 ଏହା ତା ସାନ ଭଉଣୀର କଣ୍ଠସ୍ବର । ତେଣୁ ସେହି କେନ୍ଦେରାଟି ପାଇବା
 ଆଶାରେ ସେ ସନ୍ନ୍ୟାସୀଟିକୁ ସେଠାରେ ରାତିଟି ପାଇଁ ଅନ୍ତସ୍ଥ ଦେଲା । ଅଧରାତି
 ବେଳକୁ ସନ୍ନ୍ୟାସୀର ପିଛା ଲୁଗାପଟାରେ କାଦୁଅ ଲେପି ଦେଲେ । ସନ୍ନ୍ୟାସୀ
 ଉଠି ବସି ହାତମାରି ଦେଖିଲା କ'ଣ ଅଠା ଅଠା ଲାଗୁଛି । ନିଜେ ଝାଡ଼ାଫେରି
 ପକାଇଥିବା ସନ୍ଦେହ କରି କେନ୍ଦେରା ଛୁଡ଼ିଦେଇ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ରାତି ଅଧରେ
 ପଳାଇଗଲା । ଗଲ୍‌ଗା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ କେନ୍ଦେରା ବଜାଇ ଦେଖିଲା ତାହା ତା
 ସାନ ଭଉଣୀ କଣ୍ଠସ୍ବର ପରି । ତେଣୁ ସେ ତାକୁ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଘରେ ସାଇତି
 ରଖିଲା । ସବୁଦିନ ରାତିରେ ମତି ମଣିଷ ରୂପରେ ଆସି ଦେଖାଦିଏ ।
 ଦିନେ ମଣିଷ ରୂପରେ ଥିବାବେଳେ ତା ଉପରକୁ ହଲଦୀ ପାଣି
 ଛୁଟିଲେ । ସେହିଦିନଠାରୁ ମତି ସୁନବାର ମଣିଷ ରୂପରେ ଆବିର୍ଭୂତ
 ହେଲା ଏବଂ ସିତୁମ୍ ବୁଢ଼ା ଘରେ ସୁନବାର ଗଲ୍‌ଗା ସହ ସେହି ମମତା
 ମଧ୍ୟରେ ଦିନ କଟାଇଲେ ।

ବୋଇଦୁ ବୁଲା ଅଣ୍ଡୁରୁଅ

ଡଃ ଲତା ବେଲ

ବୋଇଦୁ ବୁଲା ମେନ୍ତେ ମିଶ୍ର ଅ ବୁଲା ହୋ ତାଇକେନାଃ । ଆୟାଃ
ଏସୁପୁରାଃ ଧନ୍ବଡ଼ି ତାଇକେନା ଅଣ୍ଡୁ ଅ ଏସୁପୁରାଃ ମେରମ୍, ଉରା, ସିମ୍, ଅଣ୍ଡଃ
କଣ୍ଡକ ତାଇକେନା । ମେରମ୍ ବାଏଦା କଦ ମିୟୁଁ ଲେକାକ ବାଏଦା ଲେନା
ଅଣ୍ଡୁ ଅ ସିମ୍ କଦ ମାଗ୍ ମାଗ୍ କ ସାଣ୍ଟି ଲେନା । ଅୟାଃ ଅହାଃ କାପାଃରେ
ଏସୁପୁରାଃ ସାରୁଜମ୍ ଲଟା ତାଇକେନା । ଏନ୍ ଲଟାରେ ଚମିନାଂ ଉୟୁକ
ତାଇକେନା । ଉୟୁକ ବିତାରରେ ବୁଣ୍ଡେମେନ୍ତେ ମିଏତ ମାଗ୍ ଉୟୁ ସାବନ୍
କଥାଃ ଗମ୍ କେଲେକାଃ ତାଇକେନା । ମୁସିଂ ଉୟୁକ ମିତତାଃ ଆରେ ହୁଣ୍ଡି-
ସ୍ତାନ୍ତେକ ଜାଗାରୁକେଡା ବୋଇଦୁବୁଲ । ଅହାଃ କୁମୁଡ଼ ଲଗିଡ଼ । ଆୟାଃ
ଅହାଃରେନ୍ ମିୟୁଁ ଲେକାନ୍ ବାଏଦାକ୍ ମାଗ୍ ମାଗ୍ ସାଣ୍ଟି ଅଣ୍ଡୁ ଅ କଣ୍ଡକ
ନେଲ୍ଡେ ଲଅବଗେଦ ଆଦାକେଡା । ଏନାମେନ୍ତେ ଆୟାରୁ ମୁସିଂକ୍ ମେରମ୍ କ
କୁମୁଡ଼ ଲଗିଡ଼କ ଜାଗାରୁ ଠିକ୍ କେଡା ଏନ୍ ଜାଗାରୁକ ଉକୁ ଉକୁଡେ
ବୋଇଦୁ ବୁଲାଦ ସାବି ଆୟୁମ୍ କେଡକଆ ଗୁନାବ୍ଦ ଆୟୁବ୍ପାନ୍ଦ ମିଏଡ଼
ମାଗ୍ କଟାସି ସାବ୍ କେଡେଡେ ମେରମ୍ କ କରୁରେଏ ଦୁବାକାନା । ଉୟୁକ୍
ହୁଲୁୟାନ୍ତେ ମିଏଡ଼ ମିଏଡ଼ ତେକ ବଲତାନା । ମିଏଡ଼ ଆୟାରୁଡେଏ ବଲତାନା
ବଲତର୍ସା ବଃଅରେ କଲାମ୍ ଲିଏ । ନିମିନ୍ ମା ପାଗ୍ ଚଏକ ବାଏଦାକାନା
ବୋଇଦୁ ଅହାଃ ମେରମ୍ କଦ ମେନ୍ ମେନ୍ତେ ନିରଥଲ୍ ଏୟାନା । ଏନ୍ କା
ଏନ୍ କାଡେ ସାବିକ ବଲୟାନା ସାବିଏକାଂଗେ କଲାମ୍ ପୁରା କେଡକଆ ।
ଗୁନାବ ଉତାରୁଡେ ବୁଣ୍ଡେରୁୟୁ ବଲତାନା ହନାମେନ୍ଦ ବୋଇଦୁ ବୁଲା
ନେଲ୍ଡେ ବେରେଦୁବୁଲା କଲାମ୍ ବୁତାନା ମେନ୍ତେ କାଜି କେଡଡେ
ସାବିକ ନିଲେରୟାନା । ଅଣ୍ଡୁ ଅ ମୁସିଂ ଆୟାଃ ସିମ୍ କ କୁମୁଡ଼କ
ଲଗିଡ଼କ ଜାଗାରୁକେଡା । ଏନ୍ ଜାଗାରୁକ ବୋଇ- ଦୁବୁଲା ଉକୁ
ଉକୁଡେ ସାବି ଆୟୁମ୍ କେଡା । ଆୟୁବ୍ ପାନ୍ଦ ମିଏଡ଼ ଦାତରମ୍
ସାବ୍ କେଡଡେ ସିମ୍ କୋ କରୁରେ ଦୁବେୟାନା । ମିଏଡ଼ ଆୟାର
ମୁସିଂ ଲେକାଗେଏ ବଲ ତାବ୍ ତାନା, ବଲତର୍ସା ବଃଅରେଏ ତମ୍ବାଃ ଲିଏ ।
ନିମିନ୍ ମା-ପାଗ୍ ଚଏ ବୋଇଦୁ ଆହାଃଦକ ସାଣ୍ଟିୟାକାନା ମେନ୍ ମେନ୍ତେ
ଅଲ୍ ଅ ହରେଲେନା । ମିଶ୍ର ଅ ମିଶ୍ର ଅଡେ ସାବିଏକ କାରେକ ବଲୟାନ ସାବି
ଏନ୍ କାଗେଏ ତମ୍ବାଃ କେଡକଆ । ଗୁନାବଡେ ବୁଣ୍ଡେ ରୁୟୁ ବଲୟାନା ।
ବୋଇଦୁ ବୁଲା କରୁରେ ଦୁବାକାନ୍ ନେଲ୍ଡେ ବୋଇଦୁ ବୁଲା ତମ୍ବାଃ-

ବୁଢ଼ାନା ମେନ କେତେକେ ସାବିକ୍ ନରେୟାନା । ଏନ୍ ଗୁନାବ୍ ମୁଝିଂ କଣକ
କୁମୁଲଗିଡ଼କ ଜାଗାରକେଡ଼ା । ବୋଇତୁ ବୁଲା ଏନ୍କାଜି ଉକୁ ଉକୁତେ
ସାବିଃ ଆୟୁମ୍‌କେଡ଼ା । ଗୁନାବ୍‌ଦ ମିଏଡ଼ ସାଣ୍ଡା ସୁମ୍ ସାବ୍‌କେତେ କଣକ
କଗ୍‌ରେ ଦୁବାକାନା । ମିଏଡ଼ ଉୟୁ ଜାଅଲେକାଗେଃ ବଲତାବ୍‌ତାନା ।
ବଲତର୍‌ସା ସାଣ୍ଡାସୁମ୍ ତେବଏ ଲଟାବ୍‌ଲିଃଏ । ବୋଇତୁ ଅହାଃରେଦ ନମିନ୍
ମାଗ୍ ମାଗ୍ ଚଏକ କଣଆଁ କାନା ମେନମେନ୍‌ଗେଃ ଅଲଅ ହୁରେଲେନା ।
ସାବି ଏନକାଗେଃଏ ଲଟାବ୍‌କେଡ଼କଆ । ଗୁନାବ୍ ଇତେରୁରେ ବୁଣ୍ଡେ ଉୟୁ
ବଲତାନା । ଗୁନାବ୍‌ଦ ବୋଇତୁ ବୁଲା କଗ୍‌ରେ ନେଲ୍‌ତେ ବୋଇତୁ ବୁଲା
ଲଟାବ୍‌ବୁତାନାଃ ମେନକେଡ଼କେ ସାବିକ୍ ନରେୟାନା । ଗୁନାବ୍‌ଦ ବୋଇତୁ
ବୁଲା ଉୟୁକ ତେତାନରେ କୁର୍ କୁର୍ ଏୟାନ୍‌ତେ ମୁହଁନାଲ ହୋକ
ଆଗୁକେଡ଼କେ ସାବି ସାର୍‌ବମ୍ ଲଟାଃ ମାଃଆଁ ପାର୍‌ଡ଼ଇରି କେଡ଼କଆ । ସାବି
ଉୟୁକ ବିର୍ ଗୁବାୟାନା ଅଣ୍ଡାଏ ଏନ୍ ମୁଝିଂଏତେ ବୋଇତୁ ଅହାଃ ବୁରିରେଗେ
ତାଇୟାନା ।

ବୋଇତୁ ବୁଢ଼ା ଏବଂ ଶିଆଲ

ବୋଇତୁ ବୁଢ଼ା ବୋଲି ଜଣେ ଲୋକ ଥିଲା । ତାହାର ଅନେକ ଧନ
ସମ୍ପତ୍ତି ଏବଂ ଗାର, ଗୋରୁ, ଛେଳି, କୁକୁଡ଼ା ଓ ବତକ ଥିଲେ । ଆସି ଛେଳି
ଗୁଡ଼ିକ ଛୋଟ ବାହୁରୀ ପରି ବଡ଼ ବଡ଼ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ବଡ଼ ବଡ଼ କୁକୁଡ଼ା
ଗଞ୍ଜା ଥିଲେ । ତା ଘର ନିକଟରେ ଏକ ବଡ଼ ଶାଳବଣ ଥିଲା । ସେହି ଶାଳବଣ
ମଧ୍ୟରେ କେତୋଟି ଶିଆଲ ରହୁଥିଲେ ଶିଆଲ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବୁଣ୍ଡେ ବୋଲି
ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଶିଆଲ ମୁଖ୍ୟ ଥିଲା । ଦିନେ ଶିଆଲମାନେ ଏକକୂଟ ହୋଇ
ବୋଇତୁ ବୁଢ଼ାଘରୁ ଚୋରି କରିବାପାଇଁ ଠିକ୍ କଲେ । ତା ଘରେ ଥିବା ଛୋଟ
ବାହୁରୀ ପରି ଆସି, ବଡ଼ ବଡ଼ ଗଞ୍ଜା ଏବଂ ବତକଙ୍କୁ ଦେଖି ଲୋଭ ହେଲା ।
ସେଥିପାଇଁ ପ୍ରଥମ ଦିନ ଆସି ଚୋରି କରିବାପାଇଁ ବିଫଳ କଲେ । ତାଙ୍କର ଏହି
ନିଷ୍ଠୁରତା ବୋଇତୁ ବଡ଼ା ଲୁଚି ଲୁଚି ଶୁଣି ନେଲା । ତେଣୁ ସେ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ
ବିରାଟ ଦ୍ଵାରୁ ଧରି ଛେଳି ରହିବା ଘରକୋଣରେ ଲୁଚି ରହିଲା । ଗୁଡ଼ରେ
ଶିଆଲ ଗୁଡ଼ିକ ଆସି ଗୋଟି ଗୋଟି ହୋଇ ଘରଭିତରକୁ ଯିବାକୁ ମନସ୍ତ କଲେ ।
ଗୋଟିଏ ଶିଆଲ ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଯାଆନ୍ତେ ବୋଇତୁ ବୁଢ଼ା ତାକୁ
ମୁଣ୍ଡରେ ଛେଳିଲା । “ବୋଇତୁ ବୁଢ଼ା ଘରେ ଏତେ ବଡ଼ ଖାସି
ଅଛି” କହି କହି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବାହାର ଆସିଲା । ଗୋଟି ଗୋଟି ହୋଇ ସେହି
ପରି ସମସ୍ତେ ଗଲେ ମାତ୍ର ବୋଇତୁ ବୁଢ଼ା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଛେଳିଲା । ସଂଶେଷରେ

ବୁଣେ ଶିଆଳ ଯାଇ ଦେଖିଲା ବୋଇତୁ ବୁଢ଼ା ବସି ତାଙ୍କୁ ବାଡ଼ିଉଛି ।
 ତେଣୁ ବୋଇତୁ ବୁଢ଼ା ଆମକୁ ବାଡ଼ିଉଛି ବୋଲି ଚିତ୍କାର
 କରିବାରୁ ସବୁ ଶିଆଳ ଦୌଡ଼ି ପଳାଇଗଲେ । ଅନ୍ୟ ଏକ ଘନ
 ଏକାଠି ବସି ବୋଇତୁ ବୁଢ଼ାର କୁକୁଡ଼ା ଗୁଡ଼ିକୁ ଚୋରି କରିବାପାଇଁ
 ଠିକ୍ କଲେ । ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ମଧ୍ୟ ବୋଇତୁ ବୁଢ଼ା ଲୁଚିଲୁଚି ଶୁଣିନେଲା । ତେଣୁ
 ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ଏକ ଦାଆଧରି କୁକୁଡ଼ା ଘର କୋଣରେ ଲୁଚି ରହିଲା । ସେହିଘନ
 ମଧ୍ୟ ଆଗ ଗୋଟିଏ ଶିଆଳ ପଶି ଯାଉଥିଲା, ବୋଇତୁ ବୁଢ଼ା ତା ମୁଣ୍ଡରେ
 ଦାଆ ଦ୍ଵାରା ଠୁପୁରାଇଲା । “ବୋଇତୁ ବୁଢ଼ା ଘରେ ଏତେ ବଡ଼
 ଗଞ୍ଜା” କହି କହି ବାହାର ଆସିଲା । ଏହିପରି ଜଣକ ପରେ ଜଣେ ସମସ୍ତେ
 ଠୁପୁର ଖାଇଲେ । ସଞ୍ଜେଷରେ ବୁଣେ ଶିଆଳ ପଶିଯାଇ ଦେଖିଲା ବୋଇତୁ
 ବୁଢ଼ା କୋଣରେ ବସି ତାଙ୍କୁ ଠୁପୁରଉଛି । ତେଣୁ ବୋଇତୁ ବୁଢ଼ା ଠୁପୁରଉଛି
 ବୋଲି ଚିତ୍କାର କରିବାରୁ ସବୁ ଶିଆଳ ଦୌଡ଼ି ପଳାଇଲେ । କିଛି ଘନ ପରେ
 ଘନେ ବୋଇତୁ ବୁଢ଼ାର ବଡ଼କ ଚୋରି କରିବାପାଇଁ ଠିକ୍ କଲେ । ସେହି
 କଥାକୁ ମଧ୍ୟ ବୋଇତୁ ବୁଢ଼ା ଲୁଚିଲୁଚି ଶୁଣିନେଲା । ତେଣୁ ସେ ସଞ୍ଜାବେଳେ
 ଗୋଟାଏ ସଣ୍ଠୁଆସି ଧରି ବଡ଼କ ଘର କୋଣରେ ଲୁଚି ରହିଲା । ସବୁଘନ ପରି
 ଗୋଟାଏ ଶିଆଳ ପଶି ଯାଉଥିଲା । ମାତ୍ର ବୋଇତୁ ବୁଢ଼ା ତାକୁ ସଣ୍ଠୁଆସି ଦ୍ଵାରା
 ଚମୁଟିଲା । “ବୋଇତୁ ବୁଢ଼ା ଘରେ ଏତେ ବଡ଼ ବଡ଼ ବଡ଼କ” କହି କହି
 ବାହାର ଆସିଲା । ଏହିପରି ସେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଗୋଟାଏ ପରେ ଗୋଟାଏ ଚମୁଟିଲା ।
 ଶେଷରେ ବୁଣେ ଶିଆଳ ଯାଇ ଦେଖିଲା ବୋଇତୁ ବୁଢ଼ା କୋଣରେ
 ବସି ତାଙ୍କୁ ଚମୁଟୁଛି ତେଣୁ ବୋଇତୁ ବୁଢ଼ା ଚମୁଟୁଛି ବୋଲି
 ଚିତ୍କାର କରିବାରୁ ସବୁ ଶିଆଳ ଦୌଡ଼ି ପଳାଇଲେ । ବୋଇତୁ
 ବୁଢ଼ା ଶିଆଳମାନଙ୍କ ଉପରେ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ମୁଲିଆ ଲଗାଇ ଘନେ ସେହି
 ଶାଳ ବଣକୁ କାଟି ସଫା କରାଇଲା । ସବୁ ଶିଆଳ ସେହି ସ୍ଥାନ ଛାଡ଼ି
 ପଳାଇଗଲେ ଏବଂ ସେହି ଘନ ଠାରୁ ବୋଇତୁ ବୁଢ଼ା ଘର ନିର୍ଭୟରେ
 ରହିଲା ।